Terug op het oude nest

101 MIDCIE / 101 MIPEL / 103 ISTARBAT

Terug op het oude nest

Het vervolg op 'Kleine geschiedenis van een Inlichtingencompagnie' uit 1992

Periode 1989 - 2005

1e Druk

Alles uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd op welke wijze dan ook slechts met schriftelijke toestemming van Commandant 103 ISTAR bataljon. De meningen en opvattingen die in dit boek zijn vastgelegd hoeven niet de mening weer te geven van de Minister van Defensie of van de auteur.

't Harde 2005, De auteur

Inhoudsopgave

1. Inhoudsopgave
2. Voorwoord commandant 103 ISTAR bataljon
3. Voorwoord auteur
4. Inleiding
5. Chronologie
6. Park Van Haeften
7. Integratie TERDOC,
   repro- en tekencapaciteit 101 Kaartverstrekkingseenheid binnen 101 MIDcie
8. Periode majoor Hofland
9. Periode majoor Hakvoort
10. Periode majoor Jacobs
11. Periode majoor Scholten
12. Periode majoor Groenendijk
13. Producten en bijdragen
14. Uitgezonden personeel
15. Toekomstperspectieven
16. Nawoord commandant 103 ISTAR bataljon
17. Verklarende lijst gehanteerde afkortingen

Voorwoord Commandant 103 ISTARbataljon

Het verzamelen van inlichtingen is al een eeuwenoude bezigheid die door vele volkeren op creatieve wijze is ingevuld. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de het beleg van Troje of wat meer tot onze verbeelding spreekt de wijze lessen van Sun Tzu. Voor wat betreft de Koninklijke Landmacht gaat de historie niet zover terug. 50 jaar geleden op 1 maart 1954 werd binnen de Koninklijke Landmacht, 101 Militaire Inlichtingen Compagnie opgericht. Een eenheid gericht op het verzamelen van informatie over en het in kaart brengen van informatie op het gebied van terrein en militaire tegenstanders.

De Vredesoperaties in Bosnië, Ethiopië en Eritrea, Irak en Afghanistan hebben laten zien dat inlichtingen van essentieel belang zijn voor een goede uitvoering van een operatie. 101 Militaire Inlichtingen compagnie was ondertussen gereorganiseerd naar 101 Militaire Inlichtingenpeloton waarbij de eenheid zich niet meer alleen bezig hield met het in kaart brengen van de informatie maar het personeel werd tevens veelvuldig ingezet om in het gebied het inlichtingenproces te ondersteunen. Het vervolgens oprichten van het ISTARbataljon in 2003 past helemaal in de tijdgeest waarin het belang van inlichtingen voor (Vredes)operaties toeneemt.

Alweer een tijd terug is een boekwerk verschenen over de historie van de eenheid. Met het nu beschreven boekwerk wordt een periode van 50 jaar Militaire Inlichtingen compagnie / peloton compleet gemaakt. In 2004 is de eenheid getransformeerd naar 103 Militaire Inlichtingen en Staf eskadron en opgenomen binnen 103 ISTARbataljon. De ervaringen van 50 jaar Militaire Inlichtingen compagnie / peloton zullen hun voorzetting vinden binnen het bataljon.

Een bijzonder woord van dank wil ik richten aan beide auteurs van dit naslagwerk. Zij hebben veel vrije tijd gestoken in het onderzoek en het beschrijven van de unieke eenheid die 101 Militaire Inlichtingen peloton was. Tevens heb ik grote bewondering voor hun enthousiasme en hun doorzettingsvermogen, immers het was niet altijd gemakkelijk om personen op te sporen en aan te zetten tot weergeven van hun 'levensverhaal' bij het peloton.

Commandant 103 ISTARbataljon

A.W. Keijsers
Luitenant-kolonel der Huzaren

Terug op het oude nest
Voorwoord van de auteur

De reden voor het samenstellen van dit boek was onder meer het 50-jarig jubileum van de eenheid. Dit was een mooie gelegenheid om een vervolg te schrijven op de in 1992 uitgegeven *'kleine geschiedenis van een inlichtingencompagnie - 101 MIDcie.'*
Na het verschijnen van die publicatie is er een periode van 12 jaar verstreken en hebben zich verschillende ontwikkelingen voorgedaan die grote wijzigingen veroorzaakten in de structuur en het optreden van 101 MIDcie. Ook is er na 50 jaar een eind gekomen aan de zelfstandige status van de eenheid binnen de KL. De eenheid is getransformeerd van een op het WarschauPact en het grootschalig conflict gerichte compagnie naar een multifunctioneel en overal inzetbaar peloton dat een essentieel deel uitmaakt van het ultramoderne en multidisciplinaire 103 ISTAR (*Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance*) bataljon. Opmerkelijk is, dat na de oprichting (1 maart 1954) en vestiging van 101 MIDcie in 't Harde (1955), zij via Nunspeet (1960), Apeldoorn (1963) en Ede (1993) uiteindelijk in 2004 weer op het oude nest in 't Harde is neergestreken.

Begonnen wordt met een chronologisch overzicht van alle compagniescommandanten en hun compagnies sergeanten-majoors (recentelijk: pelotonscommandanten en hun pelotons-adjudanten) die bij deze inlichtingeneenheid hebben gediend.

Daarna volgt de korte weergave van de geschiedenis van de Van Haeftenkazerne die uiteindelijk leidde tot het woongebied 'Park Van Haeften.'

Vervolgens wordt de integratie van het Terrein en Documentatie Centrum (TERDOC) met zijn repro- en tekencapaciteit en de reproductiegroep van 101 Kaart Verstrekking Peloton (KVP) beschreven. De reden om dit item in het boek op te nemen is het feit dat het TERDOC tot aan de val van de Muur een belangrijke rol heeft gespeeld m.b.t. het verzamelen van genie-inlichtingen over de Noord-Duitse Laagvlakte. Hierbij hebben de terreinanalisten van 101 MIDcie/101 MIpel voor de samenstelling van de Militair Geografische Inlichtingen Dienst (MGID) mappen hun specialistische bijdrage geleverd. Deze bijdrage bestond uit het maken van overlays die o.a. betrekking hadden op waterstanden en hinderniswaarden van bossen. Het document van de hand van kapitein b.d. Peter Menting laat zien wat een gigantische klus dit is geweest.

Tijdens de periode van majoor Louwe Hakvoort vond de verhuizing van 101 MIDcie van de Van Haeftenkazerne in Apeldoorn naar de Simon Stevinkazerne in Ede plaats. Hierbij werd de omvorming van 101 MIDcie tot 101 Militaire Inlichtingenpeloton (101 MIpel) gerealiseerd. De verhuizing naar Ede werd overigens onder leiding van kapitein M. van de Harten-Have (plv cc) uitgevoerd.
Nadat majoor Harry Jacobs het commando over 101 MIpel had overgenomen, volgde de geplande evaluatie van het peloton. Het realisatiememorandum, dat door majoor Jacobs in een eerdere functie bij 1 Div '7 December' was geschreven, werd door hem - nu als pelotonscommandant - opnieuw tegen het licht gehouden. Als gevolg hiervan werd een deel van 4 MIgp ondergebracht bij de Staf van 101 MIpel en een deel bij 2 MIgp gevoegd. Na een derde evaluatie van de staande organisatie werd de samenstelling opnieuw aangepast. 101 MIpel werd met ingang van 1 januari 2004

ondergebracht bij 103 ISTAR bataljon. Het verhuisde daartoe naar de Legerplaats bij Oldebroek (LBO) en ging verder door het leven als Militaire Inlichtingen en Staf StafEskadron (MI&STSTESK).

In het hoofdstuk producten en bijdragen wordt nader ingegaan op de wijze waarop de inlichtingeneenheid haar klanten steeds van de nodige informatie heeft voorzien.

Dit gebeurde o.a in de vorm van het informatieblad 'INTELL-SCOOP', dat op initiatief van majoor Hakvoort nieuw leven werd ingeblazen. Hij was namelijk van mening dat *'de verzamelde informatie niet alleen opgeslagen diende te worden, maar ook aan die eenheden ter beschikking moest worden gesteld, die behoefte hadden aan goede en actuele informatie.'*

Tot slot mag niet onvermeld blijven dat 101 MIDcie/MIpel op 1 maart 2004 haar 50-jarig bestaan heeft mogen vieren.
Dit werk is mede op initiatief van de huidige eskadronsadjudant, Ton Weerheijm, geschreven. Ons doel is al het personeel dat in de afgelopen 50 jaar bij 101 MIDcie en 101 MIpel met inzet en toewijding heeft gediend, hetgeen heeft geleid tot een effectieve en doelmatige inlichtingenorganisatie, op deze wijze te bedanken.

Mijn dank gaat uit naar de (oud)commandanten en (oud)compagnies sergeanten-majoors/pelotonsadjudanten van 101 MIDcie/MIpel voor het beschikbaar stellen van de gegevens waaruit dit boek is ontstaan. Een onmisbare bijdrage in de vorm van suggesties en bijdragen hebben de volgende personen geleverd: kap Marcel van Loon, kap b.d. Len Pallada, smi Arnold Wever, elnt drs. Petra de Jong, elnt drs. Rosa Voulon, elnt Birgit Zegers, kap Marcel Strang, kap Patrick Dekkers en elnt ing. Dick Oey.
Kapitein Nico de Jong dank ik voor de talloze foto's die hij mij ter beschikking stelde.
Heel veel dank ben ik verder verschuldigd aan de redactionele ondersteuning van drs. Willem Zwart, werkzaam op de SMID.
Tot slot ben ik zeer erkentelijk voor de steun die mijn oud-collega kapitein b.d. Peter Menting mij bij de realisering van dit boek heeft gegeven. Tijdens de talrijke bezoeken aan de voornoemde collega's en op het gebied van de automatisering was hij voor mij een rots in de branding.

Aoo b.d. J.A.P. Schuijl

Chronologie

De Generale Staf, G2D, had begin 1954, de wens te kennen gegeven een Inlichtingendienstcompagnie te willen oprichten. Op 1 maart 1954 werd 101 *Militaire InlichtingenDienst Compagnie* (101 MIDcie) op papier opgericht. Op 3 januari 1955 ging de toenmalige kap J. A. Bor naar 't Harde om van de kazernecommandant van de Legerplaats 't Harde, de toenmalige majoor Fluitsma, een vleugel van een van de gebouwen over te nemen. Hij ging naar het desbetreffende gebouw en opende de deur van wat later het bureau van de compagniescommandant zou worden. Met het verrichtten van deze handeling werd 101 MIDcie daadwerkelijk geboren. Voor verdere details zie het boekwerkje *'kleine geschiedenis van een inlichtingencompagnie'*, uitgegeven door het Schrijverscollectief Van Haeftenkazerne in 1992. Aan het eind van dit boekwerk zien we dat dit inlichtingenorgaan na enkele omzwervingen terugkeert op het oude nest in 't Harde.
101 MIDcie is dan via 101 MIpel als *Militaire Inlichtingen en Staf Staf Eskadron* (MI& STSTESK) binnen 103 ISTAR (*Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance*) bataljon opgenomen.
Hieronder volgt een opsomming van alle compagniescommandanten en hun compagnies sergeanten-majoors en pelotonscommandanten en hun pelotonsadjudanten die tot op heden bij deze inlichtingeneenheid hebben gediend.

1e CC	: Elnt J.A. Bor	03-01-1955 t/m 02-07-1956
Csm	: nvt	
Standplaats	: 't Harde (Luitenant-kolonel Tonnet kazerne)	
2e CC	: Kap P.J. Koene	02-07-1956 t/m 06-01-1957
Csm	: nvt	
3e CC	: Maj A. Arons	06-01-1957 t/m 01-08-1966
1e Csm	: Smi P. Leenders	m.i.v. 1962 t/m 02-10-1973
Standplaats	: 't Harde	

In augustus 1960 vindt een verhuizing naar Nunspeet (Gebouw G) plaats.
In 1963 opnieuw een verhuizing. Ditmaal naar de Van Haeftenkazerne (Gebouw 2) te Apeldoorn.

4e CC	: Maj R.E. Kuit	01-08-1966 t/m 01-09-1967
1e Csm	: Smi P. Leenders	
5e CC	: Maj D.J.C.Beijer	01-09-1967 t/m 01-11-1970
1e Csm	: Aoo P. Leenders	
6e CC	: Kap P. Bult	01-11-1970 t/m 02-10-1973
	Bevorderd tot majoor	m.i.v. 01-11-1971
1e Csm	: Aoo P. Leenders	

7e CC	: Maj R. Beekhof	02-10-1973 t/m 19-10-1978
2e Csm	: Smi B.Boogmans	
8e CC	: Maj H. Reijndorp	13-10-1978 t/m 20-12-1984
2e Csm	: Smi B.Boogmans	
3e Csm	: Smi K. Bouvé	m.i.v. 1984
9e CC	: Maj G. Mulders	01-05-1985 t/m 16-09-1987
4e Csm	: Smi G. Brinkman	
10e CC	: Maj R. Petri	16-09-1987 t/m 05-06-1989
4e Csm	: Smi G. Brinkman	t/m 01-02-1989
5e Csm	: Smi R. Foorthuis	01-02-1989 t/m 01-04-1994
11e CC	: Maj R. Hofland	05-06-1989 t/m 01-02-1993
5e Csm	: Smi R. Foorthuis	
12e CC	: Maj L. Hakvoort	01-02-1993 t/m 17-11-1995
6e Csm	: Smi M. Geusebroek	01-04-1994 t/m 01-01-1996
Standplaats	: Apeldoorn-Ede.	

Op 22 April 1993 gaat de BLS akkoord met de verplaatsing van de eenheid naar Ede. De reden hiertoe is de voorziene afstoting van de Van Haeftenkazerne.

Reorganisatie 101 MIDcie naar 101 MIpel

1e PC	: Maj H. Jacobs	17-11-1995 t/m 04-11-2000
1e PA	: Aooi R. Slangen	01-01-1996 t/m 03-07-1998
2e PA	: Aooi H. Kost	03-07-1998 t/m 01-07-2001
2e PC	: Maj M.J.D. Scholten	04-11-2000 t/m 27-10-2003
3e PA	: Aooi H. Kost	03-07-1998 t/m 01-07-2001
4e PA	: Aooi P. van Broekhoven	01-01-2001 waargenomen tot zijn definitieve aanstelling op 01-07-2001 t/m 01-08-2003
wnd PA	: Smi W. Kleinbussink	01-08-2003 t/m 27-10-2003
3e PC	: Maj J. Groenendijk	waargenomen van oktober 2003 tot zijn definitieve aanstelling op 01-01-2004 tot op heden
5e PA/	: Aooi T. Weerheijm	m.i.v. 01-01-2004 t/m 17-10-2005
	Smi G.H.J. Theunissen	m.i.v. 17-10-2005 t/m.... waarnemend Eskooi
1e Eskaooi		
Standplaats	: 't Harde m.i.v. 17-02-2004	

M.i.v 01-01-2004 valt de eenheid onder 103 ISTAR bataljon en gaat verder door het leven als MI&STSTESK.

PARK VAN HAEFTEN

De naamgever: Generaal G.A. Van Haeften

Geboren: Breda 09-07-1862

Overleden: 's-Gravenhage 09-03-1934

(Bron: Park van Haeften)

De geschiedenis van de van Haeftenkazerne

Het opnemen van dit hoofdstuk heeft een drietal redenen. Ten eerste de prominente rol die deze kazerne in het inmiddels vijftig jarig bestaan van 101 Militaire Inlichtingen Dienst compagnie (MIDcie) / 101 Militaire Inlichtingen peloton (MIpel) heeft ingenomen.
Ten tweede is dit hoofdstuk, waarin de overdracht door de Dienst der Domeinen aan de gemeente Apeldoorn en de uiteindelijke bestemming tot het huidige woongebied 'Park Van Haeften' wordt belicht, een aanvulling op het eerder verschenen artikel: 'Aan den Zwolschenweg', uit de 'kleine geschiedenis van een inlichtingencompagnie.'
Tenslotte heb ik gemeend, ondanks het feit dat de historie van deze kazerne tot aan de voorgenomen verhuizing, zoals bovenstaand is vermeld, eerder is beschreven, toch een verkorte weergave te moeten geven, daar niet iedereen in het bezit is van de voornoemde publicaties.

In 1963 vestigde 101 MIDcie zich op deze kazerne en na een verblijf van bijna dertig jaar verhuisde zij in 1993 noodgedwongen naar de Simon Stevinkazerne in Ede. Door de val van de 'Muur' in 1989 viel ook de dreiging vanuit de eens zo machtige en gevreesde USSR weg. Door het Ministerie van Defensie werd, mede uit politieke overwegingen, het sein gegeven tot inkrimping van de Nederlandse strijdkrachten. Het vervolg liet zich raden: de bekendmaking tot sluiting van enkele kazernes en andere defensiecomplexen te zullen overgaan. De Van Haeftenkazerne, ondanks vele aanpassingen en verbouwingen inmiddels sterk verouderd, werd eveneens op de lijst van de te sluiten kazernes geplaatst.
In dit hoofdstuk zal worden ingegaan op de geschiedenis van de Van Haeftenkazerne door achtereenvolgens te behandelen: de oorsprong van dit complex, de eerste bewoners, het gebruik door 101 MIDcie, de noodgedwongen verhuizing en de uiteindelijke bestemming.
Voor dit hoofdstuk is met toestemming van de auteur gebruik gemaakt van het prachtige boek 'Park Van Haeftenkazerne – Parade van 1000 jaar bewoning.'
Drs. Josephine Woldring beschreef hierin de geschiedenis van de Van Haeftenkazerne n.a.v. de voltooiing van de verbouwing van dit historische pand tot een woongebied met acht appartementen. Dit boek verscheen bij de officiële oplevering van het verbouwde frontgebouw op 1 november 2002. De toestemming van de auteur stelde mij in staat u een beeld te schetsen van de rijke historie van deze kazerne. Haar fraaie werk is helaas niet meer verkrijgbaar.

Klein Oosterwijk

Wanneer men achter het huidige hek van het Park Van Haeften kijkt, beseft men niet dat hier een terrein ligt dat vele gezichten heeft gekend en zeer uiteenlopende bestemmingen. De bewoningsgeschiedenis van het terrein is zeker tien eeuwen oud, zo niet ouder. Oorspronkelijk werd het gebied vanaf de late Middeleeuwen door boeren bewoond. In de twintigste eeuw verrees een militair complex dat uiteindelijk in 1992 door het Ministerie van Defensie werd afgestoten, waarna het aan de gemeente Apeldoorn werd verkocht. Hieruit verrees vervolgens het moderne wooncomplex Park Van Haeften.
In 1913 werd het latere Van Haeftenterrein aangekocht door het Ministerie van Oorlog.

Dit terrein was in het bezit van boer H. Tiemens die het van zijn grootvader, herbergier te Apeldoorn, had geërfd. De bouwplaats heette toen 'Klein Oosterwijk' en was door herbergier

Tiemens aangekocht van een timmerman van 'Het Loo', dhr. A. Bredenoord. Het maakte deel uit van een groter perceel, genaamd 'Oosterwijk', en was als zodanig in het bezit van de familie A. Ilsink uit Apeldoorn.

Bij de bouw van de kazerne in datzelfde jaar stuitte eerste luitenant Stuitje op een aantal Saksische en Merovingische scherven. Vervolgens vond de archeoloog Holwerda bij een kleine opgraving nog enkele paalgaten van hutten. De ijverige luitenant deed nog een ontdekking namelijk een vierkante waterput met daarin en bronzen pincet en scherven van kogelpotten uit de 8e – 10e eeuw na Christus. Amateur-archeologen deden later nog meer vondsten uit diezelfde periode.

Bij de sloop van een groot deel van de kazerne werd door de gemeente Apeldoorn dan ook rekening gehouden met nieuwe vondsten. In 2000 werden, na succesvolle proefboringen in 1998, scherven aardewerk van prehistorisch tot aan de 18e en 19e eeuw gevonden. Nog opzienbarender waren de paalsporen van twee boerderijwoningen, of een woning en een schuur, uit de 11e of 12e eeuw - en een stenen waterput uit de late Middeleeuwen.

De waterput met scherven, gevonden bij de bouw van de kazerne in 1913 *(Bron: Park van Haeften)*

Koninklijke Marechaussee de eerste bewoner

In 1909 vond een plan van de Inspecteur der Cavalerie, luitenant-kolonel G.A. van Haeften, voor de oprichting van een eigen opleidingsinstituut voor de Koninklijke Marechaussee (KMAR) gehoor bij het Departement van Oorlog (de voorloper van het huidige Ministerie van Defensie). De KMAR bestond toentertijd 80 jaar en had als gevolg van een reorganisatie behoefte aan een ruimere huisvesting. Hiertoe werd in 1913 het terrein aan 'Den Zwolschenweg' aangekocht en bestemd voor de 'Stichting 1913.' Deze stichting zorgde voor de bouw van het 'Depôt der Koninklijke Marechaussee' waar het personeel alsmede het materieel werd ondergebracht. Hier had men voldoende ruimte en omstandigheden gecreëerd om het personeel vakkundig op te leiden.Van Haeften zelf werd hier de eerste Inspecteur der Koninklijke Marechaussee tot aan zijn pensionering als generaal-majoor in 1923.

De kazerne aan 'Den Zwolschenweg' werd volgens de traditie van de KMAR opgezet en bestond uit een hoofdgebouw met cellen, woonruimte voor het personeel, messes, keuken en een exercitieterrein. Het frontgebouw verrees pas in 1915. Aangezien de KMAR een Bereden Wapen was werd er midden op het terrein een gebouw met stallen en een binnenmanege gebouwd. Lang nadat de KMAR de kazerne had verlaten bleef de benaming 'Manege' voor dit gebouw gehandhaafd. Uiteindelijk werden hier in de loop der tijd de volgende onderdelen gelegerd:

- een opleidingsbrigade;
- de wachtbrigade voor de bewaking van het Koninklijk paleis 'Het Loo';
- een mobiele brigade voor het verrichten van politiediensten in de gemeente Apeldoorn.

Het bezoek van Koningin Wilhelmina aan de Van Haeftenkazerne in 1938 *(Bron: Park van Haeften)*

Gedenkteken: Van Haeften ingebeiteld in de boog boven de ingang *(Bron: Park van Haeften)*

De band met de Oranjes, van oudsher sterk in Apeldoorn, werd op de kazerne gekoesterd en leidde tot verschillende bezoeken van Koningin Wilhelmina en haar gemaal Prins Hendrik. In 1931 mocht de toenmalige Inspecteur, kolonel Bauduin, op paleis Het Loo de standaard van het Wapen der Koninklijke Marechaussee in ontvangst nemen. Het hoogtepunt was natuurlijk de viering door het Wapen van het gouden ambtsjubileum van de koningin in juni 1938, waarbij zij de erewacht inspecteerde en de festiviteiten behorende bij de sportdag bijwoonde.

De kazerne moest tijdens de beide Wereldoorlogen noodgedwongen tijdelijk worden verlaten. Tijdens WO II vestigde de SS zich op de kazerne teneinde de nabijgelegen bunker van Seyss Inquart te beveiligen. Aan het einde van deze oorlog werden op het complex gevangengenomen NSB'ers en in een later stadium ook het Rode Kruis gehuisvest.
In 1945 werd het Depôt van de KMAR opgesplitst, wat inhield dat slechts het opleidingscentrum voor het kader en de wachtbrigade voor de beveiliging van paleis Het Loo resteerden. Ook de paarden verdwenen en maakten plaats voor gemotoriseerd vervoer.

Om de eerste Inspecteur der Koninklijke Marechaussee, generaal Van Haeften, te eren, werd het Depôt in 1948 omgedoopt tot Van Haeftenkazerne. Zijn naam werd in de zandstenen boog boven de entree ingebeiteld.

LUVA en 101 MIDCIE

In 1946 vertrok het opleidingsgedeelte van de dienstplichtigen naar de Koning Willem III kazerne in Apeldoorn en niet veel later (1955) verhuisden de laatste Marechaussees naar Het Loo. Dit hield in dat de Van Haeftenkazerne nagenoeg geen bewoners meer herbergde. In 1955 volgde er een grootscheepse verbouwing waarbij delen van de kazerne tegen de grond gingen. Vlak voor deze verbouwing kreeg de kazerne een heel nieuwe groep bewoners, namelijk de Luchtmacht Vrouwenafdeling (LUVA's), een van de drie afdelingen van het militair vrouwenkorps. De LUVA's werden o.a. opgeleid tot radarbedienaars en verkeersleiders en werden hiertoe dagelijks naar Nieuw-Milligen vervoerd.

In 1962 verhuisde de LUVA-recrutenopleiding naar Zeist en maar een klein deel van de vrouwenafdeling bleef achter, wat inhield dat de kazerne weer akelig leeg kwam te staan tot de komst van 101 Militaire Inlichtingendienst compagnie (101 MIDcie).

101 MIDcie vestigde zich in 1963 op de Van Haeftenkazerne. Voor die tijd was het een unicum dat mannen en vrouwen samen op één kazerne waren gelegerd. Wel beschikten zowel de LUVA als de 101 MIDcie over een eigen gescheiden toegang en scheidde een hekwerk de beide groepen fysiek. Er heerste een goede verstandhouding, maar het contact was vooral functioneel. Dit voorkwam niet dat er wel degelijk samen feest werd gevierd, zoals bij het 15-jarig bestaan van het LUVA-squadron (1968) en bij het 15-jarig bestaan van de 101 MIDcie in 1969. In het kader van de integratie van de LUVA in de Koninklijke Luchtmacht verhuisden de dames in 1976 naar Schaarsbergen en werd 101 MIDcie de hoofdbewoner van de Van Haeftenkazerne.

101 MIDcie was voortgekomen uit de School Militaire Inlichtingendienst (SMID). Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden Nederlands inlichtingenfunctionarissen vooral in Engeland opgeleid omdat er in eigen land nog geen opleidingsinstituut voor Gevechtsinlichtingen bestond. Deze opleiding vond plaats aan het opleidingsinstituut in Farnham. Een eigen opleidingsinstituut werd na de oorlog dan ook als noodzakelijk beschouwd en op 26 juli 1946 verleende het Ministerie van Oorlog goedkeuring voor de oprichting van een eigen School Militaire Inlichtingendienst.

De gegeven cursussen waren gevechtsinlichtingen, Veldveiligheid voor veiligheids-personeel, luchtfoto-interpretatie en op een later tijdstip ook contra-inlichtingen en talencursussen (met name Russisch) voor vertalers en ondervragers.

Op 1 maart 1954 besloot de Generale Staf tot de oprichting van een inlichtingeneenheid. Dit werd 101 MIDcie. De 'papieren' oprichting was hiermee een feit en de taak van de uit Korea teruggekeerde kapitein Bor was hieraan invulling te geven. De opzet was een inlichtingencompagnie naar Amerikaans model op te richten. In 1955 kwam het eerste inlichtingenpersoneel in 't Harde op.

Na 't Harde volgde Harderwijk, waarna de eenheid zich in 1963 in de Van Haeftenkazerne vestigde.

Onder supervisie van de verschillende commandanten werd de inlichtingeneenheid hier steeds verder ontwikkeld en aangepast aan de gespannen verhouding tussen Oost en West. De Koude Oorlog rechtvaardigde de grote nadruk op het onderdeel Vertalen en Ondervraging in het Russisch. Tevens werden de banden met internationale inlichtingenorganen aangehaald. In 1963 werd op de kazerne een klein detachement van de Contra-Inlichtingen (Cidet) opgericht.

Tijdens die periode werd de Van Haeftenkazerne nooit door meer dan door honderd

mannen en vrouwen bewoond en was zij voor de buitenwereld door een waas van geheimzinnigheid omgeven. Toch was de kazerne voor de buitenwereld geen onneembaar fort. Er was één locatie die ook voor buitenstaanders toegankelijk was, namelijk de grote zaal (voorheen de Binnenmanege). Deze zaal werd gebruikt voor activiteiten zoals dammen en sjoelen, maar vooral voor het rolstoeldansen door de gehandicaptenvereniging 'het Zonnehuis' uit Beekbergen.

De grote zaal (de voormalige Binnenmanege) Juni 1990 het afscheid van kapitein F. Pals een man met een MID hart.
(Bron: Park van Haeften)

Een brok cultuur verdwijnt

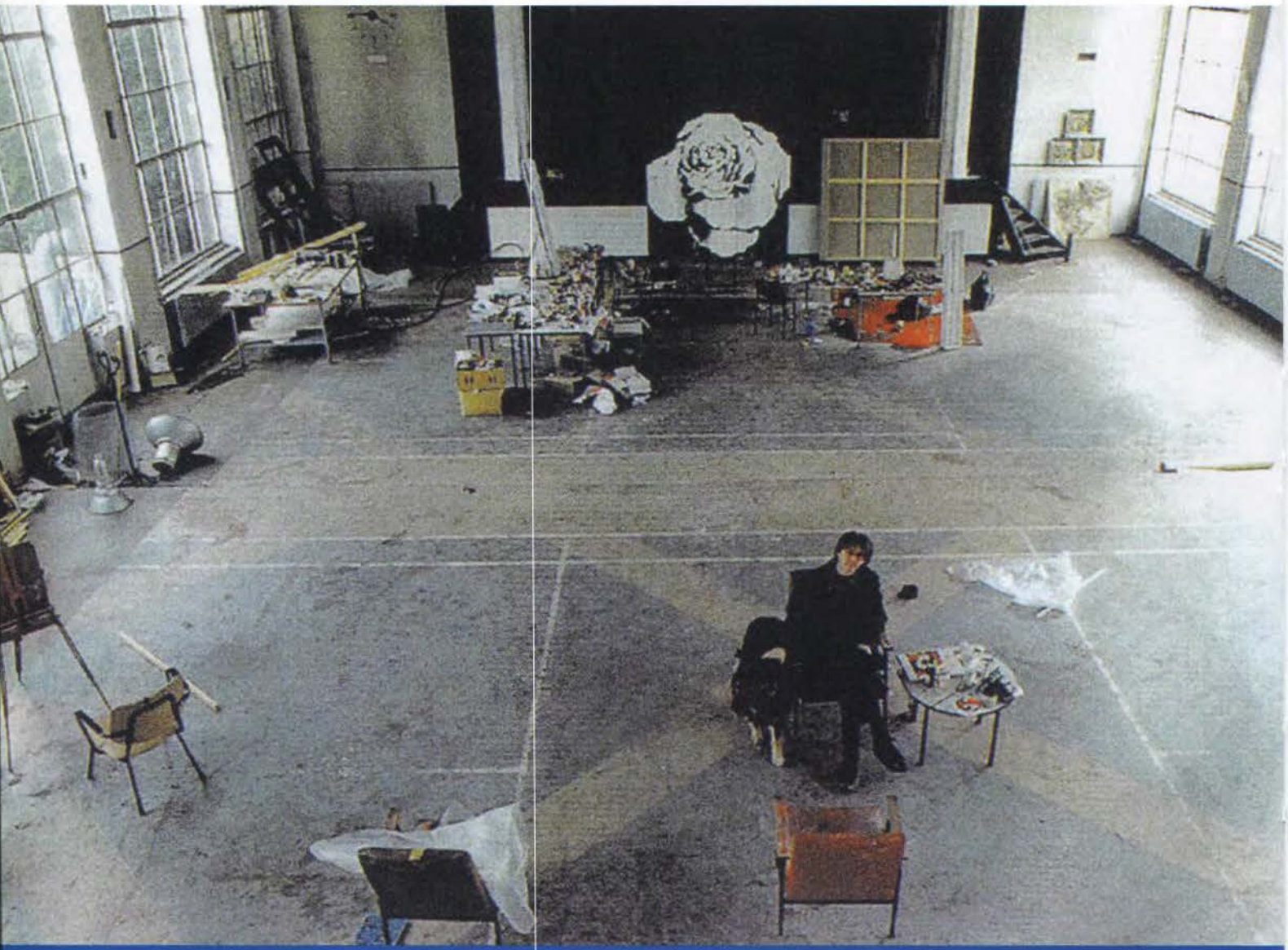

De kunstenaar in zijn atelier, de vroegere Binnenmanege *(Bron: Park van Haeften)*

De geruchten vanuit Den Haag over verdere bezuinigingen werden helaas bewaarheid nadat de val van het IJzeren Gordijn in 1989 een feit was geworden. Na de reductie van de strijdkrachten volgde de sluiting van een aantal kazernes. In de provincie Gelderland werd de Van Haeftenkazerne een van die af te stoten objecten. De klap kwam hard aan. De bewoners zouden naar elders worden overgeplaatst en het complex zou grotendeels worden gesloopt. Uiteindelijk verlieten de laatste militairen de kazerne eind november 1993. Met spijt namen zij afscheid, niet alleen van de kazerne en haar historische gebouwen, maar ook van een periode en een cultuur.
Niet alleen de militairen rouwden, ook het Apeldoornse verenigingsleven deelde hierin. Met name de grote toneelzaal (de vroegere manege) had een ideale ruimte geboden voor tal van activiteiten. Er was één schrale troost, het karakteristieke frontgebouw dat zo beeldbepalend was aan de Zwolseweg, zou van de slopershamer gevrijwaard blijven.

De omwonenden werden in november 1993 voor het eerst officieel voor een receptie op de Van Haeftenkazerne uitgenodigd.
Ondertussen werd achter de schermen druk beraadslaagd over een nieuwe bestemming voor het complex. Al met al zou het tien jaar duren voor de metamorfose van het kazerneterrein was volbracht. Tal van relikwieën, waaronder de oorkonde met de vernoeming naar inspecteur Van Haeften en zijn portret, werden in het Marechaussee Museum in Buren ondergebracht. Het wapenschild en de windvaan vonden hun weg naar de Marechausseekazerne aan de Loseweg.
De eigenaar van de kazerne, de Dienst der Domeinen, had het volgens de standaardprocedure eerst aan de andere Rijksdiensten aangeboden. Het Ministerie van WVC overwoog de vestiging van een asielzoekerscentrum, maar het Centraal Orgaan Asielzoekers wees dit plan af i.v.m. de financiële onhaalbaarheid hiervan.
Ondertussen werd het complex onder beheer gesteld van de landelijke Huis Oppas Centrale, die het verhuurde aan een klein aantal tijdelijke bewoners. Deze bewoners, die als antikraakwacht fungeerden, arriveerden in december 1993 met een opzegtermijn van een maand. Zij verlieten dit complex pas acht jaar later! De groep, die nooit meer dan 16 personen telde, genoot van een ongekende ruimte, vrijheid en sfeer. Onder hen waren mensen met een eigen bedrijf en kunstenaars, waarvan een zelfs een atelier in de binnenmanege had.

Een van de gebouwen heeft nog als achtergrond gefungeerd voor een filmopname van de VPRO-film *Coma*.
Tussen de tegels van de voormalige exercitieplaats groeide het onkruid inmiddels welig.

Park van Haeften

Inmiddels meldde de gemeente Apeldoorn zich als onderhandelingspartner voor een eventuele aankoop aan. De gemeente zag mogelijkheden voor een woonfunctie, maar het huidige bestemmingsplan diende hiertoe wel te worden aangepast alvorens tot bewoning geschikt te worden verklaard. Een monumentenadviesbureau inventariseerde de staat van de overgebleven gebouwen en kwam met een pijnlijke conclusie: slechts een klein gedeelte van het complex verdiende de status van karakteristiek, beeldbepalend en behoudenswaardig. Dit hield in dat buiten het frontgebouw met het ijzeren hek, de rest zou moeten worden gesloopt. Een ander probleem was de bodemvervuiling. De omgeving van de voormalige smeerbrug was vervuild en diende te worden gesaneerd. Dit weerhield de gemeente Apeldoorn er niet van het complex aan te kopen (1997) en vervolgens door te verkopen aan projectontwikkelaar 'Slokker Vastgoed.' Uiteindelijk werd gekozen voor het ontwerp van de combinatie 'Slokker Vastgoed' en 'Op ten Noort Blijdenstijn Architecten.' Het complex zou de naam 'Park Van Haeften' krijgen. 'Park', met het oog op de groenvoorzieningen met hoge bomen die het een parkachtig karakter gaven, en 'Van Haeften' als verwijzing naar de vroegere kazerne.
Het frontgebouw met het hekwerk aan de Zwolseweg was het visitekaartje voor het gehele gebied. Dit frontgebouw zou worden verbouwd tot een appartementencomplex, maar met behoud van het monumentale karakter. Voor de nieuwbouw kozen de ontwerpers voor strakke en formele bouwvormen, passend bij het karakter van de wijk de 'Jagershuizen' en de oorspronkelijke officierswoningen aan de Zwolseweg. Het totale plan omvatte drie wooncategorieën: sociale huurwoningen (het appartementen-

complex in het frontgebouw), vrije sectorwoningen en middeldure koopwoningen. De ontwikkeling van de in totaal 61 te realiseren woningen vergde een goede samenwerking met de vier betrokken partijen: 'Ons Huis', 'Slokker Vastgoed', de gemeente Apeldoorn en de architecten. Voor de omwonenden bestond de mogelijkheid om via een inspraakprocedure te reageren op de voorgenomen plannen.

Reacties omwonenden

Gedurende de dertig jaar dat 101 MIDcie op de kazerne was gelegerd was er nooit een uitnodiging in de vorm van een bezoek in de richting van de buurtbewoners gegaan. Voor deze bewoners hing er een waas van geheimzinnigheid rond de kazerne. Een buurvrouw: 'Maar het gaf zeker een veilig gevoel als er periodiek gewapende militairen achter je huis langs liepen.' Na de val van de muur brak ook het ijs in het kazernecomplex. Majoor Hakvoort, C-101 MIDcie en tevens kazernecommandant, nodigde de buurt uit om nader kennis te maken op de afscheidsreceptie ter gelegenheid van de voorgenomen sluiting. De mensen uit 'het straatje' waren overigens niet blij met die Haagse beslissing: 'We weten niet wat er voor terugkomt.' Een buur: 'We zullen vooral die mooie bel missen die tweemaal daags bij het appel werd gebruikt.' 'Wanneer die bel luidde was dat het sein om naar school te gaan.' Helaas voor de buurtbewoners zou de bel met de eenheid mee naar Ede verhuizen.

1998 de aanvang van de sloopwerkzaamheden *(Bron: Park van Haeften)*

Eind 1998 waren de sloopwerkzaamheden goed op gang gekomen, waarbij het monumentale karakter van het frontgebouw door de nieuwe eigenaar 'Ons Huis' werd gehandhaafd. De binnenzijde van het gebouw werd volgens plan tot 8 appartementen verbouwd. Hierbij werden authentieke elementen in het interieur zoals de gehele entreepartij en de eikenhouten trappen en trapleuningen werden gerestaureerd.

De restauratie van de trap *(Bron: Park van Haeften)*

Elk appartement werd voorzien van een cv-installatie en een berging op de zolderetage. De brievenbussen werden aan de achterzijde van het gebouw geplaatst waardoor de karakteristieke voorzijde er niet door werd verstoord.
In maart 2002 kon ook de nieuwbouw rond het frontgebouw van start gaan. Bijzonder is dat de verschillende woningtypes de naam van een militaire rang hebben gekregen. Verder herinneren straatnamen als 'Erewacht' en 'Van Haeftenpark' aan de vroegere kazerne. Op 13 maart 2002 werd de symbolische overname van het Van Haeftenterrein ceremonieel bezegeld. Wethouders Van der Tas en Kuypers tekenden de overeenkomst. Een ingehuurde stand-in voor de generaal en naamgever van dit prachtige complex en dhr. Van Es van 'Slokker Vastgoed' keken hierbij goedkeurend toe.

(Bron: Park van Haeften)

Twee kanonsschoten bezegelden dit heugelijke feit. Vertegenwoordigers van 'Slokker Vastgoed', de gemeente Apeldoorn, de architecten en 'Ons Huis' brachten vervolgens een heildronk uit op het welslagen van het project.

Eén ding is zeker na de herbestemming van de Van Haeftenkazerne: het 'Park Van Haeften' is een wijk die op de bewoners van de toekomst is voorbereid. Voor al diegenen die ooit op deze kazerne hun militaire bijdrage hebben geleverd is dat iets om met een gevoel van trots op terug te kijken. Ondanks het feit dat de Van Haeftenkazerne haar rol als legering en opleidingsinstituut is kwijtgeraakt, zal zij als 'Park Van Haeften' voortleven en een tastbaar bewijs blijven vormen van de jaren dat 101 MIDcie er gehuisvest was.

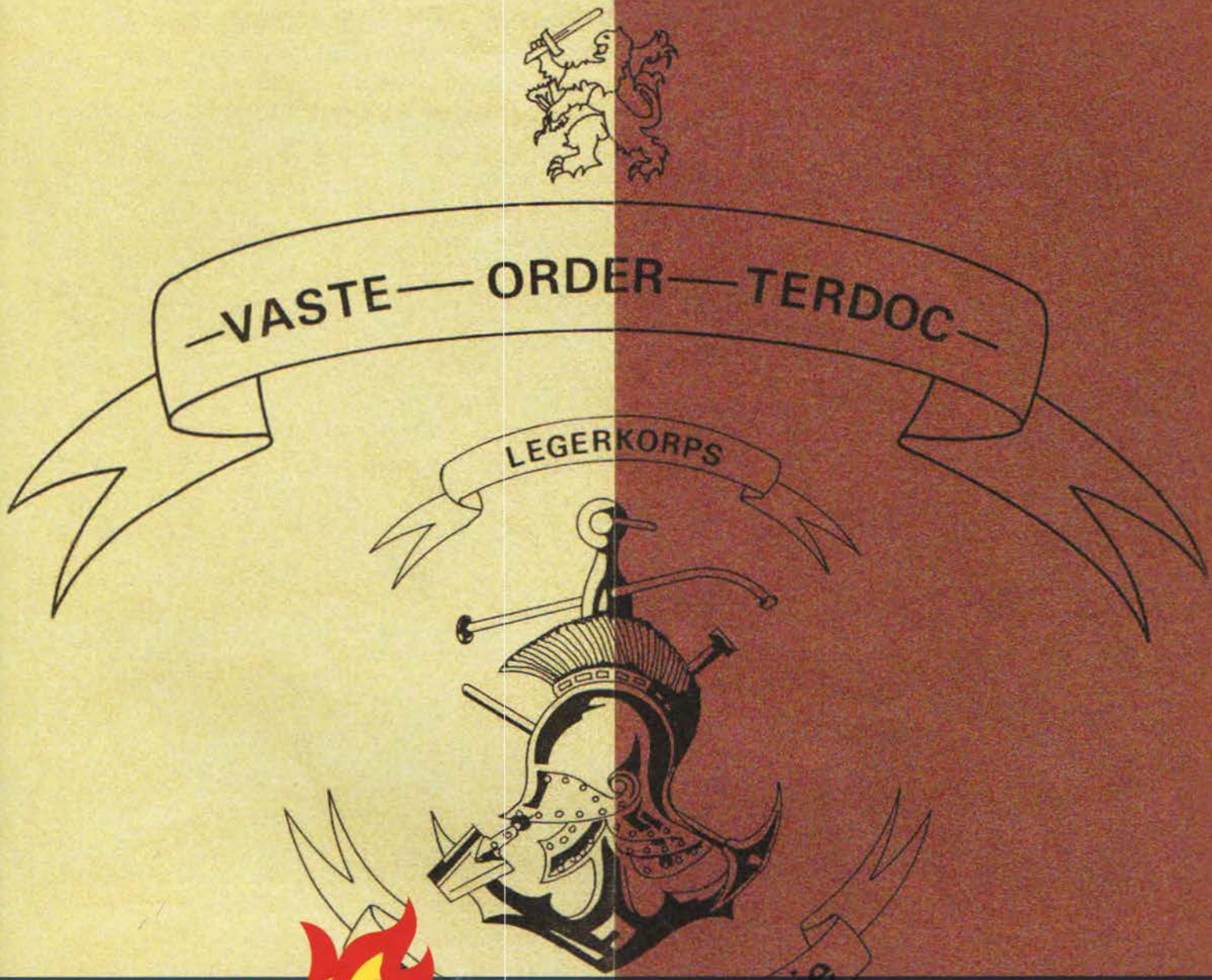

Terrein
Documentatie
Centrum

Terrein Documentatie Centrum

De gevechtsinlichtingen behelsde het verzamelen van kennis over het WEER, TERREIN en VIJAND. Deze factoren vormden in samenhang met de opdracht en de ter beschikking staande eigen middelen, verwerkt in de beoordeling van de commandant, de grondslag voor besluitvorming van de commandant.
De inlichtingenofficier had onder meer tot taak leiding te geven aan dit proces door het verzamelen van gegevens. De verwerking hiervan tot inlichtingen en zorg te dragen dat deze inlichtingen werden verspreid en toegepast. In dit proces speelde ook de genie-inlichtingenofficier een belangrijke rol.

Hoewel het genie-inlichtingenproces (zoals weergegeven in het informatieschema) in wezen niet afweek van het hierboven beschrevene was er toch wel een kenmerkend verschil met de gevechtsinlichtingen. Omdat commandanten van genie-eenheden vaak een tweeledige functie hadden (zij waren commandant van een onderdeel/ zelfstandige eenheid en tevens speciale stafofficier van een tactische eenheid) moest de genie-inlichtingenofficier zich concentreren op twee hoofdtaken.
Enerzijds hield dit in het verschaffen van inlichtingen, welke de geniecommandant als speciale stafofficier van een hoger tactisch onderdeel nodig had om die commandant te adviseren over:

- inlichtingen betreffende wegen, spoorwegen en waterwegennet met de daarin opgenomen kunstwerken als bruggen, duikers, stuwen, sluizen, veerstoepen, emplacementen, laad- en losplaatsen;
- inlichtingen betreffende plaatselijke hulpbronnen, welke van belang konden zijn voor het tactische onderdeel (b.v. stellingmateriaal).

Anderzijds moesten genie-inlichtingen worden verschaft aan de geniecommandant die deze gegevens nodig had om zijn opdracht te kunnen uitvoeren. Dit hield onder andere in:

- inlichtingen voor het uitvoeren van vernielingen aan kunstwerken, als bruggen, duikers, etc.;
- inlichtingen voor wegherstel en herstel van bruggen;
- inlichtingen voor het uitvoeren van rivierovergangen, veerdiensten en brugslagoperaties;
- inlichtingen betreffende plaatselijke hulpbronnen voor zover nodig voor het genie-onderdeel bij het uitvoeren van zijn opdracht (b.v. materiaal voor het verzwaren van bruggen).

De verzamelde (genie-)inlichtingengegevens werden verwerkt en opgeslagen in het voormalige Terreindocumentatie-archief van 1 LK. Dit TERDOC-archief was ondergebracht bij de Sectie S2 van 101 Geniegevechtsgroep.
Om deze gegevens niet verloren te laten gaan werd in 1994 het TERDOC-archief na de herstructurering van 101 Geniegevechtsgroep, ondergebracht bij 101 MIDcie.

Oprichting Terreindocumentatie-Archief 1 LK (TERDOC)

Medio 1968 gaf C- 1 Leger Korps (1LK) de opdracht aan C- 101 Geniegevechtsgroep om een TERDOC op te richten. De Sectie S2 van 101 Geniegevechtsgroep bestond toentertijd uit een Majoor Hoofd Sie S2, een luitenant Gevechtsinlichtingen en een sergeant Nucleair Biologisch Chemie (NBC).
De toenmalige sergeant Jan van Wijk was als sergeant verkenning geplaatst bij 43 Pantsergeniecompagnie. (Deze eenheid werd diverse keren opgeheven en heropgericht). De toenmalige C- 43 Pantsergeniecompagnie (Majoor - nu Generaal bd- Wilmink) stelde: "Mijn sergeant verkenning is mijn Sectie S2" en detacheerde de sergeant van Wijk (om ervaring op te doen), bij de Sectie S2 van 101 Geniegevechtsgroep. Al snel werd zijn detachering omgezet in een plaatsing met de functie sergeant Terrein Documentatie Centrum (later aangeduid als Hoofd TERDOC 101 Geniegevechtsgroep).
Op 01 november 1968 werd sergeant van Wijk bevorderd tot sergeant der 1ste Klasse. Tot 06 september 1978 heeft hij deze functie als Hoofd TERDOC vervuld. Sergeant der 1ste Klasse Henny Geerdink, werd zijn opvolger. Er zouden er nog velen volgen.

Middelen:
De middelen die in eerste instantie ter beschikking stonden om een Terreindocumentatiearchiefsysteem op te zetten voor het gehele legerkorps waren:
- 1x foto toestel 'LEICA', uit de 50-er jaren;
- 1x oude tekentafel;
- 1x verkenningsuitrusting Pantsergeniecompagnie.

Na enkele jaren kreeg het TERDOC de beschikking over een tekenkamer, een reproductie afdeling en een donkere kamer t.b.v. foto-ontwikkeling en vermenigvuldiging. Na onder bevelstelling bij 101 MID werd de tekenafdeling en foto-ontwikkeling en vermenigvuldiging afdeling ondergebracht bij 2 MIgp van 101 MIDcie. De reproductieafdeling werd ondergebracht bij het DOCCEN van 101 MIDcie.

Reproafdeling zoals in gebruik bij 101 MIDcie en na de reorganisatie bij 101 MIpel

Doel van de oprichting TERDOC 1 LK

- het relatief snel verkrijgen van de benodigde gegevens t.b.v. de operationele planning, zowel in oorlogs- als vredestijd;
- het voorkomen dat iedere Sectie S2 of verkenner te pas en te onpas naar het gebied van belangstelling zou reizen om de benodigde gegevens te verzamelen;
- het aanleveren van de benodigde terreininformatie aan de Staven van Mobilisabele eenheden.

Genie-inlichtingen

Genie-inlichtingen bestond uit het verzamelen van alle, bij genie-eenheden en later ook bij de tactische eenheden aanwezige relevante informatie en betrof vooral informatie over het voormalige operatiegebied (Noord-Duitse Laagvlakte).
Dit was tevens de eerste aanzet tot het aantrekken van de contacten met de Terrein Analisten Ploegen (TAP) van 101 Militaire inlichtingendiensten compagnie. Deze eenheid verzorgde in een later stadium de overlays die onder andere betrekking hadden op hoog- en laagwaterstanden, hinderniswaarde van bossen etc.
Omdat de gegevens voornamelijk betrekking hadden op het (voormalige) operatiegebied van 1 LK werden contacten gelegd met functionarissen van het Duitse WehrBereichsKommando, met name WBKII in Hannover en haar onderhebbende VBK's en VKK's (VerteidigungsBezirksKommando en Verteidigungs KreisKommando).
Het verzamelen van genie-inlichtingen binnen de vijf-mijlszone gebeurde (met toestemming van de Duitse autoriteiten) in burger.

Op elke foto zichtbaar het gehanteerde coördinatiebord, voorzien van: datum, noordpijl en kaarcoördinaat

Met toestemming van de 'Neubaudirection ESK' werd toegang verkregen tot alle bouwwerken en mochten ook foto's gemaakt worden van deze bouwwerken voor het TERDOC-archief.

Schiffshebewerk Scharnebeck

Verzamelen van de geniegegevens

Zeker de eerste jaren was het intensief verkennen en het verzamelen van geniegegevens, een noodzaak om de zaak goed op de rails te krijgen. Meestal was de verkenning gericht op de behoefte/vraag van de 1 LK-eenheden naar terreingegevens. Dit resulteerde in de ene week het verkennen en de andere week het uitwerken hiervan gevolgd door een nieuwe verkenning.

Medio 1971 kreeg de staf 101 Geniegevechtsgroep de beschikking over drie verkenningsploegen (uitgebreid tot zes in oorlogstijd). Door inzet van deze ploegen kon men in hoog tempo gegevens verzamelen en zo het gebied verdichten. De uitvoering van de verkenning vond meestal plaats met particuliere auto of helikopter van de Bundesgrensschütz.

Sgt1 Jan van Wijk op verkenning met de heli van de Bundes-grensschütz, langs het IJzeren Gordijn (Zônegrens). Hek en wachttoren in beeld.

Met Bundesgrensschützheli 'onderweg.' Links op foto sgt1 Jan van Wijk

De Sgt1 Jan van Wijk werd ondersteund door de toenmalige Sergeant-majoor Inlichtingen Flierman. Doordat sergeant-majoor Flierman, vanuit zijn Seedorfse periode zeer goede (inlichtingen) contacten had opgebouwd met de helikoptergroep van de Bundesgrensschütz was het mogelijk om middels een telefonische afspraak zonder verdere formaliteiten of verrekening een helikopter op elk gewenst punt beschikbaar te krijgen. Hierdoor werd het mogelijk tot boven het draad van de Zônegrens te vliegen, terwijl normaal gesproken onze LK heli's vijf mijl van de Zônegrens verwijderd moesten blijven.

In deze periode werd ook begonnen met de aanleg van een archief van het geschotenbeeldmateriaal. De foto's, die vanuit de lucht van het totale operatiegebied werden genomen, werden op dia's vastgelegd. Uiteraard werden de foto's vanaf de zijde van de Nederlandse grens geschoten.
Juist deze diaseries waren, in samenhang met gemaakte terrein- en waterloopbeschrijvingen, voor de commandanten van Mobilisabele eenheden een ware uitkomst. Met toelichting van het TERDOC werd het hen mogelijk gemaakt hun stafofficieren een duidelijke indruk van het operatiegebied te geven. Een enkele maal volgde een opdracht/verzoek buiten het Leger Korps vak.

SOEDAN

Het was ook in die tijd dat de sergeant der eerste Klasse Jan van Wijk betrokken raakte bij een zeer belangrijke opdracht.
Over de rivier de NIJL in SOEDAN was de enige brug ingestort wat tot een gigantische ophoping van vluchtelingen aan de westzijde leidde, we praten hier over het jaar 1973. Via de VN kwam het verzoek in Den Haag om de mogelijkheden van de bouw van een vervangende brug te bezien. In opdracht van commandant Eerste Legerkorps diende een terrein- / gebiedsstudie te worden uitgevoerd om de mogelijkheden van de bouw van een vervangende brug te bezien.
Door het verzamelen van gegevens bij onder andere het Tropeninstituut en de bibliotheek van de Vrije Universiteit beiden te Amsterdam en de VS-ambassade (zij beschikte over zeer summiere stafkaarten) in Den Haag kon hij zich een redelijk beeld vormen omtrent de (on)mogelijkheden om de benodigde middelen over land, vanuit een zeehaven van een naburig land of over water (de Nijl vanuit Egypte) te vervoeren. Om een en ander ter plaatse te kunnen verifiëren, moest de (Communistische) Regeringsleider van Soedan toestemming geven. Dit werd echter om redenen geweigerd. Heel jammer van de tijdrovende studie en eerlijkheidshalve moet hierbij aan worden toegevoegd: ook jammer van de geplande verkenning maar nog meer voor de vluchtelingen zelf.

Sergeant der eerste Klasse Jan van Wijk

Het TERDOC krijgt BODY

Het verzamelen en uitwerken van de gegevens t.b.v. het TERDOC gebeurde door de genieverkenners van 101 Geniegevechtsgroep.
De Genieverkenners van 101 geniegevechtsgroep zijn van groot belang geweest voor het aanleveren van de benodigde genietechnische informatie.
Organiek had 101 Geniegevechtsgroep de beschikking over zes genieverkenningsgroepen te weten:

- 3x genieverkenningsgroepen paraat;
- 3x genieverkenningsgroepen mobilisabel.

Door deze verkenningssteun kon een onderverdeling gemaakt worden van de werkzaamheden waarbij:

- 1x genieverkenningsgroep kon worden ingezet voor genieverkenningswerkzaamheden betreffende de Noord Duitse laagvlakte;
- 1x genieverkenningsgroep kon worden ingezet voor genieverkenningswerkzaamheden gericht op Nederland;
- 1x genieverkenningsgroep kon worden ingezet t.b.v. van algemene steun. Dit kon zowel genieverkenningssteun zijn aan de verkenningsgroep t.b.v. de Noord Duitse laagvlakte als Nederland.

De genietechnisch verkenningen bestonden uit het verzamelen van gegevens over:

- over- en onderdoorgangen;
- brugslagpunten en doorwaadbare plaatsen;
- Local resources;
- NBC staten;
- vredesbeperkingen.

Voor het TERDOC was de verkenningssteun zeer belangrijk. Zonder deze steun was het onmogelijk de opgedragen taak zoals omschreven in de Vaste Order 1 LK Vredestijd uit te voeren.
In de Voortgezette Herstructurering Koninklijke Landmacht (VHKL) waar ik later nog kort op terug kom is geen verkenningscapaciteit t.b.v. het TERDOC meer beschikbaar. Als gevolg hiervan werd de taakstelling van het TERDOC aangepast.

De taakomschrijving, zoals deze duurde tot januari 1995, was vastgelegd in de VASTE ORDER 1 LK VREDESTIJD onder Hoofdstuk 2 Inlichtingen, Onderwerp 2/8 MGID (Militaire Geografische Informatie en Documentatie).
Om deze taak volledig te kunnen uitvoeren werd bekeken of een geautomatiseerd systeem de werkzaamheden zou kunnen ondersteunen en optimaliseren. Dit zou het Terrein- en Datasysteem (TERDAT) gaan heten.
Het handmatig verrichten van de werkzaamheden was zeer tijdrovend en arbeidsintensief.
Het voordeel van dit geautomatiseerde systeem zou zijn, dat het aanmaken van de TERDOC-catalogus binnen het TERDOC zou kunnen plaats vinden. Wijzigingen op deze catalogus zouden niet meer aangeboden hoeven te worden aan het CDP te EMMEN en hierdoor sneller beschikbaar komen voor de Leger Kops (genie)eenheden.

Werkwijze TERDOC

Zoals het TERDOC tot 01 januari 1995 heeft gewerkt zien we in onderstaand informatieschema weergegeven.

Informatiestroom

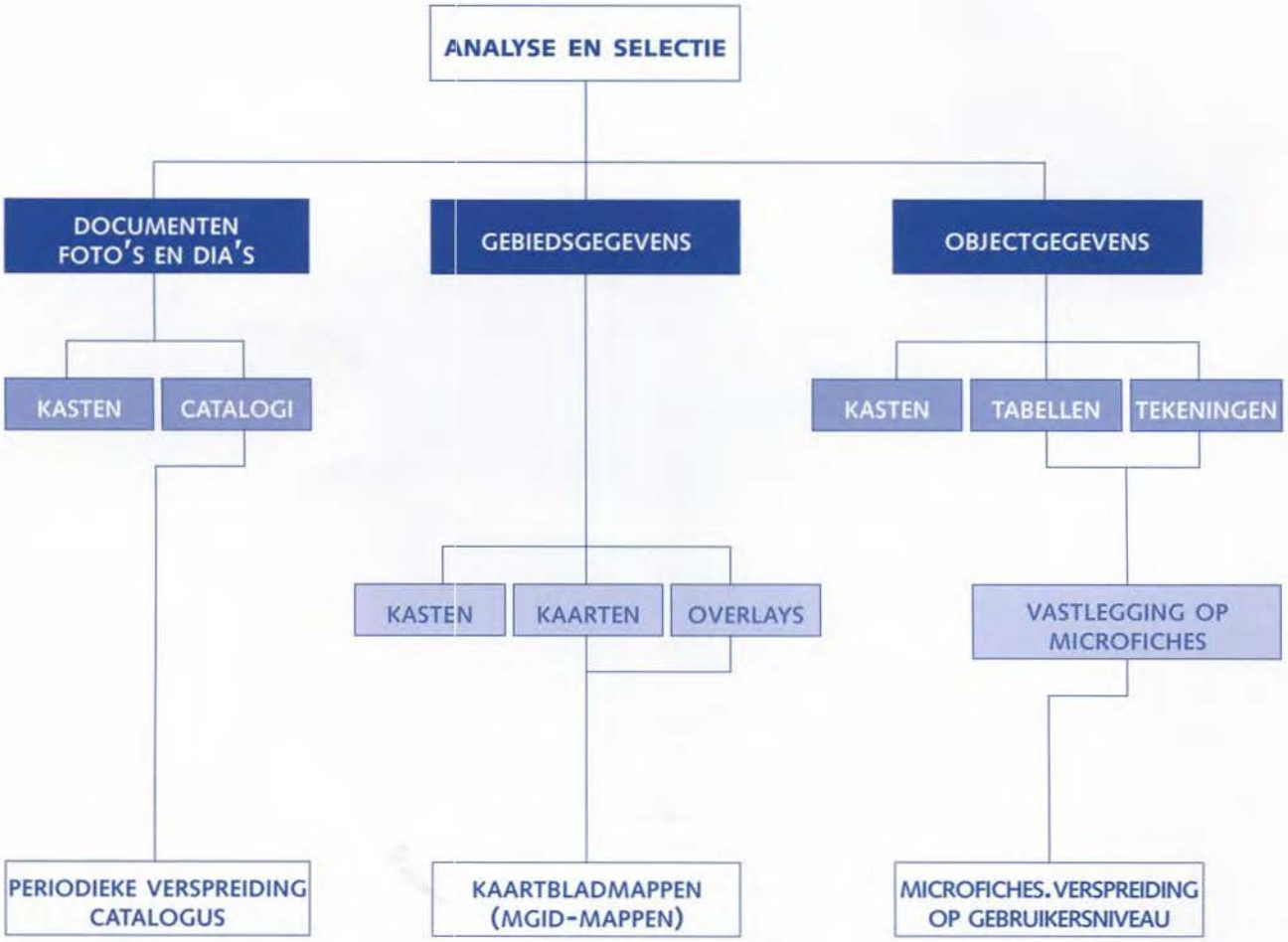

Realisatie TERDAT systeem

In januari 1988 werd de werkgroep 'Automatiseren TERDOC werkzaamheden' ingesteld. Deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van 101 Geniegevechtsgroep en DEBKL/DCWACO.
Onder verantwoordelijkheid van deze werkgroep is binnen DCWACO het ontwikkelteam TERDAT (TERrein DATa) opgericht.

In deze werkgroep hebben onder andere de navolgende personen zitting gehad:
- Sergeant-majoor Piet de Jong (toenmalig Hoofd TERDOC);
- Reserve kapitein ingenieur Hooimeyer.

Het TERDAT systeem dat opgezet zou worden heeft het nooit gehaald. De verwerking van de genie-technische data zou een zo'n groot bestand gaan worden 1, dat met de toentertijd aanwezige informatie dragers, het gebrek aan personeel 2 en natuurlijk de enorme kosten die gemoeid gaan bij het opzetten van dit soort geautomatiseerde systemen er mede ertoe hebben geleidt dat dit systeem nooit van de grond is gekomen. Tevens zou er personeel van 'buitenaf' aangetrokken moeten worden. Dit personeel zou minimaal een jaar bezig zijn geweest om alle informatie waarover het TERDOC beschikte in te voeren.

1. Minimale eisen aan terreininformatie systeem die in de nota Systeemanalyse automatisering TERDOC d.d. 08 november 1986 waren aangegeven zijn:
   - Genietechnische gegevens object gericht;
   - Gedigitaliseerde tekeningenbestand van objecten;
   - Gedigitaliseerde opslag van overlays;
   - (Gedigitaliseerde) kaartbladen.

2. Het personeel van TERDOC bestond uit:
   - 1x adjudant onderofficier genieverkenner;
   - 1x sergeant genieverkenner;
   - 1x sergeant reproductie;
   - 1x korporaal fotograaf;
   - 3x soldaat tekenaar;
   - 1x soldaat schrijver /chauffeur lichte vrachtauto;
   - 1x soldaad repro /chauffeur YA4440.

Voortgezette Herstucturering KL

In het kader van de herstructurering werd besloten dat min of meer alle inlichtingenorganen zouden worden samengevoegd.
In het 'Plan van aanpak Herstructurering Koninklijke Landmacht (HKL)' werd al rekening gehouden met het onder bevel stellen van het TERDOC en de reproductiegroep van 101 Kaart Verstrekking Peloton (KVP) bij 101 MIDcie.
In 1994 werd het TERDOC geïntegreerd binnen 101 Militaire Inlichtingendienst Compagnie.

In het Plan van aanpak HKL werd ook ondermeer gesteld, dat wanneer dit plan van kracht werd 101 MIDcie in verband met de opheffing van de Van Haeftenkazerne te Apeldoorn zou worden verplaatst naar de Generaal Winkelman Kazerne (GWK) te Nunspeet.
Alle voorbereidingen hiertoe werden getroffen door Project Officier van 101 MIDcie, de Kapitein Van de Harte.

Gebouw 60 op de GWK zou worden gerenoveerd voor de vestiging van zowel 101 MIDcie als het TERDOC.
In maart 1993 zou de verhuizing van 101 MIDcie naar Nunspeet moeten plaats vinden. In de Voortgezette Herstructurering Koninklijke Landmacht (VHKL) werd echter besloten dat de GWK in 1996 zou worden afgestoten. Alle voorbereidingen om te verplaatsen naar de GWK waren derhalve voor niets geweest.
In een eerdere optie was de locatie EDE aangegeven als mogelijke locatie voor de 101 MIDcie en het TERDOC. In de VHKL is toen besloten dat de nieuwe locatie voor 101 MIDcie en het TERDOC, Ede-oost zou worden. De Kapitein Van de Harte kon opnieuw al haar registers opentrekken om de verhuizing vanuit Apeldoorn naar Ede-oost mogelijk te maken. Eigenlijk was deze locatie ook zeer logisch omdat daar reeds inlichtingeneenheden gestationeerd waren zoals:

- School Militaire Inlichtingendienst (SMID), Ede-oost;
- 106 Verbindingsbataljon, Ede-west.

Eind 1993 verhuisde 101 MIDcie dan naar Ede-oost. Op 14 februari 1994 verhuisde het TERDOC vanuit Wezep naar Ede en trekt in bij 101 MIDcie. Tot december 1994 functioneerde het TERDOC, nog als zelfstandige genie-inlichtingeneenheid, onder leiding van de adjudant onderofficier Peter Menting (die vanaf 01 november 1991 als Hoofd TERDOC was aangesteld).

In januari 1995 werd besloten, vooruitlopend op de goedkeuring van het Realisatie memorandum "Reorganisatie 101 MIDcie" lprnr 774, versie: 19 december 1994, door de BLS maar ook omdat intussen 101 Geniegevechtsgroep was opgeheven, het TERDOC te integreren in de MIDcie en hield het TERDOC als zodanig op te bestaan.

Het TERDOC werd ondergebracht bij het nieuw te vormen 4e Militaire Inlichtingengroep. Destijds ook wel Documentatiecentrum groep (DOCgp) genoemd.
In 1997 volgde wederom een reorganisatie. Tot aan deze reorganisatie werd door de 4e Militaire Inlichtingengroep genie-inlichtingen verzameld en verwerkt. Als extra taak

werd daarnaast het uitgezonden geniepersoneel bij terugkomst gedebriefd. De op deze wijze verkregen informatie werd weer gebruikt om uitgezonden personeel, in het kader van vredesmissies, maximaal te informeren op gebied van genietechnische aspecten. Naar aanleiding van de reorganisatie werd in juli 1998 de genie-verkenningsgroep ondergebracht bij de 2e MIgroep (terreinanalisten) en kwam er een eind aan de 4e MIgroep. Het overgebleven personeel van de 4e MIgp werd ondergebracht bij de Staf van 101 MIpel. De organisatie van 101 MIpel bestond weer uit een staf-, ondervraag-, inlichtingen- en terreinanalistengroep. De situatie waarin 101 MIpel in 1994 verkeerde.

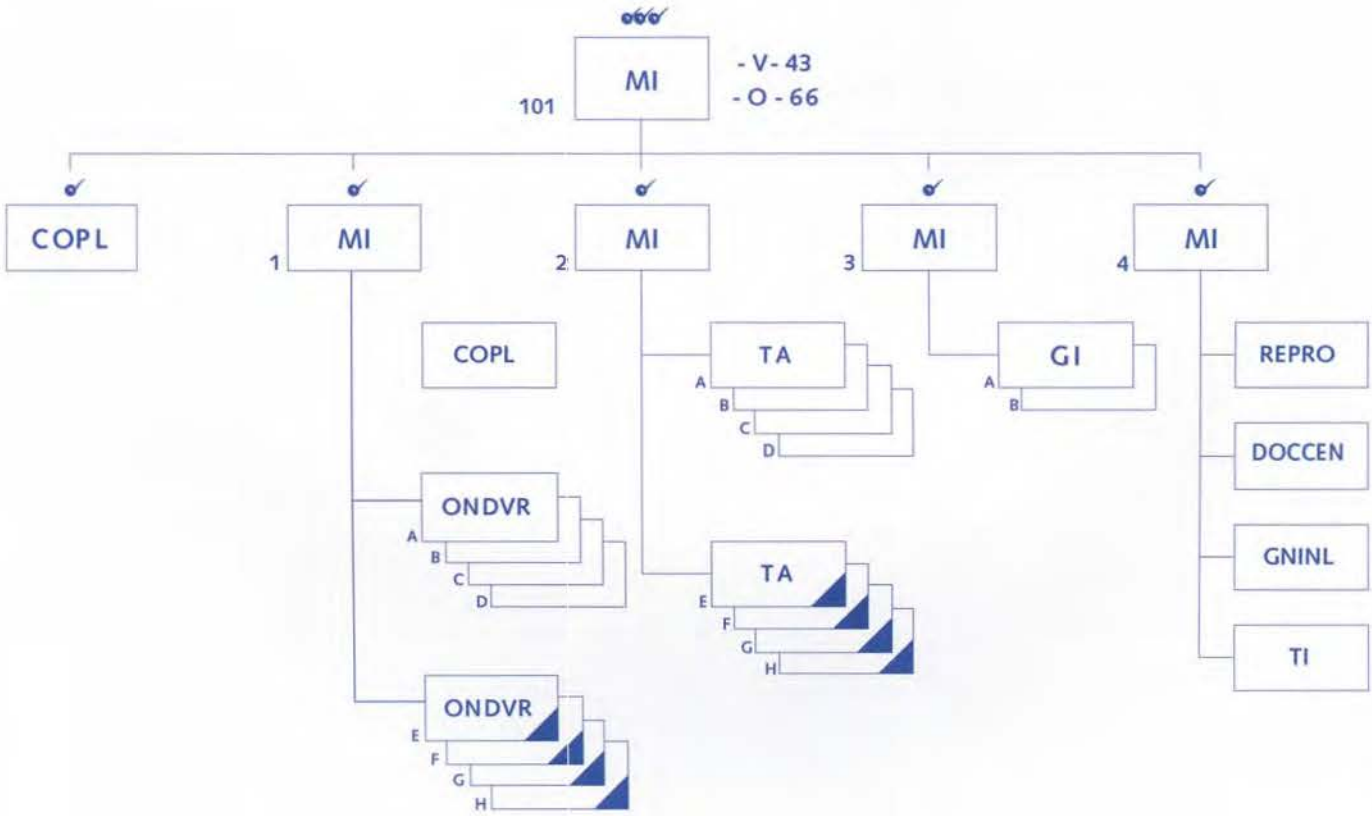

Overzicht commandanten TERDOC

Naam	Periode
Sgt der eerste Klasse Jan van Wijk	Medio 1968 tot sep 1976
Sgt der eerste Klasse Henny Geerdink	Sep 1976 tot 15 juni 1981
Vacature	
Sgt-majoor Cees Wartel	Juli 1982 tot 01 dec 1984
Vacature	
Sgt-majoor Piet de Jong	Sep 1985 tot okt 1989
Vacature	Okt 1989 tot 11 nov 1991
Adj Peter Menting	11 nov 1991 tot juni 1995. Juli 1995 opheffing TERDOC en oprichting 4 MIgp

Overzicht toegevoegde commandanten TERDOC

Naam	Periode
Sgt der eerste Klasse Fons Aarendonk	15 dec 1983 tot 17 nov 1986
Sgt der eerste Klasse Hans Kolkman	13 okt 1986 tot 27 febr 1989
Sgt der eerste Klasse Ron Ritsen	27 febr 1989 tot 23 mrt 1992
Sgt der eerste Klasse Berend Schonewille	-- apr 1992 tot 15 aug 1994
Sgt der eerste Klasse Hans van den Brink	15 aug 1994 tot juni 1995. Juli 1995 opheffing TERDOC en oprichting 4 MIgp

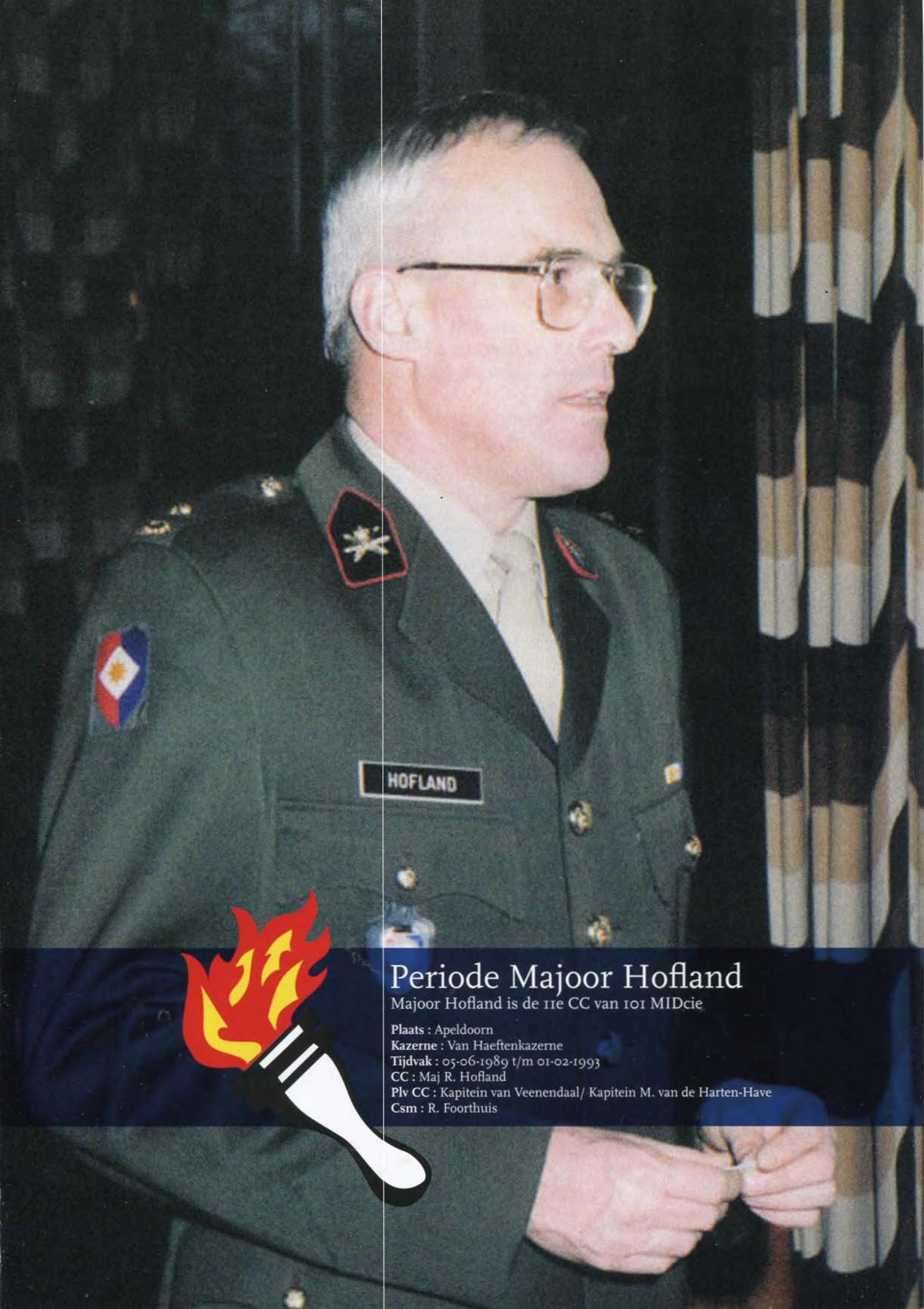

Periode Majoor Hofland

Majoor Hofland is de 11e CC van 101 MIDcie

Plaats : Apeldoorn
Kazerne : Van Haeftenkazerne
Tijdvak : 05-06-1989 t/m 01-02-1993
CC : Maj R. Hofland
Plv CC : Kapitein van Veenendaal/ Kapitein M. van de Harten-Have
Csm : R. Foorthuis

Profiel majoor Rob Hofland

Na het vervullen van zijn dienstplicht meldde Rob zich in 1962 aan voor de opleiding tot beroepsonderofficier op de Koninklijke Militaire School (KMS) te Weert.
Daar werd hij opgeleid tot wachtmeester bij het Wapen der Luchtdoelartillerie (LUA). Na zijn opleiding werd hij bij 25 Afdltlua (afdeling Lichte Luchtdoelartillerie) op de Prins Mauritskazerne in Ede geplaatst en doorliep binnen deze parate eenheid diverse functies.
In deze periode volgde hij de (avond) Havo en in 1971 slaagde hij voor deze studie. Aansluitend verzocht Rob de minister om tot de officiersopleiding toegelaten te mogen worden. Eind 1971 kwam het antwoord van de minister met een positieve beslissing op zijn verzoek.
Van november 1971 tot november 1987 vervulde hij, behalve een periode van drie jaar bij Staf LLC, functies bij de 15 Afdltlua , 15 AfdPalua (Afdeling Pantser Luchtdoelartillerie) en het OCLua (Opleidingscentrum Luchtdoelartillerie). In 1987 stapte hij binnen de inlichtingenwereld door een functie als plaatsvervangend (plv) cc bij 101 MIDcie te aanvaarden. Op 5 juni 1989 nam de toenmalige kapitein Rob Hofland het commando over van de naar Sectie G2- 1 LK vertrokken majoor Rutger P.H.R. Petri

Het overdragen van het commando van majoor Rutger Petri aan majoor Rob Hofland

Bijzonderheden:
naar aanleiding van zijn medische gesteldheid heeft de Majoor Rob Hofland als cc in deze periode veel tijd in zijn gezondheid moeten steken. Hiertoe was sport een van de middelen om zijn fysieke gesteldheid wat te verbeteren.

Nadat majoor Rob Hofland op 01-02-1993 zijn commando over 101 MIDcie aan zijn opvolger, de majoor Louwe Hakvoort had overgedragen, maakte hij vervolgens gebruik van de mogelijkheid om de militaire dienst eerder te verlaten. Rob had in 1992 al tevergeefs getracht voor deze regeling (buitengewoon verlof in afwachting van leeftijdsontslag) in aanmerking te komen. Maar wat hem eerder was geweigerd werd nu wel toegestaan. Op 28 februari 1993 zette Rob op de mooie leeftijd van 53 jaar een punt achter zijn militaire loopbaan.

Csm: sergeant-majoor Roelf Foorthuis

Profiel sergeant-majoor Roelf Foorthuis

In 1967 startte Roelf zijn militaire loopbaan als BOT (Beroepsmilitair Onbepaalde Tijd) bij het Wapen der Koninklijke Marechaussee, waarna plaatsing volgde binnen het district Gelderland. In 1975 zag Roelf het 'licht' (In Tenebris Lucens - De duisternis verlichtend) en stapte over naar het Wapen der Infanterie. In december van dat jaar volgde hij de opleiding tot sergeant infanterie en in 1976 rondde hij zijn opleiding succesvol af.

Binnen de infanterie vervulde hij verschillende functies bij 11 Painfbat in 1978 (waaronder beheerder TD materiaal) en 426 Infanterie Beveiligings Compagnie (IBC) in 1986. In 1988 werd hij tot sergeant-majoor bevorderd.

Roelf kwam als sergeant-majoor opleiding van 448 IBC uit Eefde en begon m.i.v. 1 februari 1989 bij 101 MIDcie in de functie van compagnies sergeant-majoor (csm). Hij nam deze over van Gerard Brinkman die op zijn beurt Roelf's functie bij 448 IBC overnam.

Bij aankomst op de van Haeftenkazerne meldde hij zich bij de toenmalige commandant, de majoor Petri, die hem van harte welkom heette. Vervolgens werd Roelf door Gerard Brinkman rondgeleid en aan de diverse groepen voorgesteld.

Wat hem opviel was dat er een computer op zijn bureau stond. Dat was op zich geweldig, maar daar had Roelf nog geen kaas van gegeten. Met steun van tlnt Henk Jannink en door het volgen van verschillende computercursussen kreeg Roelf het snel onder de knie.

Na de beëindiging van zijn functie als csm bij de cie, kreeg Roelf een baan aangeboden als sergeant-majoor opleidingen (SMO) bij 426 IBC.

Onrust

Gedurende deze periode heerste er een zeker gevoel van onrust binnen het beroepskader. De oorzaken waren, hoe ironisch ook, de val van de muur (1989-1990) en de desintegratie van het WP (Warschau Pact). Een belangrijk gevolg van de veranderende Oost-West verhouding was dat de (voormalige) Sovjet Unie en haar bondgenoten niet meer in staat werden geacht een verrassingsaanval op de leden van het NAVO-bondgenootschap uit te voeren.

Hierdoor was ook onze krijgsmacht genoodzaakt haar visie bij te stellen, en ontstond onzekerheid over het bestaansrecht van de eenheid: was er een reorganisatie op komst en, zo ja, in welke vorm en hoeveel banen zou dit eventueel gaan kosten. Zeker was wel dat de nieuwe Defensienota op de val van de muur zou reageren.

Bij de Nederlandse politieke leiding groeide de behoefte en bereidheid om delen van de krijgsmacht in te gaan zetten voor taken buiten het Europese theater. Hierbij werd gedacht aan:

- optreden als politie- of vredesmacht t.b.v. de VN;
- deelname aan multinationale vredesmachten buiten VN verband (bijv. als deel van de West Europese Unie);
- deelname aan multinationale 'task forces' die met militair ingrijpen het evenwicht in een regio dienden te herstellen.

Dit zou moeten leiden tot een kleinere, professionelere krijgsmacht, die uiterst flexibel en mobiel diende te zijn en snel in te zetten buiten Europa.

Het uitblijven van nieuwe richtlijnen op het gebied van militaire inlichtingen uit Den Haag was ook een bron van de onrustgevoelens. Moest men nu stoppen met het

verzamelen van inlichtingen over het voormalige WP; waar moest men zich nu op gaan richten; had het überhaupt nog nut door te gaan met de dagelijkse gang van zaken? De opdrachten vanuit het LK waren eveneens onduidelijk en verschaften de dolende eenheid qua landeninformatie totaal geen houvast. Ook de escalatie van het conflict in Irak (de Golfoorlog van 1991) speelde een rol.
Op 3 maart 1991 verscheen van de hand van Len Pallada de beleidsbundel 'Van LKDOC naar LKTVOCEN.'
Hierin werd op basis van de veranderende taak van de Koninklijke Landmacht een voorstel gedaan tot reorganisatie van het Legerkorps Ondervraag en Documenten Onderzoekscentrum (LKDOC) tot Legerkorps Tolk-Vertaal en Ondervraag Centrum (LKTVOCEN). Het LKTVOCEN zou een eenheid worden die onder meer tot taak had:

- modulair, aangepast aan de behoefte in het operatiegebied, tolk-vertaal-ondervraag-groepen (TVO)-groepen) en/of Krijgsgevangen Ondervraag Centra (KVOC) uit te brengen;
- op korte termijn informatie te verzamelen over de organisatie, het optreden en de doctrine van potentiële tegenstanders en bondgenoten in een zich ontwikkelend conflict.

De functie van officier-krijgsgevangenondervrager diende te worden vervangen door die van officier tolk-vertaler-ondervrager (TVO). Naast officieren TVO-Russisch dienden officieren TVO-Spaans, -Portugees en -Arabisch te worden opgeleid.
De interessegebieden van de KL zouden de keuze bepalen van de talen die reserve-officieren TVO moesten beheersen.
Tot zover een samenvatting van deze notitie.

Tenslotte zorgde de afschaffing van de dienstplicht (1994) voor nog meer onrust binnen 101 MIDcie. Hoe dienden de specialistische functies binnen de cie, die tot dat moment waren vervuld door universitair opgeleide dienstplichtigen, in het vervolg worden ingevuld?
Dit alles vormde voldoende aanleiding voor een gevoel van onbehagen. De cie hervatte haar werkzaamheden echter zo goed als kwaad het ging en richtte haar aandacht op de toenemende etnische onrust in het voormalige Joegoslavië.

Val van de muur

Talloos waren de oefeningen die Nederlandse eenheden tijdens de 'Koude Oorlog' in de omgeving van de 'Inner Deutsche Grenze' hadden uitgevoerd. Na de desintegratie van het WP, en de terugtrekking van de voormalige Sovjet troepen uit de landen van voormalige bondgenoten, was het voor de Westerse militairen opeens mogelijk deze gebieden met eigen ogen te aanschouwen. Voor een voormalig lid van 101 MIDcie, kapitein Len Pallada, bood zich een gelegenheid aan om tijdens een oefening van haar geneeskundige eenheid (november 2003) een voormalige Sovjet kazerne te bezoeken. Deze kazerne lag vlakbij de Duits-Poolse grens in het plaatsje Alten Grabow. Hier bezocht Len in een zwaar verwaarloosde kazerne een voormalig Russisch hospitaal.

Alten Grabow - voormalig Russisch hospitaal Foto: Len Pallada

Het hospitaal bood evenals de kazerne een troosteloze aanblik. Alles was leeggehaald en aan een renovatie was kennelijk geen aandacht besteed.
Op de wanden waren nochtans prachtig bewaard gebleven herinneringen aan de periode van het 'IJzeren Gordijn' terug te vinden. Het betrof afbeeldingen van Russische wapenfeiten en heldendaden.

Een van de prachtig bewaard gebleven wanden Foto: Len Pallada

Len's collega H. Gerrits bekijkt aandachtig de Russische wapenfeiten Foto: Len Pallada

Len Pallada verliet in 1993 de militaire dienst omdat zij zich niet meer kon verenigen met het nieuwe beleid (o.a. de uitzendingen) van de krijgsmacht. Wel bleef zij een trouw reservist en pikte nog menige oefening mee bij 12 GNK. Bloed kruipt waar het niet gaan kan, want Len was afkomstig uit de geneeskundige wereld. Na haar dienstverlating heeft ze nog regelmatig als reservist 400 GNK bataljon in Ermelo ondersteund.

Discipline

De cc wilde de eenheid qua militaire vaardigheden weer wat op peil brengen. Ondanks de aanwezigheid van een groot aantal officieren stuitte dat voornemen op veel onbegrip. Dit had alles te maken met het feit dat deze jonge vaandrigs specialisten op hun terrein waren, maar van het militaire vak weinig kaas hadden gegeten. De csm had er zijn handen vol aan en het moge niemand verbazen dat de uitvoering aanvankelijk nogal stroef verliep.

Intussen hielden de ondervragers er een eigen discipline op na. Niet werden, zoals gebruikelijk, militaire voertuigen ingezet om zich te verplaatsen naar en van ondervraagoefeningen. Nee, zij gebruikten hiervoor hun eigen luxe bolides. Na afloop van zo'n ondervraagoefening volgde dan oefening stofwolk. Men toog niet richting kazerne, maar reed rechtstreeks naar huis. Tja, toen was nog veel mogelijk.

Gelet op het bovenstaande trachtte kapitein Len Pallada, die als Hoofd Ondervragingsopleiding (LKODC- Legerkorps Ondervraag en Documenten Onderzoekscentrum) binnen de eenheid werkzaam was, de discipline onder de jongelui wat aan te trekken, waarbij het woord 'rapport CC' soms iets te snel viel. Voor haar komst naar 101 MIDcie bekleedde zij de functie van kapitein Gevechtsinlichtingen bij Staf 1 Div.

Kapitein Len Pallada als paradecommandant tijdens een beëdiging van personeel 101 MIDcie in februari 1991 Foto: Len Pallada

Er vonden in deze periode geen grootscheepse oefeningen plaats, maar veelal kleinschalige oefeningen op groepsniveau. De ondervragers vlogen regelmatig naar Ramstein (de Amerikaanse luchtmachtbasis in Duitsland) om daar hun ondervraagoefeningen te houden. Csm Roelf Foorthuis trad hierbij geregeld op als HID (Hoofd Inwendige Dienst) teneinde de discipline en organisatorische zaken in goede banen te leiden. De kledingvoorschriften bijvoorbeeld waren aan deze jongens niet besteed. Shirts, gedragen onder het militaire tenue vertoonden een diversiteit aan kleuren, dienstsokken werden ingeruild tegen burgersokken, en niemand die zich er kennelijk aan stoorde. De inspanning die benodigd was om te zorgen dat iedereen zich aan de voorschriften hield kostte de kersverse csm veel kostbare tijd en energie. Hoewel de afdelingshoofden hun best deden, bleef het tot het laatste moment een punt van aandacht. Het kon ook niet uitblijven dat dit zich op een dag zou wreken, en wel tijdens een Commandanten Inspectie (CI). Ongelukkig genoeg was het juist majoor Rutger Petri, de vorige compagniescommandant, die bij de CI betrokken was. Doordat hij uiteraard precies wist waar de schoen knelde, werden de voornoemde onvolkomenheden in zijn verslag meegenomen. Tot grote teleurstelling van Roelf resulteerde dit in een minder geslaagde CI.

Samenstelling 101 MIDCIE OP 24-11-1992

01) *smi R. Foorthuis,* 02) *sld R. Noortwijk,* 03) *maj R. Hofland,* 04) *sld D. Postelmans,* 05) *kpl1 G.W. Rouw,* 06) *kap R.C. Jong,* 07) *kpl R.E. Troost,* 08) *sgt F.M. Bazen,* 09) *tlnt R.A.L. de Goede,* 10) *kpl G. Keijzer,* 11) *tlnt A. el Sayed,* 12) *kpl R. Hofstra,* 13) *tlnt E.P. Mori,* 14) *tlnt R. Sharma,* 15) *kpl D.G. Schaafsma,* 16) *ritm K.R. Wozniak,* 17) *kpl R. Valkenhoff,* 18) *vdg J. van Bragt,* 19) *sgt1 A. Elskam* 20) *kpl M. Schoppers,* 21) *sgt C.J. Weststeijn,* 22) *sld M.C.R. Veneman,* 23) *kpl L. Eerland,* 24) *sld G. dos Passos,* 25) *kpl A. Budding,* 26) *kpl P.M. Derix,* 27) *sgt P.G.J.L. Leermakers,* 28) *sld K.C. Chau,* 29) *kpl K.G. Slijters,* 30) *kpl A. Hardeman,* 31) *tlnt A.G.J.M. Merkx,* 32) *vdg C. de Jong,* 33) *kpl Kok,* 34) *kpl M.R.W. Mommersteeg,* 35) *kpl P. Kessel,* 36) *vdg A.C.J.M.Pluym,* 37) *kpl E.W. Groot,* 38) *vdg C.S. de Leeuw,* 39) *vdg R.G.M. van Haren,* 40) *kpl J.H. de Boer,* 41) *sgt E.F. IJkema,* 42) *kap M. van de Harten-Have,* 43) *sgt1 B. Fleming*

De onderstaande personen zijn destijds niet op deze foto vereeuwigd:
Sgt T. de Boer, sld G.T.E. Bronsema, tlnt J.P. Duister, Sld P. van Hilten, sgt1 E.F. Kalthofen, sgt1 A.J.G van de Kamp, Vdg E.A.R. Levinga, sma G.L. Veen, kap W.C. van Veenendaal

Internationale oefeningen

Een van de internationale oefeningen waaraan Roelf als HID deelnam was een oefening bestemd voor Amerikaanse ondervragers in spe. Voorafgaande aan de ondervraag-oefening werden de Amerikaanse collega's, teneinde de juiste conditionering te bereiken, eerst aan een fysieke inspanning onderworpen. Hiertoe hoorde ook de bereiding van in natura aangeboden voeding. In tegenstelling tot de Nederlandse militairen, die inventief genoeg waren om het aangeboden voedsel met hun eigen middelen te bereiden, bleek dit voor de Amerikanen niet zo vanzelfsprekend. Nadat Roelf en zijn mensen de levensmiddelen aan de Amerikaanse collega's hadden overhandigd, met de mededeling die zelf klaar te maken, vertrokken zij om hun alle tijd en ruimte te geven. Toen zij na verloop van tijd terugkeerden, bleek tot hun verbazing dat de Amerikanen van de voedselbereiding niets hadden 'gebakken.' De reden was dat zij dit nooit eerder hadden moeten doen. Bovendien ontbrak hiervoor het juiste materiaal, zoals metalen bestek, messtins, etc.

V.l.n.r. Kap. Van Veenendaal, aoo Wozniak, tlnt Lindenhovius, kap Pallada, sgt1 Fleming, tlnt Ockeloen, elnt Holmboe (DK), maj Hofland, sgt Lion (USA), maj Hamlin (UK), elnt Skovgaard (DK), spec Smits (USA), hptm Jurgens (GE), sgt Kesten (USA), flnt Difford (UK)

Een ondervraagoefening op internationaal niveau

Een ondervraagoefening in het buitenland heeft zo haar voordelen. Je ziet eens wat anders dan de oefenterreinen en de zo bekende legerplaatsen. Je komt met andere buitenlandse militairen in aanraking, krijgt de gelegenheid je talen weer wat bij te spijkeren en het biedt je ook de mogelijkheid je verder in hun cultuur te verdiepen.

Fokker-27 van de Koninklijke Luchtmacht

Het is dus een buitenkans wanneer de Luchtmacht een aanvraag voor een ondervraag-oefening bij 101 MIDcie heeft ingediend. Dat je met een F-27 naar de oefenlocatie vliegt is natuurlijk een prachtige bijkomstigheid. Dit alles maakt een ondervraag-oefening niet alleen leerzaam, maar ook interessant, afwisselend en boeiend

De ondervragers vermaken zich prima tijdens de vlucht. V.l.n.r. Frank Geers, Ben Rijnenberg, Len Pallada en Annemarie Lindenhovius

25 jarig ambtsjubileum

Op 8 november 1991 werd de zilveren medaille voor langdurige, eerlijke en trouwe militaire dienst aan de sergeant-majoor Roelf Foorthuis uitgereikt. Op de van Haeftenkazerne werd deze Koninklijke onderscheiding door de compagniescommandant, de majoor Hofland, aan de jubilaris opgespeld. Voordat kon worden aangevangen met deze plechtigheid deed zich alleen een klein probleempje voor: er werd met spanning uitgekeken naar de komst van de familie Foorthuis. Die arriveerde echter maar niet - en het tijdstip van de uitreiking naderde met rasse schreden. De eenheid en de decorandus stonden al aangetreden en de regen viel inmiddels gestaag naar beneden. Allerlei gedachten schoten Roelf door het hoofd: *ze waren toch wel op tijd van huis vertrokken? Zouden ze autopech hebben gekregen of de weg niet kunnen vinden?*

Met de ceremonie werd, nadat er een behoorlijke tijd was gewacht, toch maar aangevangen en op dat moment arriveerde de familie. Als surprise had mevrouw Sonja Foorthuis Roelfs oom en tante meegenomen. Na de plechtigheid moest zij uiteraard tekst en uitleg geven over de opgelopen vertraging.

Uitreiking zilveren medaille door Majoor Rob Hofland aan smi Roelf Foorthuis. Tijdens de uitreiking regende het gestaag

Wat bleek het geval. Mevrouw Foorthuis had door alle commotie een verkeerde afslag genomen en was vervolgens bij de Koning Willem III kazerne uitgekomen. Daar was men zo vriendelijk de familie op het goede spoor te brengen en uiteindelijk waren ze toch nog op tijd om de feestelijkheden te kunnen bijwonen. Een gezellig samenzijn met de nodige hapjes en drankjes resulteerde in een zeer geslaagde dag.

De jubilaris temidden van v.l.n.r. Zijn echtgenote Sonja, majoor Hofland, jongste dochter Pasja, zijn oom, de jubilaris, zijn tante, oudste dochter Debby, zoon Pascal

Messfeest

In samenwerking met het messbestuur van de Onderofficiersmess, waarin met name messpresident J. de Bruin een belangrijke rol speelde, werd door initiatiefnemer Karol Wozniak een groot messfeest ten behoeve van het personeel van 101 MIDcie georganiseerd.
Dit festijn werd, hoe kon het ook anders, in Russische stijl uitgevoerd. Kledij, liederen, posters, kortom de gehele entourage ademde een Russisch sfeer. Heel bijzonder waren de placemats: geplastificeerde krantenartikelen uit de PRAVDA. De liederen die de ondervragers ten gehore brachten waren ook niet mis. Kortom alle deelnemers en genodigden konden terugzien op een bijzonder geslaagd messfeest.

De schitterend versierde mess. Bijzonder inbreng van messpresident J. de Bruin zorgde voor een geslaagd festijn
Ondervragers brengen Russische liederen ten gehore

Verhuizing 101 militaire inlichtingen compagnie

Majoor Hofland voor de Van Haeften-kazerne. Zijn onderdeel verhuist binnenkort naar de Frank van Bijnen-kazerne

Uit de Apeldoornse Courant:

APELDOORN - De Van Haeften-kazerne aan de Zwolseweg in de buurtschap Het Loo verliest haar militaire bestemming. Medio 1992 verhuist de daar gelegerde 101e Militaire Inlichtingen Dienst Compagnie (MID) naar één van de gebouwen van de Frank van Bijnenkazerne aan de Berghuizerweg in Apeldoorn. Het gaat bij deze verhuisoperatie om 58 militairen (30 beroeps en 28 dienstplichtige) die zich, onderleiding van de majoor R. Hofland, specialiseren in het ondervragen van Russische krijgsgevangen, het analyseren van gevechtsterreinen en het zich verdiepen in de slagkracht van het Russische leger. De MID-compagnie is een onderdeel van Nederlands enige Legerkorps, het zogeheten 1LK. Bovendien werken op de Van Haeften-kazerne zes burgers die in dienst zijn van het Nationaal Territoriaal Commando (NTC), dat ook de 'huisbaas' is van de kazerne.

De overplaatsing van het onderdeel past in de bezuinigingen, onderdeel van de Defensienota die gisteren is uitgebracht door minister Ter Beek. De Van Haeften-kazerne is één van de tien Nederlandse kazernes die in het kader van de nota worden gesloten. Voorts bestaat de kans dat in de periode 1993 - 1995 het kamp Teuge wordt

gesloten. Daar is een transporteenheid van de Koninklijke Landmacht gelegerd die geen onderdeel vormt van 1LK.
De MID-Compagnie kan haar onderkomen in de Frank van Bijnenkazerne echter betrekken op het moment dat de staf van het Logistiek Commando daar de gebouwen heeft verlaten. Dat 1LK-onderdeel vertrekt naar Ermelo op het moment dat daar de nieuwe huisvesting gereed is gekomen.
De Van Haeften wordt afgestoten omdat de gebouwen sterk verouderd zijn. De kazerne is op 23 december 1910 aanbesteed. De laatste gebouwen waren in 1914 voltooid maar op 24 mei 1913 nam de Koninklijke Marechaussee de kazerne al in gebruik als opleidingscentrum. Het is nog niet duidelijk wat de bestemming wordt van het complex.

Tot zover het krantenartikel.

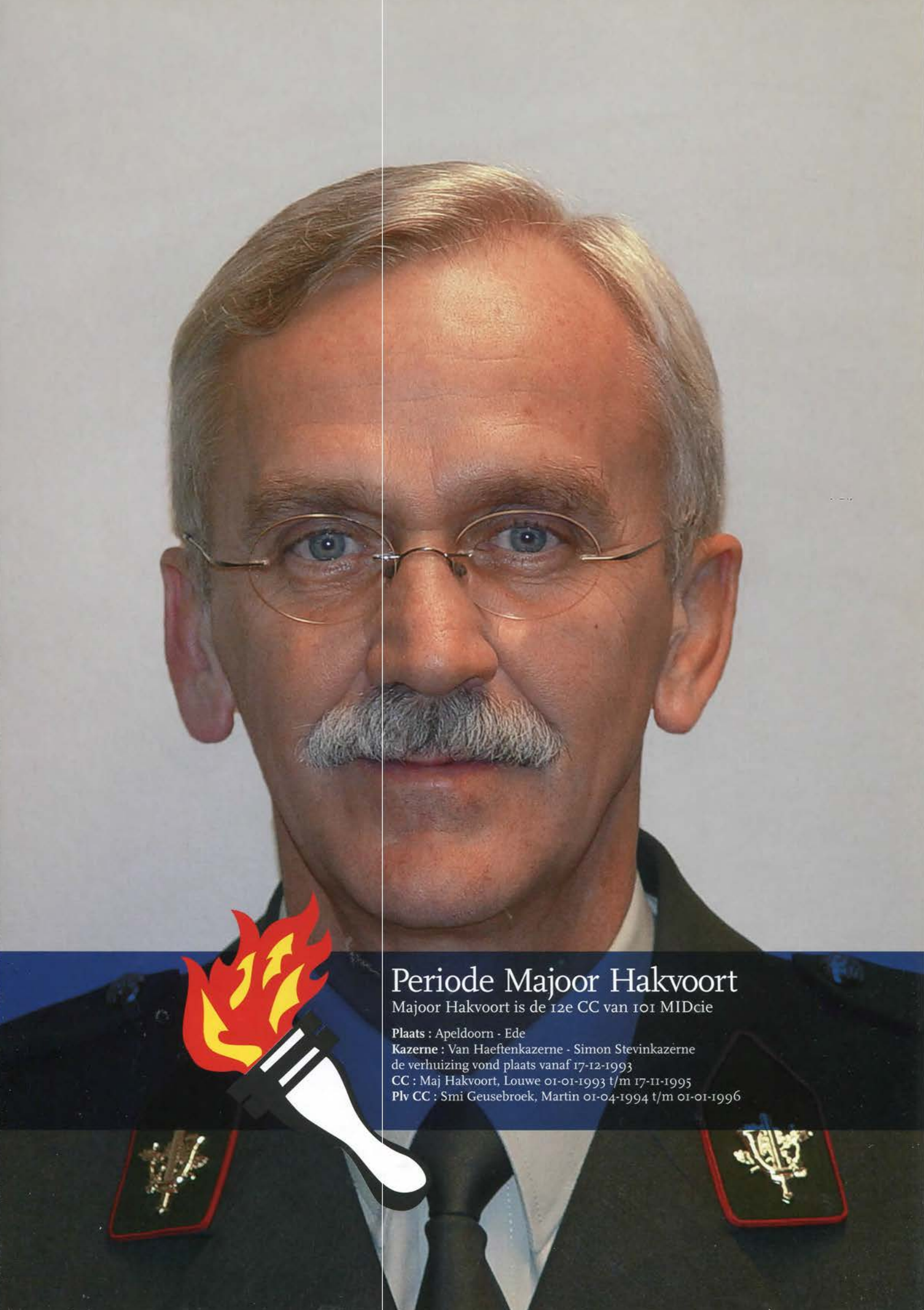

Periode Majoor Hakvoort

Majoor Hakvoort is de 12e CC van 101 MIDcie

Plaats : Apeldoorn - Ede
Kazerne : Van Haeftenkazerne - Simon Stevinkazerne
de verhuizing vond plaats vanaf 17-12-1993
CC : Maj Hakvoort, Louwe 01-01-1993 t/m 17-11-1995
Plv CC : Smi Geusebroek, Martin 01-04-1994 t/m 01-01-1996

Profiel majoor Louwe Hakvoort

Louwe Hakvoort werd op 2 september 1949 in Groningen geboren. In 1975 huwde hij met Trijnie Fransen en uit dit huwelijk werden twee zonen en twee dochters geboren. Inmiddels is Louwe de trotse grootvader van een prachtige kleindochter.

In november 1966 meldde Louwe zich voor een opleiding tot beroepsonderofficier aan de Koninklijke Militaire School (KMS) te Weert. Na de voltooiing van deze opleiding in 1969 startte hij zijn carrière als pelotonssergeant (PS) bij respectievelijk de B- en A-Cie 47 Painfbat. In augustus 1973 schreef Louwe zich als leerling in bij het Biesma-instituut en voltooide vervolgens zijn officiersopleiding aan het Opleidingscentrum Officieren Speciale Diensten. (OCOSD). Zijn eerste officiersfunctie was die van pelotonscommandant van C-Cie 47 Painbat. Dit bataljon sprak Louwe wel aan, want tot en met juli 1985 was hij achtereenvolgens Hoofd S2, Plv C-Paostcie, C-Paostcie, Hoofd S1 en tenslotte C-Ssvcie.
Van 1985 tot en met 1993 vervulde Louwe verschillende functies binnen de Sectie G2 van de 4e Div (achtereenvolgens: kap GLLS, kap slo en plv G2)
Dan vindt de inmiddels tot majoor bevorderde Hakvoort emplooi binnen de inlichtingenwereld. In januari 1993 wordt hij C-101 MIDcie (tevens kazernecommandant van de Van Haeftenkazerne). Hij was overtuigd van het nut om verzamelde informatie niet alleen te verwerken en op te slaan, maar deze ook aan de eenheden ter beschikking te stellen. Deze informatievoorziening werd gerealiseerd met de periodieke verschijning van de Intell-scoop/Info-scoop.
In deze periode kreeg Louwe ook te maken met de herstructurering van 101 MIDcie en de verhuizing van de eenheid naar Ede.
Na het commando over 101 MIDcie aan majoor Jacobs te hebben overgedragen werd hij plaatsvervangend Hoofd sectie G2 tijdens de missie UNTAES.
Na de functies Hoofd bureau analoge geografie MIDKL en Hoofd MIDcel DCBC te hebben vervuld werd hij in 1999 Garnizoenscommandant van de legerplaats Ermelo. In 2001 volgde plaatsing als C-LFD in Garderen. Van december 2001 t/m februari 2003 kreeg hij te maken met de oprichting van het ISTAR bataljon als Hoofd Projectgroep ISTAR. Vanaf 2003 tot zijn FLO is luitenant-kolonel Louwe Hakvoort C – SMID in Ede.

Martin Geusebroek

Profiel Martin Geusebroek

Ik had mijn eerste ervaring bij 101 MIDcie toen ik, als CSM net bij de eenheid, werd opgevangen door de ons allen welbekende ritmeester Karol Wozniak. Hij vertelde mij dat er een oefening bij 166 (US)MIbat zou gaan plaatsvinden en dat ik als voortgangscontroleur (VC) met een reeds ingepakte viertonner met materieel naar Duitsland moest rijden. Als VC zou ik de eerste contacten leggen en het centrum 'opbouwen.' 'Morgen moet je vertrekken', zo zei hij. Ik had wel honderd vragen. Maar het eerste wat op de punt van mijn tong lag was: 'Wat zit er in die viertonner'? Karol verzekerde mij dat alles er in zat en dat hij niet completer kon zijn. Er was geen checklist, maar

hij zei: 'Als er iets ontbreekt dan moet je maar een beroep doen op je inventiviteit.' Geheel tegen alles wat zinnig is in, viel ik voor zijn charmes (wie niet?) en vertrok de andere dag met wat handlangers naar Duitsland. Nog nooit eerder had ik een ondervraagoefening bijgewoond, laat staan dat ik kon wist wat er bij zo'n oefening allemaal kwam kijken. Tijdens de rit brak mij bij de grenspassage het klamme zweet uit. Wat nu als ik aangehouden wordt met voor de douane 'ondefinieerbare' goederen? Gelukkig trokken we geen aandacht en mochten we doorrijden.
In Duitsland werd het konvooi opgevangen door een mastodont van een Amerikaan. Ofwel hij had teveel pillen geslikt, ofwel hij deed tijdens de sporturen niets anders dan spierversterkende oefeningen. Nochtans hoffelijk, bij het onderdanige af, leidde hij ons rond en zag mij voor de grote coördinator en alleswetende aan. Dankbaar maakte ik daar gebruik van, onder het levensmotto: 'een ons komedie weegt meer dan een kilo verstand.'
Wat ik tijdens de rit als 'worst-case' scenario had zitten bedenken, gebeurde ook! Ik stond weliswaar op tijd op de juiste locatie, met het juiste voertuig en de juiste handlangers, maar de zaak was incompleet! Te korte snoeren, anderhalve plunjebaal aan materiaal en vooral vergeten zaken waren mijn deel. 'Eigen schuld, dikke bult', zei ik tegen mijzelf. Een geluk bij een ongeluk was dat de ondervragers later arriveerden. Zij werden met een aparte bus verplaatst. Met deze bus heb ik overigens de andere dag nog aanvullend materieel aan laten voeren. De oefening kon uiteindelijk aanvangen. Na afloop van de ondervraagoefening waren de ondervragers 'gevlogen' en daar stond ik, met slechts één handlanger en mijn chauffeur. Wellicht was het de bedoeling dat wij de zaak zouden gaan opruimen. Ik heb toen de ondervragers verzocht om mee te helpen. Deze cultuurschok denderde nog lang na, maar was mijns inziens wel een ommekeer.
Dit leermoment was het begin van meer structuur in de oefeningen, waarbij checklists, appellijsten en orders per oefening werden geschreven, zodat iedereen wist waar hij/zij aan toe was.

Kennismaking met de eenheid

Ik heb 101 MIDcie leren kennen als een hardwerkende eenheid, waar personeel met meer dan modale inzet aan het werk was. Iedereen voelde zich betrokken. In mijn tijd (vanaf april 1994) was de Balkanoorlog aan de gang, waarbij leden van 3MIgp met hun analytisch vermogen een grote rol speelden. De brij van informatie werd verwerkt en onder meer gepubliceerd in het blad Info-scoop. De secties S2 van de verschillende eenheden konden hier hun (gecomprimeerde) informatie uit halen, maar ook onze analyses ondersteunden hun werk. In een niet alledaagse klus heeft de eenheid in het najaar van 1995 geparticipeerd in het Srebrenica debriefingsrapport. Ik heb deze periode ervaren als zeer leerzaam, maar ook als emotioneel (vooral voor alle direct betrokken).
Daarna brak de periode IFOR/SFOR aan, waarbij de eenheid zich ten doel had gesteld de uit te zenden eenheden optimaal met inlichtingen te ondersteunen. Dat resulteerde in het geven van eindelze up-dates. Tijdens de oefening 'Vogelsang' kwamen de eenheden een dag naar het kampement om, veelal in de avonduren, kennis te nemen van onze lezingen en briefings 'Gijzeling' en 'Geschiedenis van het conflict.'
Maar dit betrof niet alleen de uit te zenden militairen. Integendeel, ook hun ouders, familieleden en bekenden werden door 101 MIDcie (later 101 MIpel) tijdens de

zogenaamde thuisfront- en midtermdagen geïnformeerd. Dit alles vond plaats naast de dagelijkse werkzaamheden van ondervraagoefeningen, tactische weer en terrein studies, genie-analyses en mediacompilaties. Bovendien moest de eenheid ook nog voldoen aan haar militaire eisen. Iedereen binnen Defensie wist het, inmiddels tot 101 Militaire Inlichtingenpeloton gereorganiseerde, eenheid te vinden en maakte gebruik van de aangeboden diensten. Dat was niet in de laatste plaats te danken aan haar drie laatste commandanten; Louwe Hakvoort, Harry Jacobs en Marcel Scholten. Ik draag de eenheid nog altijd een warm hart toe, ook nu zij opgenomen is in 103 ISTAR-bat. Mede omdat ik nog steeds ervaar dat de geleverde producten dankbaar en gretig aftrek vinden. Ik wens iedereen bij de eenheid hetzelfde arbeidsplezier dat ik er heb gevonden.

Commando overdracht

Onderstaand de redevoering die majoor Hakvoort hield tijdens de commando-overdracht op 17 november 1995.

"Generaals, genodigden, personeel van 101 MIDcie en van de Van Haeftenkazerne. Zojuist heb ik het commando overgenomen over 101 MIDcie en de Van Haeften-kazerne. Ik heb dit gedaan op een moment waarop veel zaken aan veranderingen onderhevig zijn. Zo zal 101 MIDcie dit jaar de van Haeftenkazerne moeten verlaten, aangezien de kazerne moet worden afgestoten. En ik denk dat met het verlaten van deze kazerne de compagnie een stukje van zijn huidige identiteit zal verliezen. De compagnie was immers al sinds 1963 hier gehuisvest. Ik leg met name de nadruk op huidige omdat ik er van overtuigd ben dat de compagnie zich al gauw een nieuwe identiteit zal aanmeten. Met het uitkomen van de prioriteitennota hebben wij in ieder geval kunnen constateren dat 101 MIDcie vooralsnog zal blijven bestaan. En het is logisch dat in een tijd met zo veel onzekerheden er een dringende behoefte is aan een goed inlichtingenapparaat. Een apparaat waarbinnen de compagnie een essentiële rol zal kunnen vervullen. Het is dan ook goed dat er op dit moment wordt gewerkt aan een wijziging in de taakstelling voor de compagnie. Deze wijziging zal voornamelijk liggen in het kunnen ondersteunen van de voorbereiding van vredesoperaties door het briefen en debriefen van het personeel en het up-to-date houden van de informatie over de gebieden van inzet.
Ook de bijdrage aan de studies die van belang zijn voor het voorbereiden van mogelijke uitzending van eenheden of individuen zullen een essentieel onderdeel vormen van de werkzaamheden van het personeel van de compagnie. Daarnaast zullen de werkzaamheden van de ondervraagafdeling door een groeiende behoefte eerder intensiever worden dan dat zij zullen afnemen.
Ik heb mij de afgelopen vier weken een goed beeld kunnen vormen van zowel de huidige als de toekomstige werkwijze van de compagnie. Wat mij in ieder geval duidelijk is, is dat er voldoende enthousiasme en gemotiveerdheid is bij het personeel om een goed product te kunnen leveren.
Ook heb ik kunnen constateren dat er vele contacten zijn met diverse buitenlandse collega's waarbij de meeste contacten voor rekening komen van de ondervraagafdeling.

I notice with plaesure the presence of a delegation of the A-company of 165 MI battalion. That means that the contacts with our company are good. And I hope they will stay that way or will even improve.

Auch sehe ich hier unsere deutschen Kollegen des FrontNachrichten Ausbildungs Zentrums der Luftwaffe. Und fuer sie gilt dasselbe als ich unseren amerikanischen Kollegen gesagt habe. Ich stelle fest dass die Kontacte mit unserer companie gut sind und ich hoffe dass die auf dieselber Ebene bleiben oder noch besser und intensiever werden.

Zoals iedere nieuwe commandant zal ook ik proberen om een stempel te drukken op deze eenheid waarbij bij mij de nadruk zal worden gelegd op het leveren van producten van een hoge kwaliteit. Hetgeen bepaald niet uitsluit dat dat op een militair verantwoorde wijze zal geschieden. Het belangrijkste is dat wij ons hierbij dienen te realiseren dat vele mensen afhankelijk zijn van en verder bouwen op de informatie die wij produceren.
Na afloop van deze korte plechtigheid wordt u in de gelegenheid gesteld om afscheid te nemen van de afgetreden commandant, majoor Rob Hofland, die hiermee tevens een punt zet achter zijn militaire loopbaan. Ik wil hem vanaf deze plaats voor het personeel van zijn eenheid en zijn kazerne bedanken voor zijn inspanningen en nog vele jaren in een goede gezondheid en in gezelschap van vrouw en kinderen toewensen. Rob bedankt."

Beleidsvoornemen verhuizing 101 MIDCIE

M.i.v. 22 April 1993 ging de BLS akkoord met de verplaatsing van de eenheid naar Ede zonder de structuur van de eenheid te wijzigen. De reden hiervoor was de beslissing tot de voorziene sluiting van de Van Haftenkazerne die aan de gemeente Harderwijk zou worden overgedaan.

Proces verbaal van teruggave van Haeftenkazerne aan PMC Gelderland

31 DEC. 1993
Zinkstr.
834

Proces-Verbaal van Teruggave

Op heden, zeventien december negentienhonderdendrieennegentig is door de Commandant van Haeftenkazerne te Apeldoorn ter beschikking teruggegeven en door de Provinciaal Militair Commandant Gelderland/Flevoland te Arnhem ter beschikking aanvaard:

Object van Haeftenkazerne, met vaste inventaris, gelegen aan de Zwolseweg 238, in de Gemeente Apeldoorn.

Het overgegevene is een militair object, als bedoeld in punt 1101 van het Voorschrift nr 2-1170, Het beheer en het gebruik van Gebouwen, Werken en Terreinen voor de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Luchtmacht.

De teruggave geschiedt, met inbegrip van de daarin en daarop aanwezige installaties en/of apparatuur, alsmede met inbegrip van de sleutels en vaste inventaris, in de staat en tot de aantallen, als bestaande op het tijdstip van teruggave.

Van deze teruggave en aanvaarding is dit Proces-Verbaal in 2-voud opgemaakt en ondertekend ten dage, maand en jaar als hierboven vermeld.

PMC nr 20.838/20.818 d.d. 151293.

Voor teruggave,
Commandant van Haeftenkazerne

L. Hakvoort
majoor

Voor aanvaarding,
De Provinciaal Militair Commandant
Gelderland/Flevoland

W.M. van de Guchte.
kolonel

In de bundel beleidsvoornemens Verdere Herstructurering Koninklijke Landmacht (VHKL) 1993 en 1994 was de verhuizing opgenomen van 101 MIDcie van de Van Haeftenkazerne te Apeldoorn naar de Genmaj Winkelmankazerne te Nunspeet. Deze verhuizing stond beschreven in Legerplan 378. Inmiddels kwam C-1 LK met het voorstel 101 MIDcie niet naar Nunspeet te verhuizen maar in plaats hiervan naar Ede-Oost. Dit voorstel was het gevolg van de verminderde opleidingsopdracht aan het Verbinding Opleidings Centrum (VOC). Hierdoor kwam infrastructuur beschikbaar en om leegstand van gebouwen te voorkomen werd alsnog besloten 101 MIDcie te verplaatsen naar Ede-Oost.

Hoofdingang 101 MIpel, gebouw 88, Simon Stevinkazerne – Ede oost

Tevens zou de verhuizing naar Ede-Oost de reeds lang gekoesterde wens vervullen om een co-locatie met de SMID te realiseren. De BLS stemde op 22 april 1993 met dit voorstel in, onder aantekening dat het afstoten van de Van Haeftenkazerne ongewijzigd diende plaats te vinden. De uitwerking van dit beleidsvoornemen in een realisatiememorandum zou geschieden door zorg van DOKL/PLC, waarbij het betreffende projectteam zijn werkzaamheden vóór 1 juli 1993 voltooid zou moeten hebben.

Herstructuering

Tijdens het commando van majoor Hakvoort werd een aanvang gemaakt met de herstructurering van 101 MIDcie. Deze herstructurering hield in dat de compagnie een deel van haar functies diende te schrappen. Generaal Couzy achtte om die reden de benaming compagnie niet langer realistisch en oordeelde dat peloton na de herstructurering van de compagnie een betere benaming zou zijn. Dit leidde vervolgens dan ook tot de oprichting van een inlichtingen peloton (101 MIpel).
Majoor Harry Jacobs, toen werkzaam bij de Staf 1 LK Sie G2, werd belast met het schrijven van een realisatiememorandum. Hij trad op als voorzitter van een 'werkgroep reorganisatie 101 MIDcie (WG Reorganisatie).' De eerste vergadering van deze vond op 6 oktober 1994 op de Frank van Bijnenkazerne in Apeldoorn plaats.

Toenmalige elnt Bas van Elk, als kapitein op 1-11-2001met FLO gegaan

Na de voltooiing van dit realisatiememorandum werd aan majoor Louwe Hakvoort verzocht hieraan invulling te geven. De compagnie viel destijds niet alleen operationeel, maar ook budgettair onder het Legerkorps. Dit hield in dat het nieuw geformeerde peloton nu zelf een begroting diende op te stellen.
Elnt Peter Menting werd in december 1995 verzocht alsnog met spoed voor het komend jaar een begroting op te stellen. Daar het een nieuwe eenheid betrof waren geen ervaringscijfers voorhanden en werd zo-goed-en-zo-kwaad-als-het-kon een begroting opgesteld. De in 1994 in de MIDcie opgenomen TERrein DOcumentatieCentrum (TERDOC) capaciteit werd overigens in deze reorganisatie meegenomen. Het plan was om de nieuw ontstane eenheid 101 MIpel zowel administratief alsmede logistiek onder te brengen bij 102 EOVcie (Elektronische Oorlog Voering) zodra deze eenheid in Ede werd geplaatst. Wanneer 102 EOVcie niet volgens plan in Ede zou worden gevestigd, zou als interim oplossing een andere LK-eenheid de administratieve en logistieke ondersteuning voor zijn of haar rekening moeten nemen. Dit resulteerde uiteindelijk in de administratieve en logistieke ondersteuning van 330 DS/AS (Directe Steun/Algemene Steun) Herstelcie vanuit de Prins Mauritskazerne te Ede.

101 MIDcie en 'Den Haag' gingen meer samen werken, waardoor men in staat was gestructureerd inlichtingen te verzamelen. De verzamelde inlichtingen werden opgeslagen in een inlichtingendatabase opgezet door elnt Bas van Elk en de adjudanten Ad Breurkes en Paul de Rooy.

Alles was gericht op de opmerking: 'Waarom doen we dit?'
Het antwoord hierop was niet moeilijk en luidde: om de uit te zenden eenheid of individuele militair in staat te stellen zich zo optimaal mogelijk op de uitzending voor te bereiden. Hiertoe werden de lezingen bijgesteld die voorheen nog in de vorm van slides waren opgezet, maar nu m.b.v. de computer in PowerPoint konden worden weergegeven. Verder werden de lezingen ook voortdurend geactualiseerd naar de laatste stand van zaken m.b.t. het uitzendgebied. Actuele informatie werd wekelijks aan de inlichtingenfunctionarissen van de eenheden verzonden in de vorm van een gerubriceerd en een ongerubriceerd dagboek.

Veertig jarig bestaan 101 MIDCIE

Op 21 april 1995 werd in het kader van het 40-jarig bestaan (101 MIDcie werd op 01-03-1954 opgericht) samen met de talenschool van de SMID een reünie gehouden. Deze gelegenheid werd tevens aangegrepen om iedereen die ooit de Basiscursus Russisch had genoten nog eens terug te zien. De afschaffing van de dienstplicht had mede tot gevolg dat de beruchte en tegelijkertijd vermaarde opleiding Russisch voor dienstplichtigen bij de Instructiegroep Talenspecialisatie (TAS) op de SMID ophield te bestaan. Recht overeind bleef staan dat na een ingrijpende reorganisatie binnen de taken van 101 MIDcie zowel in vredestijd als in een conflictsituatie door het nieuw te vormen 101 MIpel zouden worden gecontinueerd.

Меню

Ede, 21 april 1995 / Эде, 21-ое апреля 1995

Закуски/*Hors d'oeuvres*

Холодная закуска **"Ледокол"**
Entree ***"IJsbreker"***

Винигрет **"Пьяная селёдка"**
Vinaigrette ***"Overmaatje"***

***

Первое блюдо/*Voorgerecht*

Борщ **"Красная армия"**
Bietensoep ***"Rode Leger"***

***

De prachtige menukaart

Alle oud-cursisten van de TAS en het personeel dat diende of gediend had bij 101 MIDcie werden door de organisatoren, C-101 MIDcie en Hoofd Instructiegroep Talenspecialisatie, Lkol drs. G.H. Timmer, d.m.v. een Lastgeving uitgenodigd. Het feest vond plaats in gebouw 98, zijnde de SMID, op de Simon Stevinkazerne te Ede.

LASTGEVING

De commandant van 101 MIDcie, maj L. Hakvoort en het Hoofd van de instructiegroep Talenspecialisatie (SMID), lkol drs G.H. Timmer geven u hierbij de verzoekopdracht om u te melden op een speciale bijeenkomst (reünie)op:

VRIJDAG 21 APRIL 1995 VAN 14.00 UUR TOT 19.30 UUR

Plaats	: Verbindingsopleidingcentrum, Simon Stevinkazerne, Kazernecomplex Ede-Oost, Nieuwe kazernelaan 10, Gebouw 98, Telefoon: 08380 - 81946
Aanleiding	: * Viering 40-jarig bestaan 101 MIDcie, opgericht 1 maart 1954 * Afschaffing opleiding Russisch aan de TAS voor dienstplichtigen * Reünie voor allen die de Basiscurcus Russisch hebben genoten/genoten hebben van de Basiscurcus Russisch
Urgentie	: Dringend, maar vriendelijk, nu of nooit, zeg het voort!!
Uitmonstering	: Zonder partner, tenue de ville
Transportondersteuning	: Pendelbus wordt ingezet van en naar station Ede-Wageningen
Toegang tot kazerne	: Uitsluitend op vertoon van het u toe te zenden toegangsbewijs
Parkeergelegenheid	: Zie bewijzering aan de ingang van de Simon Stevinkazerne, routeschets volgt.

Als u aan deze lastgeving gehoor kunt geven, wordt u verzocht bijgaande antwoordkaart uiterlijk per 24 febr. 1995 volledig ingevuld retour te zenden en dezelfde datum uw persoonlijk voorschot van f25,- over te maken op gironummer 7230257 onder vermelding van "Penningmeester Reünie".
Na ontvangst daarvan krijgt u nadere details en bescheiden toegezonden.

Na afloop van de reünie wordt u een financiële verantwoording toegestuurd; eventuele meeropbrengst van de persoonlijke voorschotten zal voor een toepasselijk doel worden aangewend, te weten oorlogsveteranen in het Militair District Petersburg, die ten gevolge van het Duitse Beleg invalide zijn geworden.

Met vriendelijke groet,

"De werkgroep Reünie"

Bij dit feest waren ook de burgermeester van Ede, Mr. W. Blanken, en een vertegenwoordiging van een veteranenorganisatie uit St. Petersburg aanwezig. Wie had dat in de jaren zestig ooit voor mogelijk gehouden! Dat de wereldpolitiek danig veranderd was werd nog eens onderstreept door het enthousiasme waarmee de Sovjet Hymne (van het nieuwe volkslied van de Russische Federatie bestond toen nog geen tekst) en uit honderden kelen weerklonken.

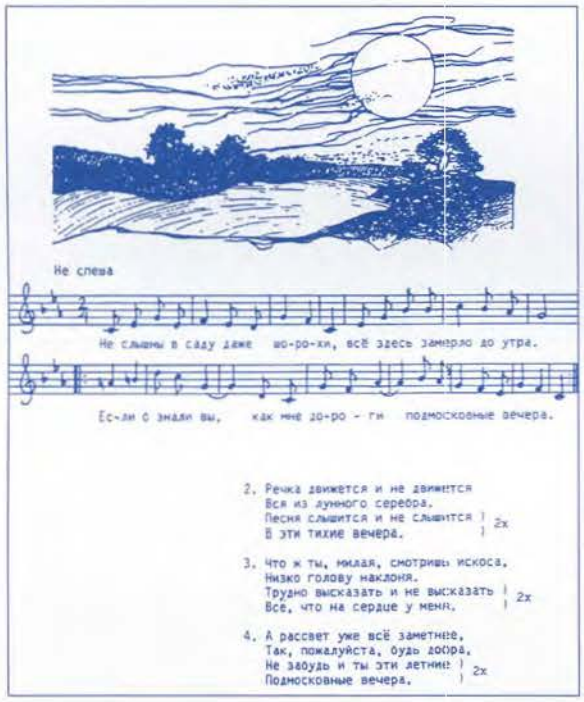

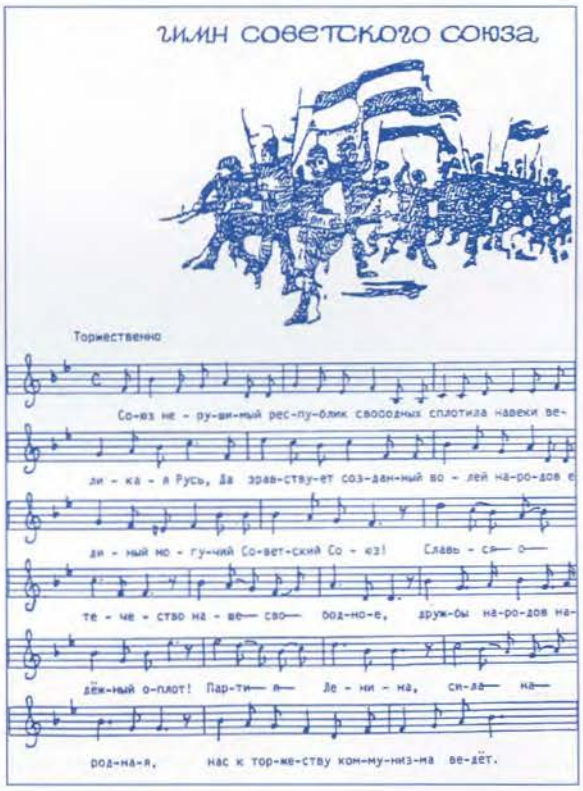

Hymne

Verder werden belangstellenden in staat gesteld om, eventueel onder begeleiding van leraren, de afdeling TAS te bekijken.
In de mess werd een Russisch buffet opgediend, bereid door Russische koks. Tot slot bestond de mogelijkheid aan het eind van dit massaal bijgewoonde feest als aandenken een press-papier met het 101 MIDcie embleem, stropdassen en het boek kleine geschiedenis van een inlichtingencompagnie aan te schaffen.

De uitnodiging tevens in de vorm van een press-papier

Traditie regiment Limburgse Jagers

Na de reorganisatie van 101 MIDcie naar 101 MIpel was het van belang om de traditie binnen de nieuw ontstane eenheid voor te zetten. Hiertoe werd door majoor Louwe Hakvoort contact gezocht met de Regimentsraad Limburgse Jagers, voor deze de luitenant-kolonel N.C.S. Vroom die aangaf geen bezwaar te maken de roemruchte traditie door 101 MIpel te laten voortzetten. Vermeldenswaard is het feit dat majoor Louwe Hakvoort van huis uit bij het Regiment Menno van Coehoorn heeft gediend en in december 1994 besloot over te gaan naar het Regiment Limburgse Jagers. Zijn beslissing kwam voort uit het feit dat hij zich wilde conformeren aan de eenheid waarover hij op dat moment de scepter zwaaide met als doel deze eenheid (toen nog compagnie) te accentueren.
Tot grote opluchting van een ieder binnen 101 MIDcie werd het verzoek ingewilligd waardoor een rijke traditie kon worden gecontinueerd.
Het Regiment Limburgse Jagers dat in 2000 haar vijftigjarig jubileum mocht vieren, heeft door de jaren heen niet alleen uit gevechtseenheden bestaan, maar ook uit kleinere, minder bekende eenheden.
Met trots kunnen we vaststellen dat 101 MIDcie de langst bestaande Limburgse Jager eenheid is! Al sinds haar oprichting in 1954 waren de inlichtingenspecialisten onder het vaandel van het Regiment gesteld. Deze situatie duurde ook voort na de reorganisatie van 101 MIDcie tot 101 MIpel. Het personeel van deze 'bijzondere eend in de Regimentsbijt' (bron: De Limburgse Jager) bleef haar eed of gelofte op het vaandel van de Limburgse Jagers afleggen tot aan de integratie van 101 MIpel in MI&STSTESK binnen 103 ISTAR bataljon. De eed of gelofte wordt vanaf de oprichting van dit bataljon op de Standaard van de Huzaren van Boreel afgelegd.

Het Regiment Limburgse Jagers, voortgekomen uit het voormalige 2e Regiment infanterie ('het oudste regiment'), verkreeg zijn huidige naam te Roermond op 1 juli

1950. Hierbij werd bepaald dat het Regiment Limburgse Jagers eveneens de tradities van het 6e Regiment infanterie en het 11 e Regiment infanterie zou continueren. De verbondenheid met de provincie Limburg leeft, naast de naam, ook voort in de kleuren karmozijn en groen van het Limburgs Bondscontingent alsmede de symboliek van haar embleem, de eikenbladeren en de verwijzing naar het wapen van de Graaf van Horne.
De roemruchte geschiedenis is terug te voeren naar 1 januari 1698 toen het 1e Bataljon van het Regiment Brandenburg werd opgericht. Toch wordt niet deze datum, maar 23 november 1813 als belangrijke dag voor het regiment aangehouden, namelijk de dag dat kolonel J.E. Phaff Sr. zijn regiment uit het Staatse Leger weer tot leven wekte en het 'Linieregiment' van Pfaff ontstond. Bekend zijn de vele krijgsverrichtingen, waarvan velen gedekt zijn door een vaandelopschrift zoals: Quatre Bras, de Slag bij Waterloo, de Tiendaagse Veldtocht, de strijd om de Citadel van Antwerpen, de strijd om de Maaslinie, de Grebbeberg, Vliegveld Ockenburg, Java, Sumatra, Celebes en Borneo.
Het Regiment zet haar tradities voort in het 42e Bataljon Limburgse Jagers. Voorts onderhoudt het regiment nog steeds nauwe banden met haar zusterregiment uit België zijnde het Eerste Regiment Ardeense Jagers (Marche-en-Famenne) terwijl het 42e Bataljon een 'Patenschaft' met het Duitse 92e Panzergrenadier (Lehr) Bataljon uit Munster is aangegaan.

Regiment Limburgse Jagers lied
Wij zijn van het regiment
Het welk is genoemd de Limburgse Jagers
Van ons embleem, symbool van kracht
Zijn wij de fiere dragers

Wij marcheren door de straten
Van ons mooie Limburgse land
En zijn trots hierin te mogen dienen
Voor Koningin en Vaderland.

Embleem Regiment Limburgse Jagers

Ontstaan logo in Tenebris Lucens
(De duisternis verlichtend)

Het ontstaan van het huidige logo, de wereldbol belicht met een fakkel, is te danken aan de majoor Louwe Hakvoort. In 1994, vlak voor het bezoek van de Inspecteur Generaal voor de Krijgsmacht (IGK), luitenant-generaal Maas, aan 101 MIDcie, gaf de cc aan twee leden van zijn eenheid, te weten de korporaals Bouckaert en Groen, de opdracht een ontwerp te maken voor een nieuw logo.

Het basisontwerp van het huidige logo

De twee korporaals maakten twee geslaagde ontwerpen uit triplex, waarvan een exemplaar later aan de IGK werd geschonken. Het andere prachtige ontwerp heeft jarenlang de katheder van 101 MIpel gesierd. Na de reorganisatie van 101 MIpel in MI&STSTESK heeft het originele logo een mooie plaats binnen het eskadronsgebouw gekregen. Het voornemen van majoor Louwe Hakvoort om de eenheid binnen de Krijgsmacht op de kaart te zetten vormde de aanleiding voor deze opdracht. Inmiddels heeft het logo duidelijk aan bekendheid gewonnen en is deze inlichtingeneenheid binnen de Krijgsmacht een begrip geworden. Een bewijs hiervan is dat dit logo ook door de SMID wordt gevoerd en dat het wordt voortgezet binnen het nieuw geformeerde 103 ISTARbataljon.

Bezoek generaal Klatte

Een staaltje van ondervraagtechniek

In april 1993 vereerde de Duitse luitenant-generaal Klatte 101 MIDcie met zijn bezoek. Het doel van dit tweedaagse bezoek was zich een beeld te vormen over de NL zienswijze en doctrine t.a.v. ondervraagoefeningen. In de Bondsrepubliek was er op dat moment nog geen ondervraagopleiding maar bestond wel de behoefte een dergelijke opleiding op te starten. Aangezien Nederland destijds reeds over kennis en ervaring beschikte, was het voor deze luchtmachtgeneraal een buitenkans zich bij 101 MIDcie over het vak ondervragen te laten voorlichten. Na hartelijk te zijn ontvangen door majoor Louwe Hakvoort liet deze hem over aan de zorg van ritmeester Karol Wozniak. Karol ontving de generaal die werd bijgestaan door zijn adjudant ietwat nerveus. Althans die indruk kwam bij zijn twee gasten over. Karol vertelde de generaal dat hij inderdaad erg zenuwachtig was en of de generaal bereid was de lezing onder vier ogen te laten plaatsvinden, wat inhield dat de generaal zijn adjudant buiten de deur diende te zetten. Daar was de generaal toe bereid en terwijl een enigszins verbaasde adjudant de lokaliteit verliet begon Karol met het verschuiven van de tafel en de stoelen naar een zijde van de kamer. Hij vroeg de generaal of hij geen bezwaar had om getweeën op de grond te gaan zitten teneinde hem volledig van zijn zenuwen te verlossen. Gelukkig was hij ook hiertoe weer bereid en met een zucht van verlichting vleide Karol zich naast de generaal op de grond. Na een prima onderhoud werd na enige tijd de Duitse adjudant weer binnengelaten en op diens gezicht was duidelijk een gevoel van opperste verbazing af te lezen toen hij zijn commandant en diens gastheer gezamenlijk op de grond zag zitten.
De achtergrond van Karols handelen was om de generaal met een van de gebruikte ondervraagmethodieken te confronteren. Een methode (een knap staaltje van Karol overigens) waarbij geen enkel fysiek contact plaatsvindt en toch veel informatie wordt verkregen.
Na zijn bezoek ontving de eenheid een dankbrief van generaal Klatte waarin hij zijn erkentelijkheid uitsprak over de indrukwekkende wijze waarmee hij geconfronteerd werd met Karols ondervraagmethodiek

Dankbrief generaal Klatte

Luftwaffenunterstützungskommando
Kommandierender General

5000 Köln 90, 3.5.93
Postfach 902500/502
Tel.: (02203) 602-5180/2045
Telefax: (02203)602-2267
Bw 356

Chef des Stabes
1. (NL) Legerkorps
Herrn Brigadegeneral J.Reitsma

Berghuizerweg 10

NL - 7312 SN Apeldoorn

Niederlande

Sehr geehrter Herr Brigadegeneral,

Ich danke Ihnen herzlich für die Einladung zur Teilnahme an der internationalen Befragungsübung am 27. und 28. April 1993 bei der SMID in Ede.

Sie haben mir damit die Gelegenheit gegeben, mir ein Bild von der beispiellosen Professionalität machen zu können, mit der Ihre Truppe diese besondere Art von Übungen organisiert und durchführt.

Ich bin davon überzeugt, daß diese Ausbildung auch in Zukunft für die Einsatzbereitschaft der Soldaten von besonderer Bedeutung ist und werde mich dafür einsetzen, daß auch in der Luftwaffe besonders gefährdetes Personal diesem Beispiel folgend geschult wird.

Mein besonderer Dank gilt den Angehörigen der 101. MIDCie, insbesondere den Herren Major Hakvoort und Ritmeester Wozniak, für die beeindruckende Gestaltung meines Aufenthaltes.

Dieser Anlaß gibt mir aber auch die Gelegenheit, meine Freude über die langjährige, bewährte Freundschaft zwischen der 101. MIDCie und dem FNAusbZLw zum Ausdruck zu bringen.

In der Hoffnung auf eine erfolgreiche Zukunft verbleibe ich

[illegible]

Bezoek IGK

Op donderdag 29 september 1994 bracht de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht (IGK), luitenant-generaal Maas, een bezoek aan 101 MIDcie. Dit was de eerste keer in de historie van 101 MIDcie dat een IGK de eenheid bezocht. De compagnie had voor dit bezoek een programma samengesteld waarin zij zich zou presenteren in de vorm van briefings, rondleidingen en het beantwoorden van vragen.

luitenant-generaal J.F.G.A.M. Maas

Nadat de IGK aan de toegangspoort van de kazerne was ontvangen werd hij vervolgens begeleid naar gebouw 88. Hier werd de IGK door commandant 101 MIDcie verwelkomd. Na een kop koffie met cake hield de cc in de koffiekamer een briefing over de taak en organisatie van de compagnie. Tevens werd de IGK op de hoogte gebracht over de laatste stand van zaken m.b.t. de reorganisatie. Een van de punten die de cc memoreerde was dat 101 MIDcie op dat moment nog administratief onder COA/1 LK en functioneel onder de G2/1 LK viel. Na de voltooiing van de reorganisatie zou 101 MIDcie onder bevel van C-1 Div worden gesteld.
Na deze briefing werd de IGK achtereenvolgens door tlnt Jan-Kees Wassen geïnformeerd over het werk van de terreinanalisten en door elnt Lex Coppoolse over de informatieverwerking. Ritmeester Wozniak bracht generaal Maas volledig op de hoogte van het werk van de ondervragers. Hierna volgde een gesprek tussen de IGK en een deel van het personeel van de compagnie. Tijdens een lopende lunch in de koffiekamer hield majoor Louwe Hakvoort een kleine toespraak en bood de gast een aandenken van 101 MIDcie aan. Als afsluiting van het bezoek werd de IGK door de csm, Martin Geusebroek, rondgeleid door gebouw 88.

Ondervraging

In vredestijd behoort het oefenen van eenheden met een verhoogde kans op gevangenneming in vijandelijk gebied in het omgaan met en weerstand bieden aan ondervraging in krijgsgevangenschap tot de hoofdtaken van een ondervraageenheid. Het geven van informatie over gijzelsituaties en het hanteren daarvan valt daar ook onder. Hiertoe worden regelmatig lezingen gegeven en onderwijsleergesprekken gevoerd.

Nationaal:
- KL: 1 LK-eenheden;
- Opleidingsrichtingen: KMA, KMS, OCO;
- KCT;
- Overige opleidingseenheden;
- KLU: Het Vliegveiligheids Oefen en Testcentrum (VOTC);
- KM: Praktische Opleiding tot Officier der Marine (POTOM); Mariniersbataljon (Doorn) en de Operationele Dienst Den Helder.

Internationaal:
- Lezingen en ondervraaglessen t.b.v. GE en US ondervragers, gevolgd door ondervraagoefeningen;
- Lezingen weerstand bieden tegen ondervraging t.b.v. GE en US eenheden, gevolgd door ondervraagoefeningen;
- Het aangaan van buitenlandse samenwerkingsverbanden.

Dat niet alleen de NL krijgsmachtdelen gebruik maken van de ondervraag-capaciteit van 101 MIDcie blijkt al uit het bovenstaande. Enkele van die samenwerkings-verbanden zijn:

GE: Frontnachrichtenlehrkompanie 300 (FNLHRKIE 300) uit Dietz
Frontnachrichtenausbildungszentrum der Luftwaffe (FNAUSBZLW) uit Köln
UK: Joint Service Interrogation Organisation (JSIO) uit Ashford
US: 165 Military Intelligence Battalion uit Darmstadt

533 Military Intelligence Battalion uit Bad Kreutzberg
DK: Army Specialist Training School uit Kopenhagen
Internationaal: ILRRPS (Long Range Recce Patrols) uit Weingarten.

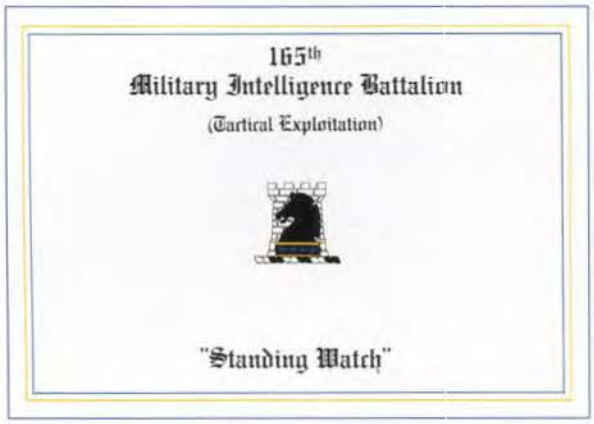

Logo's van 165 Military Intelligence Battalion, FNLHRKIW 300, Het VOTC

Het fenomeen Wozniak

In maart 1995 werd tijdens het appel van 101 MIDcie ritmeester Karol Wozniak door de cc naar voren geroepen. Karol trad met een groot vraagteken op zijn voorhoofd uit en meldde zich bij majoor Louwe Hakvoort. De majoor kwam met het volgende betoog: *"Wanneer er iemand is die zich te allen tijde met hart en ziel op het vak van ondervraging heeft gestort dan is dat onze Karol. Op 3 maart 1975 meldde hij zich als de kersverse wachtmeester van het Wapen der Cavalerie (uiteraard te paard) bij de toenmalige commandant van deze eenheid, de majoor Beekhof. Niemand kon toen vermoeden dat hij dit vak twintig jaar zou gaan uitoefenen. Wanneer we deze periode kort samenvatten, kunnen we vaststellen dat Karol niet minder dan zeven commandanten heeft gediend. Dat waren op een rijtje: de majoors Beekhof, Reijndorp, Mooijekind, Mulders, Petri, Hofland en last but not least your mayor problem.*

Enkele feiten uit Karols loopbaan zijn:

- *bevordering tot opperwachtmeester op 011182;*

- *bevordering tot adjudant onderofficier op 010887;*
- *bevordering tot eerste luitenant op 060292 (overigens met terugwerkende kracht tot 010190);*
- *bevordering tot ritmeester op 010792;*
- *toekenning van 'die Ehrenmedaille der Bundeswehr.'*

Im Namen der

Bundesrepublik Deutschland

verleihe ich

Hauptfeldwebel Karol Wozniak

Königreich der Niederlande

für besondere Verdienste um die Bundeswehr

die Ehrenmedaille der Bundeswehr

Bonn, den 12. MAI 1987

Der Bundesminister der Verteidigung

Er zijn velen die zich afgevraagd hebben hoe je het twintig jaar bij dezelfde eenheid in dezelfde discipline hebt uitgehouden. Volgens mij vraag je je dat zelf geen moment af, want je blijft nog steeds met veel enthousiasme je werk doen. Het zal wel liggen aan de aard van het werk. Je werkt voortdurend met levend materiaal - en niemand is hetzelfde. Daarnaast ben je steeds weer op zoek naar andere zaken. Ondanks alle veranderingen van omstandigheden en personeel, houd jij je stokpaardjes en dat is natuurlijk perfect. Daarom wil ik jou dit stokpaardje aanbieden en je verzoeken hierop plaats te nemen en je gedurende de gehele dag te verplaatsen op dit dier en het goed te verzorgen."

Majoor Louwe Hakvoort overhandigt Karol het houten stokpaard

Tot zover de toespraak van majoor Louwe Hakvoort tot een zeer verbaasde maar ook blij verraste Karol.

Na twintig jaar met veel plezier binnen de 1e MIgp te hebben gewerkt, moest Karol noodgedwongen en met pijn in zijn hart deze groep verlaten. Door de reorganisatie werd zijn functie (groepshoofd) namelijk een majoorsfunctie waarvoor Karol destijds nog niet in aanmerking kwam. Majoor Marcel Scholten (de latere pelotonscommandant) werd in zijn plaats commandant van de 1e MIgp.
Om toch nog een band met zijn oude liefde te behouden nam Karol een functie als groepshoofd (GI/Ondervrager) bij 3e MIgp aan en zodoende werd hij alsnog in staat gesteld acte de presence te geven bij talloze ondervraagoefeningen.

Tekenkunst Wouter Florisse

Opsporingsbiljet Wouter Florisse

Enkele staaltjes van zijn tekenkunst gekoppeld aan zijn voorliefde voor karikaturen leverden buiten bewondering van zijn collega's niettemin ook de nodige scepsis. Dat zijn tekeningen aansloegen, bleek uit de spotprent in de vorm van een opsporingsbiljet die zijn collega's hadden vervaardigd. Wouter Florisse diende als tekenaar/chauffeur bij de 3e MIgp. De navolgende karikaturen werden in 1995 door Wouter Florisse aan het papier toevertrouwd.

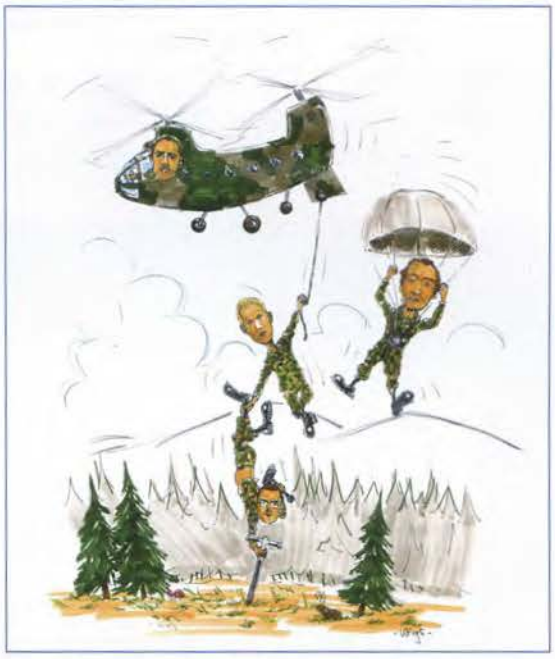

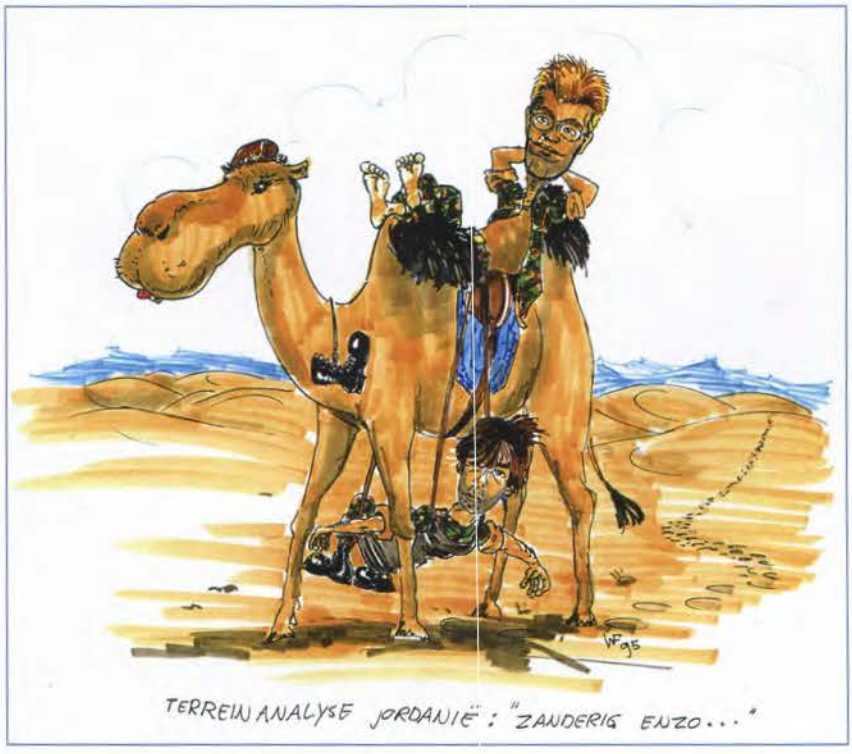

1) Sergeant Ilona Sweers (fourier), 2) Ondervrager Karol Wozniak kreeg zelfs een paard aan het spreken, 3) Terreinanalisten hangend hun onderzoek Chris Sutherland , Yuri van Elk, Robert Günther en Marcel Bolhuis, 4) Terreinanalisten Martin en Roderick van 2 Mlgp

Commando-overdracht

In de week van 13 t/m 17 november 1995 werden de voorbereidingen tot de commando-overdracht van majoor LouweHakvoort aan zijn opvolger majoor Harry Jacobs getroffen. In deze periode werd majoor Jacobs door verschillende functionarissen op de hoogte worden gebracht van de lopende werkzaamheden, knelpunten en verlangens binnen het peloton. Op deze wijze werd hij tevens in de gelegenheid gesteld nader kennis te maken met het personeel.
Op vrijdag 17 november werd de week afgesloten met het overdragen/overnemen van de archieven en administratieve bescheiden gevolgd door het tekenen van het PV (Proces-verbaal) van overgave/overname. Aansluitend zou de commando-overdracht en receptie worden gehouden.
De vertrekkende commandant was door zijn gedrevenheid en zijn toewijding aan de eenheid en haar personeel zeer geliefd bij zijn mensen. Buiten zijn sociale bewogenheid beschikte hij ook over een niet aflatend gevoel voor humor.

De afscheidsrede van majoor Louwe Hakvoort

Niettemin bedacht men een ludieke grap bij zijn afscheid. Louwe maakte tijdens zijn periode als commandant deel uit van een carpoolgroepje met Ruud Slangen, Martin Geusebroek, Bas van Elk en Dick van Amerom. Hij chauffeerde zelf nimmer, maar liet zich liever rijden. Bij zijn afscheid reed zijn lieftallige eega hem naar de kazerne en dit buitenkansje grepen de mannen gretig aan. Bij de werkplaats vijzelden zij Louwe's auto op en werden de wielen gedemonteerd. Vervolgens werd het voertuig gefotografeerd. Hierna werd alles weer keurig in de oude staat teruggebracht. Het reservewiel werd met de foto's tijdens de speech van de csm, Martin Geusebroek, in de vorm van een cadeau aangeboden. Louwe verschoot van kleur en haastte zich, uiteraard onder grote hilariteit van de aanwezigen, naar het raam om zijn arme, immobiele auto te aanschouwen. Tot zijn grote opluchting constateerde hij dat men hem mooi te grazen had genomen.

Tot zijn grote ontsteltenis...

Bij zijn afscheid verblijdde de majoor zijn personeel met een fraai 'personeelslogboek.' Met dit in dichtvorm geschreven logboek gaf hij nogmaals aan, de gevoelens die binnen zijn peloton leefden uitermate goed te kennen. Op deze originele wijze bedankte hij zijn mensen voor hun steun en toewijding in de periode dat hij als hun pelotonscommandant fungeerde.

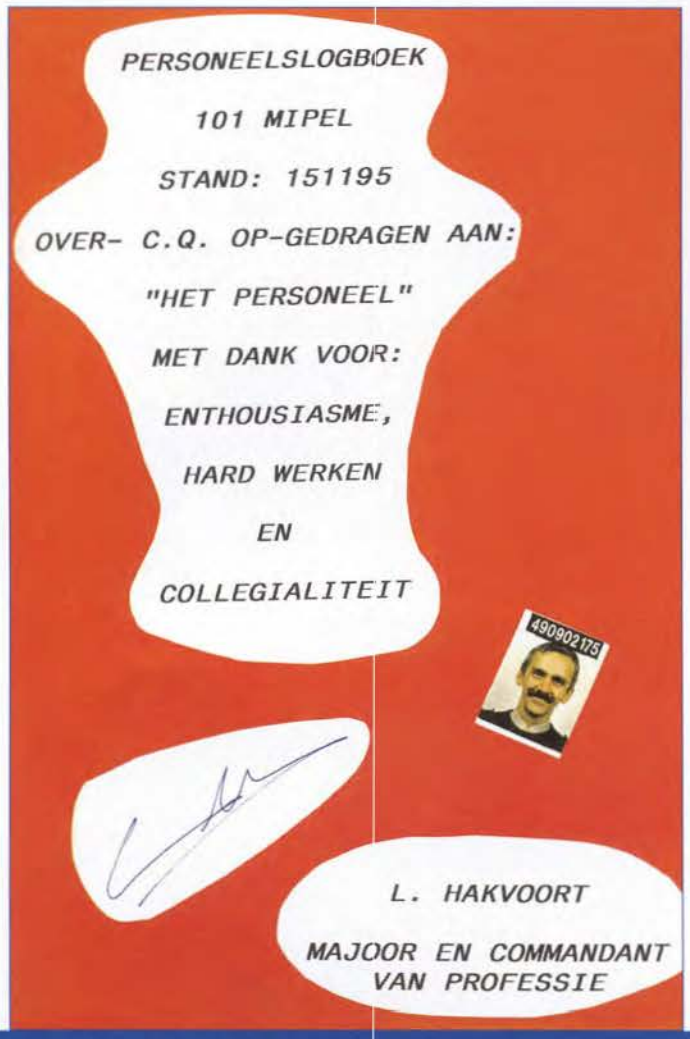

Het geschenk van de scheidende commandant aan zijn personeel

Een nachtje MID Krijgsgevangenenondervraagoefening

Dit artikel werd overgenomen uit het blad van de AVNM (Algemene Vereniging van Nederlandse Militairen) uit 1994. Het geeft een indruk hoe buitenstaanders over het fenomeen ondervragen dachten. Interessant genoeg om het onverkort weer te geven.

Wanneer je krijgsgevangen wordt genomen hoef je maar drie dingen mede te delen: naam, rang en registratienummer: Het is de gouden drie-eenheid voor de krijgsgevangene. Voor alles wat de vijand niet mag of wil zeggen! maar wat wij toch graag willen weten is er binnen de Krijgsmacht de Militaire Inlichtingen Dienst (MID). De MID betrapt iedere krijgsgevangene op elk woord en iedere onwennigheid. Een nacht lang proberen de ondervragers van de 101 MID-cie antwoorden op de zogenaamde kernvragen uit de krijgsgevangenen te trekken. Dit gebeurt in burgerkleding, zonder geweld, zonder lampen en zonder typemachine. Wonder boven wonder slagen de ondervragingen meestal maar al te goed.

'Gesprekje'

De MID-cie is in Ede-Oost op de Simon Stevinkazerne te vinden. Van daaruit starten de meeste operaties. Een peloton van zo'n 15 ondervragers, bestaande uit dienstplichtigen die de TAS-opleiding (TALenSpecialisatie) volgen, en ondersteunend personeel voor

het technische onderzoek en de slagorde bepaling trekt erop uit om informatie los te krijgen. Maandag 14 maart viel de aanstaande officieren der mariniers de eer te beurt om een 'gesprekje' te voeren met de ondervragers van de MID. Deze keer vindt een en ander plaats op de SMID (School Militaire Inlichtingen Dienst), waar de ondervragers Russisch leren. Hoewel de ondervraging op de thuis basis Ede plaats vindt is ritmeester Wozniak zeer benieuwd naar de uitkomst: "Mariniers zijn harde jongens, het is altijd moeilijk om die aan het praten te krijgen. Maar het doel van de oefening, het weerstaan van een ondervraging en het ervaren van krijgsgevangenschap wordt los daarvan altijd bereikt."

Ondervragersbijltje

Om de ondervragers van informatie te voorzien houdt allereerst majoor Zuur een inleidend praatje over het korps mariniers. Later wordt tijdens een zogenaamde briefing met ritmeester Wozniak de procedure nog eens goed doorgenomen. Voor de mannen van het Taleninstituut is het de eerste keer dat zij als ondervragers optreden. Vooral Geoff van Sonsbeeck is benieuwd wat er gebeuren gaat. Dat heeft een goede reden: "Enkele weken geleden, toen de ondervragers van nu zelf krijgsgevangenen waren, was ik er niet bij vanwege een bezoekje aan Engeland." Om Van Sonsbeeck over de onwennigheid heen te helpen vormt hij een team met luitenant Gerrit Stoelinga. Deze frisse jongeman hakte al meerdere malen met het ondervragersbijltje.
Voor de mariniers is het de eerste keer dat zij ondervraagd worden. Ritmeester Wozniak heeft wel vier weken voor de ondervragingsoefening voorlichting gegeven, maar daar hield het mee op. Wanneer er teveel bekend is over de methoden leert men minder tijdens de daadwerkelijke oefening.

Foto 1) 'Gesprekje', foto 2) Luitenant Stoelinga (l) bespreekt het vooronderzoek met vaandrig Van Sonsbeeck, foto 3) De videoruimte, bemand door kpl De Vree

Videokamer

Onder toeziend oog van majoor Hakvoort, een zeer vriendelijke man die veel lijkt op de bevelhebber van de roze onderzeeër in Serpentina's Petticoat, opereert de MID-ploeg op oorlogssterkte. Stijn Merks, luitenant en zeer mondig, geeft de mensen die nog niet eerder een ondervraging hebben meegemaakt tekst en uitleg over de videokamer, waar onder deskundig oog van korporaal De Vree de ondervragingen te volgen zijn. Ook het lokaal voor technisch onderzoek en het centrum van waaruit de operatie door ritmeester Wozniak geleid wordt, worden niet vergeten. Luitenant Merks kennis kent weinig hiaten. Haarfijn legt hij de procedure uit. "Wij zijn op zoek naar de antwoorden op zo'n twintig kernvragen. Dat zijn de zaken die we willen lospeuteren uit de gevangenen. De ondervragers lopen in burgerkleding, om geen militaristische sfeer te kweken."

Conventie van Genève

Voor antwoorden zijn krijgsgevangenen nodig, en ditmaal viel de eer te beurt aan de jongens van het POTOM (Praktische Opleiding Tot Officier der Mariniers). Merks vertelt verder: "De jongens worden in de loop van de dag krijgsgevangen gemaakt. Zij worden vervoerd naar het ondervraagcentrum. Het is essentieel om te weten dat er een neutrale scheidsrechter is. Hij verklaart jongens 'in' en 'uit' de oefening. Daarnaast is er een neutrale arts die constant stand-by is. Gelukkig is hij haast nooit nodig. Tevens is het van belang te weten dat wij ondervragen onder de richtlijnen van de Conventie van Genève. Dit houdt onder andere in dat vanzelfsprekend voor ons, geen geweld gebruiken."

Blinddoeken

Nadat de jongens 'in' de oefening zijn, komen zij terecht in de kooi. Dit is een tent met een installatie die een enorme ruis ten gehore geeft. In de kooi liggen, zitten of staan zij in de stresspositie. Dit houdt in dat zij geblinddoekt en met de handen boven op het hoofd of achter op de rug in de tent wachten op een ondervraging. De bewaking is in handen van de Marechaussee. De KMAR ziet erop toe dat iedereen in de stresspositief blijft, thee krijgt en begeleidt de krijgsgevangenen naar binnen. Door de constante ruis en de blinddoek raakt het begrip van tijd en plaats al snel zoek bij vele krijgsgevangenen. Hierna komen de jongens binnen voor de gesprekken, de vooronderzoeken.

Onheilspellende ruis

Over het voortraject valt al veel te vertellen. De krijgsgevangenen zijn al een dikke week in het veld. Deze week vol regen en modder heeft deze jongens al flink vermoeid. Zij zijn bezig aan hun eindoefening en vermoeden dat zij zo onderhand wel naar huis mogen. In de kille nacht onder een deken van onheilspellende ruis lijkt thuis echter heel ver weg. Niet gehinderd door deze nare gedachte verhaalt luitenant Stein Merks vrolijk verder. "De vooronderzoeken bestaan uit twee gesprekken. De krijgsgevangene wordt eerst vriendelijk ondervraagd, daarna gaat het er wat onvriendelijker aan toe. Met de gegevens die we verzamelen tijdens deze gesprekken gaan we een strategie bepalen om ze aan het praten te krijgen. Sommigen hebben last van een te grote gezagsgetrouwheid, anderen antwoorden netjes wanneer ze iets op een beleefde manier verteld wordt."

Zingen

Het vriendelijke en onvriendelijke vooronderzoek vindt plaats in zo'n tien cellen van

ongeveer 2 bij 3 meter. Tijdens de vooronderzoeken komen al een heleboel nieuwtjes naar boven. In de wandelgangen heet het beantwoorden van de kernvragen 'zingen.' Het onderonsje tussen een ondervrager en een krijgsgevangene geeft aan dat toeval nooit uit te sluiten is. Zij kennen elkaar uit Delft en dat leidt ertoe dat deze krijgs-

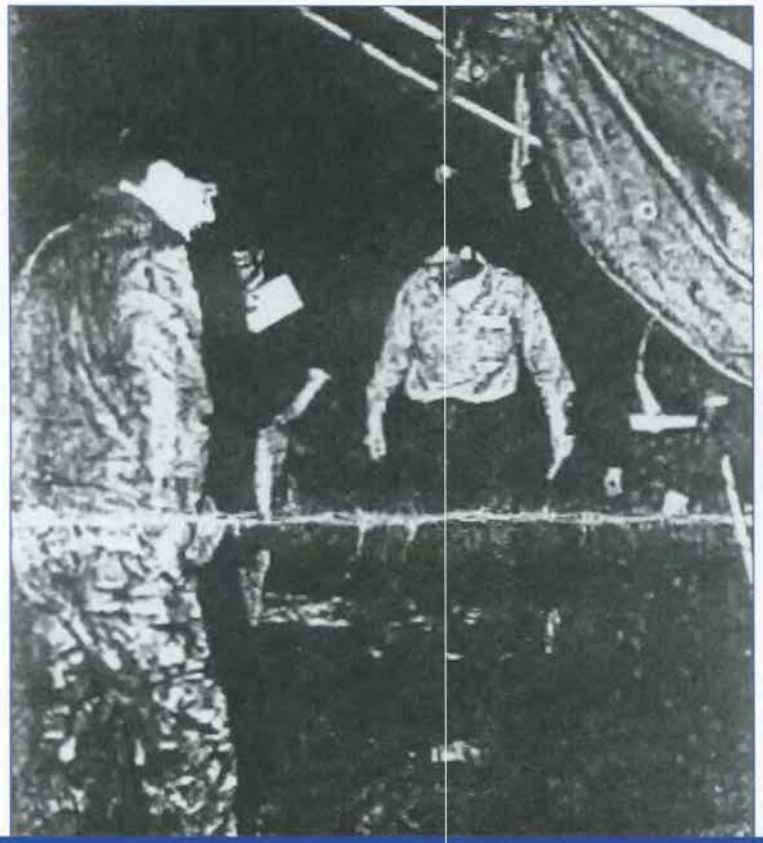

Foto 1) Luitenant Bakker bezoekt een krijgsgevangene voor een goed gesprek, Foto 2) Slagorde & update team Dave Huese en Patrick van der Tier Foto 3) Een praatje tussendoor: Luitenant Stein Merks, Majoor Louwe Hakvoort en vaandrig/ondervrager De Goede

gevangene er lustig op los babbelt. Ander ondervraagden laten echter niets meer los dan hun naam, rang en registratienummer.

Slagordeman

Alle gegevens worden verzameld in het Centrum. Ritmeester Karol Wozniak coördineert, alle ideeën gaan via hem de ondervragingsruimtes in. Sergeant- majoor Roelf Foorthuys is voortgangscontroleur en soldaat Dave Huese houdt de stand van zaken bij. Tezamen met Patrick van der Tier, de slagordeman, maakt hij een nachtlang updates van de binnenstromende gegevens. Niet alleen informatie opgedaan tijdens de gesprekken, ook informatie vanuit de kamer gelegen naast het Centrum. Het technisch onderzoek wat daar plaatsvindt verschaft namelijk ook zeer veel informatie. Soldaat 1 Van Kahvijk schudt alle plunjebalen leeg en speelt bruikbare informatie door. Deze informatie kan later gebruikt worden om strategieën te bepalen of tijdens de ondervragingen mensen aan het praten te krijgen.

Amerikaan

Uit het vooronderzoek volgt hoe de ondervraagde aan het kletsen gebracht kan worden. De bedachte strategieën worden lustig op de krijgsgevangenen losgelaten. Luitenant

De marechaussee ziet erop toe dat de stresspositie liggend wordt aangenomen

Stoelinga wandelt eens een ondervraginkje bij collega Van Sonsbeeck binnen en doet zich voor als een geïnteresseerde Amerikaan. Deze Amerikaan praat inderdaad een aardig mondje over de grens, maar geen Nederlands. Stoelinga verhaalt glunderend: "Mijn Engels is prima. Ik vroeg hoe die jongen de oefening tot nu toe vond gaan en legde hem uit dat wij in Amerika ook zo'n ondervragingssysteem op willen zetten. Daarna stelde ik hem nog wat vraagjes die ik echt moest weten en stelde hij mij niet teleur met de antwoorden."

Koetjes en kalfjes

Babbelkous, doortrapte Leidenaar en luitenant Joost Rethmeier krijgt op zorgvuldige wijze zijn gevangene aan het praten. Na heel veel koetjes en kalfjes, de wei stond er volledig vol mee, komt Rethmeier, in samenwerking met luitenant Marco Bakker tot een zeer vruchtbaar interview. Men kletst er gezellig op los, broodjes worden gehaald en na een lekkere bak koffie is de informatie binnen en scheiden de wegen zich. Het mag duidelijk zijn dat de ondervragers al vaker eens een babbeltje hielden met een krijgsgevangene.

f 900,-

Een strategie die ook effect sorteert is het teruggeven van de plunjebaal. Stein Merks, alom aanwezig, glundert bij dit prima verhaal. "Er was tijdens een oefening in Duitsland een gevangene die niets wilde zeggen. In zijn plunjebaal werd *f* 900,- gevonden, later bleek dat hij nog wat inkopen in Duitsland wilde doen. Omdat hij niets wilde zeggen werd de gevangene gezegd dat hij kon gaan. Zijn spulletjes werden teruggegeven, maar helaas voor hem ontbrak de 900 piek. Hij liet zich toen zo kennen dat hij in zijn

woede over liet ontbrekende geld heel veel informatie weggaf over bijvoorbeeld legeringplaats, waar ze heen gingen en wat de oefening inhield." Merks weet goed onder worden te brengen wat het nut is van een ondervragingsoefening. "Zowel de ondervragers als ondervraagden leren enorm veel, dat is duidelijk. Maar wat het meest opvalt, is de goedgelovigheid van de jongens. Elke smoes, of leugen, pikken ze. Dat maakt de krijgsgevangenen extra kwetsbaar."

Ondervraagden door de mand

Tijdens deze oefening vallen ook enkele bikkels door de mand, zij zijn moe en makkelijk te verleiden tot een praatje. Dit feit maakt samen met de geoefendheid van enkele ondervragers het geen volledig mirakel dat de uitkomst voor de MID positief uitpakt. In de loop van de nacht wordt dus duidelijk dat de groep gevangenen weinig te verbergen heeft. Althans, zij praten soms alsof het een lieve lust is. De kernvragen worden nagenoeg allemaal volledig beantwoord. Dit terwijl een antwoord pas telt wanneer het door minstens twee krijgsgevangenen bevestigd wordt. In dit nachtje MID werd de norm zelfs opgeschroefd tot vier bevestigingen, maar dat mocht niet baten. Een compleet plaatje van de herkomst van de mariniers, de methodes, bestemmingen en oefeningskenmerken (zoals de wachtwoorden) wordt correct geschetst. Ritmeester Karol Wozniak is tevreden omdat er van zo'n nacht veel geleerd kan worden. "Wij doen dit vooral voor de jongens die ondervraagd worden. Die leren enorm veel van zo'n eerste keer. Dat de ondervragers ook er iets van opsteken is mooi meegenomen, maar niet meer dan dat."

Debriefing

Wanneer de nacht voorbij is, wordt de balans opgemaakt. Allereerst krijgen de krijgsgevangenen één voor één van de neutrale scheidsrechter verklaard dat ze 'uit' de oefening zijn. Een gesprek met één van de ondervragers is de volgende stap. Deze debriefing is om eventuele problemen zo snel mogelijk uit de weg te ruimen. De meeste ex-krijgsgevangenen vinden het allang best. De ondervraging vonden ze wel gaan. Vaandrig Roelof Kramer was een nacht lang ondervrager. Hij is er erg rustig onder. '"k vond het wel een interessant spelletje", is zijn timide commentaar.

Beteuterd

Na de persoonlijke debriefing worden de resultaten bekendgemaakt. Patrick van der Tier spreekt voorzichtigjes dat de MID alles heeft losgepeuterd wat los te peuteren was. De slachtoffers, in eerste instantie nog lacherig omdat de ondervraging over was, kijken na de berichten van Van der Tier wat beteuterd. "Hebben we dat echt allemaal verteld", lijken ze zich af te vragen. Een onvermoeibare Karol Wozniak rondt het geheel af. Even later staan ondervragers en krijgsgevangenen tezamen na te babbelen. Nu mag men echt alles zeggen wat men wil.

Anne van de Heetkamp, Redacteur

Periode Majoor Jacobs

Majoor Harry Jacobs is de 1e Commandant van het nieuw geformeerde 101 MIpel

Plaats : Ede Oost
Kazerne : Simon Stevinkazerne
Periode : 17-11-1995 t/m 04-11-2000
PA : Slangen, Ruud 01-01-1996 t/m 03-07-1998
PA : Kost, Herman 03-07-1998 t/m 01-07-2001

Profiel majoor Harry Jacobs

Op 5 mei 1976 meldde Harry zich voor zijn dienstplicht op de Jan van Schaffelaar kazerne te Ermelo voor de opleiding tot pc (pelotonscommandant) infanterie bij de Koninklijke Landmacht. Na een opleiding van zes maanden werd hij geplaatst bij de schoolset van het 12e Painfbat te Schaarsbergen. Na zijn eerste peloton had Harry de smaak te pakken en wilde dit werk wel langer doen. Met steun van de plaatsvervangend bataljonscommandant, majoor Schuman, werden de voorbereidingen getroffen en de sollicitatie ingediend. Nadat aan alle vereisten was voldaan startte hij in augustus 1977 met de opleiding OCOSD in Breda. Na het eerste algemene jaar in Breda volgde in het tweede jaar de specialistische opleiding in Harderwijk.
In augustus 1979 werd hij als pc geplaatst bij de A-cie van het 12e Painbat te Schaarsbergen. Daarna volgde de functie van plv cc bij de B-cie van hetzelfde bat. Zijn volgende eenheid werd 426 Infbevcie, een eenheid die voornamelijk belast was met het bewaken van militaire complexen buiten de diensturen in de provincie Gelderland. Tijdens deze periode heeft hij zich met name bezig gehouden met de opleiding van de diverse pelotons. Na deze plaatsing bij de nationale sector volgde wederom een plaatsing bij de 11e Brigade als plv cc van de Staf en stafcie. In deze periode heeft hij de commandant van de stafcie gedurende enige maanden moeten waarnemen, voor Harry een geweldige ervaring gezien de diverse oefeningen. Hierna keerde hij terug naar het 12e Painfbat, ditmaal in een logistieke functie, als c-onhpel. Van juni 1986 tot september 1989 maakte hij de omwisseling van YP (wiel) naar YPR (rups) mee. Op 1 september 1989 nam hij het commando over de Ststcie van het bataljon over.
Begin 1992 volgde Harry de cursus VMV in den Haag waar hij de benodigde kennis voor vervolgfuncties vergaarde. Er volgde een plaatsing bij de sectie S2/3 van het PMC Gelderland, waar hij voor het eerst echt met inlichtingen in aanraking kwam, met name met de militaire veiligheid binnen genoemde provincie. Aan het einde van deze periode werd hij bevorderd tot majoor en aangesteld in de functie van projectofficier inlichtingen-verzamelorganen bij de staf van het Legerkorps. Daar kreeg hij o.a. te maken met een studie naar 101 MIDcie. Hierbij bleek dat de eenheid van een compagnie naar een peloton moest worden teruggebracht. Harry zou de eerste commandant van 101 MIpel worden. Maar eerst werd hij, van 4 april tot 11 november 1995, als ground liasion officer uitgezonden naar HQ 5-ATAF in Italië, wat inhield dat hij veelvuldig lezingen moest geven over het voormalig Joegoslavië aan nieuw binnenkomende bemanningen van vliegdekschepen op de Adriatische zee.
Op 17 november 1995 aanvaardde Harry de functie van C-101 MIpel. Het werd een periode waarin veelvuldig gevochten moest worden voor het bestaansrecht van de eenheid. Gelukkig werd duidelijk dat er een zeer grote behoefte was aan de producten van deze eenheid. Na vijf jaar, waarin nogmaals een reorganisatie diende te worden uitgevoerd, werd het tijd voor Harry om naar een volgende functie uit te zien. De inlichtingenwereld had hem echter te pakken. Het braakliggende terrein inlichtingen bij de logistiek trok hem bijzonder aan en op 1 september 2000 startte hij als Hoofd sectie S2 van het DLC. In april 2003 volgde wederom een uitzending, ditmaal als tijdelijk lkol in de functie van chief production bij het hoofdkwartier van SFOR in Sarajevo. In november 2004 werd hij commandant van de stafcommandogroep van het DLC, een functie die hij tot op heden vervult.
Nadat majoor Harry Jacobs het realisatiememorandum voor de omvorming van 101 MIDcie naar 101 MIpel had geschreven, werd hij ook de eerste pelotonscommandant.

Majoor Harry Jacobs neemt het commando over van majoor Louwe Hakvoort

Majoor Harry Jacobs is een echte infanterist, die zijn Jagersembleem Garde Jagers meer dan waar heeft gemaakt. Onder zijn bezielende leiding werden de nodige oefeningen, GVA's en AT's gehouden. Men ging bijvoorbeeld op oefening in Duitsland om te kijken hoe het leger er echt uitzag. Verder streefde hij ernaar zijn personeel 'sportminded' te maken, wat niet bij een ieder in goede aarde viel. De plaatselijke fysiotherapeuten hadden hun handen vol aan de 'slachtoffers' van dit streven. Toch vond de majoor dat het goed voor het moreel, goed voor de saamhorigheid en goed voor de inzetbaarheid was. Hij zette zich bijzonder in om van het peloton een team van te maken. Zijn motto luidde: 'ALLEEN IS NIETS, TWEE IS ALLES.'

Viering veertigste verjaardag

Het volgende feit mag niet onvermeld blijven: de viering van zijn veertigste verjaardag. Harry had een individuele sport als alternatief voor de teamsporten gevonden. Zijn keus was gevallen op het paardrijden. De dag voor zijn verjaardag besloot hij een paard aan te schaffen. Dit kwam zijn csm Martin Geusebroek ter ore. Op zijn verjaardag, de 21e september, werd de vloer van zijn kantoor met strobalen en wat paardenuitwerpsels, want dat hoort er natuurlijk ook bij, opgesmukt. Deze werden voor deze gelegenheid door vaandrig Willemina Petter, ook een fervent paardenliefhebster, ruimhartig ter beschikking gesteld.

De PA regelde verder een cassettebandje met het lied: *'er staat een paard op de gang....'* van Andre van Duin. Deze 'hit'werd afgespeeld toen Harry verbouwereerd zijn kantoor annex paardenstal binnenliep. Om het helemaal compleet te maken werd er ook een houten stokpaardje in de 'stal' neergezet zodat de majoor onmiddellijk van zijn hobby kon gaan genieten!

Foto 1) Harry in actie tijdens de GVA 1997, Foto 2) Harry in zijn kantoor tussen de strobalen, Foto 3) Het houten stokpaardje

Adjudant Ruud G.P.F.J. Slangen is de 1e peletonsadjudant van het nieuw geformeerde 101 MIpel 01-01-1996 t/m 03-03-1998

Profiel Ruud Slangen

Op 16 oktober 1972 meldde Ruud zich voor zijn dienstplicht bij de Koninklijke Luchtmacht op de Krayenhofkazerne te Nijmegen. Na een opleiding tot radiotelegrafist werd hij geplaatst in Hesepe (BRD) bij de Groep Techniek en Materiaal Geleide Wapens (GTMGW). In Duitsland voelde hij zich niet thuis en hij vroeg overplaatsing aan naar de vliegbasis Volkel, waar 306 Foto & Verkenningssquadron, dat vloog met de RF 104G Starfighter haar thuisbasis had. Gegrepen door de wereld van de luchtvaart besloot Ruud bij de Koninklijke Luchtmacht als beroepsmilitair te solliciteren, maar helaas voorkwam een sollicitatiestop een carrière bij dit krijgsmachtsdeel. De landmacht was een tweede mogelijkheid. Die lijfde hem op 21-jarige leeftijd maar al te graag in. In 1974 startte hij met zijn onderofficiersopleiding aan de KMS te Weert. Na voltooiing van de voortgezette infanterie opleiding te Harderwijk, werd de kersverse sergeant op de Johannes Postkazerne in Havelte geplaatst. Bij de Instructiegroep van 47 Painfbat werd hij betrokken bij de opleiding van dienstplichtigen.

Zijn volgende eenheid werd 42 Schoolcie te Oirschot, waar lichtingen bestemd voor 42 Painfbat te Seedorf (BRD) werden klaargestoomd. Hier volgde na verloop van tijd een aanstelling tot CSM, welke functie hij in de rang van Sgt1 bekleedde.
Tijdens zijn plaatsing bij 17 Painfbat nam hij deel aan de oefening 'Pantserstorm' bij het KCT te Roosendaal. Hierbij viel hij uit de twaalf meter hoge klimtoren en een 15-cm lange jaap in zijn linker onderbeen was het gevolg. Als gevolg van dit ongeluk was hij genoodzaakt drie maanden thuis te revalideren.
Na deze parate periode vond Ruud in 1983 emplooi op het OCI bij het SROKI (School Reserve Officieren en Kader Infanterie). In 1987 was het tijd voor de cursus Hogere Onderofficiers Vorming (HOOV) gevolgd door de Wapen Technische Vorming te Harderwijk.

Kennismaking met de inlichtingenwereld

Op 1 april 1988 werd sergeant-majoor Slangen bij 47 Painfbat geplaatst als toegevoegd S2, zijn eerste stap in de inlichtingenwereld. Om zich in dit vak te bekwamen volgde hij cursussen aan de SMID op de Oranje Nassau kazerne te Harderwijk. Het hoogtepunt van zijn carrière als S2 was wel het klem zetten van een SOXMIS-voertuig tijdens de oefening 'Autum-Sweep', in oktober 1989. SOXMIS staat voor *Soviet Military Mission*. Een aantal Russische voertuigen verplaatste zich door Duitsland om gegevens te verzamelen over NATO troepen. Die verplaatsingen gebeurden met toestemming, enkel en alleen in aangegeven gebieden, maar zo memoreerde hij: 'Onze Russische vrienden hielden zich niet altijd aan de afspraak en hielden zich ook wel eens op in voor hen verboden gebieden. In die situatie mocht je ze klem zetten.'Bij hetzelfde bataljon werd hij in 1990 CSM. De eenheid werd echter opgeheven en hij mocht zijn volgende plaatsing uitkiezen! Het werd Harderwijk. Daar werd hij commandant van een klas KMS. Hij had in die tijd grote privé problemen en werd tijdelijk geplaatst bij de Staf OCI. Daar schreef hij een aantal voorschriften op het gebied van tactiek. DPKL vroeg hem of hij interesse had in werkzaamheden bij Staf 1Lk te Apeldoorn en hij werd geplaatst bij de Sectie G2 op het bureau Milgeo/Meteo bij de Majoor Piet Bouwmeester. Door personeelstekort was hij vaak tewerk gesteld op het bureau Operatiën, waar hij zich o.a. bezighield met het Operationeel Concept (o.a. de Materieel herkenning en het project ultra-light vliegtuigen KCT).
1 LK zou gaan samenwerken met de Bundeswehr. Als gevolg hiervan zou een verhuizing volgen van Apeldoorn naar Münster. Ook hij zou meegaan naar Münster, ware het niet dat hij werd uitgezonden naar het voormalig Joegoslavië en daardoor zijn kansen op een plaatsing bij de Bi-nationale staf kon vergeten. Omdat hij deze reden wat krom vond, zocht hij afleiding en kwam terecht bij 101 MIDcie te Ede. Daar werkte hij een paar maanden voordat hij op uitzending ging (hij schreef er o.a. een artikel voor het informatieblad de Info-scoop). Tevens solliciteerde hij naar een aantal functies binnen het nieuw te vormen 101 MIpel.
In juli 1995 werd Ruud op vredesmissie naar het voormalige Joegoslavië uitgezonden. Sergeant-majoor Martin Geusebroek nam tijdelijk zijn functie waar. In Joegoslavië was hij csm op Logbase Z, ondergebracht bij de Staf UNPROFOR. Tot zijn verbazing en blijdschap ontving hij een fax van zijn goede collega Cees de Waard, op dat moment geplaatst als inlichtingenfunctionaris bij 101 MIpel. In deze brief werd Ruud ervan op de hoogte gesteld dat er een 'Akte van Bevordering' bij de eenheid was binnengekomen waarin zijn bevordering tot adjudant onderofficier was bekrachtigd. Na zijn

terugkeer in december 1995 genoot Ruud eerst van een welverdiend verlof, waarna hij zich begin januari 1996 bij zijn nieuwe eenheid meldde. Hij werd de eerste PA (Pelotons-Adjudant) van 101 MIpel. In 1998, na zijn periode bij 101 MIpel, besloot hij naar 101 RPVcie te gaan, die werkte met Remotely Piloted Vehicles (onbemande vliegtuigjes). De eenheid was in oprichting, het wiel werd keer op keer uitgevonden en sommige personeelsleden hadden weinig te doen. Trainen was moeilijk, materieel was niet of nauwelijks voorhanden. Toen kreeg hij de kans naar Molesworth te gaan, naar de MultiNational Intel Coordination Cell (MNICC). Een oud lid van 101 MIDcie, Cees de Waard, nodigde hem uit om beelden van Amerikaanse Unmanned Aerial Vehicles (UAVs), de Predator en de Hunter, gemaakt boven verschillende Balkan landen, te interpreteren. Hij en zijn collega's kregen een onderscheiding van European Command (EUCOM) voor het werk dat zij daar drie jaren lang verrichten. Zijn volgende plaatsing werd Staf DLC (Divisie Logistiek Commando), weer bij de Sectie S2, als Stafonderofficier GI/NBC.

Ruud zittend 3e van links tijdens een les NBC zijn stokpaardje (GVA 1997 met 101 MIPel)

Adjudant Herman Kost, 01-07-1998 t/m 01-01-2002

Profiel Herman Kost

Herman Kost startte in 1971 zijn militaire loopbaan als dienstplichtig militair (lichtingsploeg 71-2) in de functie van chauffeur/wapenhersteller staf IGK. Dit beviel hem zozeer dat hij besloot beroepsmilitair te worden en van 1977 tot 1979 volgde hij de opleiding aan de KMS. Na de KMS ging hij naar de Luchtdoelartillerieschool. Vervolgens werd Herman in 1979 stukscommandant op de 40L70, een luchtafweersysteem bij de 15 Afdltlua. Binnen het wapen der Luchtdoelartillerie doorliep hij verschillende functies zoals:

- waarnemend Btowi,15 Afdltlua (1982);
- stukscommandant Prtl 35 mm, 12 Paluabt (1983-1986);
- stafonderofficier NBC bij de Sie S2 15 Afdpalua (1986-1991);
- btowi bij de 43 Paluabt (1991-1994);
- in hernieuwde kennismaking volgde in 1994 met de Sie S2/3 GI/NBC, echter ditmaal bij het 100 B&Tbat (Bevoorrading en Transportbataljon);
- in juli 1998 werd Herman bij 101 MIpel geplaatst.

Op het gebied Inlichtingen heeft Herman zeker zijn sporen verdiend. Hij volgde verschillende cursussen. Een greep: de Orientatiecursus EOV, Militaire Veiligheid, Kerninstructeur misleidingen, Basiscursus Gevechtsinlichtingen Groot Conflict en de cursus Gevechtsinlichtingen Crisis Beheersingsoperaties. In de wereld van de automatisering heeft hij eveneens de nodige ervaring opgedaan. Powerpoint, Windows 95 & Word 7.0 en MS-Access en Excel hebben voor hem geen geheimen meer. Dit alles maakte het functioneren als pelotonsadjudant binnen 101 MIpel zeer plezierig.

Taakstelling 101 Militaire Inlichtingen Peloton

Na de reorganisatie die leidde tot de totstandkoming van 101 MIpel was het zaak om de taken van dit nieuwe onderdeel vast te stellen. De organisatie en taakstelling luidden als volgt:

Taakstelling

Algemeen:
101 MIpel heeft als taak het leveren van specialistische inlichtingensteun aan staf en eenheden van 1 (NL) Divisie '7 December', de (NL) eenheden van 1(GE/NL) Corps en na opdracht ook aan overige bevelsniveaus's en eenheden van KLU en KM. Deze inlichtingensteun dient te worden geleverd in het kader van zowel de voorbereiding van oorlogsoperaties (Algemene Verdedigingstaak) alsmede crisisbeheersingsoperaties. Deze inlichtingensteun kan worden samengevat in:

- ondervraagsteun;
- het vervaardigen van klimaat- en terreinstudies;
- vertaal- en inlichtingensteun, waaronder genietechnische inlichtingen;
- het verzamelen en verwerken van informatie en inlichtingen;
- Deze aspecten dienen vervolgens te worden aangestuurd door Hoofd Sectie G2-1(NL) Div.

Algemene Verdedigingstaak:
De steun die het peloton dient te realiseren bestaat uit :

- het inrichten van een Divisie Ondervraag en Documentenonderzoekcentrum (DIVO-DOC);
- het leveren van krijgsgevangenenondervraagploegen voor dit centrum. Ook kunnen er, indien opgedragen, mobiele krijgsgevangenenondervraagploegen (tijdelijk) worden ondergebracht bij NL eenheden van 1 (GE)/NL) Corps;
- het leveren van mobiele terreinanalyseploegen voor inzet bij staf 1 Div '7 December', de NL Brigadestaven van 1 (GE)/NL) Corps en in opdracht ook bij de overige staven en eenheden;
- het leveren van een (terrein)documentatie- en reproductiegroep.

Crisisbeheersingsoperaties
In het kader van het uitvoeren van crisisbeheersingsoperaties dient het MIpel (op basis van continuïteit) een uitgezonden Nederlandse dan wel andere NAVO-eenheid of staf te kunnen versterken met specialistisch inlichtingenpersoneel.
Verder dient het peloton specialistische inlichtingencapaciteit beschikbaar te stellen voor spoedeisende opdrachten.

Vredesbedrijfsvoering
In het kader van de vredesbedrijfsvoering werden de volgende taken aan 101MIpeloton opgedragen:

- het Single Service Management voor alle krijgsmachtdelen m.b.t. de voorbereiding op het gebied van gijzeling en krijgsgevangenenondervraging;
- het uitvoeren van klimaat- en terreinstudies t.b.v. uitzendingen en oefeningen van KL-eenheden en staven;

- het verzamelen en actualiseren van informatie over mogelijke inzetgebieden/ -landen en het verspreiden daarvan;
- het bijdragen aan de voorbereiding van de voortgezette opleiding alsmede het op peil houden van kennis en vaardigheden van het bij de eenheid ingedeelde (inlichtingen) personeel.

Organisatie Pelotonsstaf

Het MIpeloton in de periode 1995-2000

1e Militaire Inlichtingengroep (1 MIgp)

Deze groep is gespecialiseerd op de gebieden krijgsgevangenondervraging en gijzeling. De groep bestaat uit acht tot ondervraging opgeleide officieren die tevens een of meerdere vreemde talen beheersen. Op dat moment waren dat Russisch en Arabisch. In een later stadium werd het Russisch door Servo-Kroatisch vervangen. Verder zijn hier twee soldaten- schrijvers, tevens chauffeur MB, een ch VAU en een kpl onh aggregaten aan toegevoegd. De groep wordt gecompleteerd met een sergeant-majoor die deskundig is op het gebied van 'technische inlichtingen', zoals wapen-systemen en voertuigen. Hierdoor is het mogelijk na bestudering van buitgemaak-

te documenten, wapens en materieel, de slagorde van een vijandelijke eenheid vast te stellen. In vredestijd houden de ondervragers zich bezig met het krijgsmachtbreed trainen van personeel in 'weerstand bieden tegen krijgsgevangenenondervraging' en 'omgaan met gijzeling.' Hiertoe worden veelvuldig lezingen gegeven en oefeningen georganiseerd. Tijdens de oefeningen werken de ondervragers zeer nauw samen met buitenlandse partners. In oorlogstijd wordt het personeel van 1 MIgp ingezet om optimaal haar taak als ondervraageenheid uit te kunnen oefenen. De ondervragers worden dan in teams van twee personen als mobiele ondervraagploegen ingezet.

Ondervragers v.l.n.r. Angela Uijen, Bas Kuipers, Guido van Diermen, Maarten Maas en liggend Tom Stuijt

2e Militaire Inlichtingengroep (2 MIgp)

2 MIgp vergaart inlichtingen over weer en terrein. Deze inlichtingen worden in de vorm van klimaat- en terreinstudies ter beschikking gesteld aan de klant. Zij worden verzameld uit verschillende bronnen, zoals kaarten, literatuur, (inter)nationale netwerken en verkenningen ter plaatse. Ook wordt deelgenomen aan oefeningen.
De terreinanalysegroep bestaat uit vier ploegen die zelfstandig operen. Elke ploeg bestaat uit twee officieren-terreinanalisten, een fotograaf/chauffeur en een tekenaar/chauffeur. De groep wordt tenslotte nog ondersteund door genie-inlichtingenpersoneel dat aanvullende geniegegevens verstrekt.

3e Militaire Inlichtingengroep (3 MIgp)

3 MIgp bestaat uit acht officieren en onderofficieren met een inlichtingenachtergrond. Hun taak bestaat uit het verzamelen van gevechtsinlichtingen. Deze inlichtingen worden uit verschillende bronnen verzameld. Met deze gegevens is men in staat de commandanten van uit te zenden eenheden optimaal op hun missie voor te

bereiden. 3 MIgp heeft daartoe een databank gecreëerd waarmee de verzamelde informatie op snelle wijze kan worden geordend en geleverd. Hiertoe werd onder de bezielende, zeg maar gerust fanatieke, leiding van adjudant Ad Breurkes, kapitein Bas van Elk en sergeant-majoor Arnold Wever, ondersteund door computerdeskundigen, een Geautomatiseerd Militair Inlichtingen Systeem (GEMIS) opgezet.

Ad Breurkes, hier tijdens de AT Mittenwald in 2000, de initiatiefnemer van het GEMIS. Inmiddels geniet Ad van zijn welverdiende FLO

Door de vulling van het GEMIS ontstond er een databank waarin o.a. landen, gebeurtenissen, organisaties, groeperingen, namen, politieke partijen met hun leiders en hun doelstellingen konden worden waren verwerkt. Met een druk op een toets was het mogelijk een verband tussen een persoon, een politieke organisatie of groepering te leggen. Verder ondersteunde 3 MIgp de voor een Vredesmissie aangewezen commandanten en hun eenheden m.b.v. lezingen en briefings, zoals tijdens de Missie Gerichte Opleiding (MGO) in de Harskamp en de Inlichtingen Voorbereiding op de Uitzending (IVU) in Ede. Niet alleen personeel van de KL, maar ook van KLU (Koninklijke Luchtmacht) en KMAR (Koninklijke Marechaussee) maakte dankbaar gebruik van deze expertise. De taak van 3 MIgp in oorlogstijd bestond uit de deelname aan het All Source Information Centre (ASIC) van 1 Div '7 Dec.'

Na een van de talloze lezingen die 3 MIgp verzorgde, maakten de vermoeide mannen van deze groep zich gereed om het Kamp Vogelsang te verlaten en zich weer richting Ede te begeven. In de KP 20-66 werden de computers, boeken, beamer en persoonlijke uitrusting geladen en fluitend aanvaardden smi Martin Geusebroek en aoo Lex Schuijl de terugreis. Na enkele kilometers te hebben afgelegd, merkte Martin op: "Zeg Lex, volgens mij zijn we zonet geflitst." "Ach welnee, dat waren wij beslist niet", aldus zijn ietwat van zijn à propos gebrachte collega, die vervolgens toch maar besloot om wat gas terug te nemen. Maanden later verschenen er op een middag twee leden van de KMAR bij de pelotonscommandant en vroegen Harry of hij de twee 'verdachte' personen op de foto thuis kon brengen. De foto was overduidelijk en ook de datum wees op mensen van zijn eenheid, die in de bewuste periode lezingen verzorgden in Kamp Vogelsang. Hij bracht de wetsdienaars bij de bewuste 'overtreder' - die van kleur verschoot. Ontkennen hielp niet en na de overtreding te hebben toegegeven restte nog de bekeuring. Eens te meer werd duidelijk dat bij de Oosterburen de snelheidscontroles (tot grote spijt van de bekeurde) zeer effectief werden uitgevoerd.

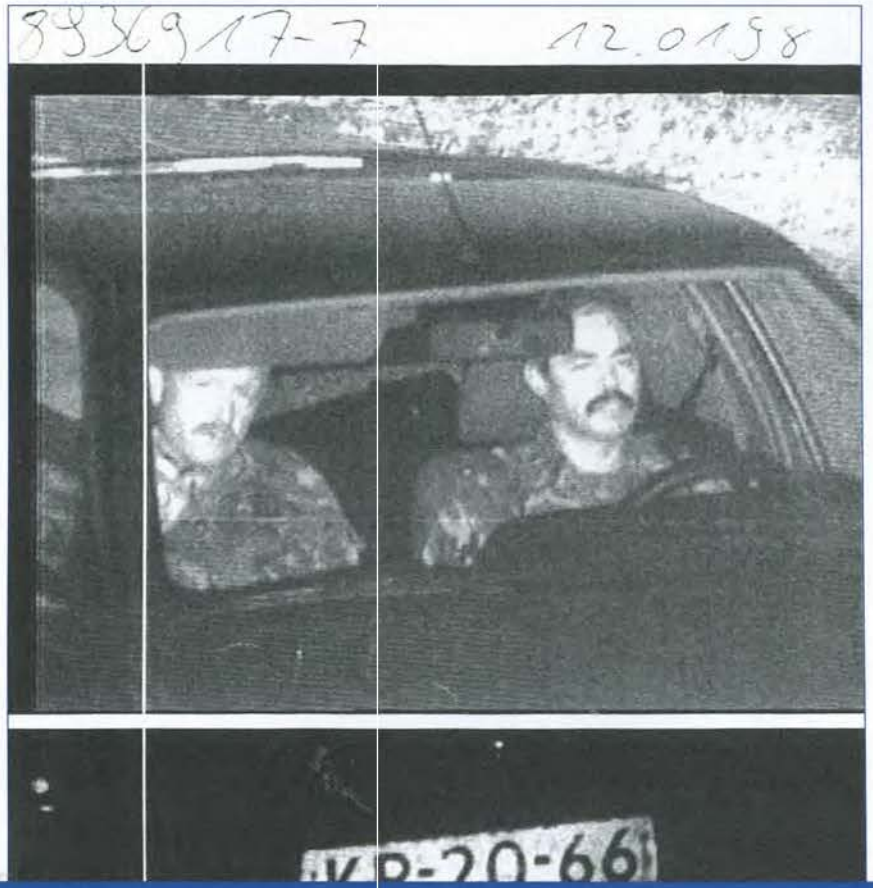

Links Martin Geusebroek, rechts Lex Schuijl

De foto heeft jarenlang tot ergernis van de overtreder op de publicator gehangen totdat deze op een dag opeens 'verdwenen' was.

Foto 1) lessen in vreemde wapens, Foto 2) Videoruimte

4e Militaire Inlichtingengroep (4 MIgp)

De taken van 4 MIgp waren:

Het vermenigvuldigen en verspreiden van samengestelde documenten en het leveren van personeel en (materiële) informatiesteun t.b.v. de overige groepen, waaronder de optionele ploegen.

Verder werden (genie)technische inlichtingen verzameld en verspreid. Een belangrijk onderdeel was het geven van lessen in vreemde wapens en uniformen. Dit was van belang voor uitzendingen in het kader van vredesmissies. Voorts werd informatie verspreid over vreemd materieel d.m.v. posters, dia's, en uitreikstukken. Tenslotte werd informatie verzameld door het m.b.v. videorecorders monitoren en opslaan van televisie-uitzendingen.

Evaluatie

Na een evaluatie van de organisatie en taken van 101 MIpeloton werd besloten de organisatie aan te passen. Dit leidde in 1998 tot het verdwijnen van 4 MIgp. De taken en het personeel van deze groep werden over verschillende andere groepen herverdeeld.

Voor de opsplitsing van 4 MIgp V.l.n.r. staand: aooi Jan v. Hoorn, dhr. Jan Poolman, owi Martin Danens,. Zittend: aooi Paul Ruijs, elnt Peter Menting, smi Arnold Wever, kpl Luut Reinders en sgt Marco Mijnheer

Organogram 101 MIpel-Staf en de drie MIgroepen

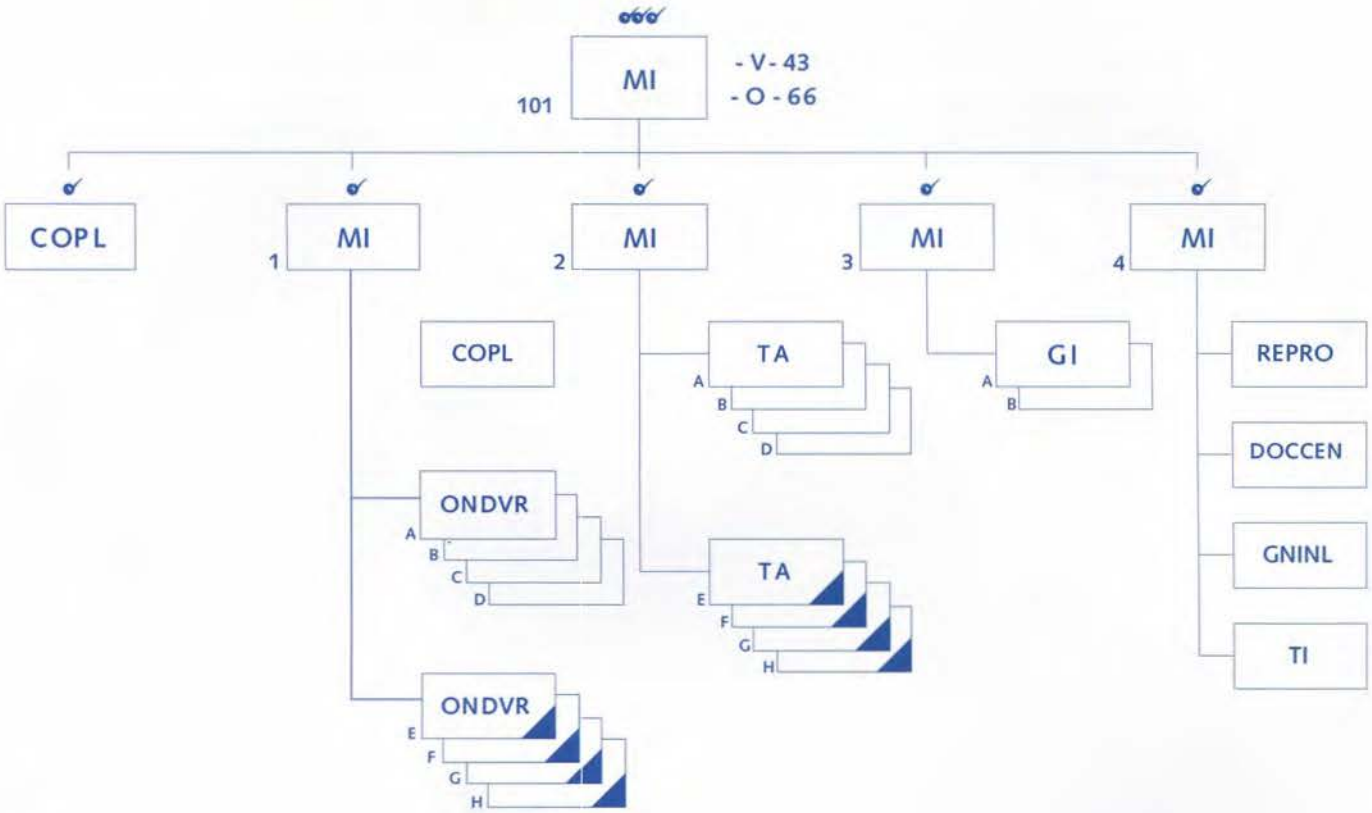

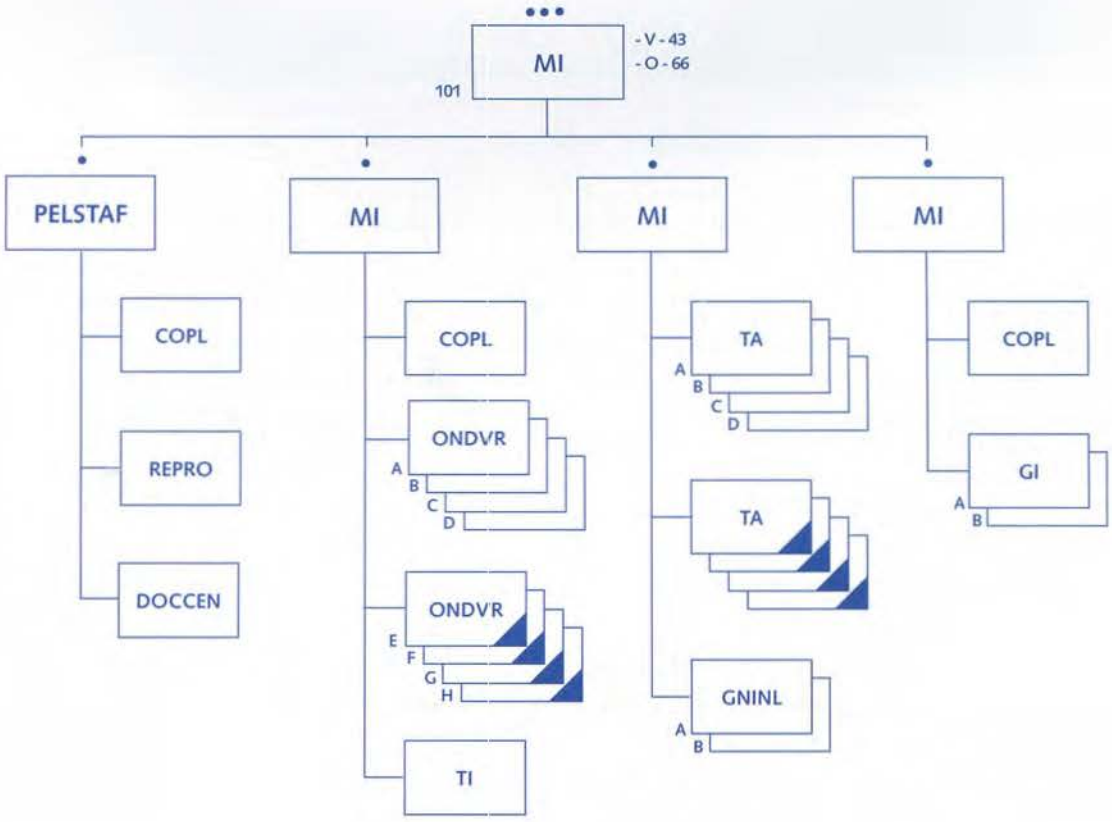

Dick ziet Abraham

25 Augustus 1996 was een feestdag voor onze collega van 3 MIgp, elnt Dick van Amerom. Op die dag vierde hij zijn vijftigste verjaardag. Dit heugelijke feit liet het peloton niet zomaar voorbij gaan. Dick werd op het appel niet alleen aangenaam verrast met lovende woorden en cadeau's, nee hij kreeg van de PA, Ruud Slangen, een voertuigboekje uitgereikt waarmee Dick 'verzocht' werd om met het voertuig gebak voor zijn hongerige collega's te halen.
Uiteraard was Dick zo sportief hier gehoor aan te geven en toog naar de dichtstbijzijnde bakker om ook het peloton in zijn feestje te betrekken. Dick van Amerom ging met ingang van 01-09-2001 met FLO.

Foto 1) Dick met zijn Abraham. Foto 2) Ruud feliciteert de jubilaris en reikt het voertuigboekje uit

Infodag - 1 Divisie '7 December' - Stroe

Periode 17 t/m 19 oktober 1996.
Tijdens een Open Dag van 1 Div werden de verschillende facetten van de eenheden behorende tot de Divisie Troepen aan het publiek getoond. Hierdoor werd de buitenstaander in staat gesteld om een blik te werpen op de vele mogelijkheden die de eenheden binnen de Divisie boden. Tevens konden de belangstellenden die aspiraties hadden voor een baan binnen de KL met eigen ogen zien of er iets van zijn of haar gading bij was.

Ook 101 MIpel gaf op deze Open Dag acte de presence en greep de gelegenheid aan om zich aan het publiek voor te stellen. Op de legerplaats bij Kamp Stroe richtte het peloton de volgende punten in:

- een reproafdeling met en de bijbehorende hard- en software. Belangstellenden konden zich hier m.b.v. de digitale camera laten vereeuwigen en kregen die foto in de vorm van een oorkonde mee;
- bij 1 MIgp kon men zich als krijgsgevangene met een kap over het hoofd laten fotograferen, hetgeen veel enthousiaste reacties opleverde;
- bij 2 MIgp kon men het werk van de weer- en terreinanalisten bekijken. Hier was

een diversiteit aan stafkaarten alsmede materiaal voor het nemen van bodem- en watermonsters uitgestald;

- owi Martin Danens had een tentoonstelling ingericht waar een groot aantal 'vreemde' wapens zoals de befaamde AK-47, verschillende kleinkaliber handvuurwapens en het schouderwapen RPG-7V werden getoond. Deze wapens werden in een later stadium voor instructiedoeleinden naar Soesterberg (School Technische Dienst op het Opleidings Centrum Logistiek) getransporteerd.

Mede door de enthousiaste deelname van de afvaardiging van 101 MIpel werd deze open dag een succes.

Foto 1) Divisieposter, Foto 2) Ruud Slangen

Bezoek Generaal Cooprnans

Februari 1997

Naar aanleiding van zijn dienstverlating bracht generaal Coopmans de Divisie-eenheden een bezoek. Ook het101 MIpel werd met zijn bezoek vereerd. Elke groep was door de commandant verzocht zich optimaal te presenteren. Een van de presentaties was een ludieke, namelijk die welke door het personeel van 1 MIgp aan de scheidende generaal werd getoond. Verkleed als Russische officieren brachten zij het Russische volkslied ten gehore. De 'junior-luitenants' op de foto hieronder zijn v.l.n.r.: Bas Kuipers, Guido van Diermen, Tom Stuyt en Angela Uijen. Hiermee toonden zij een van de aspecten van de studie Russisch, destijds nog benodigd voor de uitvoering van hun ondervraagtaak.

Generaal Coopmans (rechts) luistert aandachtig naar de zangkunsten van de 'junior-luitenants'

6 juni 1997 - Zilveren Medaille Ruud Slangen

Op deze heugelijke en feestelijke dag werd door commandant 101 MIpel de zilveren medaille voor langdurige, eerlijke en trouwe militaire dienst aan zijn pelotonsadjudant, Ruud Slangen uitgereikt. Dat het voortraject niet zonder slag of stoot was verlopen, bleek wel uit de woorden die Harry na de uitreiking tot de jubilaris sprak.

'Beste Ruud,
Woensdag 26 maart 1997 was het dan eindelijk zover. Na maanden zoeken naar een beschikking en KB (Koninklijk Besluit) werd toch duidelijk dat je de medaille voor langdurige, eerlijke en trouwe militaire dienst mocht ontvangen. Die middag was voor jouw en voor ons een feest. En om er voor te zorgen dat je straks als opa nog aan dit moment zult denken, bieden wij je dit fotoalbum aan. Het was me een waar genoegen je deze welverdiende versierselen voor het front van 101 MIpel en in aanwezigheid van je moeder, kinderen en overige familie op te mogen spelden. Op naar het volgende jubileum, met hopelijk nog veel werkplezier en gezellige collega's.'

Na het officiële gedeelte werd Ruud door familie, kennissen en collega's gefeliciteerd. Vervolgens werd er genoten van diverse hapjes en drankjes.

Foto 1) Majoor Harry Jacobs speldt de medaille op, Foto 2) Ruud temidden van zijn familie en collega's van 101 MIpel

AV/GVA

9 t/m 13juni 1997

Een combinatie van een week Algemene Vorming (AV) met aansluitend de Grensverleggende Activiteiten (GVA). Het peloton betrok hiertoe in eerste instantie een afwachtingsgebied op de Oirschotse Heide waarbij de verschillende militaire vaardigheden werden beoefend. Hier werd door sergeant-majoor B. Bodelier van het Korps Commando Troepen (KCT) op praktische wijze getoond hoe te overleven in een vijandelijk gebied: droog hout vinden in een door-en-door nat bos; het vervaardigen van vishaakjes m.b.v. een veiligheidsspeld; het creëren van een schuilplaats die voor vijandige ogen onzichtbaar moest zijn en het zetten van vallen. Een zeer geslaagde demonstratie van Bodelier en zijn mensen.

Na de lessen in praktijk te hebben gebracht werden de voertuigen opgezocht en werd er verplaatst naar het Limburgse Berg en Terblijt. De eerste opdracht was zich groepsgewijs m.b.v. rubberboten (type: Manschlauchboot - capaciteit ruim 8 personen) over een zijtak van de Maas te verplaatsen. Dit werd een pittige opdracht omdat er bijzonder veel stenen in het water lagen, soms aan de oppervlakte maar ook net eronder. Dit hield in dat men op zijn hoede moest zijn niet vast te lopen, omdat dan een van de teamleden het water in moest om de boot weer vlot te trekken. Aan het einde van de 3 km lange en vermoeiende tocht, legden we bij een veerstoep aan. Hierbij stapte elnt Paul de Rooy aan de verkeerde zijde van de boot uit en ging onder spontane hilariteit kopje onder.

Manschlauchboot - v.l.n.r. kpl A. Netelbeek, Jan v. Hoorn, Bas van Elk, Cees de Leeuw, Ron Kaandorp en Arnold Wever

Foto 1) Heerlijk, die aardbeien..., Foto 2) De grotwandeling, hand aan de riem van je voorganger voorkwam dat je de weg kwijt raakte. Sld 1 Maarten Maas met kaars voorop, Foto 3) Marcel Bolhuis

De volgende opdracht was zich per fiets, voorzien van een routebeschrijving, van punt naar punt te verplaatsen en ondertussen de schriftelijk gestelde vragen te beantwoorden. Een rustpauze werd ingelast om de rugzak even van de bezwete rug te halen, iets te drinken en wat te eten. Hier werd het nuttigen van 'vers-van-het-veld' geplukte aardbeien wel erg letterlijk genomen.

Uiteraard werd er ook weer aan grensverlegging gedaan. Het tokkelen en een mariniersafdaling vanaf een van de bekende steile Limburgse heuvels. Een rustpauze werd benut om het eten in natura te bereiden. Daarna weer een afdaling die echter werd verstoord door een gigantische onweersbui waardoor eenieder tot op zijn of haar hemd werd doorweekt.
Gelukkig konden we in een van de mergelgrotten droge kleren aantrekken, waarna de volgende opdracht al weer opdoemde: het groepsgewijs verplaatsen via een bepaalde route in een van de mergelgrotten waarbij buiten de verschillende hindernissen ook het verstoken zijn van licht een handicap vormden. De enige verlichting bestond uit een kaarsstompje die de kopman overhandigd kreeg en vooral moest zorgen dat het vlammetje niet zou doven. De hindernissen zoals nauwe doorgangen, het kruipen over een ladder die een afgrond overspande waren goed te nemen, ofschoon Paul Ruijs door zijn teamleden met veel duw-en trekwerk door een nauwe doorgang moest worden geholpen. De overnachting in een stikdonkere maar ook steenkoude (12°C) grot was niet echt je dat.

De slotdag voorspelde niet veel goeds, toen we bij een 20 meter diepe mergelput kwamen. Jawel, weer een grensverleggend aspect: de put in met een afdaling m.b.v.

een touw en aangekomen op de bodem van die diepe put je via een vliegtuigladder (zeer smal) naar boven zien te werken. Een van de mannen die na de afdaling weer ploeterend en zuchtend bovenkwam was de vaandrig Marcel Bolhuis. Toen we zijn bleek weggetrokken gezicht weer boven de put zagen verschijnen was er duidelijk (doods-)angst waar te nemen. Vandaar dat deze foto na afloop op een publicator werd geprikt en de ondertiteling kreeg: 'the smell of fear'

Verder maar weer en daar schitterde in de verte het water. De sportinstructeurs hadden zich weer heerlijk uitgeleefd met een touwbaan over het water. Het was de bedoeling om droog aan de andere zijde te geraken. Dit ging overigens een ieder, al dan niet met moeite, verrassend goed af. Weer op de fiets, ditmaal met een mountainbike al hotsend en botsend heuvel op en af. Het mooie Limburgse landschap is met recht heuvelachtig te noemen. Een heuvel op was dan wel zeer vermoeiend maar wat dacht je van een heuvel afcrossen. Dan was je enige zorg om niet onderuit te gaan en te trachten heelhuids onderaan te komen. Eindelijk kwam ook aan deze GVA weer een eind. Een barbecue met o.a. stukjes kip, gevolgd door een prijsuitreiking vormden de afsluiting van dit grensverleggend fenomeen. Karol Wozniak maakte tegen Paul de Rooy de opmerking dat het hem tegenviel dat hem geen levende kip t.b.v. de barbecue was aangeboden.
Hij had dit eigenlijk wel verwacht vanwege de aanwezigheid van personeel van het KCT. Dat knoopte Paul even goed in zijn oren. Hij ging op pad en 'versierde' niet veel later voor de verbaasde ritmeester alsnog een echte (Limburgse) bruine kip. Daar stond Karol, wat moest hij nu? De kip, overigens MIEPEL gedoopt, mocht niet worden geslacht (nee, zielig!) maar werd later door hem aan een kinderboerderij geschonken.

Bevordering Herman Kost

Een gedenkwaardige dag was de bevordering van Herman Kost tot adjudant onderofficier. Hieraan voorafgaand zou een commissie van wijze oude adjudanten een advies aan de pelotonscommandant uitbrengen of Herman hiertoe wel geschikt was. Na het uitvoeren van een aantal opdrachten (de zgn. 'adjudantentests'), zou deze commissie zich beraden teneinde de commandant van een goed advies te voorzien. De opdrachten waren veelomvattend en bestonden uit presentaties, het ondergaan van 'fysieke inspanning' en technische vaardigheden.
De rang van adjudant legt een zware last op je schouders en vandaar dat Herman werd opgezadeld met twee zware ballen van elk zo'n 4,5 kg. Arme Herman mocht deze last tot 15.00 uur met zich mee zeulen.

Een andere opdracht bestond eruit zijn pelotonscommandant, majoor Jacobs, tijdens diens rondgang over het kazerneplein, te beveiligen tegen mogelijke vijandelijke luchtacties. Hiertoe werd Herman uitgerust met een heuse Stinger. Je bent LUA-man (voor zijn komst naar 101 MIpel was hij ondermeer werkzaam bij 15 Afdpalua en 43 Paluabt) en dat zul je weten ook! Maar voor onze held leverde dit geen enkel probleem op.

Ook de presentaties en situatierapporten werden naar behoren uitgevoerd, waarna de commissie een positief advies aan majoor Jacobs kon uitbrengen waarna Herman's bevordering in gang werd gezet. Uiteraard werden de nieuwe onderscheidingstekens natgemaakt. Dit geschiedde volgens de traditie van 101 MIpel met (ijskoud) bier. Niets stond Hermans nieuwe functie als pelotonsadjudant meer in de weg.

Foto 1) Paul de Rooy overhandigt Karol zijn 'verdiende' MIEPEL, Foto 2) Een zware last..., Foto 3) Het beveiligen van zijn commandant tijdens een rondje over de kazerne, was voor LUA-Herman geen probleem, Foto 4) Harry Jacobs en Ruud Slangen waren niet beroerd om de nieuwe onderscheidingstekens 'nat te maken'

MASK-INTELL

24 t/m 28 augustus 1998.

De oefening 'MASK-INTELL' was een pelotonsgeleide oefening die werd gehouden van 24 t/m 28 augustus 1998. Het oefenscenario schreef voor dat in deze oefening het onafhankelijkheidsstreven van Friesland werd opgespeeld. Het eigenzinnige Friesland wenste niet langer meer onder het juk van de Nederlandse regering te blijven en koos voor afscheiding.

Opdracht

Het beoefenen van vaardigheden op het gebied van verplaatsingen, NBC, ZHKH en verblijf in een verzamelgebied in het algemeen en van de operationele taak in het bijzonder.

Deelnemers:

- commandogroep (commandovoering);
- documentatiecentrum (reproductiewerkzaamheden/technische inlichtingen);
- 1 MIgp: door overplaatsing, cursus, opleiding en dienstverlating van diverse ondervragers was het ondoenlijk zelfs maar één ondervraagploeg te formeren;
- 2 MIgp terreinanalyse en genie- technische inlichtingen;
- 3 MIgp fungeerde als steun voor de oefenleiding.

Uitvoering

De oefening ving aan met een colonnerit die eindigde in het bosrijke Havelte waar een verzamelgebied werd ingericht. Hier werden vervolgens de NBC en ZHKH aspecten beoefend. De volgende ochtend verplaatste het peloton zich via een drietal routes naar het gebied Marnerwaard (Marnehuizen) en richt hier opnieuw een verzamelgebied in. Vanuit dit verzamelgebied voerden de verschillende groepen hun organieke taken uit. 2 MIgp voerde verkenningen uit op objecten rond het Lauwersmeer teneinde de uitwerking van mogelijke sabotageacties vast te stellen, terwijl de genisten de capaciteit van twee havens moesten verkennen. De resultaten dienden in de vorm van een presentatie bekend gesteld te worden. Het documentatiecentrum bracht tijdens deze

Het logo van de oefening

oefening een nieuwsbrief uit. Doordat maatregelen moesten worden genomen voor het naderende afscheid van een aantal mensen werd het nieuwe verzamelgebied in Hoenderlo niet daadwerkelijk meer door de ehd in haar totaliteit worden ingericht. Door omstandigheden vertrok de Cogp/Doccen naar de vredeslocatie. De terreinanalisten en genisten voltooiden daarentegen wel hun aandeel van de oefening en betrokken het verzamelgebied.

GVA/AT Vlieland

17 t/m 19 november 1998
Organisatie: Majoor Harry Jacobs, aooi Herman Kost, tlnt Tatjana Stückelschwaiger en kpl1 Luut Reinders.

Dinsdag 17 november.
Nadat om 04.30 uur de wekker afliep, liepen we met gedeeltelijk gesloten ogen naar de mess, waar we ons ontbijt opgediend kregen. Nadat we het zwijgend en geeuwend hadden genuttigd gingen we naar het appél. Niemand had zich verslapen en zodoende konden we zonder oponthoud de bus in. In Harlingen scheepten we ons in en na een rustige en frisse overtocht, die overigens nog een anderhalf uur in beslag nam, meerde de boot aan de kade van Vlieland aan. Hier stonden de fietsen die door Jan van Vlieland, een locale held, al keurig voor ons klaar waren gezet. Vervolgens fietsten we in een lang gerekt lint naar de Vliehorst. De slaapverblijven zagen er goed uit en we verdeelden ons over de verschillende kamers.
Het middagprogramma ving aan met een oriëntatieloop waarbij we een groot deel van het eiland te zien kregen. Natuurlijk was dit voor de oude rotten een eitje maar toch waren er maar weinigen die ook de verst gelegen punten afliepen. Na de oriëntatieloop gingen we terug naar de Vliehorst voor een uitgebreide rijstmaaltijd. Het avondprogramma bestond uit een soort puzzeltocht die door Jan van Vlieland in elkaar was gezet. Het peloton werd hiertoe in drie groepen verdeeld:

GROEP 1	GROEP 2	GROEP 3
VDG GROENENSTEIN *(TEAMCAPTAIN)*	**TLNT HENNEVELD** *(TEAMCAPTAIN)*	**VDG FREDERIKS** *(TEAMCAPTAIN)*
ELNT MENTING	AOOI KOST	MAJ JACOBS
KAP CRAMER BORNEMANN	AOOI BREURKES	ELNT VAN AMEROM
SMI WEVER	ELNT BUITER	KAP VAN ELK
AOOI SCHUUL	OWI DANENS	SMI JOGEMS
TLNT STÜCKELSCHWAIGER	SGT MUNHEER	KPL1 MARCHAL
AOOI VAN HOORN	KPL MAAS	KPL1 KLAVER
SLD HUISING	KPL REINDERS	KPL SIEGERS
VDG MOREES	TLNT DIRKSE	AOOI RUIJS
	SLD SCHELLINGS	VDG DUNNING

De puzzeltocht leidde ons naar een vuurtoren waar we bij het licht van die toren onze kunsten op het gebied van boogschieten mochten vertonen. Gelukkig waren we voor onze voeding niet afhankelijk van de resultaten van het boogschieten, er zouden dan aardig wat mensen niet te eten hebben gehad. Vervolgens naar het zwembad waar we de kunst van het snorkelen kregen bijgebracht. Gelukkig was het zwembad maar één meter diep! De avond werd afgesloten met een gezellig samenzijn in de bar waarna een ieder vermoeid het bed in dook. Hierbij de aantekening dat kapitein Rob Cramer Bornemann voor de snurkers op zijn kamer zijn toevlucht had gezocht in de hal. Hier genoot hij, althans naar eigen zeggen, toch nog van een redelijke nachtrust.

Woensdag 18 november
We hadden uit mogen slapen tot 06.30. Het snurken van een collega kan overigens ook als een grensverleggend aspect worden beschouwd (geeuw)! De dag ving aan met een fietstocht naar de haven in het oostelijk deel van Vlieland. Hier stond ons een grandioze 'sloepenrace' op de Waddenzee te wachten. Doordat één van de sloepen defect was, moest groep 1 plaats nemen in een zwaardere sloep, zodat zij hun aanspraak op de eerste plaats al meteen konden vergeten. Bij het uitvaren van de haven sneuvelde onder hilariteit van de deelnemers al een peddel. Na de roeitocht werd een wisselprogramma afgewerkt. Hierin waren opgenomen: een fietstocht, waarbij je een aardig idee kreeg van het eiland en paardrijden.

Dit onderdeel was natuurlijk op verzoek van onze commandant in het programma gesleuteld. Majoor Jacobs is een fervent paardenliefhebber en vond dat wij ook maar eens op een knol moesten. Het bleek dat de paarden nogal hoog op de benen stonden en ook nog een eigen wil hadden! In een lichte galop ging het door de prachtige natuur, waar velen onder ons geen oog voor hadden omdat het 'blijven zitten' alle aandacht vergde.

Donderdag 19 november
Vanochtend vroeg uit de veren voor een strandloop van 3 km. Op deze november-ochtend bestond de afsluiting van deze GVA uit een duidelijk grensverleggend aspect, namelijk na de strandloop een duik in het ijskoude (zo'n 7 graden Celsius) water van de Noordzee. Het was dus zaak na een duik in dit tamelijke frisse water weer zo snel mogelijk op het strand te geraken, je af te drogen en razend snel je kleren aan te trekken. Deze duik werd overigens goed doorstaan. De GVA was ten einde, opruimen en vervolgens met de bus richting Ede. Tot slot nog een saillant detail: na het weekend-verlof bleek slechts een persoon ziek thuis te zijn, namelijk de initiatiefnemer, majoor Harry Jacobs!

Naschrift: De beschadigde genist
Als je als genist te dicht bij een echte tank komt is dat vragen om problemen. Tijdens de rondleiding zei één van de aanwezige cavaleristen dat ik eens in de loop van de tank moest kijken. Net voordat ik dat moest doen was Tatjana Stückelschwaiger in de tank op de plaats van de schutter gaan zitten. Op dat moment dat ik mijn hoofd naar de loop bewoog zat zij aan een of andere hendel. Hierdoor zwiepte de loop tegen mijn hoofd met als gevolg een dikke bult.

De ware toedracht zal altijd wel geheim blijven.
(smi Arnold Wever)

Foto 1) Paul Ruijs te paard. Harry Jacobs legt uit..., Foto 2) Grensverleggend zo'n duik in de ijskoude Noordzee

VERKENNING MITTENWALD 1999

22 en 23 april 1999

Voor de GVA van 14 t/m 18 juni 1999 was een verkenning noodzakelijk. Deelnemers aan deze verkenning waren Peter Menting (C-4 MIgp) en Herman Kost (PA). De verkenning werd op 22 en 23 april uitgevoerd.

Na het appél werd vanuit Ede met een lease-auto vertrokken naar Mittenwald, met als doel afspraken te maken voor overnachtingen en maaltijden.
Bij aankomst eerst bij de Gebirgsjäger-Schule onze overnachting geregeld, waarna we doorreden naar Garmisch-Partenkirchen waar enkele Amerikaanse kazernes waren gesitueerd. Bij de eerste kazerne bleek, dat in de gewenste periode geen mogelijkheid was voor overnachting en werden we doorverwezen naar een andere kazerne. Helaas was de functionaris waarmee we zaken wilden doen al naar huis en maakten we de afspraak om de volgende ochtend weer terug te komen. In de Gebirgsjäger-Schule, het gebouw waar we de nacht doorbrachten, was een interessante fotogalerie waarop te zien was hoe de mensen werden opgeleid om zich adequaat te kunnen verplaatsen in de bergen. Dat het ook wel eens mis ging bewees de 'dodengalerij.' Hier hingen foto's van personen die verongelukt waren tijdens die oefeningen. Dat was toch wel even slikken!

De volgende ochtend een rondleiding gehad voor mogelijke overnachtingplaatsen. De keuze viel op de sporthal. Aangezien we hier niet voor de voeding terecht konden werden we doorverwezen naar het Patton-hotel. Na afspraken gemaakt te hebben en her en der nog folders van kabelbanen e.d. te hebben verzameld zijn we

vertrokken naar Ede. Helaas bleek eind mei dat de sneeuwhoogte nog te hoog was (in Garmisch-Partenkirchen was gedurende de wintermaanden 5 meter sneeuw gevallen!). Men verwachte niet dat deze in 2 weken zou zijn verdwenen. Naar aanleiding hiervan werd op 28 mei de GVA geannuleerd en zijn we op zoek gegaan naar een alternatief hetgeen resulteerde in de oefening 'Aqua-Intell.'

AT AQUA-INTELL

14 t/m 18 juni 1999

Op maandag vertrok het peloton per bus naar Assen. Na de legering op orde te hebben gebracht en te hebben geluncht, vertrokken we naar de klimtoren en de touwhindernisbaan. Hier werden de nodige zweetdruppels vergoten.
's Avonds vermaakten we ons nog met een spelcircuit in sporthal waarna de eerste dag met de prijsuitreiking aan het team van majoor Harry Jacobs en een gezellig samenzijn werd afgesloten.

De volgende dag vertrokken we richting haven van Joure, vanwaar een kano-kajaktocht naar Irnsum diende te worden afgelegd. In Irnsum werden we 's avonds met een barbecue verblijd. Op woensdag naar het Top en Twel zeilcentrum in Houkesloot getogen, vanwaar groepsgewijs naar Terhorne werd verplaatst. Een deel deed dit met de ATB en de overigen mochten dit al zeilend trachten te volbrengen. Na de lunch werden de groepen gewisseld zodat een ieder kreeg wat hem of haar toekwam. Donderdag vroeg in de ochtend naar Holwerd, vanwaar we een oversteek maakten

Outdoorcircuit - het boogschieten
Tatjana Stückelschwaiger (re) aandachtig toeschouwer

Foto 1) Outdoorcircuit - het bouwen van een provisorisch vlot, Foto 2) 15 km wadlopen

met de veerboot naar Ameland. Na het verlaten van de veerboot wandelden we naar Buren voor een outdoorcircuit. Hier werden we aan diverse sport- en spelmomenten onderworpen zoals boogschieten en het bouwen van een vlot.

De volgende verrassing was de verplaatsing te voet naar Kooiplaats, en aansluitend het wadlopen naar Holwerd. Veel hilariteit alom. Toch was dit wadlopen over een afstand van globaal 15 km niet voor iedereen een 'gelopen zaak.' Uitglijders en wassend water leverden hier en daar toch nog benauwde gevoelens op. Helaas was het afspoelen niet helemaal correct geregeld. Althans de uitvoering liep wel wat anders. Op de afgesproken afspoelplaats bleek het complex gesloten te zijn. Het werd dus improviseren: hangend aan een ladder aan de kade je benen in het water van de haven dompelen en op die manier trachten het ergste er af te spoelen. De volgende dag keerden we weer naar Ede terug, waar we ons uiteindelijk optimaal konden reinigen.

Coin

De personeelsvereniging vatte in 1999 het plan om alle leden van 101 MIpel, die lid waren of werden van deze vereniging, een coin uit te reiken. De initiatiefnemers waren smi Arnold Wever en elnt Marcel van Zoelen. Elke coin werd van een nummer voorzien en de eerste met nummer 001 werd aan de elnt Peter Menting uitgereikt. Hij was op dat moment de langst aanwezige bij 101 MIpel. Bij bijeenkomsten, recepties of andere gelegenheden kon een lid van de vereniging een willekeurige collega vragen (uitdagen) zijn of haar coin te tonen. Bleek het 'slachtoffer' dit niet te kunnen, dan was hij/zij de 'uitdager' een drankje schuldig. Het was dus raadzaam de coin altijd bij zich te dragen.

COIN-CERTIFICAAT 101 MILITAIRE INLICHTINGENPELOTON

- **Algemeen:**
  Bij 101 Militaire Inlichtingenpeloton is met ingang van 29 april 1999 de "coin" ingevoerd. Deze "coin" is aan iedereen overhandigd die op die datum geplaatst is bij 101 Militaire Inlichtingenpeloton.
  De "coin" is genummerd, waarbij de volgorde van nummering en uitreiking rekening is gehouden met de plaatsingsdatum van het personeel bij de voormalige 101 Militaire Inlichtingendienst Compagnie of 101 Militaire Inlichtingenpeloton.
- **Doel:**
  De "coin" vormt een symbool van verbondenheid tussen de bezitter/bezitter en 101 Militaire Inlichtingenpeloton en is een uiterlijk kenmerk van saamhorigheid binnen de [illegible]
- **Regels:**
  Er zijn [illegible] essentiële regels van toepassing die hieronder staan [illegible]
1. De "coin" [illegible] aan iedereen, die geplaatst is bij 101 Militaire Inlichtingenpeloton, [illegible] commandant 101 Militaire Inlichtingenpeloton uitgereikt na een [illegible] waarbij de nieuw geplaatste zich dient voor te stellen aan alle aanwezigen [illegible] van de "Toorts" dient te nutigen (ad fundum) met een door hem of haar [illegible] drank.
2. De "coin" wordt slechts [illegible] op naam uitgereikt en blijft eigendom van de houder. De "coin" kan dan [illegible] worden ingewisseld, gerulst of overgedragen.
3. Bij 101 Militaire Inlichtingenpeloton [illegible] een "coin-register" bijgehouden waarin iedereen, die een "coin" heeft gekregen, wordt ingeschreven.
4. Het is toegestaan om met twee of meerdere personen een zogenaamde "coin-check" in te voeren waarbij door de betrokkenen zelf een regeling getroffen mag worden over eventuele sancties bij het niet voorhanden hebben van de "coin".
- **Certificaat:**
  Dit certificaat is van Peter Menting en behoort bij coinnummer 001.
  Van dit certificaat ligt een kopie opgeslagen bij de commandant 101 Militaire Inlichtingenpeloton.

De commandant 101 Militaire Inlichtingenpeloton

H.J. Jacobs
Majoor der Jagers

De Coin, Links: de voorzijde, rechts: de achterzijde en het coin certificaat
Afgebeeld de coin met het nummer 001 van Peter Menting

Oefening FRIS-OP

18 t/m 20 april 2000

Na een colonnerit werd een verzamelgebied in de omgeving van Ermelo ingericht waarbij facetten als het opzetten van een bivak (CO_5), het beoefenen van de verbindingsprocedures, het camoufleren en het uitbrengen van verbindingen via een ringlijn werden beoefend.

Het avondprogramma behelsde een kompasdoorsteek. Hierbij moesten de groepen twee doorsteken maken waarbij contact gezocht moest worden met een 'specialist' die hen verder op weg zou helpen om de eigen troepen te bereiken. Onderweg bestond de mogelijkheid dat men op 'oefenvijand' zou stuiten die contact met eigen troepen onmogelijk zou maken. De leider van deze tegenstander was adjudant Ruud Slangen (wie anders?), toentertijd geplaatst bij 101 RPV-peloton uit 't Harde, de vorige pelotonsadjudant onder majoor Harry Jacobs van 101 MIpel.

Een leuke anekdote was, dat tijdens deze exfiltratie de majoor Harry Jacobs met zijn groep na een tocht van vijf tot zes uur weer op het beginpunt aankwam. Was Harry misleid door het optreden van zijn voormalige PA of dacht hij een 'kortere' route

te weten? De derde mogelijkheid was dat hij zou zijn verdwaald, maar zoals u weet verdwaalt een echte infanterist nooit! Helaas zullen we de ware toedracht nooit te weten komen. Op de tweede dag werd de oefening voortgezet met een carrousel waarbij verschillende instructeurs les gaven in de volgende onderwerpen: inrichten van een schuilbivak, diverse manieren van verplaatsen te velde bij nacht, het inrichten van een waarnemings- en luisterpost bij dag en duisternis en het gebruik van een GPS. Tegen het invallen van de duisternis diende men zich naar Wezep te verplaatsen waar een bivak moest worden ingericht. De oefening eindigde de volgende dag met een colonneverplaatsing vanaf Wezep, via de Afsluitdijk naar Ede.

AT-MITTENWALD

5 t/m 9 juni 2000
Een van de meest memorabele belevenissen tijdens de periode onder majoor Jacobs, was ongetwijfeld de Adventurous Training (AT) 'Mittenwald.' Deze training vond plaats in het uiterste zuiden van de Bondsrepubliek Duitsland.

Bijzonderheid:
De oorspronkelijke bedoeling was deze AT in 1998 te doen plaatsvinden. Zie hiervoor ook 'Mask Intell.'

Deelnemers: 27 leden van 101 MIpel, 3 verzorgers (aoo Gerard Brinkman, sgt1 Henk Vels en kpl1 Renalda Klaver) en 3 sportinstructeurs.

Gereed voor de eerste bergwandeling

De doelstelling van deze AT was:

- het ontwikkelen van noodzakelijke persoonseigenschappen;
- het vaststellen en verbeteren van de mentale, fysieke en technische kwaliteiten;
- het vergroten van de operationele inzetbaarheid door:
- het laten onderkennen en verbeteren van de persoonlijke grenzen;
  - de deelnemers zodanig te trainen dat hij of zij de discipline kunnen handhaven en vaste procedures kunnen hanteren tijdens de uitvoering van risicovolle activiteiten, teneinde optimale veiligheid te realiseren;
  - het ontwikkelen van groepsbinding;
  - het uitvoeren van fysieke inspanningen;
  - het creëren van een uitdagend, aantrekkelijk en veelzijdig ontspanning en trainingsprogramma.

De deelname aan de AT gebeurde in militair tenue, aangevuld met de rugzak. De deelnemers werden voortreffelijk gegidst door de drie meegereisde sportinstructeurs. Het peloton werd in de prachtig gelegen berghut 'Keens Lodge' net buiten de stad Garmisch Partenkirchen, ondergebracht. De bedoeling was dat er elke dag een verschillend aspect van de AT zou worden uitgevoerd.

Dinsdag 6 juni Herzogstand

Vandaag per bus naar een locatie aan de Walchensee voor het begin van de tocht. Bij het zien van de professionele uitrusting van de sportinstructeurs, (echte bergschoenen, professionele rugzakken, etc.) werd ons al duidelijk dat wij het in onze zwarte kistjes niet makkelijk zouden gaan krijgen. Nochtans gingen we vol goede moed op pad. Na een mooie 'wandeling' bereikten we na drie uur de top, Heimgarten (1790 m).

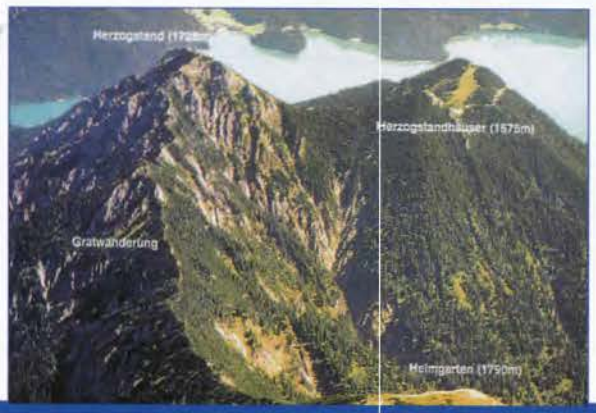

Foto 1) Even uitblazen, Foto 2) Herzogstand (1738m) en Heimgarten (1790m), Foto 3) De Zugspitze (2963m) en de Alpspitze (2628m)

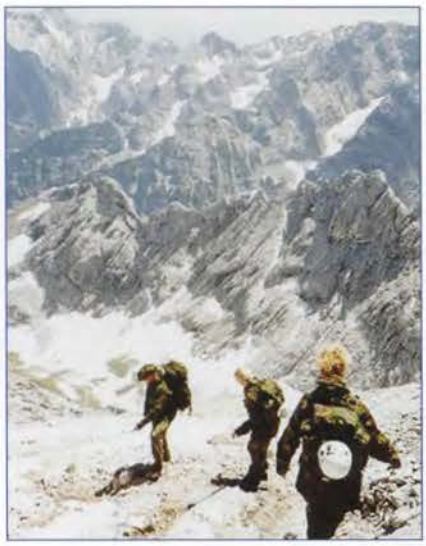

Foto 1) Genieten van een welverdiende maaltijd, Foto 2) De Alpspitze,
Foto 3) Gerard Brinkman, links vooraan, verantwoordelijk voor de uitstekend verzorgde diners

Hier mochten we even 'ventileren' om vervolgens de 'Gratwanderung', het klauteren en ploeteren over de bergkam voort te zetten. Dan kwam, jawel, het ogenblik voor ons 'broekje' en hoorde je buiten het gekreun en gezucht, alleen nog het geklik van de musketonhaken.

Het was jammer dat, nadat we de top van de Herzogstand (1738 m) hadden bereikt, het weer tegenzat. Veel mist en motregen verhinderden dat we van het prachtige uitzicht op het dal (ver beneden ons) konden genieten. Het eindpunt van de tocht was het bergrestaurant 'Herzogstandhäuser', waar we wat warms konden drinken. Hierna was er een mogelijkheid van het Seilbahn-Bergstation gebruik te maken, maar in plaats hiervan liepen we via een kronkelend pad naar het eindpunt van deze dag, de bus. Deze vermoeiende, maar prachtige dag werd afgesloten met een diner in een gezellig restaurant in de omgeving van Wallgau.

Woensdag 7 juni. 'Zugspitze'

Bij het ontbijt viel het op dat het wat rustiger was dan normaal. De vermoeidheid zat er nog behoorlijk in. De bus bracht ons naar de Karwendelbahn, een kabelbaan die ons naar boven bracht. Uit de cabine gekomen, werden we in drie groepen verdeeld met een sportinstructeur die ons zou gidsen en tijdens hachelijke momenten zou bijstaan.

Het eerste deel viel best mee, maar naar mate de tocht vorderde werd het opvallend stil in de groepen, nadat we balancerend over smalle plankjes moesten die op een dubieuze manier aan de berg verankerd waren. Na een korte pauze bereikten we een hellende sneeuwmassa, waar we ons met behulp van touwen langs de bergwand moesten wurmen. Rond 17.00 uur kwamen we aan bij de hut waar we met de lunch hadden moeten zijn, zodat besloten werd maar snel met de afdaling aan te vangen.

Deze afdaling viel tegen door steile hellingen, keien en scherpe stenen. Tot slot werden we weer prima verwend met een heerlijk diner in een restaurant.

Donderdag 8 juni.
Deze dag stond in het teken van de 'Alpspitze.' Een lastige klimpartij naar de 2628 m hoge besneeuwde bergtop. Verschillende collega's hadden de pijp aan maarten gegeven en zodoende vertrok een uitgedund peloton voor de 'slot' dag met de gondel naar het begin van de route. Ook nu weer klimmen, zwoegen, uitglijden, etc. Na uren 'klikken' werd de top bereikt en leverde de uitgeputte zwoegers een fantastisch schouwspel. Vervolgens werd de afdaling ingezet, die op enkele komische taferelen na, zonder noemenswaardige problemen verliep.

De gondel bracht ons weer naar het dal, waar besloten werd het laatste stuk van het traject naar het basiskamp te gaan lopen.
Tot slot: tijdens deze AT werden we bijzonder goed van een natje en droogje voorzien. Vooral de door adjudant Gerard Brinkman geregelde diners in knusse en gezellige restaurants, verdienden een pluim. Niets was zo welkom na een vermoeiende tocht als een culinair samenzijn met de mannen en vrouwen van het peloton.

Sportdag met genieaspecten

15 juni 2000
Amper bekomen van de vermoeienissen van de AT 'Mittenwald' werden we verrast met een sportdag die in Hedel zou plaatsvinden. Gelukkig bleek die dag het zonnetje heerlijk te schijnen. De sportdag stond in het teken van saamhorigheid en was door drie genisten van het peloton, te weten aoo Jan van Hoorn, smi Herman Jogems en smi Arnold Wever, opgezet. Zij hadden een mooi parcours uitgezet waarbij verschillende opdrachten moesten worden uitgevoerd. In een soort competitieverband dienden de groepen de uitgezette hindernissen te overwinnen en daarbij zo min mogelijk verliespunten op te lopen. Zwetend en ploeterend werden de slinks uitgezette hindernissen onder een inmiddels wel heel fel schijnend zonnetje volbracht.

Het waren overigens pittige opdrachten, zoals het aanleggen van een weg m.b.v. de loodzware 'zeskantplaten' die elk zo'n 25 kg wogen. Wat te denken van een baileybrug waar (zonder ingedekt te zijn) lange planken op moesten worden gelegd teneinde een overgang voor de groep te realiseren. Een andere pittige opdracht was zich met een rubberboot te verplaatsen naar een eilandje waar een boei was verborgen. Deze vervolgens z.s.m. op te sporen en met die boei aan boord terug te peddelen. De sportdag verliep naar wens en eindigde met touwtrekken.

Na afloop hiervan konden de vermoeide mannen en vrouwen zich, na het opfrissen, heerlijk laven aan een drankje. Vervolgens werden de prijzen uitgereikt. Majoor Harry Jacobs dankte de drie genisten voor hun voortreffelijke organisatie van deze dag en meende dat zij hun Wapen hiermee op voortreffelijke wijze hadden vertegenwoordigd. Aansluitend werd, getooid in een T-shirt met daarop het logo van 101 MIpel omgeven door het Wapen der Genie, genoten van een heerlijke barbecue.

Foto 1) Zagende Rob Cramer-Borneman en zijn team, Foto 2) Een van de organisatoren: smi Arnold Wever

Periode Majoor Scholten

Majoor Marcel Scholten is de 2e Commandant van MIPELOTON

Plaats : Ede

Kazerne : Simon Stevinkazerne

PC : Maj Marcel J.D. Scholten, 04-11-2000 t/m 27-10-2003

PA : Aoo Herman Kost, 03-07-1998 t/m 01-07-2001 ivm een ongeval van Herman werd van 01-04-2001 t/m 01-07-2001 de functie waargenomen door Aoo Pierre van Broekhoeven

PA: Aoo P.H.M. van Broekhoven, 01-07-2001 t/m 01-08-2003.

Vanaf 01-08-2003 t/m 23-10-2003 nam Smi Wouter Kleinbussink de functie waar

Profiel majoor Marcel Scholten

Als commandant 101 MIpel viel hij op door zijn rustige wijze van optreden. Hij was tevens een sociaal bewogen mens die voor iedereen zijn deur openhield. Tot genoegen van het personeel werd de nadruk van GVA en sporten meer verlegd op het functie- en doelgericht optreden binnen hun vakgebied. Wat bijzonder opviel was zijn gave om bijvoorbeeld tijdens een afscheid, prachtige stukken voor te dragen. Deze op de man/vrouw geschreven voordrachten oogstten veel lof.

Marcel Scholten startte zijn militaire loopbaan op 1 mei 1979.
Zijn carrière lag in eerste instantie bij het wapen van de Luchtdoelartillerie. Hij vervulde de functiegeëigende banen.
Tevens was hij werkzaam als commandant verzorgingspeloton / legerluchtwaarnemer bij 299 Squadron op de vliegbasis Deelen. Na deze periode vervulde hij de functie van Hoofd Sie S2 101 Luchtdoelartilleriegroep.
In 1996 solliciteerde Marcel bij 101 MIpel op de functie van commandant 1 MIgp en na honorering van zijn sollicitatie, kwam hij aan het hoofd te staan van de ondervragers/talenspecialisten en volgde de ouwe rot Karol Wozniak op. Dit was geen gemakkelijke opgave maar hij beet zich erin vast en groeide steeds meer in deze specifieke richting. Marcel slaagde erin om zich de talloze ondervraagoefeningen en de hieraan gekoppelde lezingen 'Weerstand bieden tegen krijgsgevangenen ondervraging' eigen te maken. Hij stimuleerde de groep en droeg eraan bij dat zij op nationaal en internationaal niveau naam maakten en dat veelvuldig een beroep op hun deskundigheid en ervaring werd gedaan. Dit was tevens de periode dat lezingen 'Omgaan met gijzeling' aan de lopende band werden gegeven en die gretig aftrek vonden bij alle uit te zenden militairen.
Zijn uitzending naar het voormalige Joegoslavië in 1998 was het gevolg van de steeds groeiende behoefte aan HUMINT (Human Intelligence). Hij werd geplaatst bij het Allied Military Intelligence Battalion (AMIB). Tijdens deze uitzending was hij samen met zijn collega Bas Kuipers werkzaam in de kantons 1 (Bihac) en 10 (Drvar).
In 2000 werd Marcel commandant van 101 MIpel.

In deze periode werd hij in 2002 weer uitgezonden. Ditmaal als Commandant van de Divisional Support Group bij de Multi National Division South West (MND SW). In deze functie was hij verantwoordelijk voor de inzet van Nederlandse, Britse en Canadese Field Support Teams. Tijdens Marcel's uitzending trad majoor Theo Hoefs op als waarnemend commandant van 101 MIpel.

Toen het aspect ondervraging na de desintegratie van het voormalige WP steeds verder naar de achtergrond verdween, kwam met de internationale bijdragen aan vredesmissies het accent steeds meer op HUMINT te liggen. Ook in de Bondsrepubliek Duitsland en Groot-Brittannië zag je die tendens.
Personeel van 101 MIpel kreeg in Engeland een (kostbare) HUMINT opleiding en werd aansluitend in Bosnië ingezet om aan de dit verzamelorgaan invulling te gaan geven.

Marcel was inmiddels samen met anderen druk bezig om een HUMINT peloton van de grond te krijgen. Een Nederlandse HUMINT-opleiding werd opgezet in de vorm van een eigen 'Contact Handling Course' (CHC) .
Na de integratie van 101 MIpel in het MI&STSTESK werd Marcel op 1 januari 2004

Foto 1) Majoor Marcel Scholten neemt met het aannemen van de vlag van 101 MIpeloton het commando over van majoor Harry Jacobs, Foto 2) Het peloton tijdens de commando-overdracht

commandant van het nieuwe Field Support Peloton van het ISTARbataljon. Een klus naar zijn hart.

Ondertussen waren de mannen van het peloton al ingezet in Bosnië, Afghanistan en Irak. Het peloton leverde ook een bijdrage aan de NATO Response Force 2005. Nieuwe contacten met collega's in Noorwegen en Roemenië gaven nog meer inzichten en trainingsmogelijkheden. Doordat de opleiding CHC in 2005 werd overgedragen aan de SMID (School Militaire Inlichtingen Dienst), kon Marcel zich meer concentreren op de operationele inzet van zijn teams. De waarheid gebied echter te zeggen dat het met het vullen van het peloton nog niet zo voortvarend gaat. Immers, de eisen zijn hoog en de beschikbaarheid is laag. Maar hij heeft er, zoals altijd, vertrouwen in ...'Het duurt even, maar dan heb je ook wat!'

Bedrijfsongeval

Tijdens een sportles viel Herman Kost uit een wandklimrek en kwam daarbij lelijk ten val. Hierbij brak hij een ruggenwervel waardoor functioneren als PA niet langer mogelijk bleek. Gelukkig is het met hem na verloop van tijd weer goed gekomen. Na een periode van revalidatie werd Herman een functie bij Staf Divisie Gevechtssteun Commando (DGC) - vanaf 01-01-2004 overgegaan in het Combat Support Command (CSC) in 't Harde aangeboden en vervult hij deze functie weer in goede gezondheid. Door dit bedrijfsongeval nam Pierre van Broekhoven vanaf 01-04-2001 de functie van PA waar.

Profiel Pierre van Broekhoven

Pierre van Broekhoven werd, na enkele maanden te hebben waargenomen en na eerst nog tot adjudant te zijn bevorderd, op 1 juli 2001 daadwerkelijk pelotonsadjudant. Naast zijn militaire loopbaan heeft hij de nodige maatschappelijke activiteiten ontplooid: een bestuursfunctie in de Vakbond AFMP te Eibergen, elftalleider juniorenteam voetbalvereniging te Delden, een bestuursfunctie in de wijkvereniging te Eibergen etc. Er leek een vloek te bestaan op deze functie van pelotonsadjudant bij 101 MIpel, want ook Pierre werd een paar jaar later ziek en kon daardoor niet een volledige periode uitdienen. Dit had tot gevolg dat deze drukke en verantwoordelijke baan vanaf 1-8-2003 tijdelijk werd waargenomen door de Smi Wouter Kleinbussink.

Foto 1) Adjudant Pierre van Broekhoven 01-07-2001 t/m 01-01-2004. Foto 2) Het natmaken van de stippen

HUMINT

HUMINT (Human Intelligence) produceert inlichtingen, gebaseerd op informatie die is verzameld of verstrekt door mensen. HUMINT bestrijkt een groot gebied waarbij elke persoon, of hij nu tot de eigen troepen, die van de tegenstander of tot een neutrale partij behoort, als mogelijke bron van inlichtingen kan dienen. Om dit soort informatie te verwerven is het noodzakelijk over goed en speciaal getraind personeel te beschikken. Met behulp van HUMINT kan men informatie verzamelen die niet uit andere inlichtingenbronnen kan worden verkregen of waarmee informatie uit andere bronnen kan worden bevestigd.

In eerste instantie werden de mannen en vrouwen van 1e MIgroep voor het vervullen van de HUMINT-taken (benodigd i.v.m. uitzendingen in het kader van de verschillende vredesmissies) op cursus naar Groot-Brittannië gestuurd. Dit was een vrij kostbare geschiedenis. Om de hoge kosten te besparen en het beperkt aantal cursusplaatsen werd besloten deze opleiding zelf ter hand te nemen. Dit mondde tenslotte uit in een oplei-

dingscyclus aan de SMID (zie ook het 'Profiel van majoor Scholten'). Nadat in 2003 de oprichting van ISTARbataljon een feit was, werd tevens het Field Humint Peloton operationeel met snel inzetbare en professionele specialisten.

Fotoshoot t.b.v. de Kerstkaart van 1 MI december 2003. Links van voren naar achteren: Björn Deutekom, Wouter van den Hazel, Martijn Moorrees, Pieter Jeroen Dunning en Ron Schenk. Rechts van voren naar achteren: Joost Simons, Ron Westerberg, Syb van der Meer, BAs de Haan en Erik Brandsma, en de gevangen genomen kerstman is Tibor Waijer

Oefening Keen Lizard

15 t/m 19 oktober 2001

Deze oefening werd door de adjudanten Pierre van Broekhoven en Herman Kost gezamenlijk opgezet en in samenwerking met de 25 Afdeling Luchtdoelartillerie uit Ede gerealiseerd. Voor Herman zou Keen Lizard tevens ook zijn laatste oefening zijn voor het peloton. Dat Pierre een fervent Feyenoord supporter is blijkt wel uit de compilatie die collega's van hem hebben gemaakt door zijn foto op het stoere lijf van zijn idool Pierre van Hooydonk te plaatsen.

Doelstelling

Door de vele functionele wisselingen onder het personeel werd besloten om tevens het niveau II te beoefenen door:

- het inrichten van een divisie onderzoeks- en documentatiecentrum (DIVODOC) en het leveren van krijgsgevangenondervragingsploegen voor dit centrum en, indien opgedragen, ook mobiel bij NL eenheden van 1 (GE/NL) Corps;
- het leveren van mobiele terreinanalyseploegen voor inzet bij staf 1 Div, de NL brigadestaven van 1 (GE/NL) Corps en, na opdracht, bij overige staven/eenheden;
- het leveren van een (terrein)documentatie- en reproductiegroep.

Foto 1) Pierre Populair, Foto 2) De gecamoufleerde commandopost

Uitvoering

Algemeen

Het peloton nam deel aan een tweetal colonneverplaatsingen van de 25 Afdlua met als aanvangspunt Ede. Via de Eemshaven, waar de voorbereidingvoor de actie werd uitgevoerd, werd verplaatst naar het militair oefenterrein Lauwersmeer, alwaar een verzamelgebied werd betrokken. Hier werd geconstateerd dat het optreden te velde van het MIpel nog op veel punten voor verbetering vatbaar was.

Cogp

De beveiliging van de commando post (CP) diende door het beschikbare personeel te worden uitgevoerd. Door de functionele werkzaamheden bij de MIgpn kon daar echter niet de aandacht aan worden gegeven die normaal is vereist. Door de grote onderlinge afstanden tussen de batterijen en de pelotonscommandopost werd voor het contact vooral gebruik gemaakt van GSM-toestellen

1 MIgp

Op aangeven van de oefenleiding werden uit een eenheid 2 of 3 personen oefenkrijgsgevangen gemaakt en door een 'snapteam' in de VW-bus naar een vooraf verkende ondervraaglocatie (cel in politiebureau, schaftkeet of schuur) gebracht. Het snapteam bestond uit een tweetal ervaren ondervragers van 1 MIgp die tijdens de ondervraagsessies tevens optraden als instructeur/evaluator. Vanwege de tekorten aan chauffeurs kon de ondervraagploeg helaas niet in zijn organieke samenstelling worden ingezet.

2 MIgp

Ondanks het lage werkniveau van de te steunen eenheid (afd, btn en zelfs stuksopstellingen) waren de terrein analyseploegen op aangeven van de oefenleiding 25 Afdlua aan deze eenheden toebedeeld. Ook hier is, door het ontbreken van een chauffeur, het aspect voorbereidingen op de terreinanalyse in ploegverband niet volledig uit de bus gekomen. Als eindconclusie kan worden gesteld dat het voor alle deelnemers een leerzame oefening/kennismaking was geweest, zowel op pelotons- als op groepsniveau.

Sporthappening Paas-ei

2002

In en om de locatie van de Simon Stevin en Elias Beekman kazernes in Ede-Oost werd rond Pasen wel een heel ludiek manifestatie gehouden. Het peloton had van de Personeelsvereniging de opdracht gekregen om die dag enkele opdrachten in het kader van de Paasviering uit te voeren. Allereerst diende elk team uitgedost/verkleed te zijn met als motto 'de Paasviering.' Het was voor de jury wel erg moeilijk om de lachspieren in toom te houden wanneer een team zich aanmeldde om zich aan een van de opdrachten te onderwerpen. Het dient gezegd te worden dat de mannen en vrouwen van het peloton zich keurig aan de opdracht hadden gehouden. Elk team had de moeite genomen zich een gepaste outfit aan te meten om zoveel mogelijk ludiek maar vooral op zijn paasbest tevoorschijn te komen. Opvallend was vooral het team dat gekleed in een prachtig konijnenpak – compleet met oren en staart – opdraafde. De eerste opdracht luidde zoveel mogelijk door de paashaas verstopte eieren op te sporen. Vervolgens onderwierpen de teams zich aan de verschillende sportieve evenementen zoals frisbee werpen, fietsen over hindernissen, skilopen, spijkerpoepen, blind volleybal, eigooien (waarbij het de kunst was ze ook nog eens heel te houden) en tenslotte het immer populaire touwtrekken. Na een dag van inspanning werd het team van elnt Marcel van Loon de terechte winnaar. Dit team uitgedost met een T-shirt voorzien van een haas, een winterpet waarvan de flappen omhoog waren gekeerd teneinde het accent op die flaporen te leggen en een soort 'staart' completeerden deze uitmonstering. Het team bestond verder uit de vaandrigs Jan-Willem van Rijn, Willem P. Verhagen en de elnt Marcel Strang.

Foto 1) Het ochtendappel, Majoor Marcel Scholten als deelnemer evenals onze enige burgermedewerker dhr. Peter Herben, documentalist, uiterst rechts op de foto, Foto 2) Eigooien door vaandrig Christian Zwart, Foto 3) Een ander wedstrijdelement: het touwtrekken, Foto 4) Tapijttrekken: v.l.n.r. kpl Paul van der Werff, op de mat kpl Jelle Wiedema, smi Wouter Kleinbussink en dhr. Peter Herben

Waarneming commando 101 MI Peloton

Tijdens de voorbereiding op de uitzending van majoor Marcel Scholten heeft majoor Theo Hoefs feitelijk vanaf januari 2002 tot half november van dat jaar het commando over 101 MI pel waargenomen. In deze periode werd de eenheid geconfronteerd met diverse individuele uitzendingen van eigen personeel, naast de voorbereiding op uitzendingen van andere eenheden. Ondanks deze uitzenddruk en de vele extra werkzaamheden heeft het peloton zo goed als mogelijk de 'normale taken weten uit te voeren.

Profiel Theo Hoefs

Op 1 november 1977 kwam hij als dienstplichtig wachtmeester tankcommandant op. Na enige tijd als tankcommandant te hebben gefunctioneerd beviel het werk hem zo goed dat hij besloot beroepsmilitair te worden. Na het afzwaaien van zijn lichting bleef Theo en kwam terecht in de eskadronsstaf, waar hij voor het eerst kennis maakte met Inlichtingen en Veiligheid.
In oktober 1979 volgde hij als KVV luitenant een opleiding tot leger luchtwaarnemer. Uiteindelijk zwaaide Theo in oktober 1985 af en werd tegelijkertijd aangesteld als reserve officier in de rang van eerste luitenant. Op 1 februari 1988 volgde zijn aanstelling tot BOT officier.

Majoor Theo C.H.M. Hoefs als waarnemend commandant MI Peloton

In 1989 kreeg hij als jonge kapitein een functie bij het Legerkorps Logistiek Commando (LLC) bij de sectie S3.
Vervolgens volgden functies bij:

- de instructiecompagnie van de Rijschool Venlo (1992);
- 840 Zware transportcie, als wnd CC (1995);
- het NATCO, bij de projectorganisatie 'National Support Command.' In deze periode werd hij uitgezonden als CC van de POD (Point of Debarcation) compagnie in Split (voormalig Joegoslavië);
- het OC Rijden, waar hij in juni 1998 werd geplaatst als hoofd kabinet, o.a. belast met IVZ werkzaamheden en de coördinatie en uitvoering van CVSE (wapenbeheersing) activiteiten.

Tenslotte volgde op 1 maart 2001 zijn aanstelling als groepscommandant van de 1 MIgp van 101 MIpel. Ook tijdens deze periode werd Theo uitgezonden, ditmaal als plv C Brigade Support Group. Hij werd belast met HUMINT taken binnen de Multi National Brigade North West (MNB NW). Op het gebied van Inlichtingen en Veiligheid heeft Theo diverse inlichtingencursussen gevolgd.
Op de SMID te Ede volgde hij de cursussen: Oriëntatie optreden Warschau Pact, Integrale Veiligheids Zorg, Ondervrager en Gevechtsinlichtingen. Verder de cursus Wapenverificateur en Information Operations aan de NATO School te Ober Ammergau en tenslotte de cursus Contact Handler op JSIO Chicksands in Groot-Brittannië. Begin april 2004 verliet Theo 101 MIpel en vertrok naar Den Haag voor een functie bij de Individuele Begeleidingsdienst KL.

Oefening Rappel

Voorjaar 2002

Rappel vond plaats in de Marnerwaard. Aangezien majoor Marcel Scholten op uitzending was, kwam de regie in handen van majoor Theo Hoefs.

Dag 1

Vanaf de vredeslocatie Ede werd verplaatst met behulp van een routebeschrijving die de eenheid uiteindelijk in de Marnerwaard zou brengen. Gezien de afstand en de daarmee gemoeide tijdsduur werd er onderweg een rust ingelast op de locatie van de Banenwinkel KL te Zwolle. Na aankomst in de Marnerwaard werd, na een korte uitleg over het DIVODOC en het gebruik van het aggregaat, een locatie ingericht en operationeel gemaakt. Aan het einde van de dag werden de dagverslagen opgemaakt en om 23.00 uur werden deze naar enkele in Ede achtergebleven collega's (3 MIgp) verzonden.

Dag 2

Nadat een ieder een ATB in ontvangst had genomen werd verplaatst naar Lauwersoog en aldaar werd ingescheept naar Schiermonnikoog. Na aankomst werd een korte uitleg over het eiland gegeven waarna opdrachten moesten worden uitgevoerd die ons meer inzicht zouden geven in het eiland en zijn bewoners. Er werd gesproken met enkele lokale ondernemers en er werd veel op de gevoelige plaat vastgelegd. Het beginpunt van de route lag in het natuurgebied 'de Westerplas' in het westelijk deel van het eiland. Daarna werden achtereenvolgens het dorp en de 'Uitkijkbunker' bezocht. Na een korte gezamenlijke rust/lunch aan het wad werd het oostelijk gedeelte van het eiland verkend waarbij het fietspad de eenheid uiteindelijk ook nog langs het strand

en een verdedigingsbunker bracht - en als laatste weer bij de centraal op het eiland gelegen vuurtoren.

Dag 3

Deze dag stond het oefendorp Marnehuizen centraal. Na een uitleg over de achtergronden en doelstelling van het dorp begaf de eenheid zich in en rond het dorp teneinde zoveel mogelijk objecten en situaties vast te leggen. Het ging hierbij vooral om de mogelijkheden om het oord ter verdediging in te richten en om de vraag op welke wijze het dorp het best was te vermeesteren.

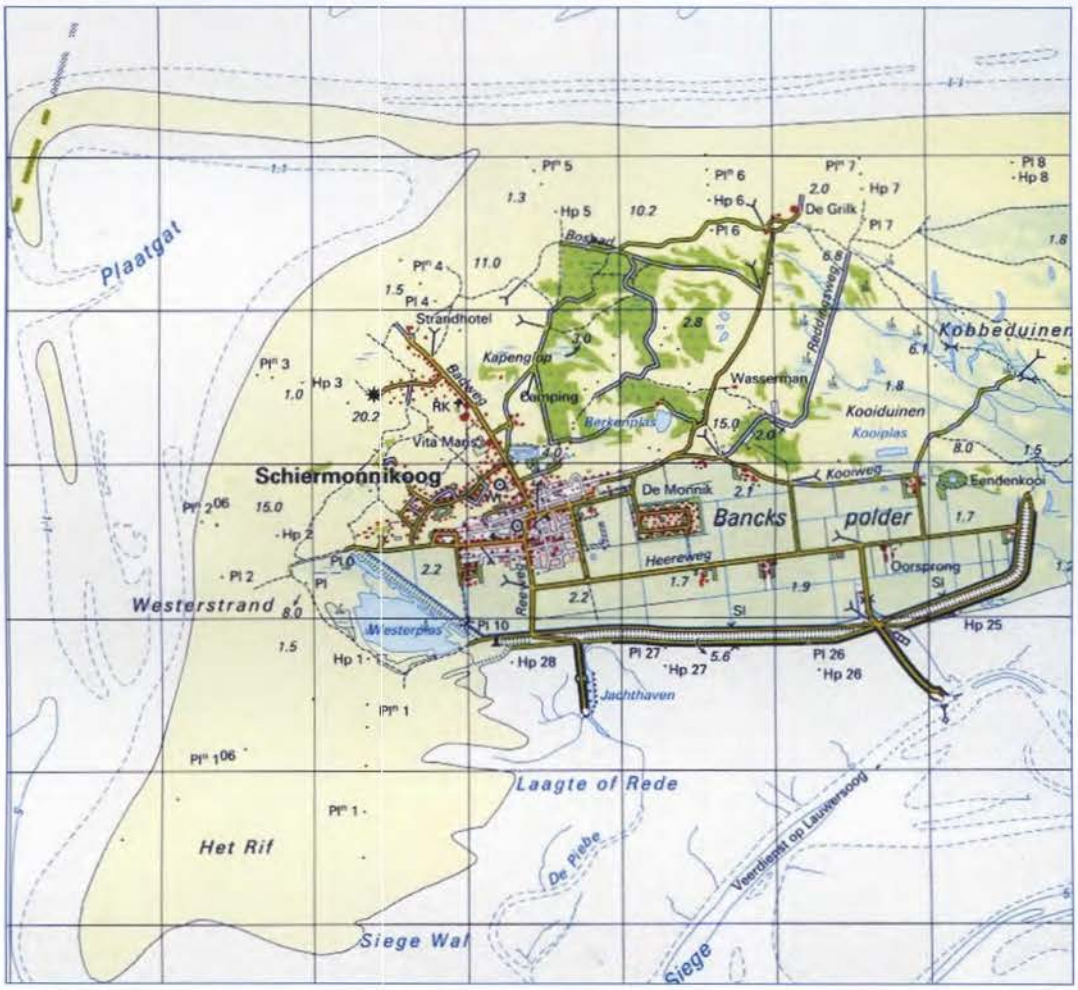

Foto 1) Schiermonnikoog, Foto 2) Bert de Groot en zijn groep genieten van een welverdiende rust, Foto 3) Het oefendorp Marnehuizen dat door de terreinanalisten in kaart diende te worden gebracht

Het voormalige oefenterrein Kamp Vogelsang

Groene Week

2002

In september 2002 werd er in Kamp Vogelsang in Duitsland een 'groene week' voor het peloton georganiseerd. Deze oefening werd door de waarnemend pelotonscommandant Theo Hoefs in samenwerking met Pierre van Broekhoven opgezet om de militaire vaardigheden weer even bij te spijkeren. I.v.m de vakantieperiode van Pierre werd de uitvoering van deze 'groene week' overgedragen aan sgt1 Joop Veenbrink en Theo Hoefs. Een van de taken was het bijhouden van de vaardigheden van de chauffeurs. Om dit weer eens goed te beoefenen vond een verplaatsing in colonneverband naar het Duitse Vogelsang plaats. In dit gebied was 1 MIgp reeds aanwezig en had hier haar ondervraagcentrum ingericht. In de Eifel werden op de eerste oefendag routes uitgezet waarbij zowel het kaartlezen als voertuigbeheersing beoefend werden. Dit vond zowel overdag als 's nachts plaats. Na afloop werd de oefening onder het genot van een drankje geëvalueerd. De tweede dag stond in het teken van een stukje krijgshistorie, waarbij de aanwezigen uitleg kregen over het ontstaan van kamp Vogelsang. Na de lunch vertrokken de mensen van 2 en 3 MIgp die niet nodig waren bij de oefening van 1 MIgp weer in colonne naar Ede. Tijdens deze dagen werd zodoende het nuttige, leerzame en aangename op een prettige wijze gecombineerd.

Wouter Kleinbussink stelt zich voor

Hij was van 1 juli 2001 tot 1 januari 2004 als sergeant-majoor instructeur (van het Wapen der Genie) op het gebied Genie-inlichtingen bij 4 MIgp werkzaam. Vanaf maart 2003 nam Wouter de belangrijke functie van pelotonsadjudant (PA) waar.

Maart 2003 Wouter Kleinbussink, waarnemend PA

"Ik had interesse in de functie Genie-inlichtingen bij 4 MIgp. Ik had vernomen dat het een functie betrof waar je veel aan 'zelfontplooiing' moest doen. Deze uitdaging leek me wel wat, zeker ook gezien de functies die ik voorafgaand hieraan had vervuld. Ik was in 1984 als dienstplichtig militair begonnen en had in 1986 mijn opleiding aan de Koninklijke Militaire School te Weert afgerond. Aansluitend voltooide ik de opleiding aan het Genie Opleidings Centrum om vervolgens verschillende functies bij diverse parate eenheden te vervullen.
Tot mijn aanstelling bij 101 MIpel heb ik nooit geweten welke producten 101 MIpel nu daadwerkelijk leverde. De eenheid bestond uit officieren met veelal een universitaire achtergrond, onderofficieren en manschappen. Zij straalden veelzijdigheid en enthousiasme uit. Na diverse opleidingen kon ik ook iets voor dit peloton gaan betekenen: het verzamelen van relevante militaire gegevens op genietechnisch vlak. Kortom een prachtige job! Langzamerhand kreeg ik in de gaten dat dit alleen gedaan kan worden door een eenheid die ook écht een eenheid was. Soms was het wel eens moeilijk om alle neuzen dezelfde kant op te krijgen. Maar aan de andere kant was dat ook een uitdaging voor de pelotonscommandant (PC) en zijn pelotonsadjudant (PA).
In het begin van 2002 kreeg mijn gezin een grote klap te verwerken met als gevolg een van drie weken durende absentie. Bij terugkomst werd ik bijzonder goed opgevangen door de eenheid. Iedereen was zeer begaan bij het leed dat ons gezin had getroffen. Dat gaf mij daadwerkelijk het 'wij-gevoel' en het was machtig om dat te mogen ervaren."

Pelotonsadjudant

"Medio maart van dat jaar bleek dat er binnen het peloton meer aan de hand was dan ik had kunnen bevroeden. Het peloton draaide zonder PA al een tijdje stroef, het kon zo niet langer doorgaan. Het peloton was stuurloos en de groepscommandanten waren vooral bezig om hun eigen groep draaiende te houden. Hierdoor kreeg de inwendige dienst niet genoeg aandacht en werden verschillende militaire aspecten niet dan wel onvoldoende uitgevoerd. Op verzoek van de medezeggenschapscommissie (MC) kwam er een gesprek met de PC waarin verzocht werd om de inmiddels vertrokken PA zo snel mogelijk te vervangen.
Ondanks het feit dat het MC geen invloed op het operationele karakter van een eenheid kan uitoefenen, had het wel oog voor de ontstane precaire situatie. Tijdens het onderhoud met de PC werden verschillende namen genoemd, maar voordat er een beslissing zou worden genomen, diende er eerst met die betreffende functionarissen te worden gesproken. Nadat dit was gebeurd, bleek dat allen vanwege te drukke werkzaamheden in de eigen groep voor de eer hadden bedankt. Tot mijn verbazing werd ik de volgende ochtend door de PC op zijn bureau ontboden en kreeg ik te horen dat hij mij als (waarnemend) pelotonsadjudant had aangesteld. Het was een zeer bijzondere tijd, waarin ik ontdekte dat veel mensen, met name op de hogere niveaus, weinig notie bleken te hebben van wat 101 MIpel nou eigenlijk inhield. Veel aanvragen liepen via persoonlijke contacten en niet via de hiërarchieke lijn. De gevolgen voor de betrokken collega's waren extra werkdruk, overuren, etc. Bovendien was het voor het management vervolgens een klus om dit alles weer volgens de bestaande regelgeving te corrigeren."

ISTARbataljon

"In die periode kregen we de opdracht om ons voor te bereiden op de reorganisatie van 101 MIpel en de integratie ervan in 103 ISTARbataljon. De oprichting van dit bataljon betekent een erkenning van het vakgebied Inlichtingen en Veiligheid. Het wordt

een inlichtingeneenheid, die door grootte en diversiteit een zeer belangrijke taak zal krijgen bij uitzendingen in het kader van vredesmissies. Er nadert een zeer drukke en chaotische periode waarin het peloton haar verblijf in Ede dient te beëindigen om vervolgens naar 't Harde te verhuizen.
Tot slot maak ik van de gelegenheid gebruik om het personeel van 101 MIpel te danken voor de geweldige samenwerking, loyaliteit en vriendschap die ik tijdens mijn periode verblijf bij de eenheid heb mogen ontvangen. Dit heeft ertoe bijgedragen dat ik met veel plezier aan deze periode zal terugdenken."

Gouden Medaille

2003

Ten overstaan van zijn collega's van 101 MIpel, zijn familie en een grote groep genodigden, heeft de adjudant onderofficier Lex Schuijl op 28 maart 2003 de gouden medaille voor 36 jaar eerlijke, langdurige een trouwe militaire dienst in ontvangst mogen nemen. Luitenant-kolonel Haar, plaatsvervangend commandant van het Divisie Gevechtssteun Commando, begon met een stukje geschiedenis over het ontstaan en de bedoeling van de gouden medaille en somde vervolgens in het kort de loopbaan van de adjudant op.

Foto 1) Majoor Scholten, luitenant-kolonel Haar en de jubilaris, Foto 2) De jubilaris, voorstander van 'vrouwen in de Krijgsmacht' omringd door zijn vrouwelijke collega's. V.l.n.r. Wendy de Jong, Petra de Jong, Yvette Haandrikman, Lex, Liz-Anne Strik, Brigit Zegers, Rosa Voulon en Leonie Doornbos (foto: kap Nico de Jong)

Tenslotte speldde hij de medaille bij de jubilaris op. De adjudant kwam op 21 november 1966 op de Koninklijke Militaire School (Weert). De reden waarom deze medaille niet eerder (21 november 2002) was uitgereikt, had te maken met zijn uitzending naar Macedonië. In het kader van 'Amber Fox' maakte hij van juni t/m december 2002 deel uit van 'Task Force Fox' (TFF). Op 21 november van dat jaar werd zijn jubileum toch nog enigszins gevierd temidden van zijn collega's, waarbij ook commandant TFF, brigadegeneraal Harm de Jonge, aanwezig was. Commandant 101 MIpel gaf in zijn betoog aan dat hij het bijzonder jammer vond dat hij de medaille niet zelf had mogen uitreiken. Hij memoreerde tenslotte de inzet van de adjudant die bijna zeven jaar bij het peloton had gediend en verraste de jubilaris met de uitreiking van een tevredenheidsbetuiging met bijkomende waardering. Jubilaris, familie, vrienden en collega's genoten vervolgens van een prachtige zonnige dag op het terras van het Protestants Militair Tehuis.

LAST-INTELL

2003

Last-Intell werd begeleid door twee sportinstructeurs en enkele waarnemers vanuit het DGC ('t Harde). De pelotonsoefening werd gehouden in het licht van het naderende einde van de zelfstandige status van 101 MIpel en vond plaats in het alom bekende oefengebied Münster/Bergen-Hohne in de Bondsrepubliek Duitsland. Voor

v.l.n.r. Björn Deutekom, Rosa Voulon, Petra de Jong en Michiel van Loon tijdens de oefening 'Last Intell' (foto: kap Nico de Jong)

Foto 1) Pistool- en DIEMACO schieten, Foto 2) Het voormalige concentratiekamp Bergen-Belsen (foto: kap Nico de Jong)

de laatste maal oefenden de mannen en vrouwen onder leiding van majoor Marcel Scholten gezamenlijk als 101 MIpel. Tijdens deze oefening werd gebruik gemaakt van boogtenten. Het doel hiervan moge duidelijk zijn. Verder werden tevens verschillende militaire aspecten alsmede enkele sportelementen beoefend. Hiertoe werd het peloton in vier teams opgedeeld. De onderdelen waren buiten de overnachting te velde:

- het inrichten van een verzamelgebied;
- het uitvoeren van een pittig parcours militair;
- pistool- en geweerschieten
- het beoefenen van infanterievaardigheden zoals de tijgersluipgang, robbengang, enz.

Gedurende deze oefening werd adjudant Lex Schuijl voor twee dagen uitgenodigd om de activiteiten van zijn collega's bij te wonen. Hiermee werd hij tevens in staat gesteld om afscheid te nemen van dit voor hem zo bekende oefenterrein (de Veldartillerie waarbij Lex het overgrote deel van zijn carrière diende, oefende diverse keren per jaar op het schietterrein van Münster/Bergen-Hohne). Lex werd door zijn commandant en collega's uitermate verwend, bijvoorbeeld met een compleet ontbijt, geserveerd door pelotonscommandant, Marcel Scholten. Na het ochtendappel vlak voor zijn vertrek naar Nederland werd hem nog een lunchpakket aangeboden in de vorm van een grote plastic zak vol zoetigheden, broodjes, fruit en frisdranken. Voor de eenheid restte tenslotte nog een aantal oefenaspecten. Aan het eind van de oefening werd nog van de gelegenheid gebruik gemaakt om het indrukwekkende voormalige concentratiekamp Bergen-Belsen te bezoeken.

De Officiële oprichting van het ISTAR-bataljon

2003

Op 5 juni 2003 vond op de 'Legerplaats bij Oldebroek' in 't Harde een plechtigheid plaats waarbij 103 ISTARbataljon officieel werd opgericht. De Bevelhebber der Landstrijdkrachten (BLS), generaal-majoor M. L. M. Urlings, overhandigde de onderdeelvlag aan de eerste bataljonscommandant van 103 ISTAR, luitenant-kolonel Antonie W. Keijsers. Op de appelplaats waren de eenheden behorende tot dit nieuw opgerichte bataljon vertegenwoordigd. Niet alleen het personeel stond aangetreden, ook was een deel van het materieel, waaronder een RPV, opgesteld. Na de plechtigheid was er voor genodigden en personeel van het zojuist opgerichte bataljon gelegenheid tot het nuttigen van een versnapering.

De BLS (foto: kap Nico de Jong)

Hiermee is de landmacht weer een eenheid rijker. Het nieuwe 103 Intelligence, Surveillance, Target-acquisition en Reconnaissance (ISTAR)-bataljon levert inlichtingen op het gebied van onder meer weer, terrein, optreden en organisatie van landen of partijen op militair en/of politiek gebied.

In het nieuwe bataljon zijn de reeds bestaande 102 Elektronische Oorlogvoeringcompagnie, 101 Remoted Piloted Vehicles-batterij, 101 Militaire Inlichtingenpeloton en 101 Artillerie-ondersteuningsbatterij samengevoegd. Met de komst van 103 ISTAR-bataljon zijn meerdere eenheden van de KL die zich bezighouden met het vergaren van inlichtingen gebundeld onder een bataljonsstaf.

Hoewel het bataljon nu dus operationeel is, zal 103 ISTARbataljon in haar definitieve vorm pas in 2006 de volledige operationele status bereiken. In de toekomst is het mogelijk het bataljon in haar geheel, in modules of in componenten uit te zenden in het kader van bijvoorbeeld vredesoperaties.

Foto 1) 101 M1pel met pelotons commandant Marcel Scholten, Foto 2) De bataljonscommandant Keijsers met naast hem bataljonsadjudant Nico Brumlief (foto: kap Nico de Jong)

Periode Majoor Groenendijk

Majoor Jan Groenendijk in de 3e (waarnemend) Commandant van MIpel en vervolgens de 1e Commandant MI&STSTESK van 103 ISTARBATALJON

Plaats : Ede / 't Harde miv 17-02-2004
Kazerne : Simon Stevinkazerne
PC/Eskc : Maj Groenendijk, Jan, waarnemend vanaf 27-10-2003.
Tot zijn definitieve aanstelling op 01-01-2004 tot op heden
PA/Eskadj : Aooi Weerheijm, Ton, waarnemend vanaf 27-10-2003.
Tot zijn definitieve aanstelling op 01-01-2004 t/m 17-10-2005

Bijzonderheden : m.i.v. 01-01-2004 valt 101 MIpel onder 103 ISTARbataljon.
Op 27-02-2004 wordt 101 MIpel opnieuw operationeel gesteld, verandert van eenheidsnaam en gaat over in het MI&STSTESK (Militaire Inlichtingen en Stafstafeskadron) van 103 ISTARbataljon.
Op 1 maart 2004 bestond 101 MIpel 50 jaar, een goede reden voor een feest.

Profiel majoor Jan Groenendijk

In november 1973 kwam hij als dienstplichtig militair op bij het Opleidings Centrum Cavalerie te Amersfoort. Hier werd hij opgeleid tot wachtmeester cavalerie M106 (4.2 inch mortier in het verkenningspeloton). Na deze opleiding te hebben voltooid werd hij geplaatst bij het A Eskadron van 103 Verkenningsbataljon in Seedorf (Bondsrepubliek Duitsland).
In het voorjaar van 1974 solliciteerde hij voor de Opleiding tot Officier Speciale Dienst bij het wapen der Artillerie op de Trip van Zoutland te Breda. De opmerkelijke keuze om van wapen te veranderen had te maken met de reeds vergeven opleidingsplaatsen bij de Cavalerie. Na het volgen van de algemene opleiding en de wapentechnische opleiding op het Artillerie Opleidings Centrum in Breda (AOC), werd hij in augustus 1976 geplaatst bij de 107 Afdeling Veldartillerie te 't Harde als Batterij Officier (BTO) bij de A Batterij. Bij dezelfde afdeling vervulde hij aansluitend de functie van Luitenant Algemene Dienst bij de Stafstafverzorgingsbatterij.
In 1980 ging hij naar Weert om op de Koninklijke Militaire School (KMS) de functie van pelotonscommandant Algemene Militaire Vorming Ranglijst Korporaals te vervullen. Aansluitend trad hij voor de duur van drie maanden op als Commandant Elementaire Opleiding. Deze relatief korte periode had te maken met een reorganisatie. Tenslotte sloot hij zijn 'schoolperiode' af als Hoofd Instructie Compagnie 1e Schoolcompagnie.
In 1984 keerde de jonge kapitein terug naar de 107 Afdeling Veldartillerie nu als batterij commandant Alfa Batterij. In 1986 verruilde hij de afdeling voor de functie van Verbindingsofficier bij 102 Veldartilleriegroep met als neventaak Officier Belast met Kazerne Aangelegenheden.
Na de cursus Verdere Militaire Vorming vertrok hij naar het 'Haagse' om achtereenvolgens functies te vervullen bij de Afdeling Beproevingen als Schietofficier en Hoofd Sectie Beproevingsuitvoering.
In oktober 1997 werd majoor Jan Groenendijk commandant van de 101 Artillerieondersteuningsbatterij. Deze op zijn lijf geschreven functie vervulde hij met veel plezier tot oktober 2002.
Als administratief commandant van het toenmalige Divisie Gevechtssteun Commando kwam hem ter ore dat er een functie bij het Bureau Inlichtingenverzamelorganen vacant was. Hiernaar besloot hij te opteren en zo geraakte hij binnen de inlichtingenwereld. Vanwege het SBSKL kwamen de functies binnen dit bureau te vervallen en kwam ook majoor Groenendijk terecht in het functietoewijzingsproces. Uit hoofde van zijn functie in het Bureau Inlichtingen was hij nauw betrokken bij het de oprichtingsproces van het ISTARbataljon en hij besloot in juni 2003 te solliciteren naar de functie van C-MI&STSTESK.
In oktober 2003 werd hij door C-DGC (Divisie Gevechtssteun Commando) aangewezen om de functie van commandant 101 MIpel waar te nemen. Hierdoor werd

hij in de gelegenheid gesteld zich alvast op zijn nieuwe taken, zoals de verhuizing van Ede naar 't Harde en de integratie van 101 MIpel in 103 ISTARbataljon, voor te bereiden. Zo kon de overgang naar MI&Ststesk soepel verlopen.

Majoor Jan Groenendijk ziet Abraham

Op 1 maart 2004 mocht artillerist Jan Groenendijk in Ede zijn 50e verjaardag vieren. Dit feit diende uitgebreid gevierd te worden. Hierbij mocht een artillerie-aspect, te weten een vuurmond, zeker niet ontbreken. Maar hoe regel je zo kort van tevoren nog een vuurmond. Geen onoplosbaar probleem vond Ton. Hij wist wel een kanon te staan, namelijk in de officiersmess. Het probleem was alleen dat het een loodzwaar getrokken kanon betrof. Een nog groter probleem was hoe dit wapen ongemerkt uit de mess te krijgen en vervolgens naar het bureau van de pelotonscommandant te vervoeren. Dit diende uiteraard de avond tevoren te gebeuren. Ton reed die avond met een MB naar de mess en met een aantal medeplichtigen werd met bloed, zweet en tranen het wapen in het voertuig gesjord en vervolgens naar het bureau gereden. Hier werd het gevaarte uit de MB getild en ongezien het bureau binnengebracht. Ziezo, de eerste klus was geklaard! Op de bewuste ochtend keek majoor Groenendijk dan ook bijzonder verbaasd naar het gevaarte dat in zijn bureauruimte was geparkeerd.
De tweede stap was zijn echtgenote en hun vier dochters in het complot te betrekken. Tijdens Ton's gesprek met Jan's thuisfront bleken ze ten zeerste bereid om Jan met een feest te verrassen. In een voormalig fitnessruimte in Zeewolde werd de jubilaris verblijd met de aanwezigheid van familie, kennissen en zijn vrienden van de Rotary. Al met al genoeg stof om deze verjaardag niet snel te vergeten!
Ton Weerheijm is de 1e Eskadronsadjudant van het MI&STSTESKADRON

Profiel adjudant Ton Weerheijm

In augustus 1971 kwam Ton op bij het OCTS in Haarlem. In 1972 voltooide hij aan het Verbinding Opleiding Centrum (VOC) te Ede zijn opleiding tot 2e echelons radiomonteur, waarna eind van datzelfde jaar zijn aanstelling volgde bij 102 Cavalerie Eskadron (B-Eskadron). Na een functie binnen het 41e Painfbat werd sergeant-majoor Ton Weerheijm in april 1987 CSM bij de C-cie van het 13e Painfbat te Schalkhaar.

Begin 1998 kwam Ton in aanraking met de inlichtingenwereld door zijn functie als Stafonderofficier EOV. Hij volgde de cursussen EOV KLU/F16 en Heli. In oktober 2000 werd hij STOO EOV bij Staf DGC in 't Harde. Zijn tijd bij het bureau EOV heeft Ton met veel plezier doorgebracht, getuige de waarderingen die hij in ontvangst mocht nemen voor het optreden als monitor EOV, voor zijn bijdragen binnen het bureau en tenslotte voor zijn inspanningen ten behoeve van de Werkgroep Opleidingen EOV. De reden waarom Ton naar de functie van pelotonsadjudant bij 101 MIpel solliciteerde was zijn zucht naar een nieuwe uitdaging. Na op verschillende niveaus te hebben gewerkt en na zijn steentje te hebben bijgedragen aan het oprichten van nieuwe eenheden (Schoolbataljon Centraal en het DGC), vormde de integratie van 101 MIpel in 103 ISTARbataljon voor hem die uitdaging.
In zijn loopbaan had hij bij de Staf 1e Divisie al een redelijk goed inzicht gekregen in de verschillende inlichtingenverzamelprocessen. Hij wilde nu deze kennis en ervaring graag bij deze eenheid inbrengen.

Zijn hobby's zijn:

Het maken van reizen met een camper, waarbij de Noord Kaap, het voormalig Oostblok, Turkije en Marokko al de revue zijn gepasseerd. Zijn grootste passie is de kalligrafie. Samen met zijn vrouw bezit hij een scriptorium (voor de leek: dit is een middeleeuwse schrijfruimte), waar zij lessen verzorgen en opdrachten uitvoeren voor klanten in heel Nederland. Ook loopt hij graag marathons (snelste tijd 2.50 uur).

Plaatsing Ton Weerheijm

Op 1 oktober 2003 begaf Ton zich naar Ede om daar de waarnemend PA, Wouter Kleinbussink, bij het opzetten van het jaarprogramma te assisteren. Dit gebeurde op verzoek van C-DGC vanwege de problematiek op personeelsgebied i.v.m. uitzendingen, ziektes en onderbezetting. Diezelfde dag hoorde Ton dat hij per direct bij het peloton

Adjudant Ton Weerheijm

zou worden geplaatst in afwachting van zijn definitieve aanstelling. Hij startte met:

- het opzetten van het jaarplan 2005;
- het zich inleven in de situatie m.b.t. algemene zaken, opleiding, huishoudelijke zaken en met name materiele zaken, zoals het probleem rond het niet afkomen van toegezegde hard- en software;
- het bijwonen van vergaderingen in verband met de geplande verhuizing naar 't Harde;
- het uitvoeren van de verhuizing;
- het inrichten van het nieuwe onderkomen en het onderbrengen van het personeel;
- het doen verschijnen van een informatiebundel over het nieuw te vormen 101 MI&STSTESK;
- het voorbereiden van de eerste teambuilding (15-04-2004).

De verhuizing

In oktober 2003 werden de eerste contacten gelegd met verschillende verhuisbedrijven, waaruit uiteindelijk een bedrijf werd gecontracteerd. De verhuizing ving aan in februari 2004. Het pelotonsgebouw 88 stond vol met verhuisdozen. Een legertje van dertig man personeel van het verhuisbedrijf waaierde over het gebouw uit en had vervolgens een hele week nodig om de ruim vijfhonderd verhuisdozen naar 't Harde over te brengen. Niet de (zware) archiefdozen zorgden voor problemen, maar de tafels, stoelen, PGU-kasten en met name de loodzware stalen waardekasten. Voor deze operatie had het bedrijf maar liefst acht vrachtwagens ingezet. Teneinde deze noeste werkers niet voor de voeten te lopen werd besloten het eigen personeel twee dagen met verlof te sturen.

Foto 1) De nieuwe locatie van MI&STSTeskadron (bron: LFD-LBO)
Foto 2) Dozen, dozen en nog eens dozen....
Foto 3) Hoogwerker geen overbodige luxe, (foto: kap Nico de Jong)

Een drukke, maar vooral chaotische periode volgde met het uitpakken van de dozen, het aansluiten en installeren van computers, beeldschermen en overig materiaal. Voordat alles op de juiste plaats stond waren er ruim twee maanden verstreken.

Tussendoor werd de eenheid langzamerhand met nieuw ingestroomd personeel gevuld en kwamen de eerste opdrachten met hetzelfde tempo als de verhuisdozen binnen. Men moest aan elkaar wennen en verschillende taken moesten opnieuw worden beschreven en verdeeld. Dat dit alles voor de nodige chaotisch taferelen zorgde, moge duidelijk zijn.

Intergratie 101 MIPEL - MI&STSTESK (103 ISTARBATALJON)

Inleiding

Op 25 juni 2001 heeft het Ministerie van Defensie het groene licht gegeven voor de oprichting van een Inlichtingenbataljon. In het voorheen verschenen boek 'kleine geschiedenis van een inlichtingencompagnie' werd ter afsluiting een blik in de toekomst geworpen. (hoofdstuk: De Toekomst). Het is aardig om een alinea uit het desbetreffende hoofdstuk te citeren, omdat de hoop die men destijds koesterde met de oprichting van 103 ISTARbataljon realiteit is geworden.

'De eenheid staat op het punt binnen afzienbare tijd te verhuizen. Na die verhuizing zal gefaseerd een reorganisatie gaan plaatsvinden waarna de compagnie als militaire inlichtingendiensteenheid wellicht deel zal gaan uitmaken van een inlichtingenbataljon. Gezien het tegenwoordig gedacht gevechtsoptreden van het Legerkorps zal aan het belang van inlichtingenverzamelorganen worden gehecht. In hoeverre 101 MIDcie daar zijn partijtje in mee zal blazen, ligt nog in de toekomst verborgen. Veel zal afhangen van het inventief en creatief denkvermogen van zij die opdrachten geven aan de eenheid en het personeel van de eenheid zelf.'

Eskadronsadjudant Ton Weerheijm samen met zijn eskadronscommandant Jan Groenendijk

De aanloop tot de oprichting van 103 ISTAR.

Projectgroep: maart – december 2002

Het ISTARbataljon werd door een projectgroep opgestart. De groep schreef het leeuwendeel van de stukken welke samen legerplan 1341 vormden. Richtlijn bij de oprichting van de nieuwe eenheid: het bataljon diende samengesteld te worden uit de reeds bestaande eenheden, zonder grote wijzigingen door te voeren in samenstelling en aantal personeelsleden van de subeenheden. Hiervoor kreeg 101 MIpel diverse malen bezoek van de projectgroep om e.e.a. te bespreken, zoals alle functiebeschrijvingen van het personeel. Ook de oude benaming 1, 2 en 3 MIgp werd in de nieuwe organisatie niet meer gebezigd. Het Field Support peloton (FSP), Militair Geografisch peloton (MILGEO) en het Inlichtingen peloton kwamen daarvoor terug.

Foto 1) Op de foto rechts kap Marcel van Loon een van de leden van de projectgroep en links Tlnt drs. Patrick Brooijmans, auteur van het artikel 'Waterboren in Bosnië' (hoofdstuk Lezingen en overige producten), Foto 2) De verbouwing had heel wat om het lijf, Foto 3) Gebouw 164 (foto: kap Nico de Jong)

Kernstaf: 1e helft 2003

Slechts een klein aantal mensen uit de ISTAR projectgroep ging over in de bataljonskernstaf die in januari 2003 startte met haar werkzaamheden. In totaal ging het over slechts 13 personen waaronder de BC (Bataljonscommandant), PBC (plaatsvervangend Bataljonscommandant), BA (Bataljonsadjudant) en de sectiehoofden en hun plaatsvervangers. De hoogste prioriteit in de eerste maanden, naast de personele en materiele vulling van het bataljon, was het schrijven van SOP's voor het kazernewerk (non-deployed) en het ontwikkelen van een operatieconcept te velde (deployed).

Bouwactiviteiten: 2e helft 2003
Terwijl de kernstaf zich bezig hield met het operationeel concept en de werkwijze, nam het aantal personeelsleden langzaam toe.

Ter voorbereiding op de komst van 101 MIpel uit Ede naar 't Harde, die gepland stond voor begin 2004, dienden nog verschillende activiteiten uitgevoerd te worden. Hiervoor moest legeringsgebouw 184 op de LBO (Legerplaats bij Oldebroek) verbouwd worden tot kantoorgebouw voor het later te noemen MI&STST eskadron.
Gebouw 164 op dezelfde kazerne werd na de zomer van 2003 in zijn geheel overgedragen aan de kernstaf, waarna de aannemer kon beginnen met een grote verbouwing. Die verbouwing bestond met name uit de inrichting van beveiligde werkruimtes om gerubriceerd te kunnen werken. Conform regelgeving werd het gebouw dientengevolge aangepast, wat niet wilde zeggen dat de gebruiker daar 100% gelukkig mee was. Men had liever gezien dat het gehele gebouw voorzien zou worden van een elektronische toegangscontrole en liefst een paar kantoorruimten extra.

Die extra ruimte is eigenlijk nodig om op een goede manier alle analisten van de voormalige 2 en 3 MIgroepen gezamenlijk in projectruimten hun werk te kunnen laten verrichten. Hier dienen op het gebied inlichtingen het inlichtingenpeloton en de MGIP samen de inlichtingenanalyse uit te kunnen voeren. Geïntegreerde inlichtingen op tactisch niveau binnen het ASIC (All-Source Information Centre), dat is waar men uiteindelijk naar toe wil. Organisatorisch is het ruimtegebrek op te vangen door slechts een deel van het personeel van MGIP een vaste plaats te geven in het ASIC (zoals dat deployed ook gebeurt). Het restant van de MGIP zou haar werkzaamheden in gebouw 184 kunnen verrichten. In januari 2004 werden beide gebouwen en het nog niet aangehaalde 'AS-hok', gebouw 122 op de LTK, opgeleverd door de aannemer. De verhuisdatum uit Ede stond al vast op 15 februari. In een week tijd is daadwerkelijk zonder al te grote problemen alles uit Ede verplaatst naar t' Harde. De integratie van 101 MIpel binnen MI&STST eskadron was een feit.

NRF
Als extraatje, bovenop de werkzaamheden die er zijn om een (nieuw) bataljon te vormen en te trainen, kwam er begin 2004 nog een taakverzwarend element bij: de NRF *(Nato Response Force)*. D.w.z. een multinationale eenheid, bestaande uit NATO-eenheden, die op *'High Readiness'*-basis (onder grote tijdsdruk met een *standby*-tijd van 5-30 dagen) overal ter wereld inzetbaar is om conflicten door *peace keeping* en *peace enforcing* op robuuste en geloofwaardige wijze in de kiem te smoren.
Naast het Divisie Logistiek Commando is met name de 43e Gemechaniseerde Brigade hoofdleverancier voor NRF4. Daarnaast leveren 103 ISTAR, 101 Geniebataljon, Luchtmobiel en de Koninklijke Luchtmacht mensen en materieel voor deze missie.
De taakstelling van het NRF valt uiteen in:

- NEO *(Non-Combattant Evacuation Operation)*, CBRN *(Chemical, Biological, Radiological, and Nuclear)* en humanitaire operaties;
- CRO *(Crisis Response Operations)*;
- het ondersteunen van anti-terreur operaties;
- het erop toezien dat embargo's worden nageleefd;
- optreden als *'Initial Entry Force.'*

Het bataljon kreeg de opdracht om voor 15-01-2005 hiertoe gereed te staan. Opnieuw moest het operatieconcept tegen het licht om invulling te geven aan de NRF. Met name de toewijzing van internationale middelen aan het bataljon gaf een extra dimensie (en veel extra werk). Er moest contact worden gezocht met de Portugese LRRP (Long Range Recce Patrols) coy, de Roemeense UAV (met de Shadow 600) en een Roemeens SIGINT peloton alsmede een Humint team. De Noren zouden functies gaan vervullen in de staf naast deelname met LRRP teams en een Humint team. Alles bij elkaar is de ISTAR NRF module zo'n 450 man sterk. In een hele korte periode moesten de jaarprogramma's afgestemd worden om samen te kunnen gaan opwerken voor de mogelijke NRF inzet vanaf januari 2005. Het opwerken van het bataljon voor deze taak ging vervolgens gepaard met oefeningen en voorbereidingen voor internationale tests. Verschillende aanvragen ter ondersteuning vanuit de Krijgsmacht moesten vanwege een tekort aan mankracht en tijd worden geannuleerd. Geen gemakkelijke opdracht voor het bataljon, aangezien het nog geen op elkaar ingespeeld team is. Het ontbreken van het benodigde materiaal en de nog aan te passen werkwijze binnen het nieuwe bataljon trokken in deze periode een zware wissel op het personeel.

103 ISTARBATALJON

Algemeen

Uit een bundeling van verschillende inlichtingeneenheden is het *Intelligence, Surveillance, Target Acquisition and Reconnaissance* (ISTAR) bataljon ontstaan. Met de oprichting van dit bataljon op 25 juni 2001 komt de KL zoveel mogelijk tegemoet aan de Europese richtlijnen op het gebied van inlichtingen. Het ISTARbataljon voorziet nationale en internationale militaire eenheden van inlichtingen en informatie die nodig zijn voor hun optreden. Snel kunnen beschikken over de juiste informatie is

Een SPERWER van de Remotely Piloted Vehicle batterij

bij het toenemend aantal conflicten in de wereld van doorslaggevend belang voor het behalen van succes.
De officiële oprichting van het ISTARbataljon vond plaats op 5 juni 2003 op de 'Legerplaats bij Oldebroek' in 't Harde (zie de 'periode majoor Scholten').
Het bataljon opereert onder de paraplu van het *Combat Support Command* (CSC). Het CSC bestaat uit verschillende onderdelen, maar de aspecten inlichtingen en geniesteun genieten de prominentere rol.
Het bataljon is beschikbaar voor NAVO of EU operaties en kan in zijn geheel of in delen worden ingezet. De leiding over (delen van) deze operaties ligt in handen van het *German/Netherlands High Readiness Forces Headquarters Land* (GE/NL HRF HQ (L)) of een ander multinationaal HQ. Het bataljon dient binnen 20 dagen (module) tot 60 dagen (gehele bataljon) inzetgereed te zijn en moet kunnen deelnemen aan operaties in het gehele geweldsspectrum. Een module is een eenheid van cie/esk/bt grootte waarin alle inlichtingenfacetten van het bataljon (o.a. EOV, RPV en verkenningscapaciteit op pelotonsniveau) bijeen zijn gebracht.

Taakstelling
Het ISTAR bataljon heeft als doelstelling het genereren van informatie, inlichtingen en doelgegevens ten behoeve van commandovoering en doelbestrijding aan de te steunen formatie of bataljons.

Samenstelling
Het bataljon is samengesteld uit de volgende (inlichtingen) verzamel- en doelopsporings eenheden:

1. Militaire Inlichtingen & Stafstafeskadron (MI&STSTESK);
2. Elektronische Oorlogsvoeringcompagnie (EOVcie);
3. Artillerie ondersteuningsbatterij (Artostbt);
4. Remotely Piloted Vehicle batterij (RPVbt);
5. Twee verkenningseskadrons (Verkesk) (m.i.v 2005).

De commandant MI&STSTESK voert het commando over de compagnie. Hij wordt bijgestaan door de commandogroep bestaande uit de plaatsvervangend compagniescommandant en de compagniesadjudant. Bij de besluitvorming en bevelvoering wordt commandant MI&STSTESK geadviseerd door zijn pelotonscommandanten.

MI&STSTESK
De MI&STSTESK, voortgekomen uit het voormalige 101 MIpel, bestaat uit de volgende componenten:

- een bataljonsstaf;
- een eskadronscommandogroep;
- een logistiek peloton;
- een Militair Geografisch peloton;
- een inlichtingenpeloton en
- een Field Support peloton.

Militair geografisch peloton
Het Militair Geografisch peloton bestaat uit een commandogroep, een terreinanalysegroep en een Mobiel Geografisch Informatiepunt (MGIP). Binnen dit peloton is tevens een adjudant genie-inlichtingen werkzaam (commandogroep). De terreinanalysegroep

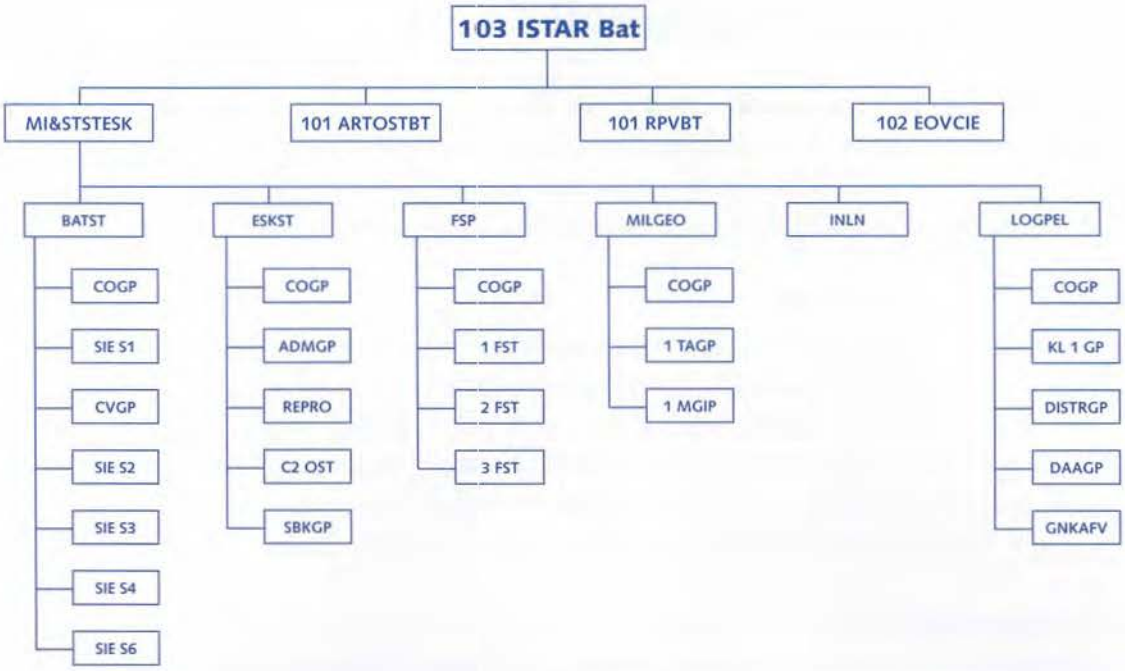

Organogram 103 ISTAR

bestaat uit vier terreinanalyseteams. Tenslotte het MGIP met twee officieren een onderofficier en een korporaal die verantwoordelijk zijn voor het verzamelen, verwerken en verspreiding van geografische informatie.

Inlichtingenpeloton

In de praktijk zal dit peloton opgaan in de ASIC (All-Source Information Centre) welke binnen de sectie S3 van de staf van het ISTARbataljon werkzaam is. De ASIC is verantwoordelijk voor het coördineren van de inlichtingen stromen binnen het ISTARbataljon ter ondersteuning van Crisis Response Operations (CRO) met Nederlandse bijdrage. De ASIC met in totaal veertien medewerkers is samengesteld uit; een hoofd ASIC, een chauffeur en drie inlichtingen groepen met elk vier medewerkers.

Field Support peloton

Tenslotte het Field Support peloton bestaande uit de volgende componenten:
Een commandogroep en drie Field Support teams. Het Field Support peloton bestaat uit 30 personen en is verdeeld in 3 teams en een commandogroep. Het peloton is in staat Field HUMINT missies uit te voeren. Steeds vaker wordt aangetoond dat HUMINT onmisbaar is bij het opbouwen van een informatiepositie in wat voor conflict dan ook. Het is een uniek middel om achter de intenties van een tegenstander of groepering te komen.
Het peloton is een mix van rangen en standen. Allen hebben een specifieke opleiding gehad om deze taak uit te voeren. Naast het uitvoeren van deze hoofdtaak, verleent het peloton ook steun in de vorm van weerbaarheidtrainingen. Specifieke doelgroepen zijn hierbij commando's, piloten en mariniers. Voorts voert het peloton selecties uit voor toekomstige HUMINT medewerkers.

Oefeningen 103 ISTARBATALJON

'WINTEX' (maart 2003) in Noorwegen.
Een veertien dagen durende deelname door een zeer beperkte groep aan deze oefening was essentieel om kennis te nemen van ons zuster ISTARbataljon in Noord Noorwegen. Dit is overigens het enige gelijksoortige ISTARbataljon in Europa.

'CENTAUR BOISSEVAIN'
De eerste presentatie van 103 ISTARbat is geweest tijdens de oefening 'Centaur Boissevain' in de omgeving van Amersfoort in mei 2003. Hier werd o.l.v. de 1e Divisie de commandoposten van 41e en 43e brigade te velde ontplooid en getraind. Daarnaast was de 13e brigade, gesimuleerd door de HMV klas van het IDL, aanwezig op de kazerne. Ons bataljon nam fysiek deel met twee ISTAR componenten in de vorm van een shelter. De intel-assets werden gesimuleerd in de computers (ISIS).

'STEEKVLIEG'
(oktober 2003) een TOOK/TOZT (Tactische Oefening op Kaart/Tactische Oefening Zonder Kaart) in zuid Nederland en Duitsland. Hierbij ging een grote groep ISTAR kader te velde om mogelijke posities voor het ISTARbat en haar assets te verkennen.

CPX 'HONEST SWORD.'
Begin maart 2004 vertrok de eenheid naar Wildflekken (Duitsland) waar we twee weken oefenden in de CPX Corps oefening 'Honest Sword.' Hier werden we in staat gesteld om voor het eerst een CP -concept ISTAR- te testen. Helaas nog zonder voertuigen maar in gebouwen.

'WINTEX' 2004 in Noorwegen.
Een veertien dagen durende deelname door de specialisten van EOV, RPV, MILGEO en staf aan de oefening WINTEX bij onze Noorse collega's. Hierdoor konden we kennis nemen van het Noorse concept en manier van werken in hun TOC (Tactical Operations Centre) en
LRRP's.

'ORGANISER 6A' (juni 2004) in Vogelsang Duitsland.
Wederom veertien dagen nu als batstaf naar buiten. Helaas waren er nog steeds geen voertuigen voor de staf beschikbaar. Vandaar dat de staf de oefening vanuit gebouw Van Dooren leidde. Te velde werden verkenners van 17 PAINFBAT en onze eigen Humint en EOV-eenheden ontplooid en getraind.

'BISON PREPARE' (september 2004) in Bergen – Munster Duitsland.
Bijna al het essentiële vervoer is binnen. Het is de eerste keer dat alles eruit gaat. Tevens de certificeringoefening voor de NRF (NATO Responce Force). Naast de bataljonsstaf nam tevens de EOV-cie hieraan deel. Verder waren ook Noorse en Portugese LRRP's en Humint teams vertegenwoordigd.

'HEROIC SWORD' (oktober-november 2004) in BAUMHOLDER Duitsland.
Voor de tweede maal verscheen de NRF component van ISTAR te velde. Ditmaal o.l.v. de LCC (Land Component Commander). De bataljonscommandopost was compleet

te velde uitgebracht. Alle buitenlandse gasten (Roemenen, Portugezen, Noren) waren functioneel binnen de staf ingedeeld.

'PEACE RIDER' (2004)

Bij verschillende gelegenheden namen elementen van de staf (zoals de LSO'n) deel aan straftrainingen bij het HRF-HQ (Munster- Bondsrepubliek Duitsland). Dit hield veelal verband met de voorbereidingen van geplande oefeningen.

'ALLIED WARRIOR 2004' (november-december) te Amersfoort.

Onder leiding van de Joint Force Commander in Napels werd in een twee weken durende CAX (Computer Assistent Course) de LCC (Land Component Commander) beoefend. Het ISTAR bataljon nam aan deze oefening deel door in de LOCON setting mee te draaien.

'IRON SWORD' (23 mei-17 juni 2005) NOORWEGEN.

Doel van deze oefening (op internationaal niveau) was de strategische verplaatsing van de Landcomponent van de NRF troepenmacht. Voor ISTAR bataljon hield dit in dat al haar voertuigen via de Eemshaven naar Frederiksstad werden verplaatst. Hierna volgden achtereenvolgens: de initial entrie; de deployment en tenslotte de redeployment.

Foto 1) Bison Prepare, Foto 2) Organiser 6b-Bison Prepare, Foto 3) 'Iron Sword' We zijn er klaar voor

Eerste wapenfeit: De bijzetting van Prinses Juliana

30 maart 2003

Ruim 9000 militairen van de krijgsmacht namen deel aan het ceremonieel tijdens de uitvaart en bijzetting van Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Juliana. Ook 103 ISTARbataljon genoot de eer om hieraan deel te nemen. Bij het op ceremoniële wijze overbrengen van het stoffelijk overschot van Prinses Juliana van Paleis Noordeinde naar de Nieuwe Kerk in Delft vormden militairen van de Koninklijke Landmacht, Koninklijke Luchtmacht en Koninklijke Marine de ere-afzetting aan weerszijden van de route. In de ere-afzetting waren buiten de 300 veteranen ook de mannen en vrouwen van 103 ISTAR (m.i.v. MI&STSTESK) vertegenwoordigd. Voordat het zover was, had Ton de taak op zich genomen de exercitielessen weer eens ter hand te nemen. Het eskadron diende de ceremoniële vaardigheden tot in de puntjes uit te voeren. Bij de eerste exercitieles gaf Ton het commando: 'over-geweer', in de verwachting dat men dit commando feilloos zou uitvoeren. Edoch, het commando werd met de meest vreemde capriolen uitgevoerd. Daar was inderdaad nog het een en ander aan te sleutelen. Na een les of tien was het eskadron in staat de exercitie op het gewenste niveau uit te voeren. Op de bewuste dag vertrok het aangewezen personeel van 103 ISTARbataljon tegen 3 uur in de ochtend met bussen richting Rotterdam. In de Rotterdamse Kuip aangekomen werd men opgevangen en van een natje en droogje voorzien. Na deze verfrissing stapte men de bussen weer in en werd onder begeleiding van de Koninklijke Marechaussee naar een zijstraat op de route (omgeving Rijswijkse plein) gebracht. Na de lange rit stapten de mannen en vrouwen de bus uit en maakten zich gereed voor het formeren van de erewacht. Na een laatste tenue-inspectie zette Ton zijn eskadron in gang. Om de mensen links en rechts van de opgedragen weggedeelte te krijgen hanteerde Ton een wel heel ongebruikelijk militair commando namelijk 'splitsenmars.' Niettegenstaande dit ongebruikelijk bevel werd dit, onder het toeziend oog van de talrijke toeschouwers, op een voortreffelijke wijze uitgevoerd. Voor Ton en zijn mensen was het nu wachten tot de ere-afzetting na het passeren van de rouwstoet met het stoffelijk overschot van Prinses Juliana voorbij was. Na de ceremonie kon men met trots terugkijken op een geslaagd eerste belangrijke wapenfeit van 103 ISTAR-bataljon.

Foto 1) Oefenen voor de ere afzetting (foto: kap Nico de Jong). Foto 2) De rouwstoet passeert de ere-afzetting

50 jarig bestaan 101 Militaire Inlichtingen Peloton

2004

Op 26 feb 2004 was al het personeel van 101 Militaire Inlichtingen Peloton en Staf Staf Eskadron 103 ISTAR Bataljon bijeen gekomen in de kantine van het wachtmeester Kruithof gebouw op de Legerplaats bij Oldebroek. Dit was de eerste keer dat de eenheid een echt samenzijn had. De bijeenkomst stond in het teken van het 50-jarig bestaan van het 101 Militaire Inlichtingen Peloton. Lkol Keijsers, Commandant 103 ISTAR Bataljon, opende de bijeenkomst en verhaalde over het ontstaan van het jarige MIpel, nu uitgebreid en gereorganiseerd tot MI&STSTESK. Vanwege het feit dat het Bataljon net was opgericht, volop bezig was met de opbouw en het voorbereiden van de komende oefeningen meende hij dat er op dit moment geen goede invulling gegeven kon worden aan de viering van het 50-jarig bestaan. Hij zegde toe er in 2005 gepaste aandacht aan te besteden. Er werd een dronk uitgebracht op de jarige eenheid.
Vervolgens bedankte hij de majoor Scholten, in zijn functie als laatste commandant 101 MI-pel voor wat hij de afgelopen jaren voor het MIpel had gedaan en wenste hem veel succes toe in zijn nieuwe functie als commandant Field Support peloton binnen 103 ISTAR bataljon.

De laatste commandant 101 MIpel, majoor Marcel Scholten (foto: kap Nico de Jong)

Daarna gaf hij aan wat de functie, doelstellingen en werkwijze van het ISTAR Bataljon zouden gaan worden en wat hij verwachtte van het personeel. Een cruciale rol was weggelegd voor het MI&STSTESK en hij wenste de eskadronscommandant (EC), majoor Jan Groenendijk, eskadronsadjudant adjudant Ton Weerheijm en de, net een uur geleden bij het bataljon geplaatste, plaatsvervangend EC, kapitein Dave Hoff, heel veel succes toe met het bouwen, opleiden en trainen van het nieuwe MI&STSTESK.

Tweede wapenfeit: De bijzetting van Prins Bernhard

11 december 2004

Nadat het Nederlandse volk vorig jaar met het overlijden van H.K.H. Prinses Juliana was geconfronteerd, werd een jaar later de Koninklijke familie opnieuw door een tragisch verlies getroffen. Ditmaal was het Z.K.H. Prins Bernhard, die op 1 december 2004 kwam te overlijden. De Prins werd op een affuit naar zijn laatste rustplaats vervoerd. Het gebruik van de affuit bij militaire begrafenissen is overigens een oude militaire traditie, die in tal van landen in gebruik is en in de 19e eeuw ontstond. In die tijd werd een veldgeschut, gereserveerd voor de veldslag, bij zeer hoge uitzondering ingezet om een gesneuvelde hoge officier met militair ceremonieel te verplaatsen. De kist werd in die tijd bovenop het kanon geplaatst. Het gebruik van de affuit was vooral aan vooraanstaande militairen voorbehouden.

Vanaf de 19e eeuw wordt de affuit ook gebruikt bij begrafenissen van vorsten en hoogwaardigheidsbekleders (bijv. Koningin Victoria, Prinses Diana en Winston Churchill). In Nederland maakten de Oranjes doorgaans gebruik van lijkkoetsen bij uitvaarten. Een uitzondering was de herbegrafenis van prins Willem George Hendrik in 1896. Deze prins, een verdienstelijk krijgsman, was in 1799 in Padua begraven, nadat hij was overleden aan een infectie van een schouderwond die hij op het slagveld had opgelopen. Op 7 augustus 1896 werd zijn stoffelijk overschot in de grafkelder van de Oranjes in Delft bijgezet. Daarbij werd een affuit gebruikt.

Een bijdrage van Aooi Nico Brumlief.

Continency Plan 100

Na het overlijden van Prins Bernhard werd Continency Plan 100 geactiveerd, dit plan omschrijft het geheel aan voorbereidingen die uitgevoerd moeten worden vanaf het moment van overlijden tot en met de dag van de uitvaart en bijzetting.

Voor 103 ISTAR bataljon betekende dit wederom het leveren van een detachement. Een delegatie van in totaal 92 militairen werd ten behoeve van de ereafzetting tussen Paleis Noordeinde en de markt in Delft ter beschikking gesteld.

Het detachement bestond uit militairen van alle subeenheden van het bataljon, te weten 28 van het MI&STSTESK, 25 van 102 EOVcie, 24 van 101 Artostbt en tenslotte 15 van 101 RPVbt.

Aangezien tijdens de uitvaart en bijzetting van Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard

gewapende exercitie moest worden uitgevoerd werd dit voor de aangewezen personen van het bataljon een dagelijks terugkerend onderdeel van het trainingsprogramma. Daarnaast moest er natuurlijk ook de nodige aandacht worden besteed aan de uniformen om er tijdens de plechtigheid onberispelijk uit te zien. De dag voorafgaande aan de uitvaart was iedereen geconsigneerd en werd er voorgeoefend met het complete detachement. Dit geschiedde onder leiding van de detachementcommandant majoor Sijnhorst (Pbc).

Ons laatste eerbetoon

Op 11 december 's morgens om 4 uur vertrokken wij met het detachement naar de Kuip, het Feijenoord stadion in Rotterdam. Bij aankomst kregen we een begeleider

toegewezen die het detachement zou vergezellen vanaf het verlaten van het stadion tot het einde van de plechtigheid. Maar voordat we vertrokken werden er eerst lunch- en ontbijt pakketten verstrekt en kregen we nog even de gelegenheid om een kop koffie te drinken en de benen nog eens goed te strekken.
Rond 8 uur vertrokken alle bussen in de opgedragen volgorde onder marechaussee-begeleiding naar de opgedragen locaties. Aldaar aangekomen werden de laatste controles en inspecties uitgevoerd en vervolgens marcheerde het detachement onder leiding van majoor Sijnhorst het parcours op. Hier werd vervolgens iedereen op een juiste onderlinge afstand geposteerd en begon het lange wachten totdat de laatste inspectie door de Mandataris werd uitgevoerd. Al snel hierna verscheen in de verte de rouwstoet.

Na het passeren van de rouwstoet en nadat deze volledig uit het zicht was verdwenen was dit voor ons detachement het signaal dat er een eind aan ons aandeel in het laatste eerbetoon aan Prins Bernhard was gekomen.
Met het terugmarcheren naar de bussen en tenslotte de terugreis naar 't Harde eindigde een ook voor het bataljon bijzondere dag.

Foto 1) Nadat de bus werd verlaten begaven de mannen en vrouwen van 103 ISTAR bataljon zich onder toeziend oog van bataljonsadjudant Nico Brumlief voor de ereafzetting naar de locatie langs de route, Foto 2) Een goed overzicht, Foto 3) De kist geplaatst op het affuit met het stoffelijk overschot van Prins Bernhard (foto: kap Nico de Jong)

Defensie

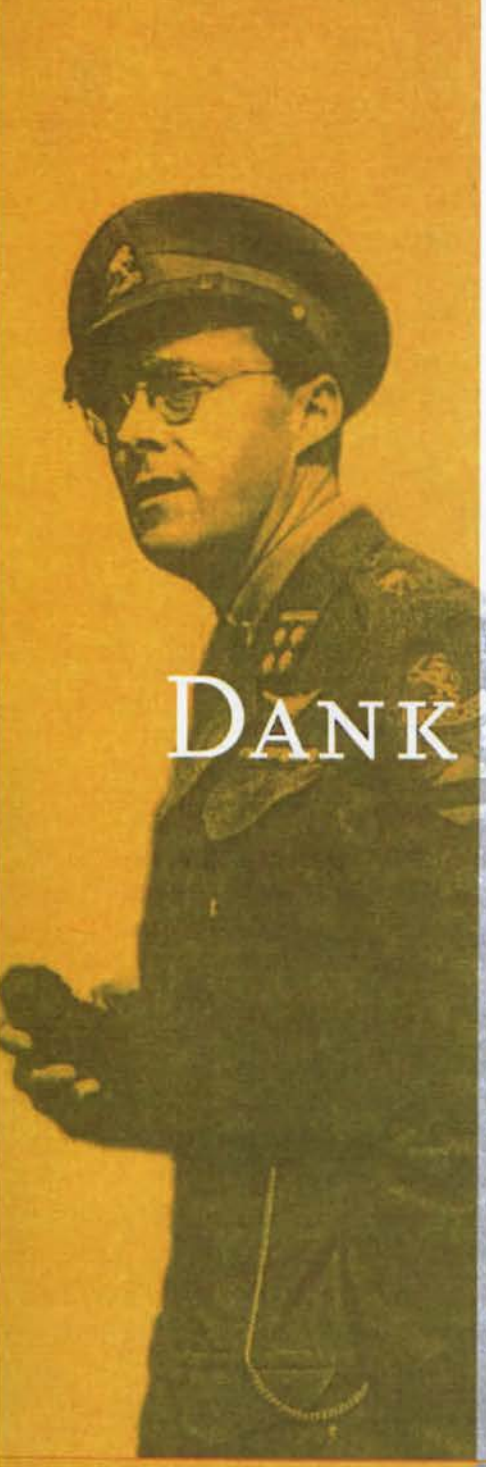

Dank betuiging

Op 11 december 2004 heeft op indrukwekkende wijze de uitvaart en bijzetting plaatsgevonden van

Zijne Koninklijke Hoogheid Prins Bernhard

Mede door uw grote inzet en betrokkenheid heeft de krijgsmacht een stijlvolle en waardige bijdrage kunnen leveren aan zowel de rouwplechtigheden, de uitvaart, als de bijzetting.

Als Mandataris van Defensie betuig ik mijn dank en waardering voor uw aandeel aan dit laatste eerbetoon aan Prins Bernhard.

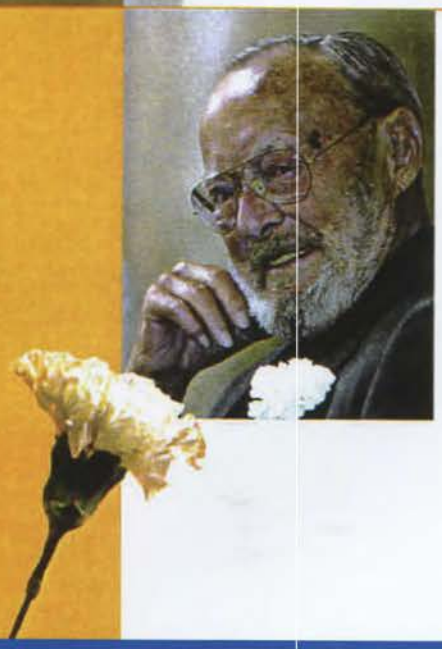

De Mandataris Defensie

H.Th. Komen
Brigade-Generaal

INF -SCOOP

INFO-SCOOP is een uitgave van 101 MIPel

December 200

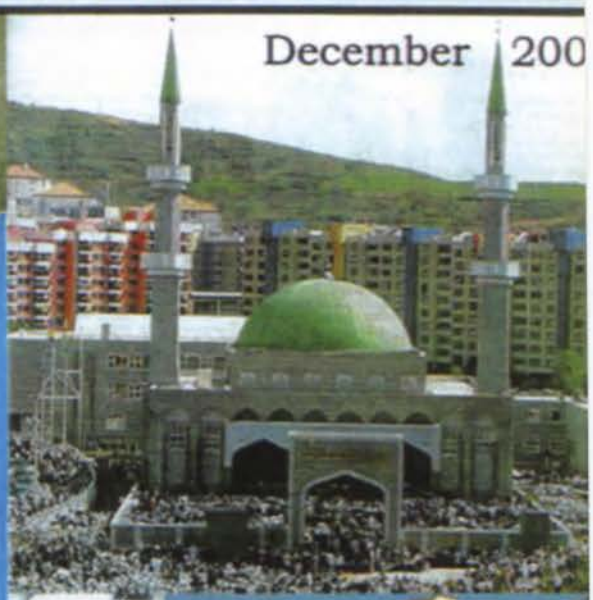

Achtergrond en afkomst
van de bevolking van Bosni

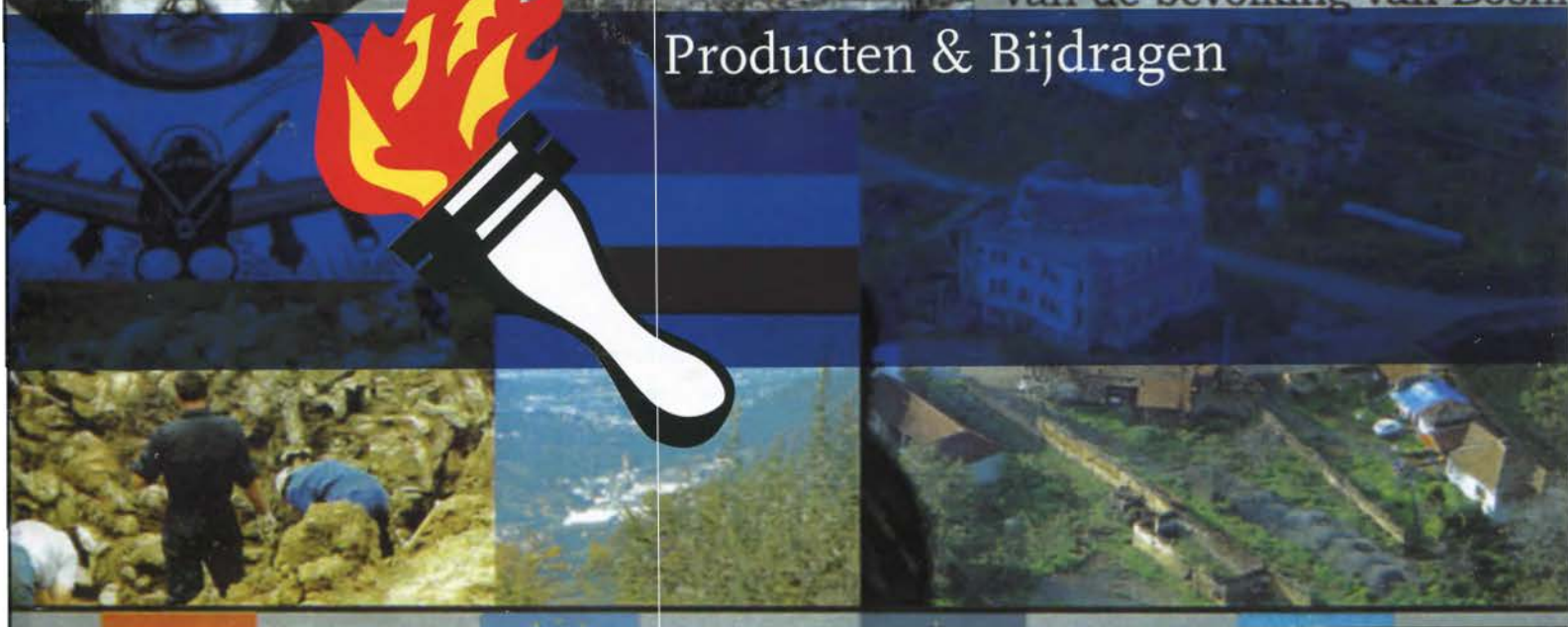

Producten & Bijdragen

Producten en bijdragen

Algemeen

Buiten de informatie die in de vorm van de INFO-SCOOP door 101 MIDcie/101 MIpel aan de klanten werd verstrekt, wordt in dit hoofdstuk tevens aandacht geschonken aan een aantal andere even zo belangrijke producten. De lessen die werden verzorgd door 1 MIgp (het huidige Field Support Peloton) op het gebied van ondervraagoefeningen zijn reeds uitvoerig aan bod gekomen in het artikel: *'Een nachtje MID krijgsgevangenondervraagoefening.'* Een ander product was het informeren van eenheden en individuele militairen en burgers, die waren aangewezen voor een uitzending in het kader van een vredesmissie. Deze informatie bestond uit het houden van briefings en lezingen tijdens Missie Gerichte Instructie (MGI) Buiten 1 MIgp hielden ook de 2 MIgp en 3 MIgp zich hier intensief mee bezig hadden gehouden. In dit hoofdstuk wordt verder in het kort weergegeven welke veranderingen in werkwijze hebben plaatsgevonden binnen de voormalige groepen van 101 MIpel na de reorganisatie tot MI&STSTESK.

Een van de laatste lezingen (Irak) van Lex Schuijl

Producten MIPEL
Van INTELL-SCOOP naar INFO-SCOOP

Inleiding

Een van de middelen van 101 MIDcie/MIpel om het personeel in de aanloop van een missievoor te bereiden was het uitbrengen van een informatieblad. Dit lag mede aan het feit dat er geen LK inlichtingendagen meer werden georganiseerd. Tijdens deze dagen werden de LK eenheden in staat gesteld kennis te nemen van:

- de lezing 'Zonegrens', met informatie over 'het ijzeren gordijn.'

(Deze werd na de val van de muur natuurlijk niet meer gegeven);
- de lezing 'de Sovjetsoldaat', waarin het dagelijkse leven van de 'tegenstander'uitvoerig werd belicht;
- informatie over de 'Spetsnaz', de *Special Forces* van de voormalige USSR.

Tenslotte werden enkele toetsen afgenomen, waarin - bijvoorbeeld met behulp van houten modellen – aan voertuigherkenning werd gedaan. Na het wegvallen van de inlichtingendagen werd besloten de eenheden op een ander wijze van informatie te voorzien.

Intell-scoop/Info-scoop

In dit blad werden de actuele zaken in het uitzendgebied belicht. Mede hierdoor werd de uit te zenden eenheid of individuele militair in staat gesteld zich zo goed mogelijk voor te bereiden.
Het idee hiervoor ontsproot aan het brein van majoor Louwe Hakvoort. Hij was van mening dat *'verzamelde informatie niet alleen opgeslagen diende te worden, maar ook aan die eenheden en personen ter beschikking moest worden gesteld die behoefte hadden aan gedegen actuele informatie.'*
Om kwaliteit te kunnen bieden werd niet alleen gebruik gemaakt van open bronnen (nieuwsbladen, opiniebladen, landenstudies, etc.), maar werd ook van de contacten met de Defensie Organisatie Koninklijke Landmacht, afdeling Inlichtingen en Veiligheid (DOKL I&V) en de Militaire Inlichtingendienst (MID) in Den Haag. In een later stadium vormde vanzelfsprekend ook het Internet een belangrijke informatiebron.
Bij de totstandkoming van de Intell-scoop/Info-scoop werd al het personeel van MIDcie/MIpel aangemoedigd hieraan zijn of haar bijdrage te leveren.

Het eerste nummer van de Intell-scoop werd op 24 maart 1993 uitgebracht. De eerste redactie bestond uit majoor Hakvoort, kap R.C. de Jong en tlnt J.P. Duister. Het informatieblad van 101 MIDcie betrof een tweewekelijkse uitgave en werd vanwege de toentertijd beschikbare middelen in zwart-wit afgedrukt en verspreid onder de secties S2 van bataljons en brigades en andere onderdelen van de KL die functioneel belang hadden bij actuele informatie op inlichtingengebied.
101 MIDcie presenteerde zich als een eenheid die nuttige informatie produceerde.

De reden voor de naamsverandering in 1995 van 'Intell-scoop' in 'Info-scoop' was gelegen in het feit dat de MID problemen had met de oorspronkelijke naamgeving. De benaming Intell-scoop zou impliceren dat gebruik werd gemaakt van gerubriceerde gegevens, terwijl in feite uitsluitend gegevens uit open bronnen werden gebruikt. Aan de doelstelling veranderde evenwel niets.
Het eerste nummer van Info-scoop met een gekleurd front kwam in datzelfde jaar tot stand. De redactie bestond toen uit tlnt Mori, die heel veel redactioneel werk verrichtte, bijgestaan door majoor Hakvoort en sgt Rollema.

INFO-SCOOP

Na de reorganisatie van 101 MIDcie naar 101 MIpel werd het informatieblad van een nieuw jasje voorzien. Voor de rest veranderde alleen de redactie, die werd gevormd door maj Louwe Hakvoort, elnt Peter Menting en de sgt1 Arnold Wever.

De opmaak en verspreiding van de Info-scoop werd in dit stadium verzorgd door het Documentatie- en reproductiecentrum van het peloton.

Einde INFO-SCOOP?

In de periode voorafgaand aan de integratie van het peloton in 103 ISTAR bataljon, was het informatieblad steeds verder gegroeid en mocht de redactie met een zekere mate van trots terugzien op een verspreiding van meer dan 300 exemplaren. Niet alleen bataljons, brigades en individuele militairen verzochten om een exemplaar, er kwamen ook verzoeken van buiten de KL om zich te mogen abonneren: de Koninklijke Marechaussee, het Korps Mariniers, de KLU, de Haagse Staven, etc. Een schrijver met een aanzienlijke hoeveelheid artikelen in de Info-scoop op zijn naam was adjudant Lex Schuijl. Hij wierp zich fanatiek op de mogelijkheid eenheden optimaal te informeren over hun uitzendgebied. Lex Schuijl ging in november 2003 met Functioneel Leeftijdsontslag (FLO). Een maand later verscheen de laatste Info-scoop. De laatste jaren maakten van de redactie deel uit: maj Harry Jacobs, majoor Marcel Scholten, sgt1 Henk Vels en sgt1 Joop Veenbrink. Aan de vormgeving van het informatieblad hebben ook de sergeanten Norbert Kolster, Marco Mijnheer en Paul van der Werff een grote bijdrage geleverd.

Toekomstperspectief

In hoeverre er een vervolg komt op dit product, nu het MIpel binnen de organisatie van 103 ISTAR bat is opgenomen, is op het moment van schrijven nog geen beslissing genomen. Een andere taakstelling behoeft andere producten. De informatievoorziening aan uitgezonden personeel of eenheden is inmiddels geprofessionaliseerd. De taken van MIVD, G2-OPCO, SVV, 103 ISTAR en MI&STSTESK en de S2 van de eenheid zijn hierbij duidelijk omschreven. Onder leiding van de hoogste Intell organisatie met steun van 103 ISTARbat wordt het personeel en eenheden van relevante informatie voorzien.

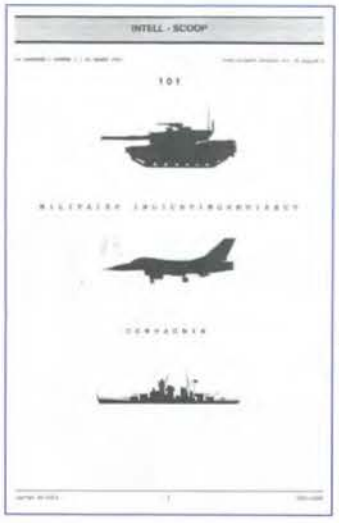

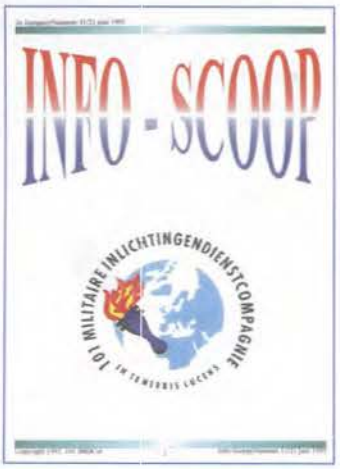

Foto 1) Het eerste nummer van INTELL-SCOOP, Foto 2) Het eerste nummer van Info-scoop
Foto 3) De Info-scoop na de reorganisatie, Foto 4) Binnenblad van de Info-scoop na de reorganisatie,
Foto 5) Het (vvorlopig) laatste nummer van Info-scoop

Srebrenica

1995

In het najaar van 1995 heeft de eenheid geparticipeerd in het 'Srebrenica debriefing-rapport.' Zeker geen eenvoudige en alledaagse klus, gezien de gevoelige aard van het onderwerp. De BLS, luitenant-generaal H.A. Couzy nam het eerste exemplaar van het rapport, getiteld Debriefing Srebrenica begin oktober in ontvangst. Hij ontving het rapport van brigade-generaal O. van de Wind, die de leiding gaf aan het zogeheten 'debriefingteam' dat het rapport opstelde. Dit onderzoeksteam bestond uit personeel van de Koninklijke Landmacht en de Koninklijke Marechaussee (KMAR) en stond o.l.v. de Militair Juridische Dienst bijgestaan door een adviseur van de KMAR. Oud-minister van Defensie mr. J. de Ruiter en voormalig chef Defensiestafgeneraal b.d. G. Huyser completeerden het team. De debriefing werd op verzoek van de Tweede Kamer gemaakt naar aanleiding van de val van de moslimenclave. Het rapport gaf o.a. antwoord op nog openstaande vragen. Het onderzoek werd naar tevredenheid van de Haagse politiek uitgevoerd.

De deelnemers aan het Sebrenica onderzoek

Van 1 MI naar Field Support Peloton
Een bijdrage van kap Patrick Dekkers

Inleiding

Bij de omvorming van 101 MIDcie naar 101 MI peloton in 1994 moest in het kader van de Herstructurering van de KL de ondervraging drastisch op de schop. Het oude systeem, waarbij een kleine kern van BOT kaderleden-ondervragers werd aangevuld met speciaal geselecteerde en Russisch geschoolde dienstplichtige ROAG-officieren, moest worden gereorganiseerd. Er werden vier ploegen gevormd in 1 MIgp, elke bestaande uit twee BBT officieren-ondervragers, aangevuld met een chauffeur. De officieren werden extern geworven, na te zijn geselecteerd op onder meer taalgevoel. Daarna volgden zij een basisopleiding aan het OCOSD, later de KMA spec-opleiding. Daarna

Ondervragers tijdens oefening 'Low Lands 1994' oefenden nog volgens de oude stijl

kregen zij aanvullende opleidingen op de SMID in Ede en extern. Een majoor BOT was commandant van de groep ondervragers. Hij was bijzonder vanwege zijn unieke positie binnen de krijgsmacht als single-service manager en onderhield de externe (buitenlandse) contacten. Later werd hier een kapitein als plaatsvervanger aan toegevoegd.

Talen

De mogelijkheden om Russisch te leren op de SMID waren fantastisch, maar uitzendingen als UNPROFOR zouden uitwijzen dat we met Russisch alleen niet konden volstaan. Er bestond geen duidelijke visie op de vraag op welke nieuwe talen 101 MIpel zich zou moeten gaan oriënteren. Even was er sprake van om onder meer Portugees en Spaans in huis te halen, maar uiteindelijk werd de knoop doorgehakt: Elke ploeg kreeg één taalspecialisme, twee ploegen bleven op Russisch georiënteerd, één ploeg zou zich concentreren op Frans en één ploeg op Servo-Kroatisch. Deze laatste taal was actueel omdat de KL volop in de vredesmissie UNPROFOR was verwikkeld en de publieke roep om meer troepen naar de Balkan te sturen groter werd.

Maar ja, wie ging ons die talen leren? En als we opgeleid zouden zijn, hoe gingen we ze dan bijhouden en uitbouwen?

- Voor Russisch was er geen vuiltje aan de lucht, de TAS (Talen Specialisatie) voorzag in prima opleidingen en herhalingen. Afspraken met Lkol Noordzij en later met dhr Gerard Seinhorst, liepen van oudsher erg soepel. Het befaamde Van der Baar-examen Russisch bestond nog steeds en een via een extern bureau was het zelfs mogelijk dat drie personen voor een periode van 5 weken naar Moskou gingen om daar de taal 'live' te leren, iets wat voor de val van de Muur ondenkbaar was.
- Frans bleek geen probleem te zijn, een basis was bij de meesten aanwezig en voor de initiële opleiding konden twee officieren naar België worden gestuurd omdat daar opleidingen en herhalingen voor Nederlands sprekende militairen voorhanden waren.
- Servo-Kroatisch bleek echter een struikelblok. Extern was budgettechnisch geen

optie. Langdurige taalcursussen op hoog niveau waren erg prijzig, dus moest er gekeken worden bij de NAVO-partners. Vier landen bleken deze opleiding te geven. De Duitsers waren echter vol geboekt, de Canadezen konden onze cursisten pas 8 maanden later ontvangen en de enige twee op korte termijn beschikbare cursussen werden gegeven bij de Britse militaire inlichtingendienst of bij Amerikaanse militaire talenschool in Monterey, Californië. De betreffende ondervragers, die zichzelf in hun verbeelding al 6 maanden op een surfboard in de branding voor de Amerikaanse Westkust zagen staan, werden uiteindelijk naar een regenachtige en afgelegen Britse luchtmachtbasis gestuurd om daar in vier maanden de taal te leren. Vervolgens bleek het, vanwege alle reguliere werkzaamheden, nagenoeg onmogelijk om de pas geleerde taal op een fatsoenlijke manier bij te houden.

- In 1997 werd besloten Servo-Kroatisch te laten vallen ten gunste van Arabisch en niet meer extern op te leiden, maar jonge arabisten uit de burgermaatschappij te recruteren. In 1999 kwamen de talen helemaal te vervallen, omdat het een te groot kostenplaatje met zich meebracht en het opleiden bovendien enorm tijdrovend was. Ondervragen met een tolk, ondanks dat dit de intermenselijke communicatie voor een groot deel teniet doet, bleek nu nog de enige mogelijkheid. Nieuwe lichtingen ondervragers kwamen vanaf nu 'kaal' binnen.

Gijzeling

Een nieuw aandachtsgebied dat zich aandiende bij CBOps was gijzeling. Als gevolg van de gijzeling van Nederlandse VN-personeel in Bosnië sprong ritmeester Karol Wozniak in het gat. Het gegijzelde personeel werd gedebriefd. Binnen no-time werd 1 MIgp deskundig op dit terrein en aan de vraag naar de lezing 'gijzeling' kon nauwelijks worden voldaan. Niet alleen elke rotatie die naar het Voormalig Joegoslavië afreisde (en dat waren er erg veel in die tijd) maar ook de UNMO's tijdens hun opleiding op het IDL (Instituut Defensie Leergangen), Angola-gangers, Marechaussee-klassen, mariniers voor Cambodja, ja, zo'n beetje iedereen wilde graag voorgelicht worden. Als 1 MI al bekend was vanwege de expertise het gebied van ondervraging, dan zette het thema 'gijzeling' de club helemaal op de kaart.

In elke rotatie werd een delegatie van 101 ingebracht, Owi Martin Danens met zijn collectie vreemde wapens, 1 MI met een verhaal over gijzeling, 2 MI met weer & terrein en 3 MI met de achtergronden van het conflict.

Ook de SVV (School voor Vredesmissies) trok aan de bel en wilde voor hun UNMO opleiding ook voor deze oefeningen 'gijzeling' in aanmerking komen. Toen Rwanda, Angola en andere missies met het risico op gijzeling werden afgesloten en de situatie in Bosnië begon te stabiliseren met de zoveelste SFOR lichting werd het college 'gijzeling' overgedragen aan de SVV en richtte 1 MI zijn pijlen op een andere behoefte: 'Contact-Handling.'

Reservisten

Het bestand van ex-dienstplichtigen met het functiecodenummer D33X0 (krijgsgevangenondervragers) liep in 1995 tegen de 200. Deze reservisten kwamen jaarlijks op herhaling op de SMID om hun taalvaardigheid bij te houden, hoewel velen om allerlei redenen hun gezicht niet meer lieten zien op ondervraagoefeningen. Het netwerk van oud-ondervragers was groot. Er werd zelfs in 1995 een documentaire over gemaakt door de IKON. Later werd het bestand helaas teruggebracht naar 80 actieve reservisten

en uiteindelijk werd zelfs geopperd dit naar slechts 8 man (dus conform de OTAS) terug te brengen. Gelukkig werd dit onzalige idee nooit uitgevoerd, De inbreng van de reservisten heeft meerdere malen het voortbestaan van 1 MI veilig gesteld.
De reservisten waren van onschatbare waarde bij de opleiding van aspirant-ondervragers, aan wie zij een schat aan kennis en ervaring overbrachten. Ook zij steunden 1 MI bij nationale en internationale oefeningen. Voor sommige ondervraagsessies was het gewoon wenselijk een wat oudere persoon te gebruiken. Een 23-jarige 'majoor' komt nu eenmaal niet geloofwaardig over bij zijn gesprekspartners!

Reservisten bestand

'Reservisten' is in de loop der tijd een verzamelnaam geworden voor al diegenen die tot ondervrager waren opgeleid, maar dit specialisme niet als hoofdtaak hadden. Hiertoe behoorden de ondervragers-reservisten van 1 MIgp, ondervragers-reservisten die formeel bij andere reserve-eenheden dienen, elders actief dienende ex-ondervragers, etc. Vanwege de afhankelijkheid van de reservisten was er altijd een reservisten-contactpersoon. Vaak waren dat onze vrouwelijke BBT ondervragers, die vanwege hun natuurlijke charme (!) de taak hadden de reservisten te bellen, mailen of aan te schrijven en ze warm te maken om aan oefeningen deel te nemen. Als tegenprestatie handelden zij hun administratieve rompslomp af, zoals belastingverklaringen, herhalingsoproepen en declaratieformulieren. Voor de reservisten was het niet zozeer de lauwe koffie en het nachtenlang doorwerken wat bleef trekken, maar het unieke werk en de verslaving iemand te 'breken', de waardering door jongere collega's, het reüniegevoel bij oefeningen en misschien wel het feit dat ze wisten dat de MID niet zonder hen kon. Bij de selectie, opleiding, training en begeleiding van het bleek de inbreng van de reservisten onontbeerlijk.

Ondervraagoefeningen

Als ondervrager bij 1 MI kwam je goed aan je trekken. Vaak behelsde het jaarprogramma meer dan 40 oefeningen (meestal gedurende 2-3 dagen) zowel Nederlandse als buitenlandse. Deze konden natuurlijk niet alleen door de commandant gepland en geregeld worden. Daarom trad elke ondervrager regelmatig op als projectofficier of leider der oefening (LDO), al dan niet gekoppeld aan de eenheid waar hij of zij contactpersoon van was.
Omdat alle NAVO-ondervraageenheden klein waren (met uitzondering van die van de VS uiteraard, maar we beperkten ons tot die eenheden die in Duitsland gestationeerd waren) kenden we veel collega-ondervragers. Omdat het onderwerp 'ondervragen' in Duitsland erg gevoelig lag, maar er wel degelijk de behoefte bestond om met name hun piloten te leren weerstand te bieden aan ondervraging, klopten ze bij ons aan voor hulp. Zo hebben we jarenlang hele lichtingen Duitse ondervragers opgeleid, zeker met de eenheid van het 'Frontnachrichten Zentrum der Luftwaffe' uit Keulen, die ons ook bij vrijwel elke oefening kwamen ondersteunen. Ook deden we veel zaken met de Conduct-After-Capture eenheid van de Britten. Zo hadden we weken dat we de eerste helft van de week met een lease-auto naar Zuid-Duitsland reden om daar in een safe-house te ondervragen en de tweede helft van de week met een charter naar een bepaalde plek in Engeland vlogen om daar met de SAS te gaan 'praten.'
Het was dus zaak niet alleen met de reservisten contacten te onderhouden, maar zeker ook met de partners en Nederlandse klanten zoals het KCT of de BBE. Elke ondervrager was dus tevens een aanspreekpunt voor de coördinatie met partners of eenheden,

een systeem dat erg goed werkte. Zelfs soldaat Maarten Maas, 'Manusje-van-Alles', had zo zijn contacten, waardoor het voorkwam dat zelfs kolonels opbelden met de vraag: 'Is private Maas around ?'

Contact-handling

Sinds 1998 leverde 1 MI ondervragers in de rol van contact handlers om in crisisgebieden informatie uit menselijke bronnen (Humint) te vergaren. Zij werden zodoende de 'ogen en oren' van menig commandant in de uitzendgebieden. Het belang van dit personeel wordt geïllustreerd door het feit dat het leeuwendeel van de informatie (vaak meer dan 75%), waarop deze commandanten hun beslissingen namen, afkomstig was uit Humint-bronnen.

Producten van 2 MIGP - het huidige MILGEO peloton Van terreinanalyse naar militair geografische inlichtingen

Een overzicht

In de loop der jaren heeft 2 MIgp tijdens haar werkzaamheden een respectabel aantal KTS (Klimaat- en Terreinstudies) geproduceerd. Om een indruk te geven van haar productie en betrokkenheid bij de naderende en lopende vredesmissies volgt hier een kleine samenvatting:

- In Bosnië nam de groep actief deel aan de vredesoperatie. In de eerste verkenningsparty achtereenvolgens Elnt Marcel van Zoelen, tlnt David Henneveld en sm Jan van Hoorn in 1998 en in een tweede verkenningsparty tlnt Miriam Brak en sm Herman Jogems. In 1999 vertrokken tlnt David Henneveld, tlnt Sjoerd Groenenstein en sm Jan van Hoorn voor een verkenningsopdracht naar Kosovo. Deze missie werd uitgevoerd om een KTS over deze Servische provincie te kunnen schrijven in het kader van de uitzending van 11 Geniebataljon, later dat jaar;
- Eind 2000 werd 2 MIgp verzocht kaarten voor het Korps Mariniers te produceren van het grensgebied Eritrea/Ethiopië. Dit was noodzakelijk aangezien er geen kaarten met de met de meest gangbare schaal 1:50.000 beschikbaar waren. Er was een gewapend conflict tussen de beide landen uitgebroken juist over dit grensgebied. Op basis van satellietbeelden en tweemaal een verkenningsparty (tlnt Groenenstein, kap Marcel van Loon en elnt Marcel Strang) werden de gevraagde kaarten vervaardigd;
- In 2001 werd een KTS geschreven over het grensgebied van Afghanistan met Tadzjikistan, Uzbekistan en Pakistan.
- 2002. Voor de operationele gereedstelling van 11 Air Mobile Brigade werd na een verkenning in Polen een KTS over dit land geschreven. Voor de missie 'Task Force Fox' in Macedonië (zie NIC FYROM) diende er eveneens een KTS worden geproduceerd. Tenslotte werd dat jaar afgesloten met een KTS t.b.v. de operatie 'Operation Enduring Freedom' in Afghanistan;
- 2003. Deelname van twee terreinanalisten in de periode januari tot september aan de 'Special Operations Task Force' t.b.v. ISAF HQ in Afghanistan. Intussen werd ingespeeld in de voorbereiding van de VS in Irak en. Hiertoe werd een KTS over Basra geschreven en advies over een mogelijke Nederlandse deelname uitgebracht m.b.t. een mogelijk inzetgebied. Welke provincie had de voorkeur? Al Muthanna of Maisan? Het werd uiteindelijk Al Muthanna. De 2 MIgp nam ook

deel aan de voorbereiding en uitvoering van de humanitaire missie in Liberia. werden de commandant en staf van Hr Ms 'Rotterdam' uitvoerig gebriefd;
In het kader van de inzet van het KCT in Irak werden twee Geo Intell analisten aan deze eenheid ter beschikking gesteld. Door een briefing van en een uitvoerig gesprek met de BLS, luitenant-generaal Urlings, slaagde 2 MIgp er uiteindelijk in om de lang verwachte en zeer noodzakelijke computers geleverd te krijgen. Hiermee kon de ontwikkeling van een op geografie gebaseerd concept, waarbij analyse en conclusies in 4 dimensies gevisualiseerd worden, eindelijk voortgezet worden;
- 2004. Bij de overgang van 101 MIpel naar MI&STSTESK moest ook rekening worden gehouden met de operationele gereedstelling van de eenheid ten behoeve van de NRF. Hieraan werd ook het Militair Geografisch (MILGEO) Peloton, zoals 2 MIgp nu heette, geacht haar steentje bij te dragen. De consequentie hiervan was dat een groot aantal aanvragen voor ondersteuning vanuit de Krijgsmacht moest worden afgewezen wegens een tekort aan personeel en tijd. De wereld stond evenwel niet stil en de ontwikkelingen in de buitenlandse politiek werden alsmaar belangrijker en schreeuwden om aandacht. De ondersteuning van de SFIR rotaties 3, 4 en 5 in Irak werden door Geo-analisten ondersteund. Verder werden voorbereidingen getroffen voor de operatie in Noord-Afghanistan en een KTS van Baghlan gerealiseerd.

NRF
De gereedstelling van het MILGEO peloton hield in dat het oude terreinanalyseconcept in een 'Network Centric Capable Geo Spatial Intelligence Cell'-concept diende te worden omgevormd. Hierdoor zouden zowel de ISTAR-assets als het ASIC ondersteund kunnen worden. Er wordt momenteel hard gewekt aan de ontwikkeling van dit concept.

Waterboren in Bosnië

2002
Een bijdrage van tlnt drs. Patrick Brooijmans

Inleiding
In de bijdrage van Patrick Brooijmans wordt kort ingegaan op een bijzondere missie waarbij de terreinanalisten van 101 MIpeloton intensief met een bijzondere eenheid binnen het Regiment Genietroepen mochten samenwerken. Het begeleiden van waterboringen zat organiek niet in het takenpakket van 101 MIpel, maar aangezien deze kennis aanwezig was bij 2 MIgp en inhuren van burgerkennis een kostbare zaak werd, sneed het mes hier aan twee kanten.

Algemeen
Het strategisch belang van een waterboor capaciteit bij de genie ligt voornamelijk in het feit dat men in oorlogstijd of tijdens vredesoperaties in inzetgebied kan beschikken over een eigen watervoorziening.
Een eigen watervoorziening is belangrijk, omdat b.v. de lokale bevolking mogelijk vijandig is t.o.v. de aanwezigheid van militairen en de watervoorziening makkelijk te saboteren c.q. te vervuilen is. Een tweede reden is dat het water van ver aangevoerd moet worden (zoals bij de Canadezen in Glamoc). Ten derde vanwege het feit dat het lokale waterleidingnetwerk door de afname van een militaire eenheid overbelast raakt. Dit

zijn allemaal overwegingen om op een kamp in den vreemde een eigen waterput te slaan. Een aantal landen, waaronder het Verenigd Koninkrijk, zullen altijd voor een eigen watervoorziening zorgen tijdens vredesoperaties. In Europa zijn alleen het Nederlandse Waterboordetachement (Wbdet) en vergelijkbare Engelse en Duitse eenheden in staat is om waterputten te boren. Het Wbdet werd op 1 januari 2001 operationeel gesteld. Het is dus niet ondenkbaar dat het regelmatig, zoals de in de afgelopen periode, in een internationale setting zal worden ingezet. De rol van geologen en mijnbouwers van de 2 MIgroep zal voornamelijk blijven bestaan uit het doen van vooronderzoek (wat is de lokale geologie) en het begeleiden van de waterboring zelf. Tijdens de boring zal het werk bestaan uit het beoordelen van de aangeboorde gesteenten, beoordelen welke lagen watervoerend zijn en adviseren bij problemen tijdens het boorproces.

Opdracht

In januari 2002 kwam er om tweeërlei redenen een contact tot stand tussen het Wbdet van 101 Geniebataljon en 2 MIgp. Ten eerste was het Wbdet voor twee operationele waterboringen in het uitzendgebied op zoek naar (hydra)geologische gegevens van Bosnië en specifiek van de omgeving Glamoc en Bugojno. Ten tweede had men personele ondersteuning nodig van een geoloog om een burgerbedrijf ter plekke te controleren en de kwaliteit van hun rapportage te beoordelen. Hydrageologische gegevens van het inzetgebied waren slechts in beperkte mate aanwezig en bestonden uit kaarten uit de jaren dertig van de vorige eeuw. Met name door de oorlog waren (recente) geologische gegevens niet direct voorhanden en diende men die ter plekke te verzamelen. Dit kon door een bezoek te brengen aan de universiteitsbibliotheek van Sarajevo of door het inhuren van lokale (geo)hydrologen. Voor de boring op Dutchbase Bugojno was lokale kennis ingehuurd. Voor de boring op Glamoc Sawmill was dit niet nodig, omdat de Engelsen hier een aantal jaren geleden al een waterput hadden geboord. De gegevens van de Engelsen waren beschikbaar voor het Wbdet. Op het verzoek om steunverlening in Bosnië door het Wbdet werd door C-101 MIpel positief gereageerd.

Een verslag

In het eerste deel van het verslag een relaas van de waterboring die het Wbdet heeft uitgevoerd in opdracht van de Canadezen in Glamoc. In het tweede deel wordt ingegaan op de waterboring op Dutchbase Bugojno. In het Duitse Kamp Vogelsang was al eerder ervaring opgedaan met het hamerboren in harde gesteenten.

Glamoc

In augustus 2001 hadden de Canadezen de Engelse Royal Engineers verzocht om een waterput te boren op het kamp Glamoc Sawmill. De Engelse waterboorgroep was hiertoe om verschillende redenen niet in staat. De Canadezen vernamen dat de Nederlanders ook in het bezit van een waterboorinstallatie waren en via de Multi National Division South West (MND SW) kwam het verzoek bij Nederlander terecht. Tijdens de hele fase was er nauw contact tussen de Canadezen en de Nederlanders. Daarnaast kreeg het Wbdet van de Engelse Royal Engineers de beschikking over de gegevens van de waterput in Glamoc. Hierbij moet men voornamelijk denken aan een tekening waarop de verschillende steensoorten stonden beschreven en waar de watervoerende lagen waren aangegeven. Met deze gegevens startte het Wbdet eind april met het boren van de waterput in Glamoc.

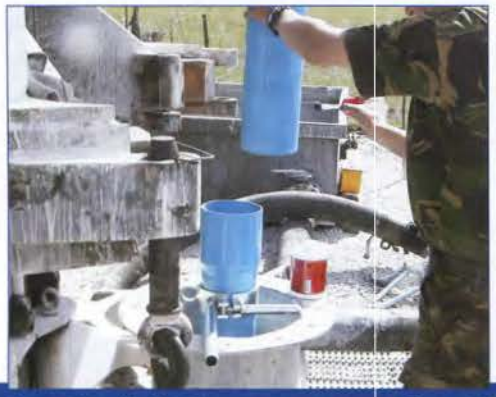

Foto 1) Bosnië- Het slaan van een waterput, Foto 2) Steenmonsters geanalyseerd door Patrick Brooijmans (rechts), Foto 3) Plaatsing van een filter Foto 4) Bosnië- Het uiteindelijke resultaat: water!

Zonder deze gegevens zou een uitgebreid bodemonderzoek en proefboringen noodzakelijk zijn geweest om precies het grondwater te traceren. Na vijf dagen boren was de einddiepte van 116 m bereikt. Het was mijn taak direct hierna de steenmonsters (van elke geboorde meter grond) te analyseren.

Op basis van deze analyses kon worden aangeven in welke lagen eventueel water aanwezig zou kunnen zijn, zodat het ontwerp van de waterput hierop kon worden aangepast. Nadat het ontwerp op papier was voltooid begon het boorteam met het inbouwen van het filter. Het filter was een normale pvc-buis met daarin gaten van 1 mm breed en 2 cm lang. Het filter kreeg een lengte van 40 meter. Na het inbouwen van het filter werd de resterende ruimte tussen de buitenzijde van het filter en het boorgat opgevuld met filterzand, grind en een kleiprop. Deze kleiprop sloot het waterreservoir van af. Op deze manier kon het reservoir niet vervuild raken. Vanaf de kleiprop tot het maaiveld werd het gat vervolgens met grind opgevuld en was de waterput in principe klaar voor productie.

Met een vuilwaterpomp werd de put drie dagen schoon gepompt. Door aan de vuilwaterpomp een watermeter aan te sluiten kon er tegelijkertijd ook een pomptest worden gedaan. Tijdens deze testfase was de capaciteit probleemloos tot 50 m3 per uur opgevoerd. Na drie dagen pompen, waarbij er in totaal zo'n 300 m3 water was opgepompt bleek de put schoon en werd begonnen met het inbouwen van de vaste pomp. Hierna werd de put overgedragen aan de Canadezen, die de bouw van de verdere infrastructuur, waterzuivering en voorraadtanks voor hun rekening namen.

Dutchbase Bugonjo

Voor de boring op 'Dutchbase Bugojno' werd contact gelegd met de faculteit civiele

techniek van de universiteit van Sarajevo. De universiteit had een onderzoek uitgevoerd, waarbij de mogelijkheden voor het boren van een waterput op of rond de base uitgebreid waren onderzocht. Het onderzoek bestond uit het maken van een geohydrologische kaart, een geofysisch onderzoek, het maken van vier proefputten en het testen van deze proefputten, een water kwaliteitsonderzoek en een voorstel voor het design van een waterput. Toen het Wbdet aan het boren was op Glamoc, was de universiteit bezig met het boren van de proefputten, die allemaal op deze base gesitueerd waren. Het Wbdet had gevraagd om putten met een capaciteit van 1 l/s, daar deze opbrengst de capaciteit van de base ruimschoots dekte. Uiteindelijk leverden de proefputten een opbrengst tussen de 2,5 en 5 l/s op. Daarbij moet opgemerkt worden dat de putten in deze tijd van het jaar waarschijnlijk op hun maximale capaciteit zaten en dat de opbrengst na een droge periode zou afnemen. Het grondwater zat in Bugojno op 2,5 tot 6,5 m onder het maaiveld, waardoor met een minimale inspanning en minimaal gebruik van materiaal een waterput geslagen kon worden. Als de waterkwaliteit van de geslagen put goed was, zou het water gebruikt mogen worden voor alle mogelijke doeleinden, zoals douchen, wc spoelen, koken en als bluswater voor de brandweer. Op deze manier zou het lokale waterleidingnet worden ontlast en zou Bugonjo minder vaak zonder water komen te zitten. Deze uitzending gaf 101 MIpel de gelegenheid om in de moeilijke tijden waarin het land verkeerde een helpende hand toe te steken. De lokale bevolking heeft in ieder geval baat bij deze missie gehad.

Afghanistan - Steunverlening KCT

2003
Een bijdrage van Elnt ing. Dick Oey

Inleiding

"Nee hoor", zei groepscommandant kapitein Marcel van Loon, "uitzendingen daar doen wij niet aan bij 2 MI." Het was maart 2001. Integratie was nog synoniem met multi-cultureel en van Bin Laden had nog niemand gehoord. Ik had besloten weer te gaan studeren en wilde mijn mariniersbestaan inruilen voor een baan waarbij ik dat ook daadwerkelijk kon doen. "Ja, Dick, je bent aangenomen" zei Marcel, "maar ik ben bang dat het werk met jouw ervaring en achtergrond een beetje zal tegenvallen. Maar ja, als je wilt studeren dan zit je hier wel goed." "Prima", zei ik, "ik denk dat ik hier nog een hoop kan leren."

Ervaring opdoen

Als op en top militair en voormalig luchtmobiele krijger zou Marcel van Loon mij en de overige zojuist aangenomen collega's wel eens even een les terrein rijden met de MB (Mercedes Benz) geven. Achter de Simon Stevin Kazerne (Ede) was een zandpad dat naar de hei leidde. Met ons vieren achterin de MB en de kapitein als chauffeur, gingen we op pad. Kazerne uit, links richting de Prins Maurits kazerne, voor de poort linksaf 100meter, weer links af, zandpad op ... GROTE plas!
"Eh, dit gaat 'em niet worden, kapitein!"
"Ha! Let op, 'tuurlijk wel. Gewoon een beetje gas bijgeven!"
"Kapitein, we kunnen beter even uitstappen en peilen hoe diep de plas is."
"Wel nee joh! Let op!"
"Marcel, we zitten wat ongemakkelijk hier achterin de MB. Misschien beter dat we

even uitstappen en je er in je eentje doorheenrijdt?"
"Héé ... Ervaring hè! Hier rijd ik me dus ech nie vast! Zeker niet vlak achter de kazerne."
"Eh kapitein, dit gaat u push-ups kosten."
"Echt niet! Kijk, ZO doe je dat."
SPLAAAASH!!!
Het jankende geluid van de loeiende MB motor liep vervaarlijk snel terug naar een hikkend en pruttelend gegorgel terwijl het voertuig slippend en schokkend vaart minderde.
"ZET EM IN Z`N EEN!!"
Het voertuig kantelde vervaarlijk naar rechts en kroop proestend en pruttelend steeds dieper het water in.
"ALLEMAAL NAAR LINKS!!" Iedereen dook naar de linkerkant van de MB, maar het was al te laat.
Schurend over de bodemplaat rolde de MB verder naar rechts en kwam met het water tot boven de uitlaat bellen blazend tot stilstand, met zijn rechterzijde tegen de wand van de kuil.
Met de rust van een echte commandant zei Marcel: "Kijk, ZO rijdt je jezelf dus vast. Dan zet je em gewoon in zijn achteruit en ..."
Terwijl de naald van de toerenteller krom werd gedrukt tegen zijn behuizing en de MB jankte, schudde en gierde, gebeurde er ... helemaal niets!
"Eh, kapitein..."
"Ja...?"
"VOORLIGSTEUN!"

Marcel van Loon werkend aan zijn 50 push ups

Het heeft uiteindelijk 3 uur, 2 sleepkabels, 1 vier-tonner, 2 uur scheppen, 50 push-ups en 1 nat gevechtspak gekost om het voertuig weer los te krijgen. Uitklaptafels, koffie en koek werden door de jonge korporaals aan de andere kant van het hek gepositioneerd om 'aapjes te kijken' en het gehele wagenpark van 101 maakte van de gelegenheid gebruik om d.m.v. een testritje de netelige situatie in eigen persoon te aanschouwen! Terreinrijden was voorlopig van de baan, althans niet meer als les!

Ideale schoonvader

De puur sang infanterist Van Loon was afkomstig van de Luchtmobiele Brigade en kan het best omschreven worden als een atletische deugniet met een absurd hoog 'ideale schoonzoon gehalte', alleen dan met heel veel humor. Kenmerkend voor hem was zijn talent alles te doen met klinische structuur, snelheid en simpliciteit. Dit kwam tot uiting in de manier waarop hij zijn bureau opruimde, en op de manier waarop hij 2 MIgp runde, namelijk ogenschijnlijk probleemloos. Niet dat er geen problemen waren, maar wij, 'de nieuwelingen', merkten er niets van. Alles klopte, altijd en overal. Het grootste probleem was zijn bureau te vinden. Marcel had de neiging elke paar maanden zijn kamer op te ruimen dat resulteerde vaak in het verplaatsen van de gehele inhoud van zijn kamer naar een andere kamer...alleen... welke nu dan weer? Kon je s'ochtends nog gewoon 'tot ziens' tegen Marcel zeggen in kamer 1.29, stond je s'middags in dezelfde kamer 'hallo' te zeggen tegen Peter Herben, de documentalist van het nieuwe Documentatiecentrum (DOCCEN)! Nadat in het grote verhuisspel achtereenvolgens de kaartenkamer, het DOCCEN, de opslag en de ruimte voor de server in een jaar tijd stuivertje hadden gewisseld, werd besloten kantoorruimtes van de groepscommandant en zijn plaatsvervanger tegenover elkaar in te richten, en wel ter hoogte van het midden van de gang, zodat iedereen hen in ieder geval altijd kon vinden.

De functieopleiding

Tijdens mijn opleiding op de SMID (2001) onderwees men klassieke terreinanalyse voor een gemechaniseerde brigade, maar je kreeg geen les in militaire vaardigheden of kennis van ander optreden.

Die vaardigheden werden je bijgebracht tijdens de interne opleiding binnen 101 MIpel zelf.

De geijkte methode voor ons was om in de eerste fase vier KTS-sen te schrijven voor vier verschillende manieren van optreden te weten: Gemechaniseerd, SF (Special Forces), infanterie (Lumbl) en Brigade niveau. Dan was je klaar om een eenheid te velde te ondersteunen hetgeen gebeurde tijdens de tweede fase. Wanneer deze twee fasen succesvol waren afgerond was je klaar om mee te werken aan een Battlefield Area Evaluation (BAE) op strategisch niveau.

Degene die hierop toezag, de norm stelde en de opdrachten toebedeelde was elnt M.R.A. Strang.

Marcel werd gevreesd door iedereen die hem niet kende vanwege zijn norse houding en afgestompt taalgebruik (ALS hij al iets zei), maar gewaardeerd door iedereen die hem wel kende vanwege zijn eerlijkheid en no-nonsense stijl van leidinggeven.

Uit een oerdegelijk Haags zeildoek geknipt en opgevoed als marinier, was hij overgestapt naar de KL, waar hij paraat was tot hij de functie bij de 2 MIgp accepteerde.

Als oer-infanterist communiceerde Marcel eigenlijk voornamelijk in gezichtsuitdrukkingen (met veel gefronste wenkbrauwen) en zinnen bestaande uit één woord: "Ja, nee, 'tuurlijk, tsss...NON-Combattant!"

Bij de bijzondere gelegenheden dat hij echt iets kwijt wilde, praatte Marcel in understatements en one-liners.
"Lieg ik? Vertel ik sprookjes? Ben ik in de Efteling geboren???"
"Ik wil geen mensen. Ik wil functionarissen."
"Is dit je ENIGE conclusie? Wanneer komt de rest?"

Marcel Strang keeg je niet gek

Onder deze laag van militair fineer zat een gevoelig mens met een creatieve, analytische geest en een gave om de essentie in militaire operaties te onderkennen. Als goed infanterist gaat M3 ook hierin tot 't gaatje.
'De vijand staat op de kaart', 'Het terrein Dicteert' en 'Wat is nu waar, en waarom' waren standaard opmerkingen waarmee 'nieuwelingen' werden geprikkeld tot nadenken. Van marinier tot PC bij de verkenners van Luchtmobiel had Marcel na 17 jaar een ongeëvenaarde operationele en tactische kennis over De West, Noorwegen, Cambodja, Bosnië, Ethiopië/Eritrea, Frans Martinique opgedaan. Strang kreeg je niet gek.
Vlak voordat ik naar Afghanistan ging zei hij tegen me: "Wat is je eerste storingsreactie als je onder vuur komt?"
Ik: "Uhh ..., Dash, Down, Crawl, Observe, Sight, Fire!"
Strang: "Als ze op je schieten ... gewoon blijven ademhalen!"
Marcel wist als geen ander dat bij al het werk dat je binnen 2 MI verrichtte, of het nu voor een SpecOps ploeg is, of voor het strategisch niveau, er altijd daadwerkelijk personeel naar een gebied met een conflictsituatie gebied werd uitgezonden.
'En het kan niet waar zijn dat zij worden weggestuurd zonder dat de organisatie er alles aan heeft gedaan om ze goed voor te bereiden', was zijn stelregel.

Oerinfanterist Marcel Strang kreeg je niet gek

Deze gedrevenheid en inzetbereidheid was tekenend voor het personeel van 2MI. Met bijna 2 uitzendingen per persoon per jaar was het voor eenieder volledig duidelijk dat de inbreng van jouw mening als analist verstrekkende gevolgen kon hebben. Waar zich vroeger een tank vast reed in een oefening, kunnen nu collega's sneuvelen.

ISAF de uitzending

Inleiding

Na de aanslagen van 11 september 2001 werd Nederland ook militair actief in 'The War Against Terrorism' en leverde vanaf januari 2002 troepen aan de *International Security and Assistance Force* (ISAF) in Afghanistan. In samenwerking met de Duitse regering nam Nederland de verantwoordelijkheid van de gehele ISAF missie per maart 2003 op zich en formeerde een Detachement Speciale Operaties dat rechtstreeks onder de verantwoordelijkheid van het Hoofdkwartier in Kabul zou opereren. Dit detachement bestond uit een compagnie van het Korps Commando Troepen, uitgebreid met enkele stafofficieren, waaronder 1 Milgeo analist. Het KCT had een dringend beroep op 101 MIpel gedaan om aan de militair geografische inlichtingenbehoefte t.b.v. haar operatie in Afghanistan te kunnen voldoen.Vanwege de eerder opgedane ervaringen werd Dick opnieuw toegevoegd aan het KCT Detachement. In januari 2003 vertrok Dick samen met de 108 Commando Troepen Compagnie naar Afghanistan als één van de twee inlichtingen officieren die het 45 koppen tellende detachement rijk was. De hoofdstad Kabul was onder controle van de ISAF eenheden, maar deze invloed reikte niet veel verder dan de buitensteden. Het Kabul-bekken (50 km breed bij 100 km lang) is omgeven door bergen en dit ongecontroleerde buitengebied verschafte 'kwaadwillenden' een ideale toegang tot de hoofdstad. Het was zijn taak het Kabul-bekken in kaart te brengen en een risico-analyse te maken van de mogelijkheden en beperkingen voor ISAF troepen en voor de vijand (infiltranten/terroristen/OMF).

Analyseren

De eerste drie weken werden besteed aan talloze (terrein)verkenningspatrouilles waarna het Detachement zich ging voorbereiden op een Field Humint taak om zo ook inzicht te krijgen in de houding van de lokale bevolking van het Kabul-bekken t.o.v. ISAF. Nadat het kamp meerdere malen onder vuur was genomen met 107 mm raketten en handvuurwapens en er steeds regelmatiger geïmproviseerde bommen in de stad afgingen, kreeg het detachement de opdracht operationele verkenningen uit te voeren om infiltratieroutes te onderkennen, infiltranten te arresteren en de situational awareness van Commandant ISAF te vergroten.
Door een grondige analyse van het terrein te combineren met kogelbaanberekeningen en de Modus Operandi van lokale groeperingen kon een gebied met verhoogde vijandigheid en de meest waarschijnlijke hoofd-infiltratieroute onderkend worden in een afgelegen gebied aan de rand van de AOR.

Een operatie plannen vanaf een verouderde 1:100.000 kaart is het laatste wat je wilt. Omdat binnen de NL defensie organisatie op Militair Geografisch gebied geen 'hoger niveau' is, ben je als Milgeo analist er zelf voor verantwoordelijk om de omstandigheden te creëren waarin je de commandant zo goed mogelijk kan ondersteunen in het OBP. In dit geval betekende dat het verwerven van adequate kaarten, gedetailleerde satellietbeelden en meteo-gegevens. Daar het een uitermate specialistisch vakgebied

betreft, werd Dick ook aangewezen als geografisch liaison officier naar de coalitie troepen. Zo werkte hij nauw samen met onder meer het Amerikaanse *Defense Intelligence Agency* (DIA) en het National Imagery and Mapping Agency (NIMA) en met de *Combined Joined Special Operations Task Force* (CJSOTF).
Door 'slimme' vragen aan de juiste mensen te stellen tijdens de eerste Geo Conference in Bagram waren de juiste contacten al snel gelegd.
Na een aantal maal op het CJSOTF-kamp te hebben gelunched en connecties te hebben geraadpleegd, slaagde hij er in zeer hoge resolutie satellietbeelden van het gehele Kabul-bekken te bemachtigen.

Kabul International Airport

Als Milgeo officier was Dick verantwoordelijk voor alle geo gerelateerde zaken en plande in die hoedanigheid de initiële helikopterverkenning voor een counter insurgency operatie. Kabul was in die tijd een redelijk wetteloze stad en zelfs militair waren er vrijwel geen regels. Alles mocht, alles kon en alles gebeurde ook gewoon! Hij moest zelf zijn mensen uitzoeken, briefde de piloten, leidde de verkenning en legde de resultaten vast op foto en film. De rit naar de helikopter was al een feest op zich. Rijdend over de landingsbaan van Kabul International Airport, manoeuvreerden ze tussen de taxiënde C-130 Herculessen door en ontweken en passant een landende Antonov. Er was geen onderlinge communicatie tussen dat wat vloog en de op en over de landingsbaan bewegende voertuigen en toestellen, want er was geen toren en geen luchtverkeersleiding! Eenmaal bij de CH-53 aangekomen konden ze meteen instijgen en de geplande route vliegen.

Infiltranten

De geschoten beelden bleken, na zorgvuldige analyse, een menselijk spoor over een bergrug die naar de AOR liep te bevatten.
In combinatie met meteorologische gegevens kon door middel van de apparatuur van het Geografisch Informatie Systeem (GIS) onomstotelijk bewezen worden dat er maximaal twee dagen eerder personen het gebied waren binnengekomen via een, volgens het hoofdkwartier, 'onmogelijke' route. Vervolgens werden er verkenningspatrouilles voorbereid en briefde hij hen over het terrein en gaf aan naar welke indicatoren zij moesten zoeken. De patrouilles keerden terug met feitelijke bewijzen die de aanwezigheid van infiltranten bevestigden. Op grond hiervan werd het gebied ontsloten voor reguliere patrouilles waarna de frequentie van raketaanvallen verminderden, althans uit dat gebied.

Mijnen

Om de aanwezigheid van mogelijke grotten te bewijzen nam Dick deel aan het verwerven van specifieke geologische informatie op de Technische Universiteit van Kabul. Geohydrologische kaarten in combinatie met bodemkaarten verrieden waar zich mogelijk grotten bevonden die als munitieopslag of schuilplaats gebruikt konden worden. Deze grotten bleken daadwerkelijk in het aangegeven gebied aanwezig te zijn.
Er was een groot gebrek aan werkbare mijnenkaarten. Het detachement trad op in de afgelegen gebieden van de AOR. Deze gebieden waren nog niet gezuiverd en waren vergeven van oude Russische mijnen. Nadat hij samen met kapitein Sprengers via het UN Mine Action Centre een 'mijnendatabank' had opgezet, was er in eerste instantie een conflict met de Duitse Genisten. Zij waren niet bereid data over te dragen

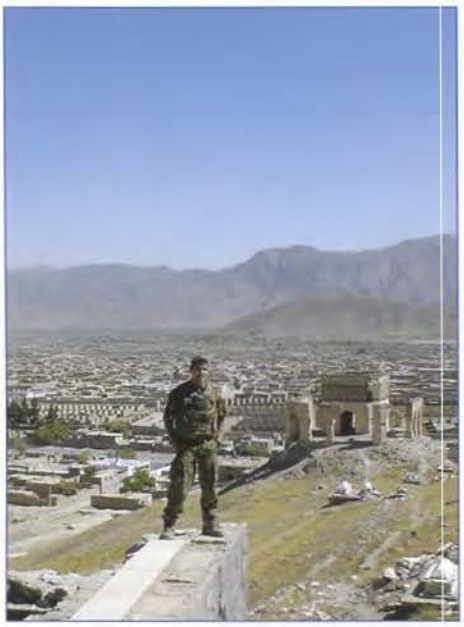

Foto 1) Uitzicht op Kabul, Foto 2) Dick Oey samen met kap Rob Cramer-Borneman (CIMIC) op een brug over de Eufraat, Foto 3) Tlnt Oey 2e van rechts als 'Dutch HQ SF GEO Officer', te midden van zijn Amerikaanse, Duitse, Belgische, Italiaanse en Noorse collega's, Foto 4) De talloze grotten

omdat deze dan mogelijk verkeerd geïnterpreteerd zou kunnen worden. Uiteindelijk gebeurde dit na veel geharrewar alsnog. Begin juni 2003 kwam er aan deze interessante en leerzame missie een eind. Met het goede gevoel als vertegenwoordiger van 101 MI-pel een behoorlijke bijdrage te hebben geleverd aan deze missie in Afghanistan, vloog Dick naar Nederland terug. Drie dagen later overleed helaas een Duitse terreinanalist met wie hij 2 maanden had samengewerkt. Hij was tijdens een reguliere patrouille op een mijn gereden in het gebied waar zij de afgelopen maanden hadden geopereerd.

Van planning tot inzet: 2 MI belicht

2005
Een bijdrage van Elnt drs. Petra de Jong

Inleiding

2 MIgp (Terreinanalisten) van 101 MIpel (nu het MilGeo peloton binnen 103 MI&STSTesk) heeft vanaf eind jaren negentig van de vorige eeuw een stormachtige

ontwikkeling doorgemaakt. Waar men zich voorheen voornamelijk op concentreerde op de Noord-Duitse laagvlakte en het schrijven van de bekende Tactische Weer en Terrein Studies (TWTS) en latere Klimaat- en Terreinstudies (KTS) van oefenterreinen in Europa, werd nu de gehele wereld het speelveld.

Nieuwe ontwikkelingen

Dit resulteerde in meer en meer opdrachten, met name van de zijde van de Militaire Inlichtingen en Veiligheidsdienst (MIVD), om bepaalde gebieden onder de loep te nemen. Dit betrof niet alleen gebieden waar Nederlandse eenheden in het kader van uitzendingen heen zouden gaan maar ook gebieden die mogelijk in de toekomst interessant zouden kunnen worden.

Samenwerking

Daarnaast begon het gehele Intelligence Preparation of the Battlefield (IPB)-proces handen en voeten te krijgen binnen het peloton. Dit betekende concreet een hechte samenwerking tussen 2 MIgp en 3 MIgp (Gevechtsinlichtingen). Er werd niet enkel en alleen een Battlefield Area Evaluation (BAE) geschreven door 2 MI, het ging nu in een continue cirkel van BAE, de
Threat Evaluation (TE), aangeleverd door 3 MI, tot de uiteindelijke Threat Integration (TI). De analyses stegen hierdoor aanzienlijk in kwaliteit.

Geografisch Informatie Systeem

Ook de technologische ontwikkelingen stonden niet stil. Het Geografisch Informatie Systeem (GIS) begon een centrale rol te spelen binnen de geo-analyse. Waar voorheen (papieren) kaarten voldeden, moest er nu een zo'n up-to-date mogelijk beeld gecreëerd worden van het inzetgebied. Met behulp van satellietbeelden en andere digitale geografische bestanden kon zo'n beeld binnen het GIS ontstaan. Op deze manier konden er ook custom made kaarten gemaakt worden van gebieden waarvan de meest nieuwe (papieren) kaarten soms wel 60 jaar oud waren. Dit laatste was bijvoorbeeld gedaan voor de grensstreek tussen Ethiopië en Eritrea.
Het kwam zelden voor dat geo-analisten mee gingen op uitzending. Het Korps Commando Troepen had al eens analisten meegenomen naar Afghanistan maar voor wat betreft de 'reguliere' uitzendingen, daar had men de analisten (nog) niet voor nodig. Het werk van de geo-analist lag voornamelijk in de voorbereiding op de uitzending, het nut van een analist tijdens een uitzending was voor vele eenheden nog niet bewezen. Ook dit beeld is ondertussen veranderd. Al deze ontwikkelingen kunnen het best geïllustreerd worden aan de hand van de aanval op Irak door een coalitie onder leiding van de Verenigde Staten in maart 2003, waarbij alles in elkaar klikte en de kracht van 2 MI duidelijk werd.

Irak - Het terrein dicteert

Eind 2002 werd het duidelijk dat er een operatie in Irak zou worden uitgevoerd. Bij de terreinanalysegroep werd onder leiding van kapitein Marcel van Loon, later opgevolgd door luitenant Marcel Strang, een BAE geschreven voor een operatie vanuit Koeweit richting Bagdad.
In de BAE werd gekeken naar het terrein en de mogelijke aanvalspijlen in dat terrein, want hoe modern je leger ook is, het terrein blijft dicteren. De experts waren het er wel over eens: de VS zouden luchtlandingen uit gaan voeren op Bagdad. Volgens

2 MI zou het helemaal niet op die manier gaan gebeuren: er zou een grondaanval gaan plaatsvinden, door de woestijn, richting Bagdad. Daar waren geen hindernissen, met uitzondering van één steile rand. Hierbij zou men mogelijk een korte stop in de woestijn maken. Daarbij zou men de tussengelegen oorden niet binnen gaan maar omtrekken. De grote moerassen die in het gebied lagen vormden geen hindernissen meer. Satellietbeelden hadden aangetoond dat deze moerassen inmiddels grotendeels opgedroogd waren.
Vooral bij oefeningen is er weinig feedback voor wat betreft de gemaakte BAE (klopte het of niet?) maar nu kon er praktisch 'live' mee gekeken worden en bleek dat de gemaakte BAE wel degelijk klopte. De Amerikanen volgden keurig het terrein en liepen inderdaad daar tegen moeilijkheden aan waar onze analisten hadden verwacht dat ze tegen moeilijkheden aan zouden lopen. Het was als het kijken naar een voetbalwedstrijd waarvan je al van tevoren wist hoe men ging spelen, wie wanneer de bal zou aanraken, en wat de eindstand zou zijn.

Wat wordt ons operatiegebied?
Al snel bleek dat de Britten zich zouden gaan ontfermen over het zuidelijk deel van het land. Als Nederland ook troepen zou gaan sturen, dan zou dat onder Brits commando zijn, dus zouden we ergens in het zuiden terecht gaan komen. Er volgde een rommelige tijd van het schrijven van KTS-sen, in opdracht van de MIVD, van verschillende deelgebieden.
Aangezien de provincie Basrah de grootste was, werd daar het eerst op gefocust. Omdat er al veel hulpverlening in de provincie was, konden we er vrij veel informatie over vinden. Al snel hadden de analisten een beeld van hoe de provincie erbij lag: hoe de infrastructuur in elkaar zat, welke voorzieningen nog functioneerden en welke niet.

Sectie S2 'Spooks.' V.l.n.r. Petra de Jong, Ad Rexwinkel (KCT), Paul de Rooy (KCT) en Dick Oey

Later bleek dat de provincie Basrah het toch niet zou worden, dat werd namelijk het operatiegebied van de Engelsen.
2 MI moest zich nu gaan focussen op de provincies om Basrah heen. Voordat daar goed en wel aan begonnen was, werd er een vraag naar binnen gegooid: 'we moeten kiezen tussen twee provincies, welke wordt het?'
In een weekendje (overwerken dus) moest even besloten worden waar Nederland haar operatiegebied zou plannen. De keuze was Al Muthanna of Maysan.
De provincie Maysan was als de Noordoostpolder: een gebied met allerlei kleine kernen om een grotere kern heen, met allerlei verbindingen tussen die kernen. De staat van de voorzieningen in Maysan was slecht, het merendeel functioneerde niet of nauwelijks. Maysan lag tevens aan de grens met Iran en van dat land werd verwacht dat het zijn invloed zou willen gaan uitoefenen, met name op het grensgebied.
De analisten brachten als advies uit om in Al Muthanna te gaan zitten. Die provincie deed meer aan Flevoland denken: een grote hoofdroute door het noorden van de provincie heen met aan die hoofdroute tevens ook de grotere kernen van het gebied. De voorzieningen stonden er in Muthanna ook beter voor dan in Maysan. De keuze viel op Al Muthanna.

IPB al Muthanna

Toen eenmaal duidelijk werd dat Nederland in de provincie Al Muthanna zou gaan opereren diende er een stuk over die provincie te worden geschreven.
Om een zo volledig mogelijk beeld van de provincie te krijgen is er hecht samengewerkt met de analisten van 3 MI. 2 MI richtte zich op het terrein, 3 MI hield zich bezig met de stammen, groeperingen en religies die in Al Muthanna een belangrijke rol zouden kunnen gaan spelen.
Aangezien beide aspecten elkaar beïnvloedden (enkele oorden in het terrein zouden wel eens meer van belang kunnen worden gezien de religie) kwamen de analisten van beide groepen regelmatig bij elkaar om het gehele proces (BAE, TE, TI) meerdere malen te doorlopen en zo steeds meer in te kunnen zoomen op eventuele probleemgebieden.
Het uiteindelijke resultaat, de IPB van Al Muthanna, werd door de eenheden gebruikt die uiteindelijk daadwerkelijk de Irakese provincie in gingen.

Geo-analisten op uitzending

101 Militaire Inlichtingen Peloton is altijd een Paarse organisatie geweest. Er is niet alleen voor de Landmacht gewerkt maar ook voor de Luchtmacht en de Marine. Zodra bekend werd dat Nederlandse mariniers naar Irak zouden gaan, kwam de S2 van het betreffende bataljon bij 2 MI langs voor de laatste informatie omtrent Al Muthanna. Daarnaast vroeg hij of er geen analisten mee konden, als versterking van zijn S2 cel. Het was voor hen tenslotte totaal onbekend gebied en de geo-analist met het GIS systeem zou veel voor hen kunnen betekenen. Helaas is deze aanvraag uiteindelijk niet gehonoreerd.
De uitzendingen begonnen en Irak was voor wat betreft 2MI even vergeten. Totdat eind november 2003 het KCT richting Irak moest voor een operatie van enkele weken. Aangezien het KCT goede ervaringen had met geo-analisten vroegen ze direct een analist aan om met hen mee te gaan. Om dat allemaal zo snel mogelijk te regelen kwam de G2 persoonlijk bij 2 MI langs. In eerste instantie zou er slechts één analist mee gaan maar na een demonstratie van de mogelijkheden van het GIS systeem op het gebied van het

verwerken en visualiseren van inlichtingen was het besluit snel genomen: er zouden niet één maar twee geo-analisten meegaan met het KCT. Voor deze missie werden Petra de Jong en Dick Oey aangewezen.

De voorbereiding

Voor het KCT detachement dat in februari 2003 het commando van ISAF zou overnemen was het vermogen tot interpreteren, analyseren, bewerken en printen van stafkaarten en satellietbeelden van essentieel belang. Om aan de vraag van het KCT te kunnen voldoen was adequate apparatuur noodzakelijk. Hiertoe werd door het peloton een verzoek ingediend om een desk- of laptop ter beschikking van de uit te zenden terrein-analist te stellen die was voorzien van:

- de modernste microprocessor met hoogste kloksnelheid;
- de zwaarste grafische kaart;
- een grote interne geheugencapaciteit (minimaal 1 gigabyte);
- een externe opslagcapaciteit van minimaal 100 gigabyte;
- een CD brander;
- Windows 2000.

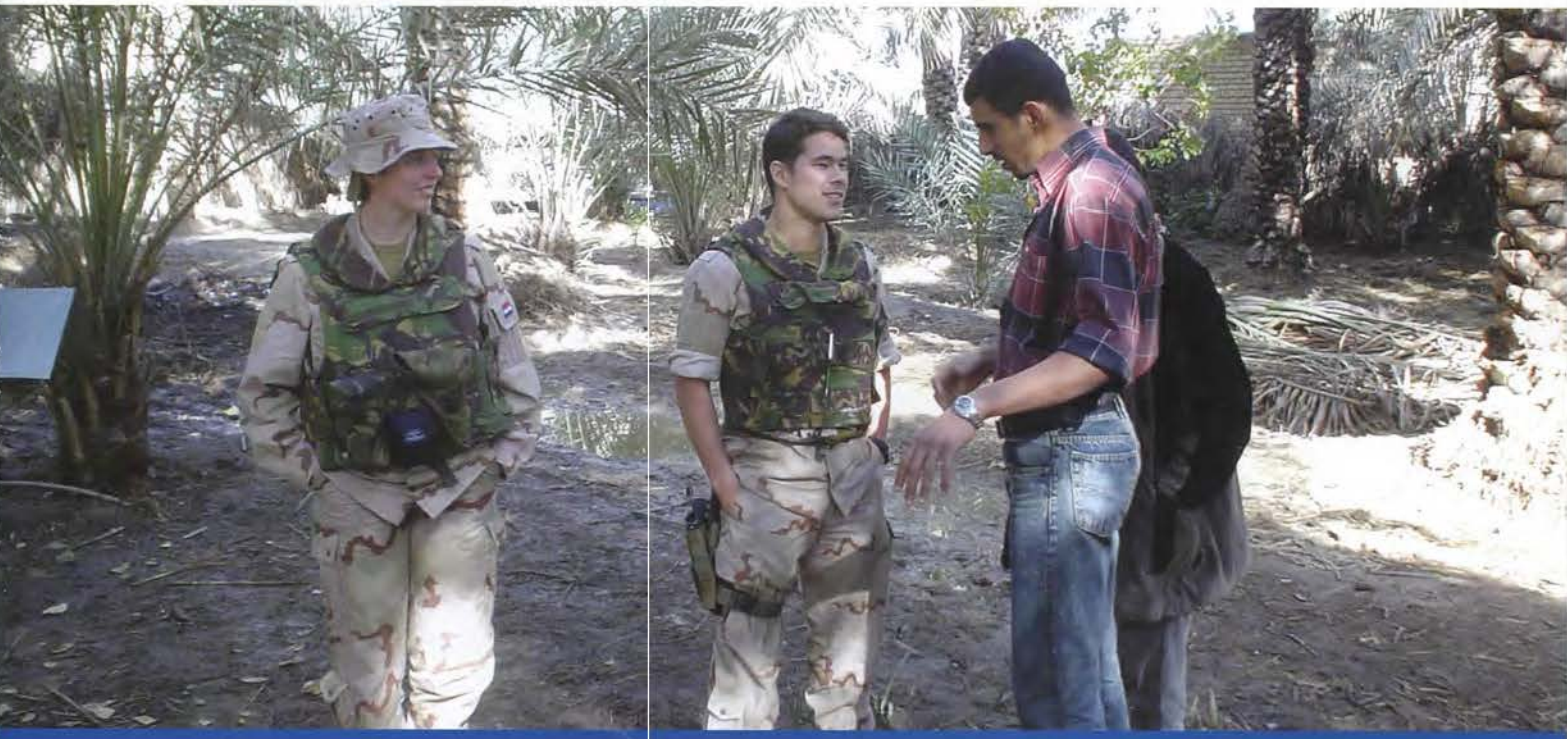

Petra de jong en Dick Oey in gesprek met een lokale autoriteit

Opdracht

De wensen waren niet gering, doch om het KCT optimaal in haar werk te kunnen ondersteunen absoluut noodzakelijk. Vlak voor zijn vertrek, zeg maar op de vliegtuigtrap, werd aan Dick Oey een laptop overhandigd, voorzien van de gewenste (geografische) software en de vereiste capaciteit om zijn missie in Afghanistan optimaal te kunnen uitvoeren. Twee weken nadat Dick in Kabul was aangekomen, arriveerde ook zijn collega Petra de Jong. Na deze uitzending besloot de G2 dat vanaf dat moment iedere uitzending in Irak ondersteund zou worden door een geo-analist met een GIS-systeem.

De analist zou standaard deel gaan uitmaken van de S2 cel van de bataljonstaakgroep. Later werd hier nog een analist van 3 MI aan toegevoegd (als deel van de ISTAR-module) om zo de synergie van 2 en 3 MI ook in het uitzendgebied te verkrijgen.

Produkten 3e MIGP het huidige inlichtingenpeloton Sie S2 Geniehulpbataljon Kosovo KFOR 1

Een bijdrage van smi A. Wever
1999

Algemeen

Smi Arnold Wever was van 15 december 1997 tot en met 1 januari 2001 werkzaam bij 3 MIgp van 101 MIpel.
Tijdens deze periode werd Arnold als toegevoegd S2 bij 1 (NL) Geniehulpbataljon KFOR 1 uitgezonden naar de roerige Servische provincie Kosovo (juli 1999 – januari 2000.)

Sectie S2 (NL) Geniehulpbataljon

Algemeen

Buiten onze eigen smi Arnold Wever bestond de sectie S2 nog uit een Hoofd sectie S2 (de S2), kapitein ing. Ralf Francissen, een smi gevechtsinlichingen/NBC, Eric Kempeners en de chauffeurs sld1 van der Kraan en sld1 Zijlstra.

Taken

De belangrijkste taken van de sectie S2 waren het verzamelen, verwerken en verstrekken van informatie en inlichtingen om te komen tot:

- verwerking hiervan in het dagelijkse Intsum (Intelligence Summary);
- houden van briefings;
- beschrijving van het weer en terrein;
- uitvoeren van verkenningen;
- visueel maken van de inlichtingen d.m.v. oleaten;
- deelname in besluitvormingsprocessen.

Overige taken:

- veiligheidszaken;
- beheer van stafkaarten;
- NBC aspecten;
- algemene diensten.

Briefings

Om het eigen personeel en bezoekers aan de eenheid, vaak behorende tot de hogere legerleiding, maar ook andere gasten op de hoogte te houden werden er dagelijks een of meerdere briefings gegeven. De inhoud van de briefings betrof de actuele, inclusief de politieke, situatie, incidenten en de mogelijke problemen welke zouden kunnen ontstaan als gevolg van extreme weersomstandigheden. Dagelijks ontving de sectie S2 van de diverse meteo-diensten weerberichten waarmee men een weersverwachting kon geven voor de komende periode.

Foto 1) Sie S2, staand li smi Wever, re kap Francissen, zittend van li naar re: sld1 van der Kraan, smi Kempeners en sld 1 Zijlstra, Foto 2) Een van de talloze briefings (foto: 1 (NL) Geniehulpbataljon)

Verkenningen

Wanneer het bataljon niet in staat bleek de juiste verkenningscapaciteit te leveren, diende de sectie S2 zelf op pad te gaan om de benodigde informatie over de diverse oorden in het operatiegebied van het bataljon te vergaren. Om de beschikbare informatie in een oogopslag duidelijk te maken, werden de verzamelde inlichtingen uitgezet op oleaten. Voorbeelden hiervan waren: UÇK bolwerken, locaties van massagraven, samenstelling van de diverse etnische bevolkingsgroepen en de begaanbaarheid van de wegen. Om een bataljon aan te sturen werden er plannen gemaakt waarin de verschillende secties elk hun bijdrage leverden vanuit hun eigen vakgebied. Vanuit de sectie S2 was de bijdrage onder andere het onderkennen van mogelijke dreigingen, inschatten van gebruiken en gewoontes van de bevolking en van de invloed van het weer en terrein op de operatie.

Stafkaarten

Zowel de compagnieën als de bataljonsstaf hadden behoefte aan stafkaarten. Deze werden op verzoek door de sectie S2 aangevraagd en vervolgens verstrekt.

Inlichtingen

Het verzamelen van informatie was noodzakelijk om aan de benodigde inlichtingen te komen. Dit kon op verschillende manieren. Zo werd er veel informatie aangeleverd door de compagnieën tijdens de werkzaamheden buiten de basis. Na de werkzaamheden werd het personeel gedebriefd, hetzij door de compagnie zelf, hetzij door de sectie S2 van het bataljon. Verder ontving de sectie S2 informatie van het naasthogere niveau, de sectie G2 van de Duitse Brigade (MNB-S), door middel van het brigade-intsum en RFIs (Requests for Information). Tenslotte werd ook informatie aangedragen door de neveneenheden, de
task forces. Deze informatie werd uiteindelijk door de sectie S2 tot bruikbare inlichtingen verwerkt, die de eenheid in staat stelden haar taak optimaal te kunnen uitvoeren.

Intsum

De inhoud van een intsum (Intelligence Summary) bestaat uit een verzameling van feiten die zijn verkregen uit de ingewonnen informatie. Aan het intsum wordt tevens

een verwachting gekoppeld. Het intsum wordt eenmaal per 24 uur opgemaakt en verspreid.

1999

Buitenkans

Als je bij de 3 MIgp geplaatst bent en een van je taken is aangewezen militairen te informeren over de situatie op de Balkan, hoe conflicten daar zijn ontstaan en hoe de situatie ter plekke er uit ziet, kan het geen kwaad om er zelf eens een kijkje te nemen. Arnold kreeg deze unieke kans toen in juni 1999 het 11 Pantsergeniebataljon en 100 Bevo&Transportbataljon werden aangewezen om de kern te vormen van 1(NL) Geniehulpbataljon KFOR 1. Het hoofd van de Sectie S2 van 11 Pantsergeniebataljon, kapitein Francissen, kwam in Ede bij 101 MIpel om daar de laatste informatie te verzamelen en tevens een toegevoegd S2 te zoeken. Na wat heen en weer gepraat gaf Arnold hem te kennen dat hij daar wel interesse in had. Omdat majoor Harry Jacobs, C-101 MIpel, pas toestemming wilde geven wanneer hij voor een uitzending zou worden aangewezen, duurde het nog een week voordat het licht definitief op groen stond om met het Geniehulpbataljon mee te gaan. In de hectische weken die daarop volgden, bereidden ze zich zo goed mogelijk voor op de uitzending naar een gebied dat voornamelijk bekend was van de televisie. Wie herinnert zich niet de beelden van het Royal Gurkha Regiment dat, met gevaar voor eigen leven, door de tunnels, die Kosovo met FYROM (Macedonië) verbonden, ging. Als je dan zelf twee weken later door het gebied rijdt, geeft dat toch een vreemd gevoel.

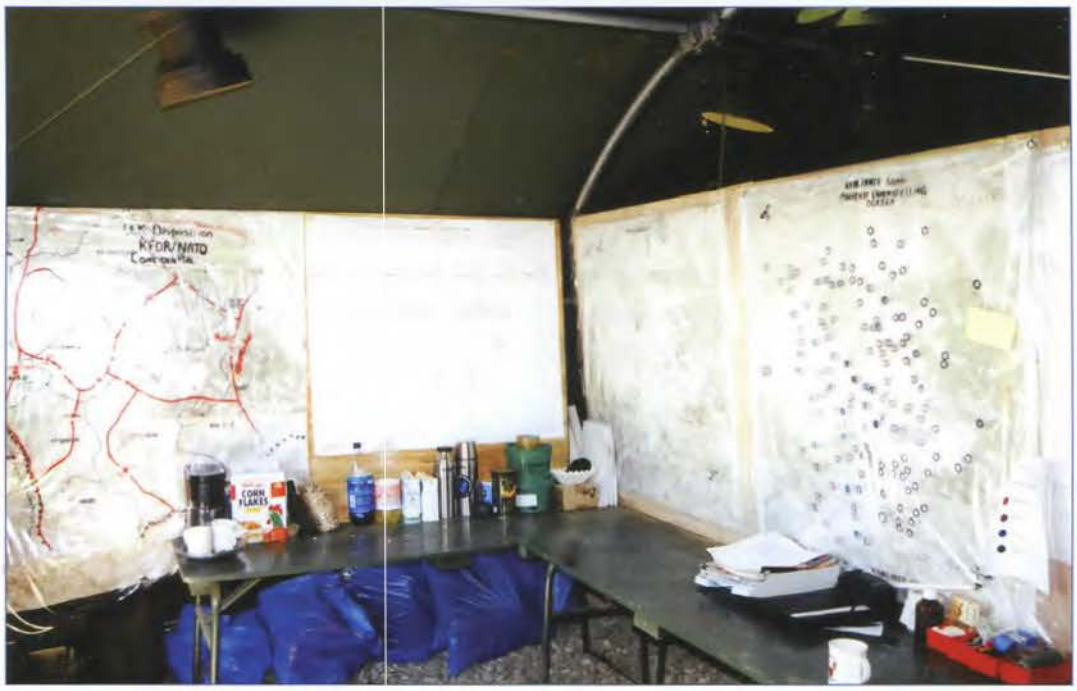

Foto 1) Eerste werklocatie Sie S2, een boogtent, Foto 2) Tweede definitieve werklocatie Sie S2 een gerieflijke Prefab met shelter, Sld1 Van der Kraan (foto: A. Wever)

Voorbereiding

Zoals meestal het geval was voorafgaande aan een uitzending, ondergingen de S2 en zijn personeel een Inlichtingen Voorbereiding voor Uitzending (IVU) training. Dit gebeurde normaal gesproken op de SMID in Ede en stond auspiciën van de sie G2 van de 1 Divisie '7 december.' Tijdens deze training vond een update plaats van de politieke, militaire en humanitaire situatie in het desbetreffende uitzendgebied. Maar dit 'normaal gesproken' gold niet voor hen. Omdat de voorbereidingstijd te kort was, kon niet aan dit programma worden deelgenomen. Gelukkig kregen ze de eerste drie weken dat ze in het gebied aanwezig waren hulp van Sgt1 Van Meegdenburg van de Sectie G2 van 1 GNC. Omdat Arnold tijdens een reguliere IVU-training ook altijd aanwezig was om de Sie 2 van alle mogelijke adviezen te voorzien, was zijn hulp zeer welkom. Met z'n vieren, kap Francissen, sm Kempeners van 101 B&T, sgt1 Van Meegdenburg en hijzelf, slaagden zij erin om in drie weken tijd een Intelll-organisatie op te zetten.

Canuba-hill

De locatie waar ze in Kosovo terecht kwamen, een vliegstrip bij de plaats Prizren, zal voor menigeen altijd door het leven blijven gaan als 'Canuba-hill.' Deze naam kreeg de compound na het asbest drama, dat achteraf alleen maar een drama werd vanwege het juist ontbreken van dat beruchte blauwe asbest. Met name in het begin heeft de sectie S2 heel veel werk verzet om zich zo snel mogelijk in de situatie in te leven. Hoewel het voor iedereen binnen het bataljon, dus ook voor hen, een nieuw gebied was, werd er van de sectie wel verwacht dat ze er iets zinnigs over konden zeggen. Hier hadden ze opnieuw het grote voordeel dat ze ons bij 3 MIgp al maanden bezig hielden met de politieke en militaire situatie in en rond Kosovo.

De werkwijze

Voor een juiste beoordeling was er een Intelligence Collection Plan (ICP) benodigd. Hoewel dit natuurlijk de vragen van de commandant waren, speelde de S2 hier toch een grote rol in. Hierna diende het ICP aan de zes compagnieën van het bataljon te worden voorgelegd en moest worden aangegeven hoe hier mee om te gaan. Een probleem waar we voor stonden was het 'Intell minded' maken van de verschillende compagnieën.

Een groot voordeel voor hen als Sie S2 was de aanwezigheid van een infanteriecompagnie van de 11e Luchtmobiele brigade. Deze B ('Stier')-compagnie van 11 Infanteriebataljon Luchtmobiel kon bijna volledig worden ingezet als inlichtingenverzamelorgaan van het bataljon. De werkwijze die werd toegepast was als volgt:

Als eerste betrad de Sectie S5 het gebied om te bezien waar projecten in het kader van noodhulp konden worden opgestart.

Vervolgens werd door het personeel van het MCT (Militair Constructie Team) bekeken, wat voor soorten werkzaamheden er uitgevoerd dienden te worden. Na het verwerven van de nodige financiële en constructiemiddelen, kon met de werkzaamheden worden aangevangen. Gedurende de gehele periode waren delen van de infanteriecompagnie in het gebied om daar de voor ons broodnodige informatie te verzamelen en als force protection te zorgen voor de veiligheid van het personeel van het bataljon.

Tenslotte leverden ook de overige compagnieën hun dagelijkse rapportages aan bij de Sectie S2. Dit waren met name de rapportages van vrachtwagenchauffeurs van de genie- of de transportcompagnie, die tijdens hun ritten afwijkende patronen in het dagelijkse leven konden waarnemen. Van deze rapportages werd dan door één van beide

sergeant-majoors van de Sectie de Intelligence summary (Intsum) vervaardigd.
Dit Intsum werd ook tijdens de Intellvergaderingen van de Duitse brigade in Kosovo (de naasthogere eenheid) gebruikt.

Bezoeken

Het kwam regelmatig voor dat er vanuit Nederland, maar ook vanuit andere landen en organisaties, regelmatig bezoeken werden gebracht aan eenheden op uitzending. Het Geniehulpbataljon werd bezocht door o.a. de Minister van Defensie, de BLS en de Vaste Kamercommissie voor Defensie. Tussen de reguliere werkzaamheden door werden voor de gasten de nodige briefings verzorgd. Hierin heeft de Sectie S2 altijd een belangrijke rol mogen vervullen. De gasten werden tijdens hun bezoek door de sectie 'in het plaatje' gebracht. Eén van de lezingen, die Arnold zelf mocht verzorgen, vond plaats tijdens het bezoek van de generaal Blomjous. Tijdens deze briefing kwamen met name de organisatie van het UÇK en de omvorming van deze opstandelingenbeweging tot het TMK aan de orde. Het TMK staat voor Trupat e Mbrojtes se Kosoves en is het onlangs met hulp van het Westen opgerichte Kosovaarse politiekorps. De Engelse benaming voor dit korps is KPC (Kosovo Protection Corps).

Veldwerk

Om als Sectie S2 'smoel' op het terrein te krijgen was het van belang ook zelf het gebied in te gaan en daar met eigen ogen te aanschouwen hoe één en ander in het gebied er uit zag en hoe de lokale bevolking in hun Area Of Operations (AOO) tegenover hun aanwezigheid stond.
De interesse ging met name uit naar de situatie rondom Orahovac, waar door de plaatselijke bevolking een blokkade was opgeworpen. Men deed dit uit protest tegen de mogelijke komst van Russische militairen. Dit gebied en de bijkomende problematiek rond de blokkade viel volledig onder 11 Afdeling Rijdende Artillerie, als zijnde gebiedsverantwoordelijke. Maar ook het Geniehulpbataljon had belang bij het zo snel mogelijk verdwijnen van deze blokkade in verband met de extra lange omlooptijden die op deze wijze ontstonden. Deze blokkade was op dat moment wereldnieuws en het was interessant om daar directe getuige van te zijn. In de voorbereiding op één van de grote projecten van het Geniehulpbataljon, de bouw van de brug over de Beli Drim bij Rakovina, speelde de Sectie S2 ook een bescheiden rol. In de voorbereiding op één van de grote projecten van het Geniehulpbataljon, de bouw van de brug over de Beli Drim bij Rakovina, speelden we als Sectie S2 ook een bescheiden rol. De Sectie S2 trachtte achter de mening van de plaatselijke bevolking over de bouw van zo'n brug te komen. Dit alles met in het achterhoofd de zo noodzakelijke force protection. Uit de gesprekken bleek dat men positief stond ten opzichte van dit project en dat men zelfs 'instond voor de veiligheid' van de militairen die het werk moesten uitvoeren.

Resumé

Terugkijkend op een half jaar uitzending als toegevoegd S2, kan Arnold alleen maar tevreden zijn. Zij hadden destijds bij het bataljon binnen de Sectie S2 een team dat prima met elkaar door een deur kon. Ieder wist precies wat zijn taak was en liet de ander ook datgene doen waar hij verantwoordelijk voor was. Zijn achtergrondkennis over Kosovo, die hij tijdens zijn werkzaamheden bij 3 MIgp van 101 MIpel had opgedaan, had er mede toe bijgedragen dat dit voor hem en zijn collega's van de Sectie S2 een nuttige, leerzame en succesvolle uitzending is geweest.

Foto 1) Belangrijk waren ook de contacten met de lokale bevolking, Foto 2) Brug bij Rakavina (foto: A. Wever)

NIC FYROM

2002

Inleiding

Nadat in augustus 2001 de Slavische en etnisch-Albanese Macedonische politieke leiders onder toezicht van de Internationale Gemeenschap een politiek akkoord hadden bereikt, startte de NAVO-operatie 'Essential Harvest.' Deze operatie had tot doel het vredesproces te ondersteunen. Tijdens deze operatie werden de vrijwillig ingeleverde wapens van de etnisch-Albanese strijders ingezameld. 'Amber Fox', de operatie waarvan 'Task Force Fox' (TFF) deel uitmaakte, was het vervolg op 'Essential Harvest.'
In het kader van operatie 'Amber Fox' nam Nederland op 26 juni 2002 de leiding over de NAVO-geleide troepenmacht van Duitsland over. Deze troepenmacht 'Task Force Fox' (TFF) zou in eerste instantie in het kader van een vredesmissie voor een periode van vier maanden in Former Yugoslav Republic of Macedonia (FYROM) worden gestationeerd. De missie werd uiteindelijk tot zes maanden (juni tot en met december 2002) uitgebreid en geleid door de Nederlandse brigadegeneraal Harm de Jonge. TFF had als taak de orde en rust in de door terreur en etnische conflicten tussen Slavische en etnisch-Albanese Macedoniërs verscheurde FYROM tijdens de verkiezingen op 15 september te handhaven. Tevens zou men toezien op de veiligheid van de waarnemers van de OVSE (Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking Europa) en de EUMM

(European Union Monitoring Mission) tijdens die verkiezingen en de begeleiding van de terugkeer van multi-etnische politie-eenheden in het land. Op verzoek van de Macedonische regering waren rond 15 september 750 extra waarnemers van de OVSE en de EUMM in het land aanwezig. Om hen voldoende bescherming te garanderen besloot de NAVO tot een tijdelijke uitbreiding van TFF. Nederland zond hiertoe drie Field Liasion Teams (FLT) van de Koninklijke Landmacht, een kleine twintig man extra t.b.v. het verbindingsdetachement en drie CH-47 Chinook transporthelikopters van de Koninklijke Luchtmacht. Deze extra middelen werden overigens na de verkiezingen weer teruggetrokken.

De bijdrage van 101 MIpel

101 MIpel werd gevraagd twee inlichtingenfunctionarissen aan de National Intelligence Cell (NIC) te leveren. Zo reisden de elnt Ad Breurkes en aoo Lex Schuijl, beiden afkomstig uit 3 MIgp, voor de duur van zes maanden richting Skopje af om samen met een aantal Haagse collega's een interessante job uit te voeren. In de aanloop naar de verkiezingen, die op 15 september van dat jaar waren gepland, werden verschillende verkiezingsmanifestaties bezocht. Hierdoor kregen we een beeld van de stemming onder en de betrokkenheid van de verschillende etnische bevolkingsgroepen bij de naderende verkiezingen. Aangezien Lex zich voor deze uitzending al in de problematiek van Macedonië had verdiept kwam deze uitzending voor hem als een buitenkans. Zijn belangstelling voor de etnisch-Albanese cultuur op de Balkan was ontstaan door mijn studie Cultuur Wetenschappen aan de Open Universiteit.

Problematiek

De crisis in Kosovo, waarbij meer dan 300.000 etnisch Albanese vluchtelingen naar FYROM vluchtten, leidde tot etnische spanningen in dit land. Nadat de Macedonische regering in eerste instantie terughoudend optrad zette zij, ondanks de inspanningen van de IG, in de loop van 2001 toch haar leger tegen het UÇK-M (Ushtria Çlimbatore e Kosoves- Macedonia) in. In februari 2001 braken de eerste schermutselingen uit tussen de Slavische Macedoniërs en etnisch-Albanezen en liepen vervolgens uit tot gevechten tussen het etnisch-Albanese Bevrijdingsleger UÇK(M) van politiek leider Alija Ahmeti en militairen van het Macedonische leger de ARM (Armija na Republika Makedonija). Deze gevechten hadden als inzet meer rechten voor de Albanse minderheid in het land. Op 6 juli 2001 werd een officieel 'staakt-het-vuren' van kracht. Slavisch-Macedonische en etnisch-Albanese politieke leiders tekenden in aanwezigheid van internationale bemiddelaars een politiek akkoord. Onder grote internationale druk werd op 13 augustus 2002 het 'Vredesverdrag van Ohrid' gesloten waarin bepaald werd dat de Albanese minderheid (ca. 20%) meer rechten diende te krijgen. De verkiezingen van 15 september dienden het politieke fundament hiervoor te schapen in een overgang van oorlog naar vrede.

Verloop verkiezingen

Een coalitie van de regerende extreem nationalistische partijen VMRO-DPMNE (Demokratska Partija na Makedonsko Nacionalno Edinstvo – Democratische Partij voor Macedonische Nationale Eenheid) van premier Georgievski en de Albanese PDSh (Partie Demokratike Shqiptare – Democratische Partij van de Albanezen) trachtte tegen beter weten in het electoraat voor zich te winnen. Ondanks het feit dat zij als regering de afgelopen jaren de crisis in het land niet wisten op te lossen en zich schuldig had-

Foto 1) Camp Fox HQ TFF - FYROM, Foto 2) Stille getuige van een verbeten strijd tussen het UçK(M) en het ARM (foto: L. Schuijl)

den gemaakt aan corruptie, waren hun campagnes groots opgezet. Verrassend was het hoge opkomstpercentage van 73%. Een waarachtig hoog percentage gezien de onrust en het gebrek aan vertrouwen in de toekomst bij het electoraat. De komst van de internationale waarnemers en zeker de aanwezigheid van TFF was debet aan deze hoge opkomst. Het NIC had tijdens de verkiezingen geen excessen, intimidaties, noch andere vormen van ongeregeldheden waargenomen. Dit zeer positieve resultaat betekende dat 101 MIpel haar steentje had bijgedragen aan een ordentelijk verloop van de verkiezingen en een terugkeer naar een meer stabiele politieke situatie in Macedonië.
Volgens de OVSE, die de coördinatie van de verkiezingen op zich had genomen, waren de verkiezingen in het algemeen in overeenstemming met de internationale normen verlopen. Bij het uit 850 personen tellend internationaal waarnemingscontingent waren veertig Nederlanders betrokken.
De oppositie, verenigd binnen de 'Samen voor Macedonië'-beweging, waarin buiten de gematigde Slavisch-Macedonische SDSM met haar leider Crvenkovski, een groot aantal kleine minderheidspartijen waren vertegenwoordigd, behaalde een overweldigende overwinning. Liefst 60 van de 120 parlementszetels werden in de wacht gesleept, waarbij de BDI / DUI 16 zetels kreeg toebedeeld. Uit het niets verscheen deze door Alija Ahmeti geleide gematigde etnisch-Albanese partij op het politieke toneel. Nu het merendeel van de (in het Ohrid akkoord) gemaakte afspreken inmiddels is nagekomen, dienen echter nog zo'n zeventig specifieke wetten te worden aangepast. Voor het nieuwe kabinet zal de uitvoering van deze wetten nog een aanzienlijke politieke en bestuurlijke uitdaging vormen. Zeker m.b.t. een evenredige Albanese vertegenwoordiging in openbaar bestuur, politie en leger. Door de zware schade die de Macedonische economie heeft geleden zullen onderhandelingen met het IMF noodzakelijk zijn, te-

meer daar buitenlandse investeerders zich (nog) terughoudend opstellen en het herstel van de economie nog geen opgaande lijn vertoont.

Het motto van de BDI

De politieke partij BDI of DUI (Bashkimi Demokratik per Integrim - Unie voor Democratische Integratie) diende niet alleen als een politieke partij voor het Albanese deel van de bevolking maar stond tevens open voor alle andere bevolkingsgroepen in het land die integratie en verdraagzaamheid, de uitgangspunten van de partij, onderschreven.

Ontmoeting met Ahmeti

Aan het eind van zijn uitzending kreeg Lex de kans om Alija Ahmeti, voormalig leider van het etnisch-Albanese bevrijdingsleger UÇK-M en inmiddels partijleider van de kort daarvoor opgerichte politieke partij BDI, persoonlijk te ontmoeten. Een mooie kans om het beeld die hij tijdens zijn studie over hem had gevormd, aan de realiteit te toetsen. Ahmeti had er na zijn jarenlange militaire leiderschap over het UÇK-M voor gekozen om de etnisch-Albanese kwestie op politieke wijze te gaan oplossen.
Hij besloot een nieuwe politieke partij op te richten die vrij was van corruptie, want corruptie tierde welig in de etnisch-Albanse regeringspartij PDSh.

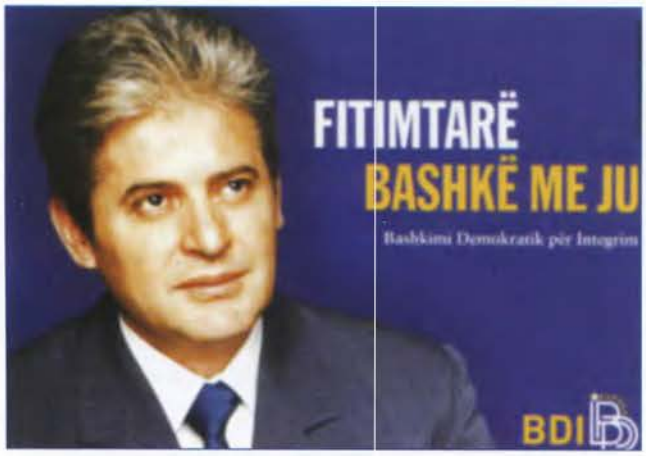

Foto 1) Alija Ahmeti de partijleider van de BDI, Foto 2) Ontmoeting met Alija Ahmeti (foto: L. Schuijl)

De ontmoeting in Ahmeti's hoofdkwartier in Tetovo was bijzonder hartelijk. Na de ontvangst werd hij Ahmeti's kantoor binnengeleid en nadat hij plaats had genomen verscheen Ahmeti in de deuropening. Daar stond hij dan tegenover de man waarover hij zoveel had gelezen en gehoord. Zijn postuur (slank, geschatte lengte 1.65 m) straalde niet de woeste rebellenleider uit waar zoveel voormalige tegenstanders voor hadden gesidderd. In ieder geval kwam hij over als een rustige, aandachtig toeluisterende persoon. Vervolgens kwam er een Engelstalige tolk de kamer binnen. Dit bevreemde Lex aangezien hij op de hoogte was dat Ahmeti de Duitse taal redelijk machtig was. Naderhand bleek dat Ahmeti zich toch niet voldoende op zijn gemak voelde om het gesprek in het Duits te voeren. Na de kennismaking was zijn eerste vraag naar de interesse in zijn persoon. Hij was zeer verbaasd dat Lex van zijn levensloop op de hoogte was en dat hij deel uitmaakte van zijn studieproject. Verrast en verheugd tegelijk reageerde hij op diens kennis van zijn uitgangspunten, te weten integratie en gelijke rechten voor alle Macedoniërs, de etnisch-Albanese minderheid inbegrepen. Ahmeti vertelde dat zijn motivatie om van strijder tot politicus over te stappen bestond uit zijn streven om de etnische kwestie op een vreedzame wijze te beslechten. Hiertoe had hij de steun en het begrip van de Internationale Gemeenschap (IG) hard nodig. Verder had hij nog af te rekenen met de onwillige elementen binnen de etnisch-Albanese gemeenschap, waaronder enkele voormalige UÇK-M commandanten. Om hen over de streep te trekken waren politieke stabiliteit, de beëindiging van gewelddadigheden en de steun van de IG van cruciaal belang. Na vijftig minuten kwam er helaas voor Lex een eind aan deze leerzame en interessante ontmoeting. Als blijk van de goede onderlinge verstandhouding bood hij hem een lederen agenda aan die hij van een boodschap en zijn handtekening voorzag.

3 MIgroep naar inlichtingenpeloton

2005

Een bijdrage van elnt Birgit Zegers en elnt drs. Rosa Voulon

Het Inlichtingenpeloton van 103 ISTAR bataljon is ontstaan uit 3 MIgp van het voormalige 101 Militaire Inlichtingenpeloton. 3 MIgp was geen parate eenheid, maar het personeel zou in tijd van operationele inzet deel gaan uitmaken van de divisiestaf. Met de overgang van 101 MIpel naar 103 ISTAR bataljon veranderde dit. De 3 MIgp werd omgevormd tot Inlichtingen peloton met hierbij operationele taken. Hiermee zijn ook de werkzaamheden van het Inlichtingenpeloton veranderd. Tot 2004 was 3 MI bezig met het voorbereiden van militairen op uitzending middels lezingen over de 'actuele situatie' in het desbetreffende uitzendgebied tijdens de Missie Gerichte Informatie (MGI) in de Harskamp. Tevens werd een bijdrage geleverd aan de Inlichtingenvoorbereiding voor Uitzending (IVU). Behalve het voorbereiden van de militairen op hun uitzending, volgde 3 MI de ontwikkelingen van de gebieden waar Nederlandse militairen waren gestationeerd. Hiervoor werden 'open bronnen', zoals kranten en het internet gebruikt, maar ook rapportages van de militairen uit het gebied zelf. Na het opgaan in 103 ISTAR bataljon herstructureerde het nieuw gecreëerde Inlichtingenpeloton haar vredeswerkzaamheden en kreeg ze er een parate taak bij. Samen met de militair geografisch analisten van het Milgeo peloton, de voormalige 2 MIgp, vormt het Inlichtingenpeloton nu het zogenaamde ASIC (All-Source Information Centre). Het ASIC is verantwoordelijk voor het maken van een geïntegreerd inlichtingen product waarbij de

militair geografisch analisten naar de algemene en militaire aspecten van het weer en het terrein kijken en de militair analisten van het Inlichtingenpeloton naar de politieke, economische, militaire en etnografische aspecten. Het ASIC probeert de gegevens aan een coördinaat te linken zodat er een zo volledig mogelijk beeld ontstaat. Op basis daarvan gaat de commandant over tot het formuleren van het eigen optreden en tijdens een operationele inzet tot het bijsturen ervan. Dit wordt beoefend tijdens oefeningen met scenario's waarbij door het ASIC de informatie wordt verwerkt en geanalyseerd. De gegevens worden aangeleverd door de eigen ISTAR middelen en overige eenheden/organisaties in een operatie gebied. Incidenteel wordt het ASIC betrokken bij een project waarbij informatie gebruikt wordt uit al dan niet wetenschappelijke boeken, het internet en de tv, alsmede de geclassificeerde rapportages van (buitenlandse) eenheden in het gebied. Het Inlichtingenpeloton kan ook militair analisten aanbieden aan andere eenheden ter ondersteuning van het inlichtingenproces tijdens een missie. Verder zijn de militair analisten uiteraard bezig met het volgen van voor hen relevante cursussen om hun militaire en analytische vaardigheden op peil te houden.

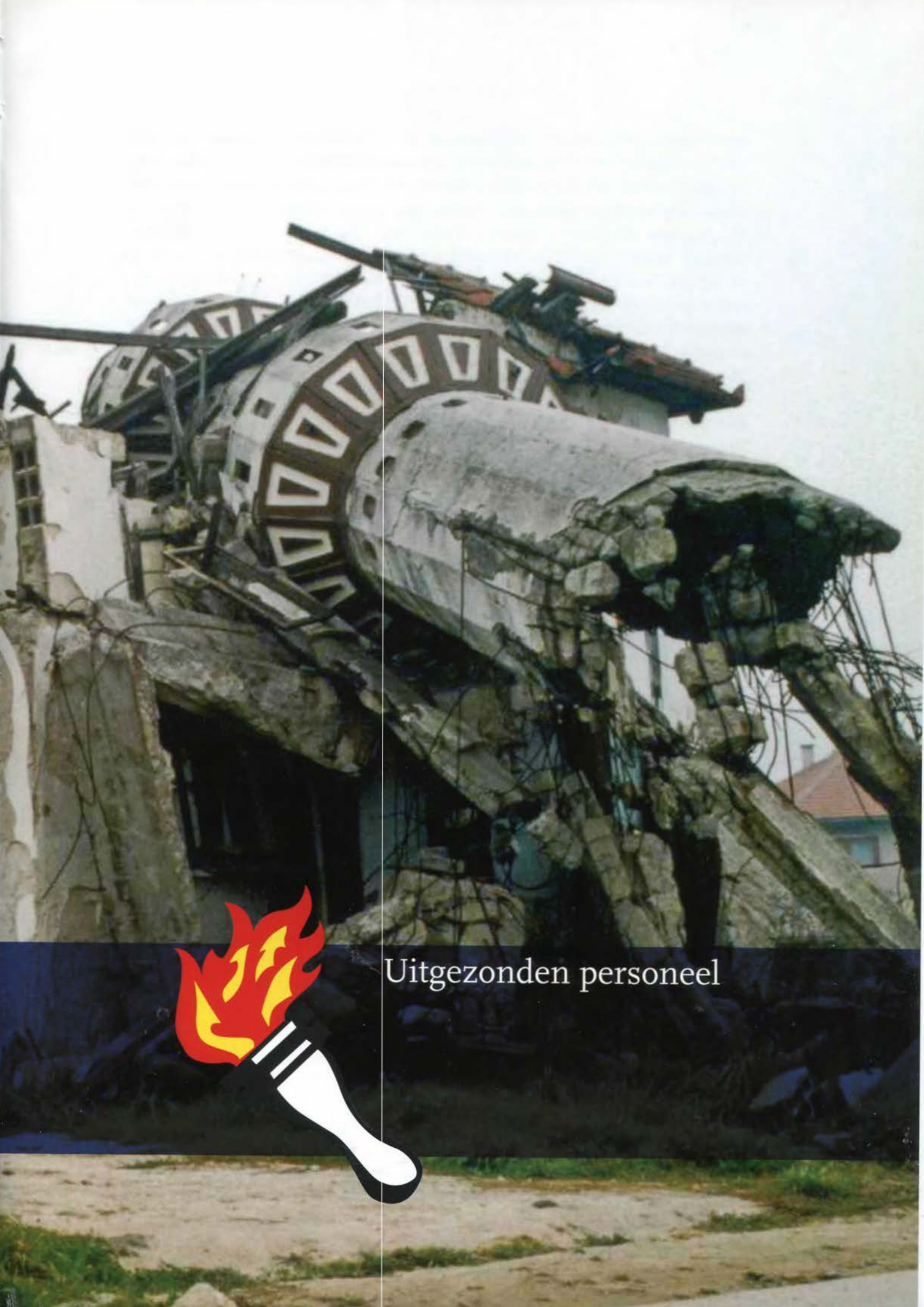

Uitgezonden personeel

In dit boekwerk is een alfabetisch gerangschikte namenlijst opgenomen van al het personeel van 101 MIpel dat tijdens de periode waarover dit boek handelt in het kader van een Vredesmissie uitgezonden is geweest. Waar reguliere eenheden als zodanig werden uitgezonden of geformeerd, werden mannen en vrouwen van 101 MIpel steeds vaker op basis van hun specialisme (Gevechtsinlichtingen, Humint, Genielichtingen, tolken en vertalen, terrein en weerstudies) voor een uitzending aangewezen. Tot op de dag van vandaag, blijft de Krijgsmacht een beroep doen op de vakkennis van het personeel van 101 MIpeloton dat inmiddels als MI&STSTESK in 103 ISTAR bataljon is geïntegreerd. Hoewel deze lijst met zorg is samengesteld blijft het mogelijk dat er iemand over het hoofd is gezien of dat een kleine onjuistheid in de gegevens is geslopen. De auteur biedt in dat geval hem of haar bij voorbaat zijn verontschuldigingen aan.

Elnt D.A. van Amerom	Voormalig Joegoslavië (NIC)
Elnt M. van Asperen	Afghanistan met KCT (ISAF)
	Afghanistan met KMARNS (SRF)
	Irak met 11 Infbat Lumbl (SFIR-5)
Tlnt J. ten Besten	Afghanistan met KCT (OEF-1)
Tlnt M. Brak	Voormalig Joegoslavië (verkenningsparty)
Aooi G.A. Brinkman	Voormalig Joegoslavië
Tlnt P. Brooymans	Voormalig Joegoslavië (waterboren)
	Irak (SFIR)
Kap R.W. Cramer-Borneman	Voormalig Joegoslavië (NIC)
Tlnt P.J. Dunning	Voormalig Joegoslavië
Kap B. van Elk	Voormalig Joegoslavië (NIC)
Elnt A.W. Breurkes	Voormalig Joegoslavië (NIC)
	Macedonië (NIC)
Owi M. Danens	Kosovo (KFOR II als S2 toeg Geniehulpbat)
Tlnt P. Dekker	Voormalig Joegoslavië
Ritm J.A. Ekelmans	Irak (SFIR)
Tlnt Y. van Elk	Albanië (verkenningsparty)
Kpl B. van Engelen	Voormalig Joegoslavië (Infocentrum Kosovo)
Aooi W. van Esch	Afghanistan (OEF)
Tlnt O. Goldbach	Afghanistan met KCT (OEF-2)
Tlnt S.J. Groenenstein	Fact Finding Mision (UNMEE)
	Fact Finding Mision (Kosovo)
Tlnt B. de Haan	Afghanistan (OEF)
Aooi A. Hartkamp	Irak (SFIR)
Smi P. Haverkorte	Afghanistan (OEF)
Tlnt W. van den Hazel	Voormalig Joegoslavië
Tlnt D.. Henneveld	Kosovo (verkenningsparty)
Tlnt W. van den Hazel	Voormalig Joegoslavië
Maj T. Hoefs	Voormalig Joegoslavië
Aooi J.C. van Hoorn	Voormalig Joegoslavië (verkenningsparty);
	Eritrea (verkenningsparty)
	Kosovo (verkenningsparty)
Majoor H. Jacobs	HQ 5-ATAF Italië (i.v.m. Voormalig Joegoslavië)
Aooi H. Jogems	Voormalig Joegoslavië (verkenningsparty)
Tlnt P. de Jong	Irak (SFIR)

Tlnt Kaandorp	St. Maarten (verkenningsparty)
Kpl1 D.J. Knol	Kosovo (KFOR1)
	UNMEE
Kpl1 R. Koster	Voormalig Joegoslavië (SFOR-13)
Elnt B.T.J. Kuijpers	Voormalig Joegoslavië
Tlnt A.A.J. van Loon	Irak met 13 Infbat Lumbl (SFIR-4)
Kap. M. van Loon	Ethiopië (verkenningsparty)
	Eritrea (verkenningsparty)
Smi S. van de Meer	Voormalig Joegoslavië
Elnt K. Mjahed	Voormalig Joegoslavië
Tlnt S. Merxs	Voormalig Joegoslavië
Tlnt M.H. Morrees	Voormalig Joegoslavië (tijdelijk kap c-FST)
Elnt D. Oey	Afghanistan (OEF)
	Irak (SFIR)
Tlnt A. Ordelmans	Afghanistan met KCT (OEF-3)
Elnt P. de Rooy	Voormalig Joegoslavië (Staf UNPROFOR)
Kpl Schalkwijk	Voormalig Joegoslavië (met BLJ)
Maj M.J.D. Scholten	Voormalig Joegoslavië (AMIB)
	Voormalig Joegoslavië (MND SW)
Aoo J.A.P. Schuijl	Voormalig Joegoslavië (IFOR/SFOR-MORCIE)
	Macedonië (NIC)
Aooi R. Slangen	Voormalig Joegoslavië (Staf UNPROFOR)
Elnt M.R.A. Strang	Ethiopië (verkenningsparty)
	Eritrea (verkenningsparty)
Elnt L. Strik	Irak met BLJ (SFIR-3)
	Afghanistan met KCT (OEF-1)
Tlnt T.C. Stückelschwaiger	Voormalig Joegoslavië
Kap P. Urselmann	Voormalig Joegoslavië
Tlnt W.P. Verhage	Voormalig Joegoslavië
Elnt R. Voulon	Irak (SFIR)
Smi A. Wever	Kosovo (KFOR)
Kpl J. Weidema	Voormalig Joegoslavië
Tlnt B. Zegers	Voormalig Joegoslavië

Koninklijke Landmacht

Dagorder

van de Bevelhebber der Landstrijdkrachten

Met ingang van 5 juni 2003 is de Koninklijke Landmacht een nieuwe eenheid rijker, en wel 103 Intelligence, Surveillance, Target-acquisition en Reconnaissance-bataljon. Het ISTAR-bataljon levert alle inlichtingen op het gebied van weer, terrein en optreden van militaire eenheden. Dit bataljon is samengesteld uit de reeds bestaande 102 Elektronische Oorlogsvoeringscompagnie, 101 Remotely Piloted Vehicle-batterij, 101 Militaire Inlichtingenpeloton en 101 Artillerieondersteuningsbatterij inclusief de mortieropsporingsradars die omgevormd zijn tot een doelopsporingsbatterij. Het verkenningseskadron is een andere belangrijke eenheid van dit ISTAR-bataljon.

Waren tot op heden de verschillende inlichtingeneenheden van de KL gericht op verzamelen en verwerken van inlichtingen binnen hun eigen deelgebied, met de komst van 103 ISTAR-bataljon komt hier een einde aan. Vanaf heden coördineert een overkoepelende staf alle verkregen informatie.

De landmacht krijgt steeds meer een expeditionair karakter. De oprichting van het ISTAR-bataljon past daar voortreffelijk in. Hoewel ook andere landen overgaan tot de samenvoeging van hun inlichtingeneenheden, vervult Nederland met de oprichting van het ISTAR-bataljon internationaal gezien een voortrekkersrol. Door alle ISTAR-middelen die de landmacht bezit te combineren, heeft de KL een uitstekende inlichtingencapaciteit voor allerlei taken en operaties. Het bataljon is niet alleen in zijn geheel inzetbaar, maar ook in modules en kan bovendien in elke fase van een conflict worden ingezet. Vanaf heden is de ISTAR-eenheid ten dele operationeel. Vanaf 2006 zal het bataljon ook als geheel operationeel zijn.

Ik dank al het personeel dat in de afgelopen jaren een bijdrage heeft geleverd aan de oprichting van 103 ISTAR-bataljon. Hiermee is de Koninklijke Landmacht in staat haar bestaande inlichtingencapaciteit te versterken. U kunt met trots terugkijken op wat u al heeft bereikt. De militairen van 103 ISTAR-bataljon wens ik veel succes met hun uitdagende en belangrijke taak.

Den Haag, [illegible]

M.L.M. Urlings
Luitenant-generaal

Toekomstperspectief

De ISTAR Fusion Cell

Een bijdrage van ing. Elnt H.D.G.T. Oey en Kap M.R.A. Strang.
Dit artikel is tevens gepubliceerd in het blad 'Ingelicht', een informatief blad van de MIVD op het gebied Inlichtingen.

Met de invoering van de op 'Manoeuvre Warfare' gebaseerde LDP's (Leidraad Defensie Publicatie) aan het eind van de jaren '90, werd de basis gelegd voor het huidige militair tactisch denken. Hoewel deze basis niet veranderde verschoof wel het inzetgebied van een symmetrisch naar een asymmetrisch gevechtsveld na 11 september 2001. Hierdoor ontstond er aan het begin van dit millennium een nieuwe tactische en operationele inlichtingen behoefte. Door gebruik te maken van de bestaande kennis van GI en analyse kon hierin door de specialisten van 101MIpel niet langer worden voorzien.
Ten behoeve van de operationele inlichtingenbehoefte voor o.a. de operaties in Kosovo, Afghanistan en Irak werd een goed onderbouwd antwoord absoluut cruciaal, daar er daadwerkelijk personeel werd uitgezonden op grond van de conclusies en inschattingen. Tevens werd het personeel van 101 MIpel steeds vaker t.b.v. de uitzendingen in het kader van vredesmissies uitgezonden. Noodgedwongen werd men steeds creatiever en ervarener in het genereren van correcte inschattingen met de beperkte toebedeelde middelen.

Halverwege 2003 kreeg 101 Militaire InlichtingenPeloton de opdracht om zich te gaan transformeren naar een voor het 103 ISTAR bataljon bruikbare All Source Intelligence Cell (ASIC).
Al snel werd duidelijk dat de wereld van C4ISR en Network Centric Warfare de basis moest gaan worden voor een nieuwe denkwijze waarbinnen de ISTAR gedachte tot zijn recht zou komen. Wat initieel begon als hobby van enkele specialisten die zich zelfs naast de dienst bezig hielden met deze materie, is nu intellectueel gemeengoed geworden binnen het ASIC ISTAR.
Maar de wereld van de terreur, misdaad en de ongrijpbare subversieve elementen bracht nog meer creativiteit.

De Recognized Environmental Picture – ISTAR concept.

Binnen het ASIC van het ISTAR bataljon wordt gewerkt met een Fusion Cell.
In deze Fusion Cell gebruikt men een systeem dat informatie uit de ISTAR assets, zoals Humint, EOV, RPV, Verkenning en diverse databases aan elkaar koppelt. Deze gigantische hoeveelheid aan informatie wordt op een speciale manier aan elkaar verbonden. Het systeem hangt aan geen enkel ander netwerk. De conclusies kunnen echter wel via ISIS (Integrated Staff Information System) en TMS (Tactical Message System) worden verspreid.

De winst:

- geen information overflow (Noot auteur: te veel beschikbare info kan leiden tot beperkingen;
- in het menselijke bevattingsvermogen);
- geen information overload (Noot auteur: te veel beschikbare data kan leiden tot beperkingen;
- in de opslagcapaciteit;
- eenvoudig overdraagbaar;
- tijdig beschikbaar;
- analyseerbaar.

Het doel:

- van re-actief naar pro-actief;
- van visvijver naar jachtgebied;
- het vinden van een Modus Operandi;
- het creëren van voorspellend vermogen.

De conclusie:

Het is uitvoerbaar!

Het geheim zit hem in het feit dat tekst alleen zich moeilijk laat analyseren. Vele database systemen zijn gebaseerd op het vergelijkingsprincipe (1 verhoudt zich tot 1), of op het lineair- relationele principe (A is op een door derden bepaalde manier gerelateerd aan B).

Met deze technieken, die veelal arbeidsintensief zijn, kan men nauwelijks de huidige informatiestromen verwerken. Ook zijn deze technieken niet geschikt om te komen tot een voorspellend analyserend vermogen. Het verwerken van grote hoeveelheden gegevens was dan ook de grote uitdaging. Binnen het ISTAR-REP systeem komt alle informatie samen. Zowel de single source intell van de assets, als de bulk-data worden geïntegreerd, verwerkt en geanalyseerd. Dit alles gebeurt op een geografische achtergrond van 1:50.000 tot 1:1000. Duizenden rapportages of meldingen zijn binnen enkele minuten ingeladen in het systeem, zonder verlies van tekst. Ook blijft deze analyseerbaar.

Vraag: Waarom ziet men niet wat er te zien valt?
Antwoord: Het menselijk brein kan deze informatie stromen niet verwerken.
Het REP-systeem van ISTAR kan dit wel.

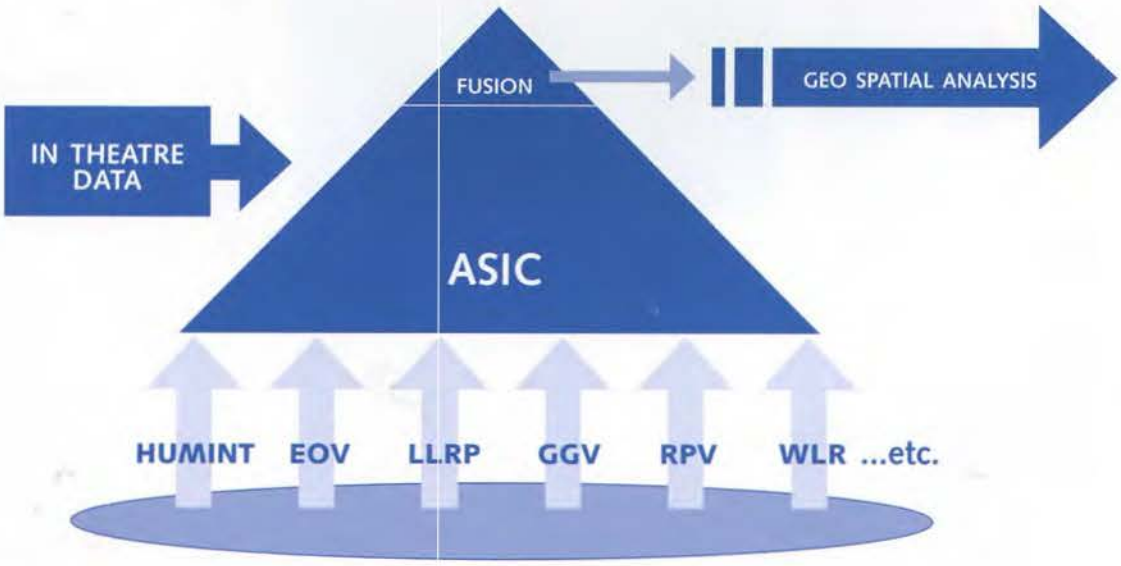

De technische analyse

Stelling: Niet alleen structureren, archiveren, aanvoelen en beredeneren, maar berekenen!

Men weet veel meer dan men denkt te weten. Geo-statistiek, tracking, timeclocks, pattern analyses (Noot auteur: het zoeken naar bepaalde patronen), traffic flows (Noot auteur: verkeer beweegt zich op een bepaalde manier door de stad, aan de hand hier-

van is het mogelijk locaties te voorspellen waar een eventuele aanslag zou kunnen worden gepleegd), effectiviteitsberekeningen, cognitieve layering (Noot auteur: het herkennen is een bepaald denkproces in lagen) etc. ondersteunen het cognitieve proces van de mens. De technische analyse vind plaats op basis van Geografische Informatie Systemen (GIS). De procedures en ideeën zijn veelal afkomstig uit homeland security analysis, crime analysis en de diverse inlichtingendiensten die gebruik maken van dit soort GIS systemen. Weinig organisaties kennen echter de mate van beschikking, samenwerking en uitwisseling van het ISTAR bataljon. Met de samenkomst van de assets is een einde gemaakt aan de individuele stove-pipes. Met deze unieke verwerkingscapaciteit is het inmiddels duidelijk dat ISTAR binnen Europa zijn tijd ver vooruit is. Ook is er veel lof vanuit diverse (inter)nationale instanties die zich bezig houden met analysetechnieken voor politie- en inlichtingenorganisaties. Binnen de krijgsmacht is het complexe verhaal nog niet volledig bekend gesteld. De uitleg klinkt vaak als science fiction.

Het analytisch proces vindt als volgt plaats:

- opdelen in samenstellende delen;
- vaststellen van de relaties tussen die delen onderling en het groter geheel;
- opsporen van patronen;
- onderzoeken wat deze patronen betekenen;

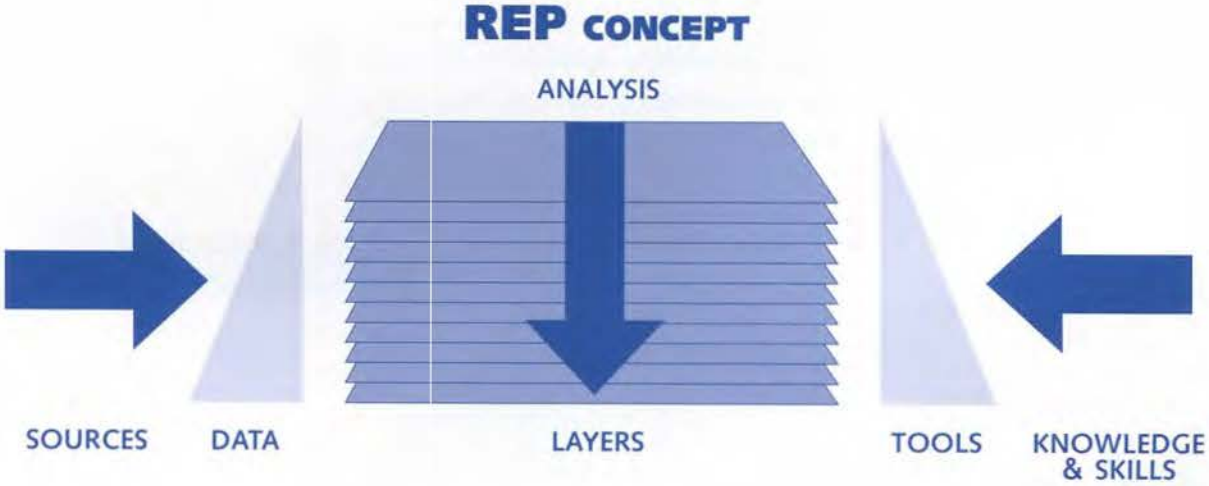

De analoge Analyse

Stelling: Eén analist ... is een autist!

Met deze kreet worden complexe intell vraagstukken te lijf gegaan. Het gaat er hierbij niet om de individuele kwaliteiten van een analist in twijfel te trekken, maar om synergie te genereren vanuit verschillende achtergronden. Elke analist heeft namelijk last van valkuilen. Door de denktank-benadering, worden deze veelal vroegtijdig onderkend. De Cell Chief maakt, om het proces optimaal te kunnen leiden, gebruik van een denktank bestaande uit een aantal mensen met een verschillende academische achtergrond. In deze denktank participeren met regelmaat ook de single source analisten van de Humint en de EOV. Inschattingen worden gemaakt met behulp van antropologische, gedragskundige, geografische, forensische en criminologische analysetechnieken. Deze technieken worden gecombineerd met specialistische en algemene militaire kennis van zaken.

Voorbeeld:
3 vrouwen die alle drie op zelfde tijd in dezelfde straat aan het winkelen zijn:

Een groepje blijde en luidruchtige mensen op de hoek van de straat naar iedereen te zwaaien.

Een nietsvermoedende vrouw (nr. 1), loopt de straat in en terwijl ze de groep op een afstand passeert denkt ze: 'Goh, wat leuk, ze zwaaien naar me!', ze zwaait terug en voelt zich tot hen aangetrokken. Het zouden haar vrienden kunnen worden.

Een nietsvermoedende vrouw (nr. 2), loopt de straat in en terwijl ze de groep op een afstand passeert denkt ze: 'Hè bah, ze lachen me allemaal uit!' En loopt gauw verder met een rot gevoel.

Een nietsvermoedende vrouw (nr. 3), loopt de straat in en terwijl ze de groep op een afstand passeert denkt ze: 'Hé, een groepje lachende mensen!' Ze vind het wel grappig en gaat vrolijk verder winkelen.

Vraag: welke kleding droegen de individuele vrouwen? Kunt u zonder aanvullende informatie de vraag beantwoorden? Vele militaire analisten zullen stil vallen met hun analyse proces. Het is niet tastbaar. Dit hebben we niet geleerd. Toch zal een Profiler of gedragswetenschappelijk opgeleid persoon de vraag kunnen beantwoorden. Waarschijnlijk niet in detail maar wel in de juiste richting.

Vraag: waarom ziet men niet wat er te zien valt?
Antwoord: de menselijke perceptie leid tot emotionele blokkades. De kennis en vaardigheden vanuit één vakgebied leiden tot analytische blokkades

Wanneer we drie hinderlagen op het West-Europese gevechtsveld onder de loep zouden nemen, zijn de meeste militairen in staat de drill te herkennen. Men heeft een route, een gedekte opstelling, de mogelijk verrassende stop, en het vuur wordt geopend bij voorkeur vanuit de buitenbocht. We kunnen hieruit een Modus Operandi (MO) onderkennen. Maar kunnen we nu ook de denkwijze van de car-jackers uit Los Angeles herleiden naar de car-jackers uit Irak? Zijn er overeenkomsten te vinden tussen de MO van mensensmokkelaars in West-Europa en de infiltranten in Irak? Parallellen in ruimtelijke gedragingen zijn vast te stellen. Ze zijn het product van een onbewuste gewoonte en laten zowel sporen als indicatoren na. De ISTAR-middelen kunnen deze oppikken. We zien patronen en trends, maar dit zijn uiteindelijk de menselijke denk- en planningspatronen.

BASIS BEGINSELEN ANALYSE

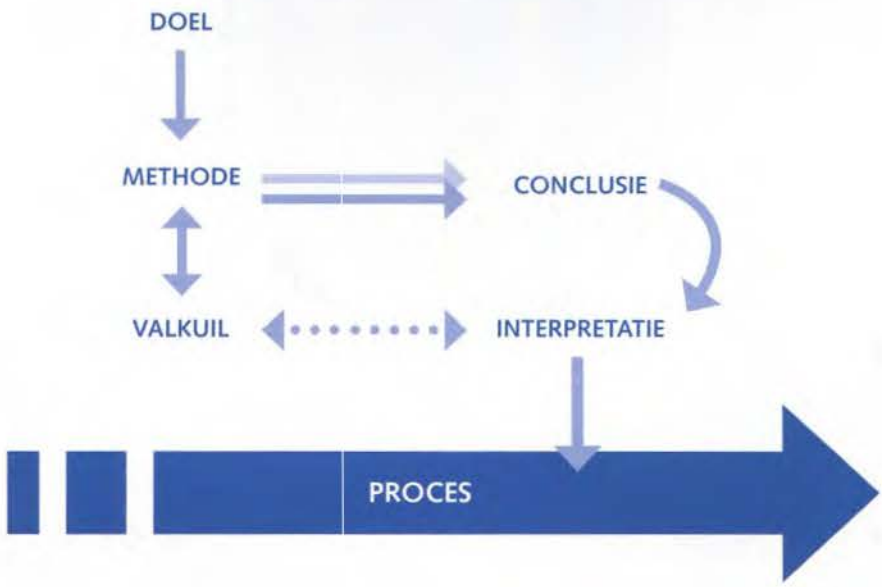

De Cell Chief ASIC die het Intell proces moet leiden dient te beschikken over een veelvoud aan analyse technieken. Het proces leiden is niet langer een trucje met vaste slagorde factoren. Het is een Intell managementstrategie om een 'Geospatial-patroon' (4 dimensionaal geografisch gebruik van de ruimte in tijd) vast te kunnen stellen.

Men krijgt tijdens het proces te maken met trendanalyses, d.w.z. patroonanalyses, incident/crime analyses, fenomeenonderzoek, linkage enz. Individuele analysetechnieken kunnen een gestelde vraag in veel gevallen niet beantwoorden. Gecombineerde analysetechnieken kunnen dat vaak wel. En vanuit het gegeven antwoord kan men proberen te komen tot voorspellend vermogen.

De toekomst

Stelling: 'Hiring smart people does not necessarily lead to beter analysis, it's all about the proces.'

Voor de participanten is het duidelijk. Het is niet zozeer de vraag of we tot voorspellend vermogen kunnen komen, maar hoe we het sneller en eenvoudiger kunnen. ISTAR analisten en assets thans operationeel ingezet. Ook onder kritieke omstandigheden, moeten er beslissingen worden genomen.

We moeten uit onze 'Comfort Zone' treden, ons bewust zijn van onze individuele analytische beperkingen en creatief gebruik maken van anderen, zowel intern als extern, die zich bezig houden met deze materie.

Voorbeeld

11670 daadwerkelijk gemelde incidenten uit Irak in een excel bestand.

Als eerste hieronder het excel bestand met data gegevens. Vervolgens links beneden enkele mogelijke geografische relaties die een bijdrage kunnen leveren aan het uiteindelijke assesment of antwoord op de vraag van de commandant. Het 3D plaatje tenslotte geeft bijvoorbeeld de chronologische verandering van radioverkeer in tijd en plaats weer. De pijlen zijn een vereenvoudigde weergave van een proces dat onmogelijk in een plaatje of omschrijving te vatten is.

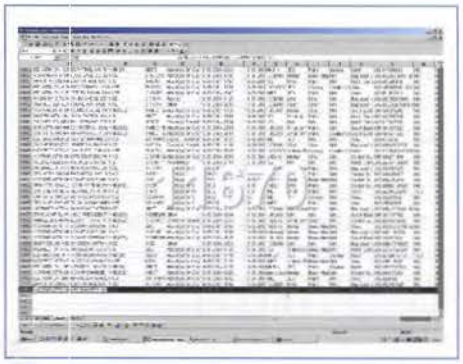

ASIC

ISTAR

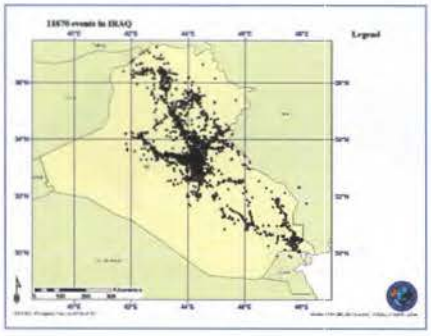

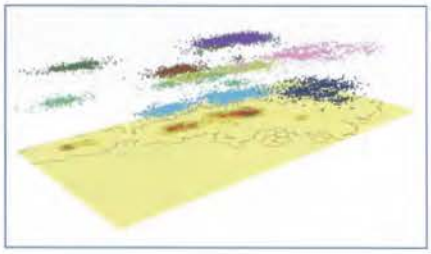

Foto 1) Excel bestand met 11.000 incidenten, Foto 2) mogelijke geografische relaties, Foto 3) radioverkeer in tijd en plaats

Inmiddels zijn er 12 mensen opgeleid in de politiewereld (waarvan één Nederlander) die dit voorspellend vermogen op criminologisch gebied genereren. Zij hebben hun eigen middelen en technieken, maar de algemene benadering komt overeen met hetgeen in de Fusion Cell van het ISTAR-bataljon gebeurt.

ISTAR, de resultaten?

Een verbetering of niet

De vraag wordt wel eens gesteld: 'Wat is er nu anders of beter dan in de oude situatie, toen alle intell assets nog onder de 1e Divisie vielen en daar werden aangestuurd door de G2?' Deze vraag is moeilijk te beantwoorden. De kern van de zaak is het integreren van inlichtingen verwerving en verwerking, met gebruikmaking van de huidige command control (CC) systemen zoals het Integrated Staff Information System (ISIS). Het bataljon werkt toe naar een gecoördineerde samenwerking tussen alle intell assets. De systemen vullen elkaar aan. Ze overlappen deels om tot bevestiging van informatie te komen. Belangrijk is dat er voldoende personele capaciteit aanwezig is voor de verwerking van de vergaarde informatie en de verspreiding van de daaruit voortkomende inlichtingen.

Samenwerking

De samenhang van alle mensen en middelen binnen het bataljon moge duidelijk zijn. Daarnaast is de MIVD een belangrijke speler. Verder de andere krijgsmachtdelen die middelen (bijv. de gevechtshelikopter Apache) voor een inlichtingenoperatie beschikbaar kunnen stellen. Er zijn al diverse stappen genomen die tot verbeterde samenwerking moeten leiden. Door de voortdurende uitzendingen, ook in periode van oprichting van deze nieuwe eenheid, is veel kennis opgedaan en uitgewisseld. De ingeslagen weg zal zeker in de toekomst voortgezet worden.

Ontwikkelingen

Het ISTAR bataljon staat. We kennen reeds ISTAR-modules (ISAF) en ISTAR-componenten (SFIR). Op CDS (Chef Defensie Staf) niveau moet vastgesteld worden met welke inlichtingen capaciteit een operationele eenheid moet worden ondersteund tijdens inzet. Dit is afhankelijk van de taak van de eenheid, het terrein en de dreiging in het inzetgebied. Maatwerk dus op inlichtingengebied. Elke missie zal ISTAR-middelen, in wat voor vorm dan ook, bij zich hebben. Een inzet zonder ISTAR component is ondenkbaar.Dit betekent dus dat er werk aan de winkel is voor het groeiende vakgebied inlichtingen!

Nawoord

NAWOORD COMMANDANT 103 ISTAR BATALJON

Een uitdagende toekomst!

Het prachtige boekwerk dat u in handen heeft, is een waardige getuigenis van een eervol verleden. 101 Militaire Inlichtingen Compagnie heeft een prominente plaats in dat verleden. Het verhaal gaat echter verder. Weliswaar is de naam van de eenheid verdwenen, de geest van de eenheid heeft post gevat binnen 103 ISTAR Bataljon.

De operationele wereld van vandaag is onvoorspelbaar en complex. Nederlandse eenheden worden in toenemende mate geconfronteerd met kleinschalige en lokale veiligheidsproblemen, irreguliere tegenstanders en terroristische activiteiten. De Minister van defensie heeft voor het optreden in een dergelijke omgeving een aantal essentiële operationele capaciteiten geformuleerd. Één daarvan heeft betrekking op de kern van zowel 101 Militaire Inlichtingen Compagnie als 103 ISTAR Bataljon: tijdige en gevalideerde inlichtingen. De lijn die 50 jaar geleden is ingezet, loopt dus door.

De reünie had 101 Militaire Inlichtingen Compagnie centraal staan. Ik begrijp dat de eenheid en uw tijd binnen de eenheid in uw hart een speciale plaats innemen. Ik spreek de hoop uit dat 103 ISTAR Bataljon, na uw kennismaking met de eenheid tijdens de reünie, eveneens aanspraak mag maken op uw belangstelling en verbondenheid in de toekomst.

Commandant 103 ISTAR Bataljon (2005 - ....)

R.A. Schravendeel
Luitenant-Kolonel der Genie

Verklarende lijst van gehanteerde afkortingen

AFDLTLUA	Afdeling Lichte Luchtdoelartillerie
AFDPALUA	Afdeling Pantser Luchtdoelartillerie
AMIB	Allied Military Intelligence Battalion
AOO	Area of Operations
AOR	Area of Responsibility
ARM	Armija Republike Makedonije
AS	Authorisatiestaat
ASIC	All-Source Information Centre
AT	Adventurous Training
BAE	Battlefield Area Evaluation
BBE	Bijzondere Bijstandseenheid
BDI	Bashkimi Demokratik per Integrim
BOT	Beroepsmilitair Onbepaalde Tijd
B&Tbat	Bevoorradings- en Transportbataljon
CAX	Computer Assisted Exercise
CBOPS	Crisisbeheersingsoperaties
CBRN	Chemical, Biological, Radiological, and Nuclear
CC	Compagniescommandant
C2	Command and Control
CCC	Contact Handling Course
CDS	Chef Defensiestaf
CHC	Contact Handling Course
CI	Commandanteninspectie
CIDET	Contra-Inlichtingen detachement
CIMIC	Civil-Military Cooperation
CJSOTF	Combined Joint Special Operations Task Force
COA	Course(s) of Action
CRO	Crisis Response Operation(s)
CSC	Combat Support Command
CSM	Compagnies sergeant-majoor
DCWACO	Dienstencentrum Wapens, Communicatie en Onderhoud
DEBKL	Directeur Economisch Beheer Koninklijke Landmacht
DGC	Divisie Gevechtssteun Commando
DIA	Defense Intelligence Agency
DIVO-DOC	Divisie Ondervraag- en Documentenonderzoekcentrum
DLC	Divisie Logistiek Commando
DOCCEN	Documentatiecentrum
DOKL I & V	Directeur Operatiën Koninklijke Landmacht afdeling Inlichtingen en Veiligheid
DUI	Unie voor Democratische Integratie
EOVCIE	Elektronische Oorlogsvoeringscompagnie
EUMM	European Union Monitoring Mission
EUCOM	European Command
FHP	Field Humint Peloton
FHT	Field Humint Team
FLT	Field Liaison Team

FNAUSBZLW	Frontnachrichtenausbildungszentrum der Luftwaffe
FNLHRKIE	Frontnachrichtenlehrkompanie
FYROM	Former Yugoslav Republic of Macedonia
FST	Field Support Team
GEMIS	Geautomatiseerd Militair Inlichtingensysteem
GIS	Geografische Informatiesystemen
GNC	German-Netherlands Corps
GTMGW	Groep Techniek en Materiaal Geleide Wapens
GVA	Grensverleggende activiteiten
GWK	Generaal Winkelman Kazerne
HID	Hoofd Inwendige Dienst
HMV	Hogere Militaire Vorming
HOOV	Hogere Onderofficiers Vorming
HUMINT	Human Intelligence
ICP	Intelligence Collection Plan
IBC	Infanterie Beveiligingscompagnie
IDL	Instituut Defensie Leergangen
IG	Internationale Gemeenschap
IGK	Inspecteur Generaal der Krijgsmacht
INFBEVCIE	Infanterie Beveiligingscompagnie
INTSUM	Intelligence Summary
IPB	Intelligence Preparation of the Battlefield
ISAF	International Security and Assistance Force
ISIS	Integrated Staff Information System
ISTAR	Intelligence, Surveillance, Target Acquisition, and Reconnaissance
IVU	Inlichtingenvoorbereiding op Uitzending
JSIO	Joint Strategic Interrogation Operations
KCT	Korps Commando Troepen
KFOR	Kosovo Force
KMAR	Koninklijke Marechaussee
KMARNS	Korps Mariniers
KMS	Koninklijke Militaire School
KPC	Kosovo Protection Corps
KTS	Klimaat- en Terreinstudies
KVOC	Krijgsgevangenondervraagcentrum
KVP	Kaart Verstrekkingspeloton
KVV	Kort Verband Vrijwilliger
LBO	Legerplaats bij Oldebroek
LCC	Land Component Commander
LDO	Leider der Oefening
LDP	Leidraad Defensie Publicatie
LKDOC	Legerkorps Ondervraag- en Documentenonderzoekcentrum
LLC	Legerkorps Logistiek Commando
LRRPs	Long Range Recce Patrols
LTK	Luitenant-kolonel Tonnet Kazerne
LUA	Luchtdoelartillerie
LUVA	Luchtmacht Vrouwenafdeling

MC	Medezeggenschapscommissie
MCT	Militair Constructie Team
MGI	Missie Gerichte Instructie
MGID	Militaire Geografische Inlichtingen Dienst
MGIP	Militair Geografisch Informatiepunt
MID	Militaire Inlichtingendienst
MIDCIE	Militaire Inlichtingendienst compagnie
MILGEO	Militaire Geografie
MIPEL	Militaire Inlichtingen peloton
MI&STSTESK	Militaire Inlichtingen en Stafstafeskadron
MIVD	Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst
MNB(NW)	Multi National Brigade North West
MND(SW)	Multi National Division South West
MO	Modus Operandi
MOR	Mortieropsporingsradar
NEO	Non-Combatant Evacuation Operation
NIC	National Intelligence Cell
NIMA	National Imagery and Mapping Agency
NRF	NATO Response Force
NTC	Nationaal Territoriaal Commando
OCL	Opleidingscentrum Logistiek
OCLUA	Opleidingscentrum Luchtdoelartillerie
OEF	Operation Enduring Freedom
OVSE	Organisatie voor Vrede en Samenwerking in Europa
PAINFBAT	Pantserinfanteriebataljon
PC	Pelotonscommandant
PDSh	Partia Demokratike Shqiptare-Democratische Partij van de Albanezen
PMC	Provinciaal Militair Commando
POD	Point of Debarcation
POTOM	Praktische Opleiding Tot Officier der Mariniers
PS	Pelotonssergeant
PV	Proces-verbaal
ROAG	Reserve-officier Academisch Gevormd
RPV	Remotely Piloted Vehicle
SAS	Special Air Service (Britse special forces)
SF	Special Forces
SFIR	Stabilization Force Iraq
SFOR	Stabilization Force
SOXMIS	Soviet Military Mission
SMID	School Militaire Inlichtingendienst
SMO	Sergeant-majoor Opleidingen
SOP	Standing Operating Procedure
STD	School Technische Dienst
SVV	School voor Vredesmissies
TAP	Terrein Analisten Ploegen
TAS	Talen Specialisatie
TE	Threat Evaluation

TFF	Task Force Fox
TERDAT	Terrein Data
TERDOC	Terrein Documentatie Centrum
TI	Threat Integration
TMK	Trupat e Mbrojtes se Kosoves (Kosovo Beschermingscorps)
TMS	Tactical Messaging System
TOC	Tactical Operations Centre
TOOK	Tactische Oefening op Kaart
TOZK	Tactische Oefening Zonder Kaart
TVO	Tolk-Vertaal-Ondervraaggroepen
TWTS	Tactische Weer en Terrein Studies
UÇK	Ushtria Çlirimtare e Kosoves (Kosovaars Bevrijdingsleger)
UÇK-M	Ushtrisë Çlirimtare Kombëtare – Makedonija (Nationaal Bevrijdingsleger – Macedonië)
UNMEE	United Nations Mission in Ethipia and Eritrea
UNPROFOR	United Nations Protection Force
VBK	Verteidigungs Bezirks Kommando
VC	Voortgangscontroleur
VHKL	Verdere Herstructurering Koninklijke Landmacht
VKK	Verteidigungs Kreis Kommando
VMRO-DPMNE	Vnatrešna Makedonska Revolucionerna Organizacija – Demokratska Partija za Makedonsko Nacionalno Edinstvo (Binnenlandse Macedonische Revolutionaire Organisatie – Democratische Partij voor de Macedonische Nationale Eenheid)
VOC	Verbindingsopleidingscentrum
WBDET	Waterboordetachement
WBK	WehrBereichsKommando
WP	Warschau Pact
WTV	Wapen Technische Vorming